

ПОЛ ДОХЪРТИ ГОДИНАТА НА КОБРАТА

Част 9 от „Египетски загадки“

Превод от английски: Ралица Кариева, 2009

chitanka.info

В памет на Карълайн Мери Фокс — забележителна и даровита жена, която почина на 18 април 2004 г.

ОСНОВНИ ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

ФАРАОНИ

Секуенре, Амосис, Тутмос III, Хатшепсут (Хатусу) — войнствени фараони от Осемнайсетата династия (1550–1323 г. пр.Хр.), поставили началото на великата Древноегипетска империя и прочистили Царството на Двете земи от нашествието на хиксосите.

ЦАРСКИЯТ ДВОР НА АМЕНОФИС III

Аменофис (Аменхотеп) III, Великолепния — фараон на Египет в продължение на трийсет и девет години, когато царството на Двете земи достига апогея на своята мощ;

Тийи^[1] — Велика царица и царска съпруга на Аменофис III, родена в Египет като дъщеря на Тюйа и Хюйа^[2] от град Ахмин;

Престолонаследник Тутмос — очевидно предполагаем наследник на Аменофис III;

Принц Аменофис, (Аменхотеп IV), по-късно Ехнатон (Ехнейот) и с тронно име Неферхеперуре — познат в историята като Ехнатон, по-малък син на Аменофис III и Тийи;

Ситамон — дъщеря на Аменофис III и царица Тийи.

ЧЕДАТА ОТ КАП (ЦАРСКИТЕ ЯСЛИ)

Хоремхеб (Харемхаб) — генерал;

Рамзес — пръв приятел на Хоремхеб;

Хюйи^[3] — първи царедворец (дипломатически пратеник по време на събитията);

Майа — царски ковчежник по време на събитията;

Меруре — главен жрец през периода;

Пентжу — царски лекар.

ЦАРСКИ ДВОР (НА ЕХНАТОН)

Ехнатон, Аменофис IV — фараон;
Нефертити — велика царица и съпруга на Ехнатон, дъщеря на Ай;

Мекетатон, Меритатон, Анхсенатон, (по-късно Анхесенамон), Тутанкатон, (по-късно Тутанкамон) — деца на Ехнатон;

Хийа^[4] — митанийска принцеса, една от второстепенните съпруги на Ехнатон.

ГРУПАТА ОТ АХМИН

Ай^[5] — първи министър на Ехнатон, баща на Нефертити и на Мутноджмет, брат на царица Тийи;

Мутноджмет^[6] — по-малка дъщеря на Ай;

Нахтимин (Нахтмин/Минахт) — полубрат на Ай.

други

Амендуфет — придворен писар;

Набила — тиванска дама;

Маху — началник на полицията при управлението на Ехнатон, висш сановник при Тутанкамон;

Джарка — помощникът на Маху;

Супилиум — хетски цар;

Зананза — хетски принц;

Небамум — полковник от египетската армия;

Мерт — съпруга на Джарка.

[1] В други транскрипции Тий, Тие, Тийе, Тийа, Тия, Тайе. — Б.пр. ↑

[2] В други транскрипции срещани също като Туя и Яя; мумиите им са намерени в неразграбена гробница в Долината на царете и заедно с мумията на Сети I се смятат за най-добри образци на балсамирането. — Б.пр. ↑

[3] В други транскрипции Хуй. — Б.пр. ↑

[4] В други транскрипции Кия. — Б.пр. ↑

[5] Според други източници Ея. — Б.пр. ↑

[6] Също Мутноджемет. — Б.пр. ↑

ВЪВЕДЕНИЕ

Осемнайсетата династия (1550–1323 г. пр.Хр.) отбелязва един от върховете, ако не и връхната точка от развитието на Древноегипетската империя по отношение както на вътрешната, така и на външната политика. Това е период на великолепие, разкош и триумфален империализъм. Той е обаче и време на големи промени и бурни събития, най-вече през последните години от управлението на Аменхотеп III и бързото възкачване на трона на Великия еретик Ехнатон, довело до горчив сблъсък между религиозните идеологии на фона на все по-осезаемата заплаха от настъпващата империя на хетите.

Аз имах големия късмет да получа достъп до този древен документ, за който се твърди, че е — с думите на една по-нова епоха — „пълната и откровена изповед“ на човек, живял в окото на бурята: Маху — началник на полицията на Ехнатон и на неговите наследници. Той ни се разкрива като доста зловеща фигура — отговарял е за сигурността в империята, затова му се е налагало да бъде бдителен. Тази изповед като цяло съвпада със свързаните с Маху свидетелства, открити от други археологически източници — като откритията при Ел-Амарна, града на Атон (Ахетатон) или предметите от собствената му гробница, в която така и не е бил положен. Като един проникателен наблюдател на своето време, Маху е бил човек, чиято ръка почти непрестанно е била на дръжката на меч (вж. Историческата бележка).

Изглежда, Маху е написал изповедта си значително време след бурните години, които бележат края на Осемнайсетата династия. Водел си е записки, които по-късно преписва, вероятно по време на краткото управление на Рамзес I (около 1307 г. пр.Хр.). Ръкописът на Маху е преведен цели шестстотин години по-късно, през VII в. пр.Хр., на демотично писмо и е преписан отново по време на Римската епоха на смесица от латински и *койне*^[1].

Неговата изповед, която реших да публикувам като трилогия, отразява тези различни периоди в превода и поправките. Така например Тива е гръцкият вариант на Уасет^[2], а някои други

собствени имена (без да споменавам йероглифите) се дават с различни тълкувания от отделните преводачи и преписвани.

В първата част на трилогията — „Възходът на Атон“, Маху описва въздигането и падението на Ехнатон: мистериозното изчезване на този фараон, опита на неговата царица Нефертити да завземе властта, както и бруталната ѝ и трагична смърт. Във втората част — „Възкачването на Тутанкамон“, Маху размишлява върху мистерията около тези драматични събития. Той и останалите от Кап — вече господари на Египет, но свързани от вечните връзки на детството — все още не могат да се отърсят от случилото се и се страхуват от онова, което може да последва. Страховете на Маху се оказват повече от оправдани. Могъщ узурпатор, който се представя за Ехнатон, се появява при Делтата и подсилва заплахата от гражданска война. Маху трябва едновременно да се справи с тази ситуация и да се опита да разбере какво наистина е станало с някогашния му господар. В резултат от тези си търсения той попада на изключително опасни за бъдещето на Египет тайни, като и на скандална информация за Хийа, втората съпруга на Ехнатон, а отгоре на всичко е въвличен в смъртоносно политическо съперничество с подлия лорд Ай. Накрая Маху плаща своята дан на това противопоставяне и години наред е поставен под домашен арест. Призован е отново в двора по много зловеща причина: младият фараон Тутанкамон страда от сериозна умствена болест...

Сега, „Годината на Кобрата“ подема разказа на Маху: състоянието на Тутанкамон се влошава, но явен наследник няма. Хетите, враговете на Египет, напредват през Ханаан, а Ай продължава със сложните кроежи. Паяжината е оплетена, капаните са поставени...

[1] Койне е първият диалект на обикновените хора в Елинистическа Гърция, букв. обикновен. Става основа на лингва-франка. — Б.р. ↑

[2] По-нататък в книгата Град на скиптър. — Б.пр. ↑

ПРОЛОГ

*Ааку-т: огнената кобра върху короната на
фараона*

*Онази, дето разравя жаравата и я разпалва
с остри пламъци, убиващи за миг и без пощада.
Онази, срещу която сме безсилни.
Онази, край която никой не минава безопасно.
Онази, дето се въздига към господаря си.*

*Онази, остра като ножове,
господарка на Двете земи,
дето помита враговете с уморено сърце,
дето се въздига треперееща пред Безгрешния.*

Често цитирам тези стихове от Книгата на мъртвите. Те описват пътуването на душата през Ам-дуат, подземния свят, покрай Гълтачите, онези, които пият кръв и се хранят с плът. Не вярвам нито дума, но поезията ми харесва; харесва ми описанието на огнените езера, ограждащи пусти брегове, на които градовете на мъртвите се издигат с ужасяваща красота. Защо ми харесват, ще попитате? Ами да речем, че те по някакъв начин описват моя живот или поне по-голямата му част. Истина е, че съм бродил сред Полетата на благословените, дето сините и белите лотоси се отварят и затварят по желание, дето въздухът е изпълнен със сладкия аромат на зюмбюли и упойващата зеленина на пролетта, дето белите ибиси се извисяват под синьото, очистено от дъжда небе и дето и слънцето, и луната, и целият цвят на нощта блестят с нестихваща красота. Толкова благословен съм бил. Държал съм златни бокали, украсени с драгоценни камъни, и съм преглъщал виното от Кару и Ханаан. Ял съм най-сочно месо и най-

избрани плодове. Познал съм телата на най-красивите жени, с напоени в парфюм перуки и блеснали от страст очи на кошута, изписани със син, зелен и черен въглен. Държал съм ги в прегръдките си, под звъна на проблясващите бижута по извитите им в Неченет, рая на плътските удоволствия, тела.

Разхождал съм се из рая и съм бил кичен с всички знаци на властта като служител на фараона. Бил съм шпионин, предател и воин. Дъвкал съм облаците прах на битките измежду ескадроните колесници. Ужасяващи сблъсъци на Менфит, Накту-аа и Мариану — момчетата със здравите юмруци, най-смелите в царството — вплетени в бой с копие, меч, щит и боздуган, наред Червената земя или покрай блатата на Нил: такива кръвопролития не са ми чужди. Бил съм се в смразяващата чернота на пустинната нощ и под такова изгарящо слънце, че скалите се пропукват и разпадат. Бродил съм из бойни полета, гдето мъртвите се подуват, пръсват и вмирисват, а земята е сякаш издялана от лешояди с рошави крила. Познал съм ужаса да бъдеш преследван от нощни хищници, от убийци, последователи на Червенокосия Сет, с плъзгачи се в тъмнината остриета или прелитащи през въздуха стрели. Защо ли? Защото съм Маху от меджаите, някогашният началник на полицията при Великия еретик — онзи, чието име е отречено завинаги — Ехнатон.

Ето, изрекох името му. Великия еретик! Вече го няма, него и останалите. Аз съм един старец, довлечен обратно в Тива заедно с дневниците си, написани на моя собствен *терф шта-т*, таен код. Божествения Рамзес, Могъщия бик, Онзи с най-красиви форми, Хор на Запада, Убиец на народите на деветте лъка желае животът ми да бъде разказан за неговите собствени тайни цели, а може би и не толкова тайни. За фараона аз съм мостът към миналото, защото всички останали вече преминаха в безкрайната тъма. Само старият Маху остана от славното минало на Египет. Наредено ми е да напиша всичко, което знам.

Използвам дневниците и записките си, но навестявам и мъртвите. Древните хроники описват как преди много десетилетия, на прага на смъртта, един от фараоните наредил един жрец да бъде удушен и изпратен да подготви пътя му. По време на заточението чух подобна история и това ми напомня колко зловещи представители на човешкия род съм срещал през всичките си странствания. За един се

сецям веднага, учен от царството Понт, което се намира на брега на Голямата зелена вода на изток. Отишъл на юг, отвъд Праговете, след което се насочил към непроходимите джунгли на запад, за да посети племената, които обитават земите около крайбрежието. Разказа ми за един вожд, който, когато желаел да общува с мъртвия си баща, нареждал да удушат дванайсет роби, за да бъдат изпратени в Подземния свят да зададат въпросите му. Попитах този учен защо точно дванайсет роби. Мъжът се усмихна и по лицето му прочетох, че се забавлява:

— Ами за всеки случай, ако някой се загуби в тъмното. От всичките дванайсет все един ще намери пътя.

— А как получава отговорите?

— Ами — отвърна този голям лъжец, — вождът очаква да му се присънят, а ако това не стане, изпраща нови дванайсет.

Смешна история, само че единственото, което аз мога да изпратя във вечната нощ, е собствената ми душа, макар да се съмнявам дали изобщо имам такава. А ако имам, не знам дали душите на другите ще ме чакат. Душите на всичките ми познати: Хюйи, Майа и останалите.

Вчера дойдоха и взеха ръкописа ми. Главният писар, Надзирател на Дома на пратениците, дойде да ме разпита: тлъст, арогантен мъж, надут от мисълта за собственото си величие, както кобрата се надува с отрова. Доведе личния си секретар да записва всяка моя дума — един младеж, който ме зяпаше с изумление. И има защо! Очите ми са хлътнали, зъбите — щръкнали, кожата ми е жълтеникава и груба. Някога черната ми коса е вече снежнобяла. Едва ли е срещал мнозина осемдесет и шест годишни старци, способни да опишат толкова живо дните на Великия еретик. Главният писар — името не си спомням — нарича себе си „очите и ушите на фараона“. Идеше ми да отвърна, че господарят му е доста сляп и глух, ала се въздържах. Искане да обобща написаното от мен. Настани дебелината си задница на един мек стол и се вторачи в мен с жален поглед. Аз бях полегнал на няколко възглавници, вече замаян от няколко бокала вино и с леко извърната глава, сякаш ме тревожеше повече дупката от плъхове, която прислугата бе опитала да запълни със смес от препържена котешка лой и змийско масло.

— Ти си Маху от меджаите — започна той. — Майка ти е починала, когато си бил още много малък, нали? Баща ти е бил

полковник в пустинния патрул. Живял си с леля си Изития, мразел си я и си наел човек да я убие.

— Мразя плъхове — отвърнах поглед от дупката в стената и го погледнах.

— Маху, трябва да отговаряш на въпросите ми.

— Защо?

— Защото Божествения, да бъде безкрайно здравето му и да се радва на вечна благословия, да живее милион години, да бъде помазан от Озирис, иска така.

— За какво му е, о, тлъсто свинско печено?

— Обидите са пясък на вятъра, Маху.

— За теб съм лорд Маху.

— Това е вече минало.

— Но моето минало, дебелако!

— Божествения може да нареди да бъдеш набит на кол.

— И с по-лошо са ме заплашвали.

— Ти си еретик.

— Не ме обиждай — понечих да се изправа аз. — Не ме заплашвай, дебелако!

— Значи не се страхуваш да умреш?

— Нищо подобно не съм казал.

— Но фараонът ще те възнагради. Повече вино — може би дори хесета от храма, която да те топли нощем?

— А дали ще може две?

— Възможно е.

— Ще отговоря на въпросите ти, дебелако, и ще се старая да не те обиждам.

— Добре тогава, нека повторя въпроса си...

— Няма нужда. Прав си за баща ми и майка ми. Да, наистина мразех Изития — тя уби майка ми...

— Нямах доказателство.

— Тя беше кучка. Казах на Собек, моя стар другар, че тя е издала за връзката му с едно от украшенията на фараона, наложница от царски харем. Него заточиха в един затворнически оазис, а любимата му бе разкъсана жива от диви зверове.

— Била е наложница на Аменхотеп III Великолепни, бащата на Великия еретик, нали?

— Да.

— А Собек е отраснал с теб в Царската ясла?

— Също като мен, той беше Чедо от Кап в Дома за пребиваването в единия край на двореца Малгата в покрайнините на Тива. По-късно Собек избяга от оазиса. Стана господар на Подземния свят, цар на бедните квартали на Тива, след което получи отново благоволението на двореца и се върна там.

— А останалите Чеда от Кап?

— По-късно Хюйи стана Надзирател на Дома на пратениците, Държач на ветрило отдясно на фараона, Син на царя в Нубия.

— Да, да, а другите?

— Майа — мъжът, който искаше да бъде жена, обожателят на Собек, бе най-великият финансист, живял някога в земята на То-мери.

— Трябва да си спомняш и други имена.

— Мерире, жрецът — свих рамене аз. — Хоремхеб, величествен като Монту по време на война, и Рамзес, неговият помощник — войници от глава до пети, убийци до мозъка на костите си.

— А ти беше?

— Все още съм, внимавай.

— Значи всички сте израснали в Кап, заедно с Великия еретик?

— Не, с него съдбата ме срещна случайно. Баща му го бе прокудил в една изоставена част на двореца и го принуждаваше да крие лицето си. Нарекох го Забуления.

— Да, така е.

— Това беше, преди по-големият му брат — Тутмос, да бъде отровен.

Дебелакът вдигна ръка:

— И Великия еретик да стане фараон. Негова беше двойната врата на Великия дом — замълча и размаха ветрило пред дебелиите си потни бузи. — А всичките му глупости за Единствения бог, Атон, отхвърлянето на египетските богове, най-вече на Амон Ра, бога закрилник на Тива? Преместил се от Уасет и построил нов град на стотици километри на север. И ти си подкрепял всичко това?

— Прочети изповедта ми.

— Чел съм я. Казваш, че всичко било резултат от влиянието на майката на Еретика, царица Тийи, и онези, които наричаш групата от Ахмин.

Аха, стигнахме до същността! Онова, което всички търсеха: истината.

— Групата от Ахмин — усмихнах се аз. — Преди много години хиксосите били прогонени от Египет.

— Познавам историята ни.

— Замълчи и ще научиш още нещо. Така, сред нашествениците хиксози били и хабиру^[1] — царете пастири — и най-вече едно конкретно племе — исраар. Те вярвали в идеята за Единствения бог, който е избрал от народа им да се роди месия — свих рамене. — Хабиру и клана исраар накрая били прогонени от Египет, заедно с останалите хиксози. Те обаче се върнали с мир през Долината на сенките на изток в Червените земи. Използвали тамошните пещери да погребат мъртвите си и да нарисуват своята история.

— А, да, а ти си ги унищожил, нали така?

— Трябваше, за да предпазя любимите си хора.

— Това ще рече твоя слуга Джарка и Мерт, съпругата му. Те произхождат от хабиру. Къде се намират сега?

— Мъртви, надявам се, далеч от пипалата ти.

— Да се върнем на групата от Ахмин — смени гладко темата тлъстият писар. — Хабиру се заселили в града Ахмин. Станали знатни благородници, по-големи египтяни от египтяните и служели на бога на града. Как му беше името? А, да, Мин, богът на плодородието. Тайно обаче — присви очи той, — тайно обаче хранили мечти за Единствения бог и месията, който ще ги освободи и ще им даде собствена земя от мляко и мед.

— Поне някои от тях — отвърнах аз и се опитах да овладеем паниката си, — най-вече царица Тийи — истинска красавица, която привлякла вниманието на Аменхотеп III Великолепни. Той бил толкова омагьосан от нея, че отказал да се ожени за която и да е чужда принцеса. Тийи станала неговата Велика царица. Родила двама синове и три дъщери, от които единствено Ех... — спрях се навреме. — Единствено Великия еретик оцелял до по-напреднала възраст. Бащата на Аменхотеп винаги е бил против женитбата на сина си за Тийи, както и всички жреци на Амон в Карнак и Луксор. Те знаели за легендите за хабиру, за техния Единствен бог и мистериозния месия.

— И Тийи донесла всичко това със себе си при женитбата си за Аменхотеп?

— Да, скрито зад идеята за Атон, Слънчевия диск, който се издига в цялото си великолепие. По това време Атон вече е бил приет като бог в Египет; Тийи просто доразвила идеята. Аменхотеп с радост приел това, както и всичко останало, свързано с нея.

— И тогава се родил Великия еретик.

— Да, родил се със странно лице и крайници — жреците го нарекли Гротескния.

— Той наистина е бил странен — замисли се главният писар. — С онова тясно лице и издължена челюст, странни очи, с женствени гърди и ханш. Виждал съм рисунките. Или поне онези, които са запазени — въздъхна той.

— Мислех, че вече всички са унищожени, както и статуите, гравюрите, молитвите и дори градът му.

— Всички са изровени, макар че някои успяха да ни се изплъзнат — вдигна чаша ябълков сок и отпи внимателно. — Същото се отнася и до един-двама души, като теб самия. Моля, продължавай. Говореше за Гротескния.

— Жреците искаха да убият Великия еретик още при раждането му. Тийи успя да ги склони да го пощадят и го отгледа, като скришом го учеше на тайното знание за Единствения бог — направих физиономия. — Не беше трудно. Великия еретик мразеше жреците на Амон, както и баща си, който го бе отхвърлил. Сприятелихме се. Аз му помагах да унищожи враговете си и да, подкрепях го и като фараон.

— А ударът срещу Тива и жречеството на Амон? Опозоряването и падението на министрите на баща му? Преместването в Ахетатон, Града на Атон?

— Да, да, да.

— Но това не е всичко — изсъска писарят, — не ми казваш всичко. Знаем това от другите Чеда от Кап. А, между другото, пропусна един, като ги изброяваше.

— Хоремхеб, Рамзес, Хюйи, Майа, Собек, Мерире — кой липсва?

— Пентжу, лекарят.

— А, да — отвърнах аз с готовност, — съвсем го забравих.

— Дали наистина, Маху?

— На този етап — вече да.

— Но има и още около Великия еретик, нали? Съпругата му?

— Разбира се... — отвърнах полугласно аз и се загледах през прозореца и лазещата по перваза муха.

Дървените капаци бяха затворени, а няколко слънчеви лъча се провираха подобно на някоя от картините на Ехнатон. Разбира се, помислих си, тя винаги беше там — винаги е било така и винаги ще бъде: като частица от душата ми, частица от сърцето ми, красивата жена, Нефертити — с подобна на огнен облак коса около златистото лице, с онези странни сини очи, непоносимо чувствени устни, сладна походка, леко отметната назад глава и полуоткрехнати тежки клепачи.

Писарят се приведе и ме докосна по коляното.

— Обичаше ли я, Маху? Така си написал в изповедта си.

— Да, обичах я.

— И въпреки това си я убил?

— Не съм я убил! — почти изкрещях аз.

Налягалите при вратата наемници се размърдаха, но главният писар махна с ръка и те се отпуснаха.

— Извърших законната ѝ екзекуция — обясних аз, — по заповед на Царския кръг — същите онези хора, които тя кроеше да унищожи.

— Такова коварство — изрази недоумението си на глас той. — Дори собствения си баща!

— Ай! — възкликнах. — Първоизточникът на толкова много проблеми.

— Защо смяташ така, Маху?

— Ай беше водачът на групата от Ахмин. Той се присламчи към Великия еретик, когато последният се ожени за Нефертити. Ай беше брат на Великата царица Тийи. Когато групата от Ахмин се нанесе в Тива, в преизподнята трябва да не е останал нито един демон.

— Какво те кара да смяташ така?

— Всички дойдоха да служат на Ай. Той стана първи министър на Великия еретик, негов везир, личен жрец, всичко, което зет му пожелаеше. Ай заговорничеше с безподобно умение и тънкост. Ще изрека името му — не мога повече да го наричам Великия еретик: Ехнатон стана фараон, Нефертити — негова царица. Опитаха се да поведат Египет към култа към Атон, Единствения бог. Отърсиха се от праха на Тива и основаха нов град. Знаеш какво последва: Нефертити роди на Ехнатон пет дъщери.

— Говори се, че Ай, собственият ѝ баща, е отговорен за това.

— Така твърдят. Падението на Нефертити обаче дойде от това, че не можа да роди син и от арогантността ѝ да се смята за равна на фараона.

— А Хийа — прошепна главният писар и се приведе леко, — дребната закръглена митанийска принцеса, тихият пристан на Ехнатон — не може да не си я спомняш, Маху? Нефертити затвори утробата ѝ с отровни мехлеми. Твоят приятел Пентжу, лекарят, я пречистил и тя заченала син от Великия еретик — писарят сви рамене изящно, подобно на Майа някога.

— А и Хийа — продължи той с равен глас — заченала незаконно дете от Пентжу, син, когото скрили при митанийците. Ай го издирил и го довел обратно в Тива само за да умре. Погребан е някъде в Долината на царете, нали?

Гледах безизразно. Някои тайни щеше да се наложи сами да разкрият.

— Така Хийа станала причина за разрива между Великия еретик и съпругата му — размаха ветрилото против мухи той. — Нефертити била прогонена в северния дворец на Ахетатон и тогава се случило...

— О, да, тогава то се случи! — разбрах какво искаше да знае дебелият писар: истината за съдбата на Ехнатон. Дали е бил убит от жена си и дъщеря си? Или е избягал в Ханаан, откъдето се появи и узурпаторът, който твърдеше, че е нашият фараон?

— Значи — размърда се неспокойно върху възглавниците тлъстият писар — Ехнатон се е изпарил в мрака, а останалите сте убили Нефертити. Дори собственият ѝ баща, Ай, дал съгласието си.

— Да.

— И всички заедно сте се заели да управлявате Египет от името на малолетния Тутанкамон, сина на Великия еретик от Хийа. Той се оженил за своята полусестра, Анхесенамон, дъщеря на Великия еретик. Толкова ли е приличала на майка си, Нефертити?

— Като един лотос на друг — засмях се аз. — А, между другото — посочих ветрилото си аз, — никога не съм управлявал Египет. С това се занимаваха Ай и останалите. Аз бях просто настойник на младия Тутанкамон.

— Докато Ай не те е изпратил в изгнание. И те е извикал отново кога?

— А, да. Когато Тутанкамон стана на шестнайсет години и започна да проявява тревожни промени в настроението си, когато започна да се държи повече като дете, отколкото както подобава на Носителя на двете корони, Държача на жезъла и тоягата, Любимия син на Амон Ра.

— Какво се случи след това? — попита главният писар тихо.

— Какво се случи след това? — залюлях се върху възглавничките. — Знаеш какво се случи! Ай и останалите бяха записани в прочистване от вярата в Единствения; Ахетатон бе изоставен на разрухата. Старите богове на Египет, начело с Амон Ра, отново бяха на почит. Армиите на Египет излязоха от границите на империята, за да срещнат враговете ни. Злато и сребро, налози от чужди принцове отново започнаха да се леят в Египет.

— Какво се случи? — повтори той многозначително. — Какво стана... нали се сещаш, към края?

— Това искаш да видиш в изповедта ми, нали?

Той кимна, без да откъсва очи от моите.

— Ще го напишеш.

— О, да — изскърцах в отговор, — ще пиша!

[1] За хабиру вече стана дума и в предишните две книги от трилогията на Маху, но тъй като тук играят най-решаваща роля, ето още малко информация за тях. Повечето учени смятат, че хабиру е социална група от хора, която се е намирала в периферията на обществото в Ханаан. Тези хора са били без гражданство и препитание. Някои са предлагали услугите си като наемни войници, други са се препитавали с разбойничество. Хабиру се срещат в текстове от Мала Азия, Мари, Нузи и Вавилон. В Египет те се срещат за първи път по времето на Аменхотеп и се споменават като наемни работници по времето на Рамзес II. Възможно е двата термина — хабиру и иври — да са свързани по някакъв начин, въпреки че е ясно, че те в никакъв случай не са напълно идентични. — Б.р. ↑

ПЪРВА ГЛАВА

*Аарутанкуат: кобрите в подземния свят,
които изгарят душите и сенките на мъртвите*

Да, ще пиша! Ще призова всички богове, сякаш това място, това време е Гер-ен-срит-сапт — Нощта на преброяването на мъртвите. Ще пия вино и под негово влияние ще се потопя обратно в годините до втората седмица на Пармоути, първия месец в сезона за сеитбата, деветата година на Тутанкамон, Хор на Юга, Силния бик, Родения с радост на Двете господарки, Въплъщението на закона, който успокоява Двете земи, Златния Хор, Младия лик, който радва боговете, Сина на Ра, Обичания от Амон, Онзи, който се появи върху другия трон на живия Хор, Бича за народите на Деветте лъка, Притежател на Великия дом, Господар на годините...

Спомням си глашатая, който изреждаше тези титли, докато Царският кръг, Върховният съвет на Египет, се бе събрал в украсената с красиви мозайки Зала на делфините в сърцето на двореца Малгата. Присъстваха всички: генерал Хоремхеб, Главен писар на армията, и неговият помощник Рамзес — и двамата могъщи воители, облечени в лека униформа, с наперени тояги, златни яки и проблясващи медальони; Хюйи и Майа в скъпи плисирани роби; Пентжу, придворният лекар, Пазител на лявото и дясното ухо, чийто проблем с виното се задълбочаваше и сега беше закъснял; разбира се, там беше и Ай с тъмното аристократично лице, а отстрани — неговият *рекит*, „бог сянка“ или, както Ай тайно го наричаше, Ху-и, което означава „онзи, който е готов да плюе отрова“: Главният писар на тиванската армия, по-малкият брат на Ай — Нахтимин — вечно готов да изпълни волята на брат си, убиец до мозъка на костите си, касапин до дъното на душата си. И накрая идваше ред на Собек, Началник на полицията на Източна и Западна Тива. Беше се облякъл елегантно за случая — зелена огърлица от халцедони на врата с пръстени и гривни в същия

цвят, полумрежеста ленена роба, наметната над подплатената пола, и жилетка без ръкави. И той като останалите бе събул сандалите си в преддверието. Собек вече до голяма степен се наслаждаваше на живота, дори бе пуснал малко шкембенце, а лицето му бе понапълняло и загладено. Истината бе, че се беше задомил и бе намерил някакъв вид щастие.

Не присъстваха войници, нито един от убийците на Нахтимин. Хоремхеб бе настоял. Всички, включително и аз самият, бяха оставили свитите си да се пекаят на слънце в двора или в градините около залата. Бях предупредил помощника си Джарка да държи нашите наемници на безопасно разстояние от другите велики господари. Никой на никого нямаше доверие. Бяхме като глутница изгладнели хиени, които дебнат някой да не стане по-силен от останалите. Срещата беше свикана неочаквано и по хитрата физиономия на Ай съдех, че крои някаква бея. Жрец от Царския параклис напяваше несвързан химн, гореше тамян, а по пода пръскаха розова вода. След това всички, с изключение на Царския кръг и доверените писари, напуснаха залата.

В коридора изсвири тръба. Подпрян на сребърен бастун, в залата влезе Тутанкамон — облечен в бяла роба, кърпа за глава на бели и сини райета, с цветен венец на врата. До него — великолепно и пищно — вървеше чувствената Анхесенамон, облечена в снежнобял лен, с цветна плитка на перуката, завързана с украсена в злато панделка. Наниз драгоценни камъни блещукаше около красивата шия, а пъстър колан подчертаваше тънката талия. Вървеше бавно, с малък незавършен венец от зюмбюли и други пролетни цветя в ръка. Полюшваше го напред-назад с леко сърдит вид, сякаш цветята я интересуваха повече от държавните дела.

Младият ни фараон изглеждаше в добро здраве, с ясен поглед, спокоен, с онова ведро и усмихнато лице, което никога не ще забравя. О, да, той наистина бе невинният, заобиколен от грешници. Крехкият, защитаван от жестоки. Детето сред сбирщина убийци. Седна на трона в центъра на подиума, а Анхесенамон се настани в краката му. Аз се приближих и седнах отдясно на него, до самия подиум. Тутанкамон премина директно към основната причина за събранието. Разбира се, всички бяхме чули слуховете. До Ай, Пазителя на Дома на тайните, бяха достигнали разказите на амбулантните търговци и продавачи, които се тълпяха в града. Цяла Тива бе настръхнала от новината, която

се разпространяваше като дим на вятъра. В Ханаан се бе състояла голяма битка. Хетите, водени от Супилиум, бяха докарали тромавите си бойни колесници, безброй копиеносци и стрелци наред полето до Амки и бяха подмамили съюзника на Египет, Тушрата от Митани, в битка.

— Ужасяващо поражение за нашите съюзници — заяви Ай на събранието. — Тушрата и всичките му вождове и принцове са или избити, или пленени. Оцелелите са в хетския лагер, завързани зад вражеските колесници с пробити в езиците халки. По-късно до един са били обезглавени или набити на кол.

— Значи — изгърмя Хоремхеб — митанийците са заличени от лицето на земята.

— Хетите ще поемат на юг — предсказа Рамзес. — Имат съюзници сред вождовете на Ханаан, да не говорим за...

— Да не говорим за онези еретици — прекъсна го Майа, — които почитат Атон, изгнаниците в Ханаан, водени от някогашния ни другар и върховен жрец Мерире.

Ай не направи усилие да усмири врявата, която настана, след като всички се впуснахме да обсъждаме новината. Мерире беше Чедо от Кап, израснали бяхме заедно — един подмолен жрец, предател, който бе омагьосал Ехнатон и бе станал Върховен жрец на култа на Атон. Той така и не прие падението на Ехнатон и избяга от Египет да сее неприятности по пътя си.

— Забравяте някого! — извика Хоремхеб. — Знаете за кого говоря.

Пентжу, който леко се полюляваше напред-назад, вдигна поглед.

— Знам за кого говориш — изръмжа към Хоремхеб той. — Великия ни фараон Ехнатон. Все още се страхуваш от него, нали, генерале?

— Трябва да нахлуем в Ханаан — игнорира обидата Хоремхеб. — Трябва да пресечем влиянието на хетите и ако е необходимо, да издирим и унищожим онези еретици на Атон, независимо кой е водачът им.

— Някога всички ние бяхме еретици — изстреля в отговор Пентжу. — Не си ли спомняш, генерале. Преди години, когато Ехнатон управляваше от великия Ахетатон, ние всички бяхме част от

обкръжението му, всички го подкрепяхме, всички забогатяхме и затлъстяхме.

— И се пропихме — усмихна се Рамзес.

— Египет вече е възстановен — обади се Нахтимин, който обикновено мълчеше.

Хоремхеб сведе глава, за да прикрие усмивката си. Щом Нахтимин искаше война, значи Ай вече е дал съгласието си.

— Хазната е пълна — продължи Нахтимин, — житниците преливат. Тива е силна. Беззаконието е прочистено. Трябва да изпратим войски през Синай.

— Такава ли е волята на фараона? — вдигнах аз поглед към Тутанкамон, който вече упражняваше отговора си.

— Волята на фараона и повелята на баща ми, Амон Ра, е да извадя меча си и — тук гласът на младия владетел се извиси — нека долните азиатци и всички народи на Деветте лъка почувстват нашата сила.

Тутанкамон приключи с поглед в мозайката от сребърни лодки върху златно море в далечния край на залата.

— Това е думата на фараона — заяви Ай. — Сега е сезонът на сеитбата. Войските ни трябва да преминат Синай много скоро, но първо трябва да поговорим. Нека разберем какви са намеренията на хетите. Кого да изпратим?

Ай погледна Пентжу неприязнено. Между тях имаше дълбока бездна, основана на хиляди причини, между които враждебността на Пентжу към Нефертити и фактът, че лекарят притежаваше Бокала на славата, държан някога от ръката на Аменхотеп Великолепни — предмет, който Ай желал да притежава с цялото си сърце. Пентжу задържа поглед върху Ай за миг, след което се оригна звучно. Ай се подсмихна и посочи към мен.

— Предлагам да изпратим при хетите лорд Маху, Надзирател на Дома на тайните. Какво ще кажете?

*Нашият господар върви, тъй като е той пръв сред
мъжете,*

*излязъл с потока между бедрата на Богинята
и е затуй Чакал на светлината.*

*Излюпил се от божественото яйце,
процедил се като парфюма на боговете,
красив е като Ибиса на Тот...*

Хорът от дванайсет кушити — трима мъже, три жени, трима евнуси и три деца, поде припева на химна под сянката на огромната смоковница в Градината на Белия лотос в края на двореца Малгата. Наблизо оркестър от нубийски джуджета, под зоркото ръководство на надзирателя си, свиреше омайно на обои, лютни, лири и арфи. Срещу тях, скрити зад сянката на сини ветрила от щраусови пера, облечените в най-скъпи одежди Тутанкамон и Анхесенамон ловуваха на ръба на изкуствения канал, прокопан от Нил. Широката ивица вода, прочистена и филтрирана, бе оформена така, че да представи цялата красота на великата река с блатистите, обрасли в трева брегове, жилави храсти и папирусови горички. Вонята на мократа кал бе умело прикрита от парфюми от безброй видове цветя, както и облаци тамян, касия и мирта, горящи в кадилници из градините.

Фараонът седеше върху изработен от абанос и слонова кост стол с малка табуретка с възглавници за обутите му в сандали крака. До него се беше изтегнало питомното му лъвче Консу, леко потрепващо в съня си, докато господарят му готвеше лъка си в очакване на викачите да подплашат гнездящите в горичката водни кокошки. Анхесенамон, великолепна в цветните роби и украсена диадема, с ярко блеснала на слънцето огърлица, се опитваше да му помогне. Недалеч от тях нейната довереница и главна придворна дама Амедета държеше вдигнати два поръбени със злато слънчобрана. Ято птици изпляска от горичката в облак крясъци и цветове и Тутанкамон нареди на държачите на ветрила да се махнат. Анхесенамон подаде на съпруга си една стрела. Тутанкамон пусна онази, с която вече се бе прицелил, обърна се да вземе следващата, но видя мен и Джарка, застанали с икономата в галерията с колони, водеща към градината.

— Чичо Маху! Чичо Маху!

Ловът бе забравен, лъкът и стрелата — захвърлени, сякаш за миг бе забравил за ятото, което вече се въртеше и кряскаше в небето над канала. Анхесенамон направи ядосана гримаса, но Тутанкамон вече ни даваше знак да се приближим. Икономът, придворен от Златната зала,

закрачи напред надутото с бял жезъл в ръка. Тутанкамон нареждаше тронът му да бъде преместен, да бъдат донесени възглавнички, а хорът и оркестърът да млъкнат. Двамата с Джарка коленичихме на възглавничките, притиснахме чела пред краката му, после останахме седнали. Тутанкамон сведе към нас ясните си твърди бадемови очи. Усмиваше се, но изглеждаше разсеян. Пентжу трябваше да е с нас: Тутанкамон беше блед, а по челото му изпод синьо-златистата кърпа за глава се стичаха големи капки пот. Анхесенамон се облегна на трона му с нацупени чувствени устни, бдителни очи и леко отметната назад красива глава — поза, която толкова напомняше на майка й.

— Чичо Маху, ти заминаваш? Ще се срещнеш ли с хетите? — започна Тутанкамон. — Те наистина ли са с дълга коса, жестоки папагалски лица и говор като птиче цвъртене? — изцъка с език, за да ми покаже той.

— Така се говори, Ваше величество, но по-важно сега е — настоях аз — дали ти си добре?

— Джарка! — усмихна се на помощника ми Тутанкамон. — Ти си от племето хабиру, нали? Генерал Рамзес често ме разпитва за твоя народ, така че накарах чичо Ай да ми разкаже всичко за тях. Казват — замига бурно той, — че оттам баща ми е научил — тук гласът му премина в шепот — всичко за Атон. Вярно ли е, чичо Маху? Наистина ли баща ми е жив и се крие в някоя пещера в Ханаан, след като е разбрал, че той не е месията?

— Шшт! — намеси се бързо Анхесенамон.

— Не, не — вдигна ветрилото си срещу мухи властно той, после вдигна глава и нареди на държачите на ветрила, държачите на царските сандали, царския парфюмер и другите лакеи да се отдалечат още.

— Божия баща Ай — прошепна той — твърди, че баща ми е завещал тайно познание за Атон, Единствения бог, също и за Великия месия, който ще дойде. Оставил го е на някакви хора, наречени Пазителите. Кой са те, чичо Маху, кой са Пазителите?

Джарка се размърда неспокойно зад мен. Тутанкамон може и да имаше пристъпи, душата му може би понякога изпадаше в заблуда, но той бе проникателен и решителен. Беше бръкнал в самата рана. Ехнатон бе преобърнал всичко с главата надолу, бе обявил новия Бог, построил нов град и разтресъл Египет из основи. След като обаче голямата чума бе помела новия му град, а царицата му бе изпаднала в

немилост, той бе изчезнал. Дали беше оцелял в Ханаан? Дали кроеше планове за завръщането си? Години по-рано генералите Хоремхеб и Рамзес без съмнение го подкрепяха. Веднага след неговото падение, те се бяха върнали към старите порядки. Кое е по-важно обаче, те искаха да унищожат всичко, свързано с Атон, да го изкоренят завинаги.

Знаех, че генерал Рамзес тайно събира информация за хабиру и техните легенди за месията. Аз също бях изучавал това племе. Бях научил историята им, как племето хабиру и кланът исраар един ден ще напуснат Египет, за да се заселят в онази земя от мед и мляко, Ханаан! Разбира се, Египет никога нямаше да позволи това да се случи. Всеки опит да се измъкне Ханаан от управлението на фараона би се сблъскал с яростен отпор. От Ханаан към Египет се изливаха буквално реки от налози, драгоценни камъни, метали и, преди всичко, дървесина за сградите, дворците и корабите на Египет. Аз се ужасявах от това, че ако генерал Рамзес научи всичко, щеше да убеди хората, че Египет отглежда змия в пазвата си. Това щеше да доведе до прочистване, с цел да бъдат унищожени всички хабиру и исраар, да бъдат изкоренени и заличени от земята. Ако това се случеше, Джарка, прекрасната му съпруга Мерт и децата им щяха да загинат. Нищо чудно, че при тази среща в Градината на Белия лотос Джарка издаде неспокойствието си, а дори и Анхесенамон бе престанала да се цупи. Всички членове на Царския кръг знаеха какво става, но малцина се осмеляваха да го изрекат на глас. И как биха могли? Самият Ай и семейството му бяха от племето хабиру, а същевременно генерал Рамзес не разполагаше с достатъчно сила, за да отправи това предизвикателство, не и докато Тутанкамон управлява.

— Ваше величество — отвърнах с весел глас в опит да разсея напрежението, — и аз съм чувал подобни разкази, но наистина не знам дали са истина, или просто легенда — скрих лъжата си зад една усмивка аз. — Да, чувал съм и за познанието, оставено от баща ви у хора, наречени Пазачите, но кои са те — продължих аз забързано, поклащайки глава — не знам.

Тутанкамон се облегна назад и потри слепоочието си; все още детското му чело бе смръщено от разочарование.

— В такъв случай трябва да заминеш, чичо Маху. Фараонът ти желае добро.

— Живот, здраве и благословия, о, Божествени.

Притиснах отново чело в столчето му за краката и се изправих.

— Сбогом, чичо Маху.

— Пази се! — усмихна ми се нагло Анхесенамон.

Отдалечих се, без да се обръщам, после вдигнах поглед към Тутанкамон. Той ме гледаше тъжно. Поклоних се и се обърнах. Както би разбрал познавачът на човешките сърца, аз оставях една сърна сред чакалите. Тогава за последен път го видях жив.

— Къде сме тръгнали? — попита с изопнато от гняв лице Джарка, докато нашата бойна баржа с нос във формата на лъвска глава и кърма, изобразяваща сокола на Хор, поемаше по течението.

Гребците подеха песен, подпрени на греблата и вперили поглед в огромното синьо платно, което се разгъваше, за да разкрие златната овнешка глава на Амон Ра. Тежката миризма от речната тиня се смесваше с тази на умиращата риба в рибарските лодки и другите дребни съдове, които подскачаха около нас като черупки. От другата страна се носеше смрадта от кошарите за маймуни и газели на пристанището; освен тях група джуджета Данга, облечени в шарени парцали, се въртяха във вихъра на бурен танц под музиката на лири и цимбал. Сетих се за Хоремхеб, който обичаше да държи джуджета в свитата си, макар и не толкова открито сега, когато беше Главен писар на Войските, Главнокомандващ на египетската армия.

— Попитах къде отиваме — повтори Джарка сърдито.

Облегнах се на оградата на хакборда и потупах ръката му.

— Нямаше нужда да идваш — усмихнах му се. — Остави Мерт и двете деца сами. Можеше да взема Собек с мен.

— Прекалено е дебел! — изсумтя Джарка. — И прекалено бавен. Накрая ще стане един дебел помпозен тавански търговец, точно като семейството на съпругата си.

Засмях се и се надвесих през перилата, уж за да гледам последните отблясъци от слънцето, осветили конусовидните шапки на обелиските на Тива. Всъщност исках да наблюдавам Ипутер и шумното му котило от високопоставени писари — подарък от Божия баща Ай. Ипутер беше плешив, с безлично лице, тъмни очи и угоднически маниер — на практика идеалният шпионин. Аз имах други планове за него, както и за Ай — онази красива кобра! Щом той

може да постави шпиони сред моите хора, най-малкото, което можех да направя, е да отвърна подобаващо. Зад гърба си оставях писаря Амендуфет, а да не говорим и за кучкаря от Долна Тива.

Внезапно осъзнах, че покрай баржата се придвижва малка лодка — един от онези съдбоносни вестители от древната поема. И друг път съм чувал думите след това и всеки път сърцето ми застива:

За големите си престъпления, о, Египет, боговете са издали кървавите си декрети.

Задето ти продаде невинния за злато, а бедния просяк — за чифт сандали.

Задето тъпчеш по главите на обикновени хора и изблъскваш бедняка от пътя си.

Задето баща и син прибягват до една жена.

Задето хулят свящото име.

Задето се кланят пред всеки олтар.

Задето пият от виното на народ, който ще бъде заличен от плода от горе до корените в земята.

Ще бъдеш сринат със земята, а по лъскавите ножове ще се стича кръв.

И най-бързите няма да избягат.

Силата на силните не ще помогне.

Властта на могъщите не ще ги спаси.

Стрелецът ще се разклати, копиеносецът ще отстъпи.

Конникът и колесницата не ще се спасят.

И най-смелите ще останат голи в онзи ден.

Нима реве лъвът в джунглата, ако не е намерил плячка?

Нима младият лъв ръмжи в леговището, ако нищо не е хванал?

Нима пада птицата на земята, ако е нямало капан?

Нима примката се затяга, ако нищо не попадне в нея?

Нима звучи тръбата в града, ако хората не са тревожни?

Нима идва нещастieto в града ти, ако сами не си го навлечете?

Тъкмо възнамерявах да го прекъсна и да кажа на водача и на покритите с качулки фигури да се махат, когато оттам заговори ясен и мелодичен глас.

— Лорд Маху, Песоглавецо от Юга!

Надвесих се през парапета. Беше се приближила още една лодка и в момента се носеше по средата на течението, докато ние чакахме ескорта ни да се събере. Втората лодка бе умело управлявана от човека, който бе извикал името ми и чието лице беше скрито зад гротескна храмова маска, изобразяваща злобна маймуна. Седналата на носа фигура придърпа воала си и също скри лицето и главата си.

— Лорд Маху, носим вести от отвъдното.

Капитанът и офицерите бяха далече и очакваха заповеди. Лодките бяха успели да привлекат вниманието ни само защото се бяхме облегнали на парапета.

— Лорд Маху — повтори гласът, — носим послания от отвъдното.

Джарка се пресегна за лъка и колчана в краката си.

— Идваме с мир — предупреди дрезгавият глас и подхвърли нещо към нас.

Медната тръба за свитъци издрънча върху палубата. Вдигнах я и погледнах надолу, но лодката вече се беше отдалечила и смесила сред безбройните съдове наоколо. Джарка надникна през рамото ми, аз отворих тапата и изтърсих свитъка. Беше графика, находчиво нарисувана карта с долини, една река, затворено езеро или море и толкова.

— Познато ли ти е? — попитах аз.

Джарка поклати глава.

— Долина, река и плато — проследи с пръст той — и едно вътрешно море. Мисля, че е някъде в Ханаан, но не разбирам кой я е изпратил. И защо?

Не можех да отговоря. Нищо не можех да направя, освен да се разходя из баржата и да се загледам в гъмжилото по реката. На далечния бряг се издигаше върхът Мерецегер, Онзи, който обича тишината, над зловещите остри скали около Града на мъртвите, чиито домове за балсамиране и работилници за ковчези едва смогваха. От баржата долавях остриите миризми от онова преддверие на отвъдния свят. Премествах картата от ръка на ръка и се чудех защо са били

изпратени мистериозните посланици. Гласът беше толкова познат. Ехнатон?!

Капитанът на баржата изрева и заедно с насъбралия се наоколо ескорт започнахме пътуването си. През онези първи часове Джарка не ме оставяше на мира заради свитъка и какво можеше да означава. Нищо не можех да му кажа. Постепенно влязохме в обичайния ритъм на пътуването и четири дни по-късно акостирахме в пристанището на малко селце, където незабавно наредих на Ипутер и писарите му да слязат.

— Вървете и кажете на лорд Ай — изревах в изненаданите им лица, — че нямам нужда от неговите писари.

— Нито пък от шпиони! — изръмжа Джарка.

Оставихме изумените писари на пристана, съпроводени от бурния смях на нашите войници и моряци.

Стигахме оживеното пристанище Аварис в края на седмицата. Тук хиксосите бяха направили лагера си преди много години, по време на сезона на хиената, когато бяха нахлули с огън и меч в земите на Царството на двете земи. Сега мястото представляваше оживен военен лагер. Вече беше пристигнала заповедта на фараона за събиране на войски и бе започнала подготовка за планираната от Хoremхeб инвазия в Ханаан. Управителят на града бе разпоредил облечените му в лисичи кожи въоръжени до зъби нубийци с пера в косите да патрулират по улиците. Те бяха бойци със свиреп поглед, които изгаряха от нетърпение да наложат ред сред наемната сбирщина от ханаанци, семити, либийци и дори няколко шардана^[1] с бледа кожа и сини очи от островите отвъд Голямата зелена вода.

Разбира се, ние, официалните Шемс-Несу, пратениците на фараона, бяхме посрещнати с царски почести и се движехме по авеню от златовърхи обелиски към подобния на лабиринт царски дворец със стари зали и с нови крила, тесни коридори и белосани градини, изпълнени с аромата на рози и жасмин, охлаждаани от фонтани с хитро докарана през канали вода. Отредиха ни покои високо в двореца, с гравирани дървени врати, инкрустирани с лапис лазули и малахит и украсени със сребърни и златни пластини. Колоните в стаите бяха изрисувани като дървета с огромни папирусови стъбла, стените — в светли цветове, а картините — изобразени в яркочервено, синьо и зелено. Спомням си ги много ясно, защото примамливата им красота

бе засенчена от ужасяващи писъци. Джарка отиде да разбере какво става и се върна с информацията, че навън налагат група просяци.

— Управителят е наредил да ги събират на големи групи и да ги бият с тояги, за да ги подкани да напуснат града.

Слязох до големия външен двор. Беше претъпкан със стотици просяци с разкривени лица, отворени рани и гурелясали очи. Управителят Пинак, един от горещите поддръжници на Хоремхеб, стар писар от пехотата с лице като гранит, стоеше на малък подиум и надзираваше наемната си полиция, която се движеше напред-назад сред редиците коленичили просяци и ги налагаше с тояги. Скоро наказанието приключи. Връчиха на всеки просяк малък кози мях с вода и комат хляб със заръка да се изнесе от града до залез-слънце. Гледах как ги избутват през портите, а когато Пинак нареди двама прелюбодейци да бъдат доведени от Дома на веригите и изгорени живи в ъгъла на двора, побързах да се оттегля. Мирисът на изгорена плът остана във въздуха дълго и можеше да бъде прогонен единствено с напоени с парфюм щраусови пера, които рояк слуги изнесоха на двора. Един от тях набързо ме информира, че тази работа трябва да се свърши, преди лорд Пинак да ни приеме на пиршеството в Градината на жасмините, която се намираще в центъра на двореца.

Въпросната вечер, на втория ден от престоя ни в Аварис, Пинак бе безкрайно щедър. С Джарка бяхме почетните гости; банкетът се състоя на светлина от факли в прекрасна цветна градина. Вечеряхме под избродирани с червено и златно навеси, поседнали върху пълнени с перушина сребърни възглавнички пред гравирани квадратни абаносови маси, отрупани с подноси вкусни меса, плодове и хляб. На всеки бяха дадени три бокала за различни видове вино. Певци, музиканти и гъвкави полуголи вавилонски танцьорки ни забавляваха. Особено ясно си спомням последните — с извивки и буйни черни коси, които се развяваха под ритъма и ударите на цимбали. По-късно двама бойци с тояги със скрити зад кърпи лица и кожени предпазители и ръкавици разиграха спиращо дъха представление. Бяха изкусни бойци, успяваха да покажат смелостта и силата си, без да нараняват другия.

Доста по-късно, когато сметна, че сме пили достатъчно, Пинак ни заговори. Описа военните приготовления, наемането на баржи и

кораби, отварянето на складовете в Дома на войната и необходимостта всичко да е готово, преди самият Велик генерал да се появи в Делтата.

— Ето защо се наложи да прочистим улиците от нежелани скитници.

— За да могат да пристигнат други! — пошегува се Джарка. — Наемниците.

— Главният писар Хоремхеб предлага добри условия — отвърна Пинак, като даде знак на главния музикант да спре и прошепна: — Всички тези приготовления. Сякаш не ни стигат онези хабиру — погледна той косо Джарка, който на свой ред му отвърна с леден поглед.

— Какъв е проблемът? — побързах да се намеся аз.

— Не е голям — задрънка той с пелтечене, — само дето напоследък генерал Рамзес проявява голям интерес към хабиру. Вече беше тук, претърси всички библиотеки и архиви. Сега е техният покровител... — Пинак замлъкна, защото Джарка се бе задавил с вино.

— Покровител?

— Да, покровител — усмихна се Пинак и потупа нос с показалец. — Предлага на хабиру земи и къщи тук в Делтата, отдава им каменни кариери, а също и разрешителни за търговия. Мислех, че знаете. Както и да е — продължи да пелтечи той, — вашата задача е да отидете при хетите и да преговаряте с тях — постепенно той премина към други въпроси и съвсем скоро банкетът приключи.

Наложи се да помогна на Джарка по пътя към покоите ни. Известно време той се съсредоточи да прочиства стомаха си с щедри глътки изворна вода.

— Знаеш ли какво възнамерява да прави Рамзес? — попита той накрая.

— Да, знам — стоях на балкона и гледах навън в нощта. Далеч напред малки огнени точки се придвижваха по вечно будния пристанищен кей. — По две причини — добавих тихо, почти на себе си. — Първо, заради майката на Ехнатон. Тя го въведе в религията на Атон, Единствения бог на клана исраар от племето хабиру. Оттам тръгна и великата ерес, идеята за избрания народ, за месията, *сутер*, спасителя, който ще отхвърли властта на Египет. Рамзес иска да се увери, че тази вяра е все още жива. И ако е така, дали може отново да навреди на Египет?

— И второ?

— Рамзес действа от името на Хоремхеб. Искан да разбере какво наистина е станало с Ехнатон. Дали е избягал от Ахетатон, дали е жив? А ако е жив, къде е?

— И?

— И да го убият — отвърнах аз уморено.

— А моят народ? Какво се крои срещу тях?

— Хоремхеб и Рамзес го кроят заедно — хвърлих бърз поглед през рамо аз, — като кокошки — като птици в мрежа. Трябва да ги предупредиш.

— Няма да ми обърнат внимание — изломоти той. — Ще бъдат обсебени от мисълта за богатството. Може би — сви рамене — един ден ще разберат. Ох, не знам... — заключи той и се излегна.

— Утре тръгваме за Тире и ханаанските васални принцове — прошепнах аз. — Така наречените съюзници на Египет. Аз лично ги наричам Вредителите. Твърдят, че са ни верни, а същевременно ни предават, без да им мигне окото.

— При първа възможност — Джарка взе едно ветрило и започна да си вее на лицето. — Що се отнася до хетите, те скоро ще осъзнаят, че ние не по-малко от тях искаме война. Чудя се — изправи се рязко той и се приближи към мен — какво значеше онова послание? Онова, което ни предадох на баржата на тръгване от Тива. Чудя се също и дали Рамзес е открил тайното познание, оставено от Ехнатон на Пазителите. Кой са те, господарю? Жреци? Мъдреци от нашия народ? Какво е тайното познание?

— Не знам. Нещо за месията, за спасителя, но кой е той? Откъде ще се появи? Какво ще направи? — поклатих глава. — Това са само легенди. А по въпроса за Пазителите, те и онова, което притежават, е скрито. Съмнявам се Рамзес някога да се добере до тях.

Джарка продължи да размахва ветрилото, като не преставаше да мърмори, че е изтощен и иска да напише писмо на Мерт. Оттегли се в своите покои. Аз останах на балкона и се заслушах в звуците на двореца. Питам се кой са наистина Пазителите. Лекият ветреца донесе едва доловимите начални стихове на един от химните към възкръсналия Озирис.

*О, красиви принце, ела си у дома,
нека сърцето ти се радва,
изпълнено с радост близо до Богинята...*

Вдигнах поглед към небето: звездите блещукаха, луната бе голяма и кръгла. Не беше много късно. Зачудих се кой пее. Сетих се, че Пинак ми бе разказал за гостуващите в двореца актьори, които подготвяха велика драма в чест на бруталната смърт на Озирис от ръката на червенокосия му брат Сет, както и последвалото му възкресение, благодарение на сестрите му, богините Изиди и Нефтис. По-рано бях зърнал мимоходом играчите с маски на боговете: чакала на Анубис, жестокото лице на Сет и полумесеците на Изиди и Нефтис с рога на крава. Тъкмо влизах от балкона, когато нещо изтрополи и се претърколи на излъскания под. Вдигнах го внимателно и го приближих към маслените лампи. Беше скарабей със знака на Атон, Слънчевия диск, който се издига с цялото си величие над планините на изток. Изтичах обратно на балкона и погледнах надолу. На слабата светлина от една факла видях три фигури. Тази в средата беше със златна маска на възкръсналия Озирис.

— Вие сте актьорите?

— Тихо, господарю Маху — пристъпи напред Озирис.

Трябва да е бил на около два метра под мен. Гласът му беше дълбок и същевременно напевен като звука от падащи в езеро камъни.

— Вие ли сте Пазителите?

— Не сме Пазителите, нито сме актьори, а пратеници от отвъдното.

— А защо не разкриете лицата си?

— Бихме могли, но не трябва, тези маски няма да се използват повторно.

— Кои сте вие всъщност?

— Пратеници от отвъдното. Слушай, лорд Маху, защото скоро трябва да си отидем. Запомни думите ни. Пази се от *кеб-шер* на хетите.

— *Кеб-шер*? — отвърнах аз. — Магьосник?

— Тихо. Пази се от *кеб-шер* и неговите Вечерни прилепи. При връщането си на юг иди в Долината на Мъртвото море. Всъщност няма да имаш избор.

— Къде? Защо?

Фигурата се отдръпна в тъмнината.

— Имаш картата, лорд Маху. Имаш карта, Песоглавецо от Юга.

Сенките изчезнаха. Завтекох се към спалнята на Джарка, но той спеше дълбоко с глава върху писалището. Слязох тичешком в градината. В тъмнината, отвъд петната светлина, чух дрънчене на оръжия и зърнах отблясък от факла между дърветата. Един глас извика и капитанът на дворцовата стража се приближи измежду дърветата с изваден меч.

— Мир — извиках аз. — Аз съм лорд Маху.

Капитанът спря и се взря в тъмното.

— Господарю — извика той, — добре ли сте?

— По-добре от всякога.

— Прокажени — изплю думата той, — около двореца са били видени да се навъртат прокажени. Трима мъже: откраднали са маски от актьорите.

Стъпих върху нещо. Погледнах и видях боядисаната в златно маска на Озирис да блести в тъмното.

— Господарю, видяхте ли нещо?

— Не, но както си седях на балкона, ми се стори, че видях някакво движение сред храстите ей там и затова слязох.

Капитанът, вече заедно с останалите от стражата, забърза натам. Тъкмо щях да взема маската, когато глух глас смрази сърцето ми.

— Не го прави, лорд Маху. Не докосвай нищо, което сме носили, то е нечисто.

Отстъпих бързо.

— Проказа?

— Да, господарю, прокажени и все пак пратеници.

— Вие ли сте Пазителите? — повторих въпроса си аз.

— Не, не сме. Те са в Тива. Те пазят учението.

— А защо просто не ми кажете още сега?

— Защото имаш задача, която трябва да изпълниш. Трябва да убиеш *кеб-шер* на хетите. Тръгни на юг към Ирунет, Долината на Мъртвото море, и ще разбереш.

— А господарят ви Ехнатон жив ли е?

— Той е и твой господар, лорд Маху. Иди на юг и разбери сам.

Чух шумолене, нощна птица изкрещя със зловещ пронизващ глас и осъзнах, че сенките са изчезнали.

Върнах се в спалнята си и извадих картата. Нито един от контурите не изглеждаше познат. Посочени бяха север и юг, тревисти равнини, пустинята, вътрешното море, но нищо повече. Грабнах парче папирус и тръстикова писалка, придърпах една лампа и записах въпросите, които ме занимаваха.

Жив ли е Ехнатон и дали е в Ханаан? Кой бяха онези пратеници? Какво е тайното познание?

Кои са Пазителите? От казаното разбрах, че са в Тива, но къде точно?

Какво ще намеря в областта Ирунет в Ханаан?

Защо генерал Рамзес — без съмнение по заповед на Хоремхеб — кани всички хабиру в околностите на Аварис?

Кой е кеб-шерът?

Защо трябва да го убивам?

Защо ми дадоха карта на Ханаан, при условие че планирам да се завърна по море?

Защо, защо, защо?

Последната дума написах няколко пъти, после захвърлих писалката и се заслушах в нощта.

[1] Древен народ, отъждествяван с днешните жители на Сардиния. Споменаван е в древноегипетските паметници по времето на управлението на Мернептах и Рамзес III като „народ, идващ от морето“. Шардана се споменават и като наемници. — Б.р. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Аарати: двете кобри или богините-змии

На сутринта се качихме на царския боен кораб „Славата на Изида“ и напуснахме пристанището, като следвахме бреговата линия в утринната мъгла и се насочихме на североизток към пристанището на Тире. За първи път се намирах на боен кораб насред Голямата зелена вода. Бях запленил от морето: тътнещия хаос на водата, променливото небе, силните ветрове, ритъма на препълнения с войници, моряци и писари кораб. „Изида“ беше гордостта на Царския флот. Имаше дълъг нисък корпус с повдигнати отбранителни фалшбордове, през които се провираха греблата. Носът завършваше във формата на горд златоглав лъв; кърмата също беше повдигната, за да осигурява добра видимост на кормчиите на огромните румпели. По цялата дължина на кораба бяха разположени атакуващи платформи за стрелците с вдигнати мостици за останалите войници. От изкусно гравиранията кабина с двоен покрив се издигаше огромната мачта, на върха на която имаше още една платформа за стрелците с лъкове, точно под знака на царския сокол на Хор със сребърни крила — знак, че корабът е под директното командване на фараона.

Щом излязохме от пристанището, огромното квадратно платно с придържачи въжета се разгъна и запляска на вятъра, разкривайки величествената сребърна Некбет — богинята лешояд — и закрилящото отворено червено око, *уаджет*, на фон от синьо и златно. Корабът се извъртя с рязко движение, от което ми прилоша, а скърцането на дъските и въжетата бе достатъчно да ме прати прегънат надве през парапета. Корабът се движеше с добра скорост и аз можех единствено да стоя, да гледам и да се възхищавам. Капитанът рядко идваше при нас; повечето време крачеше нагоре-надолу, ревеше на наблюдателните постове да следят и за най-малкия знак. Попитах какво има.

— Морски народ! — отвърна той. — Диви воители от островите на север. Били са забелязани по либийския бряг и на разстояние от Делтата. Едва ли ще ни нападнат, но — той се покашля и изплю — винаги е добре да сме нащрек и да отправяме по някоя молитва към Търсача на души.

Помощник-капитанът — съсухрен старец с безкрайни познания за морето, беше по-бавен. Говореше за островите на север и отвъд тях, за огромни тревни равнини, където хората яздят коне и пият мляко от кобилите. Беше пътувал отвъд Праговете и посещавал различните племена, дори такива, които се хранят с човешка плът. Разказваше за вождове, боядисани в жълто, синьо и червено, които след смъртта си биват спускани в дупки в земята, заедно с млади мъже и девойки, погребвани живи, за да ги придружат в отвъдния живот. Беше старец, много приятен за слушане. Описа ни пазарите за човешко месо в джунглите на юг, където — по неговите думи — затворниците се показват, завързани на кол с вериги, а клиентите посочват кое парче ще искат. Когато се продаде цялото тяло, жертвата се потапя във вода до брадичката за едно денонощие, след което се завлича и заколва, а месото се кълца според желанието на купувачите. Смешник! Слушах разказите му с половин ухо, като същевременно гледах как чайките се впускат и гмуркат в морето или пък наблюдавах играта на морските зверове от двете страни на кораба.

Споменавам помощника само защото, изглежда, беше пътувал много и прекарал известно време в Ханаан. Той дори твърдеше, че произлиза от хабиру, и дърдореше за техните легенди и истории: как хабиру преминали през Ханаан и дошли в Египет и как един ден ще се върнат. Отначало помислих, че е шпионин, но дрънкаше прекалено невинно и бе вечно готов да сподели нечий мех вино. Знаеше всичко за така нареченото покровителство над хабиру от страна на генерал Рамзес и тайно сподели, че някои от племето са издигнати подозрително бързо в Царския флот. Реших да му се доверя и му показах картата. Разгледа я внимателно, без да престава да мърмори под носа си.

— Да — обяви накрая той. — Това е Ирунет, област в Ханаан извън Червените земи. Има едно мъртво море, огромно езеро солена вода, в което нищо не потъва и всичко се носи по водата. Казват, че там е свърталището, домът на Тешу — червенокосите, демоните.

— А хора живеят ли там?

— Да — отвърна той и погледна косо към слънцето. — Нечистите и керну.

— Отшелниците?

— Точно така, отшелници, пустинници, свети мъже. А, да — засмя се. — Чувал съм за тях; за чистите, пазени от нечистите, за неопетнените, пазени от покварените.

Взех меха му с вино.

— Недей да ми говориш гатанки — отсякох аз. — Не съм в настроение!

— Тогава слушай. Там има долина, която е толкова гореща, че я наричат Входа на пъкъла. Там ходят свети мъже, които са се оттеглили от хорския свят. Изхранват се с просия и отглеждат няколко култури. Те изхранват прокажените. Много от тези пък са войници, моряци, пътешественици, които са прихванали болестта по време на пътуванията си. Въпреки това — сви рамене той — те са все още свирепи бойци, яростни като Накту-аа...

Разговорът ни бе прекъснат от предупредителен вик от наблюдателния пост. Изсвири овнешки рог, заудряха барабани и екипажът се завтече към бойните си позиции. Пехотинците грабнаха щитовете и извитите мечове от трюмовете. Капитанът си сложи кожени предпазители и шлем. Същото направих и аз и застанах до парапета. Отначало не видях нещо подозрително, но след като напрегнах поглед и проследих ръката на капитана, успях да различа кълбета дим — зловещо петно наред синьото небе. Вятърът утихна. Гребците изтичаха към пейките и извадиха греблата. Кормчиите захванаха стих от боен химн:

Слава на Монту, Разбивана на души.

Слава на Хор, който броди над Голямата зелена вода.

Гребците запяха в отговор и бойният кораб се изстреля като стрела по водата. Сграбчих перилото от уплаха. В един момент бях на кораб сред спокойно море под спиращо дъха синьо небе, в следващия

имах чувството, че яздя копието на Сет — оръжие, което се плъзгаше по водата, за да се изправи пред неясна опасност.

Разрази се жесток спор между капитана, помощника и другите офицери. Капитанът клатеше глава, но старият помощник продължи да настоява разгорещено, докато накрая капитанът не смени тактиката. Песента замлъкна. Греблата застинаха, а платното бе прибрано като свитък. Царското знаме на Хор беше свалено. На войниците и моряците бе заповядано да скрият оръжията си от проблясъците на слънцето. И, което беше по-изненадващо, приготвени бяха казани с огън, покрити с напоени в масло черги. Дим се издигаше на черни, задавящи облаци и насълзяваше очите. Капитанът нареди на гребците бавно и тихо да ни приближат и „Славата на Изида“ се скри сред дима, като продължи да се придвижва към мястото на хоризонта, откъдето изригваха черните облаци. Стигнахме до мястото на разрушението. Малка галера бе полегнала във водата — по-скоро разрушен сал със стърчащи тела, кръвта от чиито прерязани гърла оцветяваше водата наоколо. Носеха се като сламки, със завързани зад гърба ръце. Морски хищници с тъмни триъгълни перки вече се събираха за пиршество. Капитанът ни издаде шепнешком заповеди и мигом бяха извадени куки, с които да се издърпа плаващата мачта с прикован за нея човек. Беше закован за дървото с огромни пирони право през гърдите и гърлото.

— Кой е направил това? — попитах аз.

— Варвари — отвърна капитанът.

Закашля се от дима и изрева на съгледвачите да бъдат двойно побдителни. *Auau* бе думата, която той използва с погнуса. Морски бандити!

— Не — намеси се помощник-капитанът.

Посочи един червеникаво оцветен труп, който се носеше близо до лодката. Обезглавеното тяло бе натежало от вода, а ленената пола се носеше свободно.

— Морски народ — заяви той.

— Господарю — надвеси се над перилата Джарка и посочи мъжа, закован на мачтата. — Този е от „Утринна звезда“.

— Съгласен съм — обади се капитанът и посочи останките от кораба. — „Утринна звезда“ тръгна от Аварис един ден преди нас.

— Господарю!

Джарка ме сграбчи за ръката и ме издърпа настрани. Последвах го с нежелание.

— Трупът на мачтата — прошепна той. — Това не е капитанът на кораба, а Хуанеру.

— Кой?

— Един от личните писари на Ай. Може и да си го спомняш от срещите на Царския кръг, винаги седеше в центъра.

Спомних си елегантния, грациозен мъж с остри черти, тънки устни, бледно лице и хлътнали очи. Върнах се на парапета, закашлях се и размахвах ръка да прогоня дима, после погледнах надолу. Ужасът на смъртта винаги ме сварва неподготвен, но независимо от жестоките рани и празния поглед, разпознах писаря.

— Накъде е отивала „Утринна звезда“? — попитах.

— Натам, където и ние — обади се капитанът зад мен. — Пренасяше вино.

Джарка се приближи.

— Защо Ай ще изпраща собствени пратеници? Каква работа има Хуанеру в Тире?

Не успях да отговоря. Докато продължавах да гледам тялото във водата, един от съгледвачите изкрещя.

— Тук са! Два кораба!

Вдигнах рязко поглед. Два дълги кораба, подобни на нашия, но по-малки и ниско във водата, се насочваха право към нас. Вятърът, който разнасяше пушек около мен, издуваше широките им раирани платна. Приличаха на бързо приближаваща глутница вълци. Стратегията на нашия капитан бе да ги привлече близо. Със скрит екипаж и невидими заради дима оръдия, „Славата на Изиди“ можеше да мине за търговски кораб, който е дошъл да помогне, но има собствени проблеми заради избухнал пожар.

Изкатерих се на наблюдателната площадка на кърмата и огледах корабите. Нашите гребци бяха залегнали на греблата. Проехтя заповед и „Славата на Изиди“ зави рязко наляво и се стрелна към единия от вражеските кораби. Усетих ужасна миризма, воня от струпани едно в друго тела и отходници. Вече с прибрани гребла бойният ни кораб се заби в носа на врага, натисна силно, после бързо се изтегли благодарение на жестоките усилия на гребците на фона на ехтящите заповеди. По време на тази маневра носът на нашия кораб почерня от

стрелци, който изпуснаха порой стрели сред претъпканите вражески редици. Скоростта на нападението ни, силата на удара и дъждът от стрели предизвикаха хаос и разруха. Вражеският кораб се наклони и водата нахлу, докато хората се опитваха да скочат или падаха, поразени от нашите стрели.

Слънцето, небето, спокойствието на морето сякаш изчезнаха. Имах чувството, че сме попаднали сред мрачните езера на подземия свят, където водата ври, а въздухът е непрестанно изпълнен с остър дим, смразяващи кръвта писъци и ужаса на битката. До мен Джарка се бе съсредоточил върху огромния си лък. Беше майстор стрелец, на лявата си китка имаше кожен предпазител, а пръстите на дясната бяха увити в козя кожа. Пускаше стрела след стрела, набелязваше целите си внимателно, като се опитваше да балансира върху движещия се кораб.

„Славата на Изида“ бързо се обърна, за да посрещне втория вражески кораб. Хванати неподготвени, членовете на екипажа му се опитаха да се отдръпнат, но заради царящия на борда хаос капитанът още не беше решил дали да избяга, да се бие или да се опита да помогне на своите другари. Не знам дали случайно или умишлено, но нашият кораб закачи вражеския в силен удар и откъсна част от кърмата му. Водата нахлу навътре. С толкова много хора на борда корабът и така плаваше доста ниско и сега мигновено се наклони и водата допълнително засили хаоса.

„Славата на Изида“ се отдръпна. Главният гребец вече имаше време да установи размерите на случващото се. Всъщност морето бе свършило цялата ни работа, докато стрелците ни просто поддържаха дъжда от стрели с онзи смразяващ кръвта звук на черен рояк побеснели оси. Капитанът сигурно би предпочел абордаж и пленяване и на двата кораба, но те вече представляваха останки, които постепенно потъваха и оставяха оцелелите да цапат из водата. Някои се бяха вкопчили в нашите гребла и се опитваха да се покатерят на „Славата на Изида“, но ние ги посрещяхме с тояги и брадви. Капитанът ни обаче много държеше да плени някои от вражеските офицери, които се разпознаваха лесно по огромната украса по главите и изкусно изработените ризници. Такива на борда издърпахме доста — с медночервеникава кожа, с квадратно подстригани бради и крещящи в бойни цветове лица.

„Славата на Изиди“ се отдалечи още малко от мястото на разрушението и остави зад себе си купчини трески. Дрехи, полуотворени ракли и навити въжета подскачаха между приличните на измряла риба тела, от чиито гърбове стърчаха безброй стрели. Все по-силният вятър разнесе последните ивици дим и миризмата от касапницата. Вече не се чуваха викове, само звуците на морето, скърцането на кораба — онзи миг тишина след всяка битка, когато осъзнаваш какво си направил, какво се е случило и колко лесно може да бъде отнет човешкият живот.

Един от нашите офицери се обърна към залязващото слънце с високо вдигнат меч.

*Слава тебе, Амон Ра.
Лъчите на твоята чистота идват от далечния
хоризонт,
човек не може да живее без тях!
Славна е твоята ловкост.
Славен си, когато се разкриваш.
Славен си и в разрухата на всяка битка,
в разделението на плячката.*

Екипажът поде с гръмогласен припев до небесата. Настроението на капитана се подобри и той нареди да се пробият буретата вино. Бойните заповеди бяха отменени, всички се върнаха към нормалната си работа. Бърз преглед показва, че са повредени носът и няколко гребла отляво; иначе „Славата на Изиди“ беше непокътнат. Сред екипажа имаше няколко ранени, а трима бяха изчезнали — вероятно паднали през борда. Един от тях беше старият помощник-капитан.

— Трябва да се е хлъзнал при сблъсъка с втория кораб — отбеляза капитанът с тъга. — Елате.

Отидохме до перилата, изрекохме благодарност и поръсихме с тамян. Беше ми жал за помощник-капитана — беше добра компания и можеше да ми разкаже още за Ханаан. „Славата на Изиди“ се впусна напред. И от двете страни тела и останки се удряха в корабите, а моряците, вече с уталожени страсти, се бяха наредили по перилата в търсене на оцелели.

— Ето там! — зоркият поглед на един от съгледвачите сочеше в светлата дияра от залязващото слънце. — Вижте, във водата има жена.

Проследих погледа му, но не видях нищо. Корабът се приближи, моряците се събраха по страните с протегнати извити пръти. Един от тях, подканян от капитана, се спусна по едно гребло и издърпа младата жена от водата. Бях я взел за вързоп парцали, но сега видях разпиляна черна коса, окървавено лице и мокра роба. Издърпах я на борда, а капитанът провери шията ѝ за пулс.

— Жива е! — заяви той. — Получила е удар в тила.

Пренесоха жената на палубата и я сложиха върху парче зелена рогозка, докато всички се опитваха да докоснат заобленото ѝ тяло. Корабният лекар отстрани съсиреците и почисти носа и гърлото. Издърпа робата ѝ и всички видяхме дълги, слаби крака, широки хълбоци и тънка талия. Между бедрата ѝ блестеше кръв, но други рани нямаше. Мъжът подуши и сви рамене.

— Ако я държим топла, не би трябвало да има опасност.

Капитанът нареди жената да бъде занесена в каютата му, после засенчи очи с длани и се обърна към водата.

— Да тръгваме! — изрева той и корабът се огласи от тропота на бягащи крака. Проследихме издигането на знамето с образа на Хор, пускането на въжетата и издуването на платното.

— Загубих добър човек, помощника си — прошепна капитанът. — Прав беше: пиратите помислиха, че сме търговски кораб в опасност. Това обаче, което ме интересува повече, е, защо толкова лесно се подведеха.

Накара да изнесат специалния му стол пред кабината — малък трон с извити крака с краища във формата на овнешки глави. После сложи яката си от златни и сребърни пчели, облече плетена роба и седна като един истински фараон, дошъл да възнесе правосъдие, докато обутите му в леки сандали крака почиваха върху малко столче във формата на готова за скок пантера. Доведоха вражеските офицери и аз заставах до него. Отначало само стояха и гледаха безизразно, после започнаха да се подиграват и да си шепнат на своя език, без да обръщат внимание на преводача. Изплюха се пред него, а един дори се обърна и се опита да се изпърди в лицето му. Капитанът нареди да го увесят за китката за една греда; разпориха стомаха му, а вътрешностите му увиснаха като намотано въже сред бликащата кръв.

Затворникът започна да пищи, а вонята от тази ужасяваща гледка задави всички ни. Капитанът нареди да се подготви огън, после червата му бяха натопени в масло и запалени. Пленникът започна да се гърчи в агония от лазещите все по-нагоре пламъци.

Най-накрая го свалиха и го изхвърлиха през борда като чувал. Останалите пленници мигновено се съгласиха да говорят в замяна на бърза смърт. Признаха, че са от Пусам, северно от Ханаан, част от флотилията, която хетите бяха довели на юг. Пленили бяха галерата с вино и я бяха използвали като примамка за капана, в който сами бяха попаднали.

— Не са виждали египетски боен кораб преди, нито пък познават мощта му — обърна се към мен капитанът и се усмихна кисело. — Ние също познаваме морето. Изглежда, са патрулирали; ядрото на флотилията е все още далече на север и се събира като лято лешояди над тлъст труп. Лорд Маху — въздъхна той, — предполага се, че ти преговаряш с хетите, докато Божествения се готви за война. От мен да знаеш, хетите ще ти се усмихват мило, но тайно мислят да воюват.

— Попитай ги за жената и за мъжа, закован на мачтата — поисках аз. Преводачът го направи, но сви рамене.

— Господарю, нищо не знаят. Жената е била с египтянина, който е носел картуша на Божествения.

— Нещо друго?

Преводачът попита същото всички останали пленници, но те поклатиха глави: не заеха нищо, освен че са заловили египетски царски служител. Бяха го убили заедно с другите, но нямаха представа какво носи или защо е там.

Огнените отблясъци на залеза преобразиха небето и морето. Капитанът нареди от кабината да бъде донесен наосът на неговия бог покровител, Хор Направляващия, и да бъде поставен на видно място на кърмата. На пленниците бяха раздадени пълни купи вино; изпиха ги жадно. Смрачаваше се и запалиха кадилниците с тамян, чийто остър мирис се разнесе из бойния кораб и екипажа, който се бе събрал да гледа разпита. Капитанът изплакна устни и ръце с вода, смесена с природна сода, после скри лице в шепи и започна молитвата си. След това хвана бойната си тояга и пред очите на всички ексекутира пленниците един по един. Водеха ги пред него с вързани зад гърба

ръце и коса, прибрана в жертвен кок на главата. Капитанът ги хващаше за косата, прошепваше молитва към Хор и размазваше мозъка им.

Падна нощ — тиха, тъмна и без звуци, с изключение на шепота на морето, скърцането на кораба и изръмжаването от капитана, последвано от онзи тъп звук от строшаване на череп. Пленниците умираха с достойнство, никой не помоли за милост. След това капитанът изгълта бокал вино и поръси последните капки около труповете, преди да нареди да бъдат изхвърлени през борда, а палубите — почистени.

Качих се на кърмата.

— Господарю — обърнах се. Джарка седеше ухилен до уши. — Най-добре ела с мен. Младата жена се събуди.

Онази нощ, след ужасната битка и зловещата церемония, започна нов етап от живота ми. Набила, жената от морето, изглеждаше достатъчно добре в импровизираната си туника и стройни крака, прибрани върху рогозката на капитана. Беше се постарала да изглежда привлекателна и държеше бокала с вино елегантно, като истинска тиванска дама. Мирисът на изгоряло масло от лампите ме накара да се закашлям на влизане през ниската врата. Капитанът клечеше пред нея, а на нашареното му лице се четеше истинско изумление.

— Ти ли си лорд Маху? — посочи ме тя с чаша. — Да, трябва да си ти, а това е просто капитанът — отново посочи с чаша. — Похвалих го за свършената работа, много хитър номер. Предупредих морските пирати, но както повечето мъже, те не ме послушаха — докосна раната на устата си. — Паднах върху една стълба.

— Морските пирати насилиха ли те, господарке? — долетя гласът на капитана.

— Да ме насилят, не — придърпа косата си назад. — Това е месечното ми течение. Казах им, че не се съвкупявам с маймуни.

— И? — попитах аз и седнах до капитана.

— Засмяха се. Казаха, че съм смела, така че ще ме запазят за един от главатарите си.

— И?

— Казах им, че са прасета и миришат. Опипваха косата и лицето ми; тъпи са като свине. Предупредих ги, че наблизо има царски боен кораб.

Капитанът се обърна и ми намигна.

— Такива съм чувал и преди — прошепна.

— Откъде знаехте това? — попитах аз.

— Хуанеру ми каза. Бях с него.

— Той ваш съпруг ли беше?

Тя изхриптя с отвращение.

— Коя сте вие?

— Набила, дъщеря на Снерфу. Вече съм почти на седемнайсет лета — вдигна глава и ме погледна открито с красивите си очи. — Мразех Хуанеру! — едва не се изплю при името му тя. — Вечно се опитваше да се намърда между краката ми, но не успя.

— Защо бяхте с него?

— За да го накарам да бъде мил към майка ми, да не я наранява. До последно не изгуби надежда — изсумтя тя. — Иначе казано, той ми беше доведен баща.

Посочих татуировките по ръцете ѝ.

— Доведеният ми баща искаше да стана изкусна в любовта. Бях хесета, момиче от светилището на Изида. Мразех всичко това, но, както вече казах, трябваше да поддържам настроението му добро. Радвам се, че е мъртъв. Морските хора не го харесаха. Започна да се моли за живота си. С такива мъже човек не бива да го прави. Ако се изправиш пред смъртта, по-добре да запазиш безизразно лице.

Зад мен Джарка не можа да сдържи смеха си. Капитанът изглеждаше напълно омагьосан. Аз бях изумен и едновременно се забавлявах от наглостта на тази млада жена, от пакостливото пламъче в очите ѝ. Тя се приведе и ме посочи с пръст.

— *Наркентиу.*

— Така ме наричаха преди, Песоглавеца от Юга. Сега съм лорд Маху, Надзирател на Дома на писарите, личен пратеник на фараона при хетите. И така, накъде се беше запътил твой доведен баща?

— Към Тире.

— За какво?

— Само боговете знаят.

— С кого е трябвало да се срещне?

— Това знае само Нас-ра, посредникът между Бога и човека, господарю Песоглавец.

— Не бъди арогантна или ще те ударя.

— Мисля, че ще ми хареса.

Усмигнах се.

— Разбирам защо морските хора са те харесали.

— Не казах това. Те уважаваха куража ми, по принцип воините реагират така.

— Разкажи ми за мисията на доведения си баща.

— Много тайна, възложена от онази най-отровна сред змиите, великия лорд Ай.

— Не харесваш първия министър на Божествения?

— Нямам доверие на никого, когото доведеният ми баща харесваше или на когото служеше — лицето ѝ стана сериозно, този път сведе глава без преструвка. — Лорд Маху, благодаря ви, че ме спасихте. Бих искала да помогна, но не знам нищо за мисията на доведения ми баща, освен че беше много потайна. Трябваше да слезе в Тире и да се срещне с някого: това трябваше да стане преди вашето пристигане. Носеше някакви документи в малко запечатано сандъче, но — сви рамене — сега то е собственост на Голямата зелена вода. Е — направи физиономия тя, — вече се отървах от баща си, майка ми — също.

— Защо дойде с него?

— Казах ти, за да го предразположа, заради майка ми. Все си мислеше, че един ден ще успее да ме прелъсти. Сега може да се скита на воля в подземния свят и да скърца със зъби, ако са му останали някакви! Между другото, къде е трупът му?

— Наложил се да го погребем в морето — разпери ръце капитанът. — Нямаме *уабет*, нито място за пречистване.

— Разбира се — усмигна се Набила. — В смъртта, както приживе. Както и да е, щеше само да се вмирише — усмигна ми се ослепително. — Бих искала да се измия отново, лорд Маху, а после може да поговорим.

Излязохме от кабината. Джарка избухна в смях. Капитанът поклати глава и отиде да провери нощната вахта. Застанах до перилата и се загледах в звездите. Питам се какво предателство крои Ай и можех единствено да се утешавам с това, че поне не е успял. Не преставах да мисля за Набила, за твърдото ѝ, красиво лице, за засмените очи, за куража ѝ. Капитанът се върна и попита какво ще правим с нея, като стигнем Тире.

— Тя ще стане част от моето домакинство — отвърнах, без да се замислям аз. — Да, аз ще се грижа за нея.

ТРЕТА ГЛАВА

Некену: млади кобри

Стигнахме пристанището на Тире малко след зазоряване на следващия ден и се придвижихме покрай оживен кей, който миришеше на риба, подправки и преди всичко на острата лилава боя, с която градът беше известен. Нямах търпение да слезем на земята. Зарадвах се на оживлението и шумовете на града. Новината за нашата победа над морските хора се разпространи почти мигновено и пристанището се изпълни с безброй цветове от стеклите се жители, които искаха да видят царска бойна галера — рядка гледка сама по себе си в онзи период, когато Египет беше слаб. Накрая управителят на града изпрати ескорт, който да ни отведе в двореца. Тръгнах с Джарка, Набила и трийсетина наемници.

Странен град беше Тире: тепърва предстоеше да се разрасне и добие сила, но положените семена започваха да никнат. Принцовете строяха крепости и дворци, подсилваха защитата на пристанището и изпращаха собствени флотилии към морето. При нашето посещение Тире представляваше сбирщина къщи, дворци и храмове, обградени от висока червеникава стена и защитени с порта и импровизирани кули над море с цвят на вино. Навътре в сушата градът имаше водохранилища, канали и дълбоко изкопани цистерни, с които се поливаха градини и ниви, и които задвижваха множество преси за вино и зърно. Къщите на бедните до пристанището бяха като всички бедняшки квартали из империята: купчина сплетени клони, покрити със слама и замазани с кал; дрипави къщурки, събрани около тесни миризливи улички. Именията на търговците се намираха отделно със стени от гледжосани в различни цветове печени тухли, покриви от палмово дърво и боядисани в червено врати, за да пазят от демони. В градините имаше вградени до половина гърнета с вода, за да охлаждаат камъните. Забелязах също и че всичката храна се слага в гърнета и

кошници, окачени високо над гредите, далеч от плъховете и мишките, които сякаш бяха залели града.

Посетих много такива имения при срещите си с дребните принцове и племенни вождове на Ханаан — Вредителите, които фараонът бе призовал да се срещнат в Тире с мен, неговия специален пратеник. Всички те пристигаха с опърпаните си свити и се държаха като велики крале. Облечени бяха в дълги туники, косите и перуките им бяха силно парфюмирани, в една ръка държаха украсен бастун, в другата — личния си печат или картуш, с които обикновено гордо парадираха. Някои имаха по-варварско великолепие, понякога замаяни от палмово вино, облечени в крещящи роби и придружени от груби слуги, понесли ярки, привличащи погледа знамена. Това бяха тъй наречените съюзници на Египет. Аз им нямах доверие, а те не ми вярваха.

Срещах се с тези Вредители в горещи задушливи стаи, драпирани с цветни платове, потъмнели от огньове тавани и покрити с овчи и кози кожи подове. Седяхме на столове, изработени от груба палмова кора, и се опитвахме да се преборим с потискащата жегата и нахалните мухи с помощта на ветрила. Теракотени гърнета с въглища пукаха, маслени лампи с формата на пантофи и украсени със символите на Нуска, Бога на огъня, се бореа с тъмнината. Слуги и помощници в поръбени роби се трупаха по входовете, докато аз повтарях за стотен път, че съм дошъл да затворя устата на дръзките и да сложа примката на арогантните. Аз бях пратеникът на фараона. Аз бях изразителят на неговата власт. Дошъл бях да се уверя, че ако се стигне до сблъсък между Египет и хетите, нашите съюзници ще подкрепят властта на Хор.

Разбира се, Вредителите играеха добре ролята си. Слушаха с блеснали черни очи уверенията ми, че силата на Египет ще се завърне, че фараонът ще протегне ръка и ще покаже силата си. При тези думи се усмихваха и протягаха разкривени пръсти за злато, сребро и драгоценни камъни. Напомняха ми как по времето на дядото на настоящия фараон такива приходи, толкова награди и дарове бяха ежедневие. Аз, разбира се, нямах какво да раздавам, освен обещания и заплахи. Казвах им да изчакат присъствието на египетската армия да се усети. Те кимаха в съгласие, после се питаха на глас защо, след като Египет е толкова силен, аз съм дошъл да преговарям. Отвърщах, че

фараонът търси пътя към всички, които приемат суверенитета му, включително и към хетите. Следваха поредните замислени кимвания, но Вредителите не бяха убедени в думите ми. Дългото управление на Ехнатон, последвано от политиката на мир и възстановяване на старите нрави под управлението на Тутанкамон, бяха стрували на Египет скъпо. Разбира се, можех да намекна за приготовленията на армията на Хоремхеб при Делтата или за разбирателство между Египет и съюзниците му във Вавилон и Сирия. На практика до Вредителите също бяха достигнали слухове, но можеше ли Египет наистина да събере такава мощ? Нямаше да повярват, докато не видят с очите си.

В миналото тези васали и вождове от Ханаан купувахме със злато, но онази скъпоценна река сега бе пресъхнала. И, което е по-важно, поредица от сериозни бунтове и преврати беше намалила значително списъка с египетските съюзници. Вредителите мигновено отбелязаха, че сега хетите имат безброй колесници, орди войници, а техни съветници имаше сред дворовете на много от съюзниците на Египет в региона. Поражението на митанийците бе накарало всички да се замислят.

В крайна сметка такива срещи даваха малко и не постигаха нищо. Бяха се превърнали в безсмислени ритуали на вдигане на тостове, даване и привидно приемане на обещания и гаранции, но всичко беше само празни приказки. Джарка се залови да се срещне с египетските шпиони и търговци в града, но дори и тук се сблъскахме със зловещо мълчание. Някои бяха изчезнали, други се бяха изпокрили и колкото по-усърдно търсеше Джарка, толкова повече растеше напрежението у нас. Разбрахме, че някои от агентите ни са били намерени в домовете им с прерязани гърла. Други са били нападнати от крадци по тесните улички или просто са станали жертва на нещастен случай някъде из града.

Изпратих собствения си главен писар при хетите, които сега бяха разположили лагера си по на север и обсаждаха град Лахиш, да поиска гаранции, че ще бъда посрещнат като официален пратеник. Върна се блед и развълнуван.

— О, да! — въздъхна той и потърка буза. — Водени от Зананза, най-големия син на царя, хетите ще ти предложат цялото си гостоприемство — свали ръка от лицето си. — Само че, лорд Маху, мощта им е огромна. Въоръжен лагер се простира повече от

километър, стотици колесници и рояк пешаци и наемници от страни, за които дори не съм чувал.

— Чу ли да споменават своя *кеб-шер*? Някакъв велик магьосник?

— Само слухове, но нищо конкретно — развърза кожената си торба и извади глинени плочки, изписани с акадското писмо и подпечатани с личния картуш на принц Зананза. — Имаме пропуски — бутна ги в ръцете ми той. — Хетите ни очакват.

— А чу ли — започнах внимателно аз — някакви слухове или да се говори, че Ехнатон може да е жив и да се крие сред хетите или някъде в Ханаан?

— Господарю — изплака дебеличкият писар, — нищо не чух. Хетите са любезни, но осъзнават, че Египет моли за мир, докато същевременно планира война.

— Все едно и също слушам — обади се Джарка, когато останахме сами. — Прекарах достатъчно време сред Вредителите и техните слуги, сред търговците, които им угодничат. Мълчание! Нищо за Ехнатон, само съмнение, че се задава война.

По-късно същия ден отидох да видя Набила. Бяха ѝ предоставили собствена малка стая, която сама бе почистила и освежила с цветя, взети назаем — по нейните думи — от една градина наблизо.

— Джарка иска да дойде с мен при хетите — обявих и седнах на едно ниско столче.

Набила се бе настанила върху купчина кожи. Остави малката гравюра, над която работеше, и отметна дългата си черна коса. Изглеждаше по-красива, отколкото на кораба, макар и все толкова дръзка.

— И предполагам — потрепна с клепачи тя, — че аз трябва да остана тук с Вредителите, тъй като за мен ще е прекалено трудно.

— Именно.

— Е, аз не искам да оставам тук.

— Не можеш да дойдеш. Не ти е там мястото.

— Мога да ти стана съпруга — засмя се на изненаданото ми изражение. — Стъписан ли си? Млада съм, достатъчно голяма да се омъжа, и в Тива ме очаква наследство. Произлизам от добро и благородно семейство. Харесвам те, ти мен — също. Сигурно дори си мечтаеш да ме имаш. Мисля, че е така, познавам от начина, по който

ме гледаш. Какво ще кажеш? Не съм чак толкова грозна, нали? — разпери ръце тя.

— Но ти почти не ме познаваш! — казах заинтригуван от смелостта ѝ аз.

— О, много добре те познавам, лорд Маху. Доведеният ми баща си водеше подробни бележки за теб. Знам всичко за младостта ти, за леля ти Изития, за приятелството ти със Собек и Джарка, за отдадеността ти — клепачите ѝ отново потрепнаха — към прекрасната, но зла Нефертити. Знам, че си водиш дневници, знам и за любовта ти към градинарството, познанията ти за целебните мехлеми и че спиш с прислужниците си. Както и да е, лорд Маху, защо не си се оженил досега?

— Защото, преди да те срещна, никой не ми беше предлагал!

Набила отметна глава и избухна в смях.

— Откъде да знам — продължих нацупено аз, — че не си шпионка?

— Значи все пак вярно говорят хората за теб, лорд Маху. Приличаш на песоглавец и си точно толкова подозрителен. Като се замисля — изсумтя тя, — аз сама се погрижих корабът ни да бъде нападнат и да бъде захвърлена във водата, за да ме спасиш точно ти.

Беше мой ред да се засмея.

— Както и да е — продължи тя нежно, — за да те уверя в добрите си намерения, нека ти кажа, че си в голяма опасност. А! Май успях да привлека вниманието ти.

— Аз съм винаги в опасност.

— Лорд Ай те мрази. Не — поклати глава тя, — незнайно по каква причина той се страхува от теб. Твърди, че не можеш да бъдеш купен.

— О, мога и още как.

— Не, не и когато става дума за важните неща. Той знае, че Божествения много те обича, ти имаш специално място в сърцето му, в живота му.

— Откъде знаеш тези неща?

— Чета — ухили се тя дяволито. — Освен това слухтя и зад вратите, особено когато доведеният ми баща приема гости за вечеря. Ай и лорд Нахтимин пият прекалено много.

— Казваш, че съм в голяма опасност. Тук ли разбра за това, сред Вредителите?

— Не, на една вечеря през третия месец на Разлива. Бях решила да не си лягам и да подслушам — прибра крака и се настани поудобно. — Говореха за бъдещето, за онези, които ще страдат — размахва пръст. — О, става дума за Темите.

— Декретът на смъртта — прошепнах аз. — Смъртната присъда. Кога ще се случи това?

— Ай и доведеният ми баща говореха на езика на жреците, с думи от светилищата. Говореха за — запъна се с думите тя — Деня на Страшния съд, да, точно така, Деня на претеглянето на думите, когато ти и други ще намерите смъртта си.

— Защо?

— Но, господарю Маху, откъде да знам.

— А мисията на твой доведен баща?

— Както вече казах, не знам нищо, освен едно, но и за него може да греша. Слушай: на вечерите към тях тайно се присъединяваше един хетски търговец. Слушах думите му. Хетите ще те очакват, лорд Маху. Може и да се срещнеш с тях, но не знам какво ще се случи след това — усмихна се. — Сега вярваш ли ми? Ще се ожениш ли вече за мен? Всеки, когото лорд Ай ненавижда толкова, трябва да е интересен. Е? — опитваше се да звучи арогантно, но по погледа ѝ виждах, че казва истината. — Следях подвизите ти отдалече, лорд Маху. Когато разбрах кой е на кораба, дето ме спаси, реших, че това е съдба, боговете така са пожелали — огледа ме от горе до долу. — Всъщност си доста приятен за мъж, който още не е навършил четирийсет лета.

— Благодаря ви, млада господарке. Ще го имам предвид — казах аз и се изправих.

— Лорд Маху, моля за отговор!

— Господарке, трябва още много да ме убеждаваш.

Излязох, като се престорих, че съм ядосан на тази лисица; тайно обаче се забавлявах от наглостта ѝ и се чувствах привлечен от красотата ѝ.

Джарка ме чакаше с един царски пратеник — дребен жилав човечец с кожен колан на кръста, носещ личния печат на фараона.

— Страхотни новини — започна пратеникът. — Лорд Хоремхеп и Рамзес пристигнаха в Делтата. Следват ги legionите на Изиди, Хор,

Птах и Амон Ра, както и каруци и впрягове мулета със запаси.

— Кога ще бъдат готови? — попитах остро аз.

— До няколко седмици. При нашите съюзници Сирия и Вавилон вече са отишли пратеници.

— С други думи, имат нужда от още време — ядоса се Джарка, — а ние трябва да им го осигурим.

— Какви са новините от Тива?

Вестоносецът дърдореше като маймуна и ме осведоми за всички клюки и слухове.

— Разбира се — заключи той, — новината за Великата царица Анхесенамон е вече известна на всички. Тя е бременна, господарю.

Отидох до прозореца. В стаята беше задушно и нощният ветрец беше добре дошъл.

— Сигурен ли си? — запитах през рамо.

— Вече е официално оповестено.

— Носиш ли някакви допълнителни инструкции?

Вестоносецът пое дълбоко дъх.

— Няма да има боен кораб за завръщането ви у дома.

— Какво!? — завъртях се на пети аз. — Очакват да стигна обратно до Египет по суша?

Замлъкнах и се сетих за тайния си посетител и картата.

Изглежда, Ай е планирал всичко от самото начало и онези тайнствени личности са се досетили какво ще се случи.

— Защо няма кораб? — попита Джарка. — Пътят по суша през Ханаан е опасен, там имаме врагове.

Човекът сви рамене.

— Сигурно капитанът на „Славата на Изиди“ е имал тайни заръки. Отидох до пристанището, но вече беше отплавал.

Изстенах и отново се обърнах. Джарка продължи да разпитва вестоносеца, но той беше казал всичко, което знае, така че го отпратихме.

— Сещаш се защо, нали? — попита Джарка.

— Естествено — взех един кожен колан и се заиграх с камата. — Лорд Ай ще нареди да ни следят. Все още си мисли, че Ехнатон ще се появи, за да се срещне с нас.

— А защо обвиняваш лорд Ай? — засмя се кисело Джарка. — Корабът се връща в Аварис, където ще бъде под командването на

Хоремхеб и Рамзес.

— Не знам — махнах с ръка аз. — Каквото и да стои зад това, знам само, че когато приключим работата си при хетите, явно ще се прибираме пеша — замълчах. — Онова, което ме тревожи, Джарка, е, че тайните ни приятели, а също и враговете ни, вече знаеха, че няма да се върнем по море, че ще бъдем принудени да поемем към дома по суша.

— Управителят на Тире обеща да ни даде колесници.

— И тогава, Джарка, ще пристигнем в лагера на хетите като принцове. И най-вероятно ще умрем като такива.

Джарка излезе. Чудех се каква отрова забъркват лорд Ай и останалите. Дали искаха да се върнем по суша, за да примамим Ехнатон, или направо всички останали атонисти на светло? И ако да, кой щеше да ги убие? Дали щяхме да бъдем последвани в пустошта от шайка убийци? Спрях се по средата на поредната обиколка на стаята и усетих как кръвта ми се смразява. Ами ние? Хетите никога не биха посегнали на царски пратеник. Значи ако няма да са шайка убийци, някой от наемния ми ескорт е бил привлечен и подкупен да изпълнява тайни заповеди! Неколцина от тези наемници познавах от години, но други се бяха присъединили съвсем наскоро. Замислих се и за другия проблем: мистериозния магьосник, *кеб-шер*: защо трябва да умре?

Затворих капациите на прозорците, съблякох се и си легнах. Полежах известно време и тъкмо се унасях, когато вратата се отвори и някаква тъмна фигура се вмъкна вътре.

— Няма нужда да изкарваш камата изпод възглавницата — прошепна Набила и легна гола до мен.

След седмица с Набила вече бяхме женени. Сплетохме ръце и разменихме обети и цветя под купа горящ тамян в мрачния параклис на богинята Астарта, който се намираше в сърцевината на храмовия комплекс на Тире. Стар жрец с помътнели очи и загнили венци ни даде благословия, докато застаналият до мен Джарка едва се удържаше от смях. Аз изглеждах както обикновено, но Набила бе невероятно красива в белите си ленени роби и пъстър колан, златни пантофи на краката и огърлица от цветя на шията. Лъскава, намазана с масла перука обрамчваше лицето, очите ѝ бяха изрисувани, а на китките и

пръстите ѝ блестяха пръстени и гривни от халцедон, които бях извадил от сандъчето със скъпоценностите си. Дори сега, като затворя очи, усещам парфюма ѝ — сок от син лотос, виждам халките от истински седеф на ушите и венеца на челото ѝ.

След церемонията празнувахме в градината с купчини месо и риба на фона на асирийски танцьори, които се грижеха за доброто ни настроение под съпровода на рог, тръба, лира и арфа. Щастливи дни, чувствени нощи! Ай и потайните му кроежи изглеждаха безкрайно далече. Чувствах се щастлив, сякаш бях с Озирис, Пръв сред западните богове, и Хатор, Господарка на радостта и опиянението, сякаш бях сред вечнозелените Полета на благословените. Единственото напомняне за истината, за грубата реалност зад упойващите мечти бяха бегълците от битките на север, чиито викове чувах иззад дворцовите стени. Дори през семейни седмици отделях време да изляза и да поговоря с някои от тях. Разказваха за огън и меч, за почерняло от пушек небе, запалени полета и огромна армия, която се придвижва като ято скакалци, за сринати със земята села, опожарени градове, за издигнати до небесата колове за екзекуции — всеки със зловещия си товар.

Хетите продължаваха да се придвижват на юг и Лахиш бе попаднал в примката на смъртта, пристегнатата здраво с пъклени въжета. Все по-често с Джарка и Набила оставахме сами, тъй като управителят на Тире трябваше да се справя с непрестанно растящия брой бегълци, а пък Вредителите решиха в знак на храброст безшумно да се изпарят.

Неведнъж сядахме на равния покрив на двореца, гледахме как небето се преобразява във виолетово, как огромният кръг на луната се прояснява и неизброимите райски цветя започват да блещукат с невероятната си красота и се опитвахме да разберем какво се мъти. Джарка изпълняваше ролята на новия доносник. Вслушваше се в дърдоренето на антуража ни, както и в това на управниците. Една зловеща истина все повече се набиваше на очи: хетите бяха изригнали от северния си дом и напредваха на юг не само да нахлуят, но и да окупираат. Нищо не оставаше на случайността. Нито една планинска крепост или град в равнината не оставаха непокътнати. Цар Супилиум и наследникът му принц Зананза бяха умели воители и хитри политици. Открито заявяваха, че защитават границите си от набези и обвиняваха царете на Сирия и Вавилон за последните.

— Глупости — прошепна Джарка над чашата с вино, — ще продължат на юг, докато не бъдат спрени.

— През Синай? — попита Набила. — По пътя на Хор?

— Вероятно — усмихна ѝ се ослепително Джарка с усмивка, която винаги предизвикваше в мен малко ревност, но това беше Набила. Тя и Джарка не бяха цинични колкото мен. В душите им гореше огън, докато моята бе замръзнала и загубяла.

Разговорът се премести върху Ай и неговите намерения. Без съмнение той беше изпратил доведения баща на Набила пред нас, но защо? Прегледахме внимателно и списъка с всичките си наемници и писари.

— Един или двама от тях трябва да са шпиони на Ай.

— Или убийци — додаде Джарка.

— Може и да не са — обади се Набила. — Какво ще стане, ако хетите те убият?

— Не — поклатих глава. — Прекалено е опасно. Ние сме официални пратеници. Същото важи и за Вредителите: не биха посмели да ни посегнат. Не, Ай иска да сме тук, за да може да се натъкнем на нещо, а после да ни убие. Само боговете знаят откъде ще долети стрелата. Или...

— Или какво? — поинтересува се Джарка. — Да не искаш да кажеш, че Ай просто иска да се отърве от нас?

Загледах се в дъното на градината — истински малък рай, създаден от управителя. Като запален градинар обичах да се разхождам там с Набила и да ѝ показвам различни билки и ароматни храсти. Бях вечно разсеян, с всеки изминал ден сърцето ми се свиваше все повече от мисълта за Ай и кроежите му. Естествено, можеше да избягаме, но къде? Нямахме бойни кораби, които да ни върнат в Египет. При всички положения щяхме да поемем по суша, през Ханаан и през Синай. Докато бяхме официални пратеници, нямаше опасност, но после?

Два дни по-късно в покрайнините на Тире се появиха хетските пратеници. Облякохме пътните си дрехи, подбрахме писарите и наемниците и отидохме до един оазис на километър от градските порти — обичайното място за срещи на търговци, пустинни жители и

скитници, които искаха да продадат неправомерно добитите стоки, преди да влязат в града. Хетите го бяха превзели — ужасяваща банда воини и смелчаци с характерните остри папагалски лица, изрисувани с цветовете на войната, и с украса от безброй шарени пера на главата. Ветераните, онези, които бяха доказали смелостта си в битка, слагаха и сребърен гребен в намазаните си с масло черни коси, които бръснеха на темето, а отзад оставяха да растат. Бяха мускулести и жилави и, както отбеляза тихо Джарка, миришеха на кучкарник, независимо от парфюмираните роби, наметнати над лъскавите бойни ризници.

Аз не се отнасях към тях с такова пренебрежение. Те носеха със себе си мириса на война, на лагера и отходните изкопи, на напрежението от обсадата и раните, понесени при ръкопашни сблъсъци. Макар да бяха намазани и парфюмирани, това бяха воини от ядрото на армията, която бе обсадила Лахиш. Колесниците им бяха чисти и смазани, свързаните с кожа колела бяха белязани от нарязи, а колчаните и ножниците за копията бяха потъмнели от потни петна — очевидно доказателство, че тези колесници са били в центъра на битката.

Грубият им командир — мъж с хитър поглед, сбръчкано лице и щедри мустаци и брада, се представи като Негевен, или поне така ми прозвуча. Облечен бе в кожена ризница и боядисана пола, с боен ремък през рамо. Един щабен офицер носеше украсения му с гребен от червени пера шлем. Египетският на Негевен бе горе-долу на нивото на моя хетски, така че разговаряхме на универсалния жаргон на търговците. Докато говорехме, разгледах внимателно твърдите му немигащи очи; бяха като очи на мъртвец. Той също ме огледа внимателно, после премести очи върху Джарка, който отвърна на ледения му поглед с пръсти, потрепващи по бронзовата дръжка на камата. Негевен премигна, сякаш не бе заинтересуван, и отмести поглед към Набила, присви устни и я огледа от горе до долу. Облечена беше в плисирана пътна роба, а красотата си криеше зад качулка и воал. Негевен започна да премлясква и престана едва когато пръстите на Джарка забарабаниха по камата по-бързо. Негевен се опомни. Протегна ръка и аз я стиснах приятелски и подобаващо силно. Той хвана пръстите ми и попита какви дарове носим за хетския цар.

— От хилядолетия — отвърнах аз — фараонът, Обичния на Амон Ра, Хор на Севера и Хор на Юга, Здравия бик, Онзи с

прекрасните форми, Живото и величествено превъплъщение на Ра, не изпраща дарове никому. Лорд Супилиум приготвил ли е дарове за него?

Негевен се усмихна криво и сложи ръце на хълбоци, после заклати глава наляво-надясно, като имитираше градски търговец, който обмисля покупка.

— Твоят господар — не откъсваше поглед от Набила той — често изпращаше злато и сребро на господарите на Ханаан.

— Дарове за поданиците си, да. Ако лорд Супилиум...

Негевен се засмя подигравателно и махна с ръка да го последваме навътре в оазиса, където чакаше ескадронът му от колесници. Негевен ме поведе между колесниците. Приличаха на каруци в сравнение с египетските, с централна ос и четири тежки колела. При все това хетските колесници бяха мощни, всяка способна да понесе трима воители в битка. При масов боен ред бяха смъртоносни за пешаците. Негевен посочи нашата колесница и представи кочияша — подвижен тъмнокож наемник от островите от Голямата зелена вода. Собствената колесница на Негевен стоеше до нашата. Погледът ми беше привлечен от украсата около рамката, но извърнах глава с отвращение: онова, което ми се бе сторило като опърпани парцали, закачени от страни, бяха всъщност скротумът и тестисите на убит враг. Джарка и Набила също ги забелязаха и потръпнаха от ужас. Негевен се засмя високо и направи знак да го последваме към огъня, където се печеха ивици агнешко, увито в билки.

Ядохме и пихме, като през цялото време Негевен и офицерите му се смееха и говореха помежду си. Изглежда, всички бяха заплени от Набила. Не говореха за политика или за причините за нашето посещение, а ни задаваха куп въпроси за египетските градове, градини и преди всичко за блясъка на Тива. Приличаха на деца, гладни деца, на които е обещана обилна гощавка и нямат търпение да я получат. След вечеря се върнахме в походния павилион — опънати върху колове кожи — и заспахме неспокойно.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Несемкеф: богът кобра на огъня

Пътуването ни започна на следващата сутрин — дълъг керван от огромни скърцащи бойни колесници с пешаци, слуги и роби помежду им. Моите наемници и писари пътуваха в каруци отзад. Минавахме през странен на цвят пейзаж на път към хетската армия на север. Зловещо пътуване като насън през земи, където бодлива мимоза с бледи листа съжителстваше с ароматен прешип. Изненадан бях от резките промени в светлината, когато слънцето осветяваше различните скали: бял варовик, тъмни ивици базалт или червеникавите глинести възвишения.

От време на време влизахме в малки селца с белосани къщи, почернели от огъня покриви и по някоя овца или козел, заровили муцуна в сметта. Жителите излизаха със захабени небоядисани роби, за да ни видят и да просят храна с дълги разкривени пръсти. Понякога спирахме на тези места да се нахраним и починем. Вече разбирах жаждата на хетите за по-богати земи. Тази земя бе толкова различна от тучната зеленина на Нил, плодородните ливади, равнини и имения с градини, където асфодели цъфтяха покрай полета зреещ на слънцето овес. Всичко, с което това място можеше да се похвали, бяха калени колиби, голи скали и стръмни зелени поляни, в които маслинови дръвчета растяха до бук, ела, кипариси и величествени кедри. Имаше много за строене, ала малко за оран.

Разбира се, признаците на бушуващата война бяха навсякъде. Безкраен поток от хора бягаше на юг, черни облаци дим замъгляваха хоризонта и все по-често срещяхме патрули от хетски пешаци с конусовидни шлемове или пък кавалерийски взводове сред облаци прахоляк. Опитах се да науча колкото се може повече. Хетите действаха хитро: не нападаха бегълците, а се придвижваха на юг

заедно с тях със заповед да завземат стратегически пристанища, градове и укрепления.

Влязохме в долината на Лахиш ден след падането на града. Лагерът на хетите се простираше до хоризонта и обграждаше почернелите от пожара градски стени — море от палатки, набързосковани бараки и стратегически павилиони. Въздухът вонеше на дим, кръв, изпражнения и конски фъшкии. Облаци сив дим се издигаха иззад пропуканите градски стени. Самият лагер на хетите бе защитен от палисада, чиито порти се пазеха зорко от стражи в бляскаво въоръжение и колесници, които бяха готови да полетят.

Минахме по моста към едно истинско свърталище на ужаса, сякаш всички демони от отвъдното се бяха стекли из пясъка и скалите, с огнени червени коси и лъскави черни очи, изпълнени със злост. Пищящи пленници биваха влачени към пазарището в центъра на лагера, за да бъдат продадени на най-щедрия платец. Възрастните биваха издърпвани за косите и жестоко удушавани. Жените биваха събличани и опипвани, семейства — разделяни, а имуществото им — трупано на купчини пред палатките на Командирите на Хилядата воители, за да бъде по-късно разделено между войниците. Тринаемници, заловени да крадат от общия склад, бяха разпнати на колове, а мъчителите им сякаш не чуваха пронизителните писъци. Готварски огньове пукаха и пращяха. Пияни войници се полюляваха напред-назад, макар че редът се поддържаеше от стражи от царските отряди с характерни остри шлемове, плетени метални ризници, кожени поли и боядисани ботуши. Никой не дойде към нашата малка свита от трийсет наемници и десетина писари. От време на време долиташе по някоя ругатня и на няколко пъти се наложи да извадя мечаси, когато ни замеряха с конски фъшкии, но иначе нищо особено не се случи.

Влязохме в царското заграждение. На входа се намираха принцът на Лахиш и главните му придворни — чисто голи, с изтръгнати езици и прогорени очи. Бяха завързани на колове с кръстосани крака — живи мъртвци, чиято едничка слава сега бе да бъдат лизани от жълтеникавите песове в лагера. В ограждението се издигаше огромен олтар, построен с камъни от градските стени, облян в кръв и заобиколен от хетските знамена от конски опашки. Около него бяха струпани голите тела на мъже и жени с прерязани гърла, насинени и

оцапани — зловещи жертвоприношения на Ша-рума, хетския бог на бурите. Цялата плячка от скъпи дрехи, сребърни и златни плочки, инкрустирани бокали и скъпи оръжия беше струпана накуп. Наблизо коняри обучаваха колона заловени коне, а на ниски маси писари преглеждаха заграбените от храмовете и библиотеките на Лахиш ръкописи.

Стражи повдигнаха платнището на царската палатка и бяхме въведени в натежала от парфюми тъма, осветена от маслени лампи. За миг останахме неподвижни, замаяни от бързата смяна на светлината, после един глас ни подкани да се приближим. Назад в сенките седяха още стражи, но погледът ми беше привлечен от група мъже, седнали на няколко маси в далечния край на палатката. Огледах се. Наоколо лежеше още плячка — сандъци и ковчежета, ракли и кожени дисаги, отворени и преливащи от ценности: фигурки от слонова кост, бродирани платове, драгоценни камъни и перли. Група млади жени само по препаска седяха скупчени като изплашени яребици с ръце, завързани със златни въжета. Свитата ни оставиха навън. Протестите на Джарка първи нарушиха мълчанието.

— Нямах ли ни доверие, лорд Джарка? — обади се невидим глас. — Каня ви да се приближите. Вие сте официалните пратеници на Царя на Двете земи. Елате, очаквахме ви.

Няколко слуги притичаха да вземат наметалата ни. И двамата с Джарка отказахме да предадем бойните си колани, с което предизвикахме кикота на невидимия ни домакин, но той не протестира. Поканиха и трима ни към редицата приготвени маси. Седнах на средната възглавница. Слугите бързо донесоха плата с ярешко със сметана, крехко агнешко в билки и преливащи с червено вино кани с формата на пеликани. Бокалите ни представляваха странни медни купи.

— Яжте, пийте — изкомандва гласът.

Не му обърнах внимание, а посегнах към колана си. Мигновено чух свистенето на извадена от ножницата кама. Отворих кесията си и извадих малките глинени плочки, покрити с кожа, и свитъците папирус, увити в лен.

— Защо трябва да вършим всичко на тъмно? — изджавках аз.

Отново същият кикот. Един слуга донесе маслени лампи — големи алабастрови купи — и силният им пламък освети хората около

нас — войници, съветници и жреци. Съсредоточих вниманието си върху фигурата в центъра — висок мъж със сива коса, гладко обръснато ъгловато лице и странни сини очи. Облечен беше в плетена роба, носеше пръстени, гривни и брошки, по които личеше, че е водачът на хетите. Цар Супилиум се представи, а после и останалите. Мъжът, към когото се обърнах, седеше отдясно на царя — беше принц Зананза, най-големият му син и престолонаследник. Приликата беше очевидна: той имаше същите бледосини очи, но лицето му беше мургаво, с изрядно подрязани мустаци и брада, а обръснатата на темето по хетския обичай черна коса бе обилно намазана с масла. Супилиум прегледа плочките и свитъците и целуна царския картуш.

— Изненадан ли сте, че говоря египетски, лорд Маху? Отгледан съм в двора на Аменхотеп Великолепни — времена, когато ако фараонът само вдигнеше пръст, народите на Деветте лъка се разтреперваха от страх.

— Това не се е променило — отвърнах аз.

— Така ли? — обади се принц Зананза на език, достоен за всеки царедворец в Тива. — Наистина ли е така? — повтори той и вдигна бокала си. — Добре дошли. Поздравявам ви за красотата на булката ви. Надяваме се, че пътуването ви обратно няма да е прекалено тежко. Разбрахме за бойната галера — замълча, за да се наслади на смеха, последвал забележката му. — Ние ще се погрижим за безопасността на пратениците на фараона — посочи нашите бокали. — Може да са обковани с мед, но вътре са черепите на враговете на баща ми.

Набила бързо остави своя. Аз отпих жадно от моя, както и Джарка.

— Заплашвате ли ни — попитах — с тези приказки за миналата слава на Египет и черепите на враговете ви? Мечът лесно се изхлужва от ножницата си и тъй ще направи и този на фараона, за да посече враговете му.

— А сега вие ли заплашвате? — вдигна глава цар Супилиум.

— Ние не заплашваме — отвърнах твърдо аз. — Дошли сме да разберем какви са намеренията ви — магнах с ръка да покажа палатката. — Лахиш е изпепелен, принцовете му — унижени, а съпругите и дъщерите им са робини на войниците ви.

— Защитаваме границите си.

— Доста далече от дома — вметна Джарка.

— Както и египетската армия — загрубя гласът на Супилиум.

Жуженето на разговорите около нас замря. Той щракна с пръсти. Един слуга притича в светлия кръг и постави глинен съд на земята. При знака на Супилиум той вдигна капака и извади за косата отсечена глава с увиснали остатъци от кожата на врата. Загледах се в лицето с полупритворени очи и разпознах един от Вредителите, с когото се бях срещнал в Тире най-напред.

— Заловихме го — обясни Зананза — на връщане от Тире. Носеше писма от вашия генерал Хоремхеб. Знаехте ли, че великият генерал вече е поел по пътя на Хор?

— Не! — запротестира Джарка. — Не е възможно!

Аз се присъединих към Джарка. Атмосферата в палатката загрозя.

— Така че кажете ми какво правите тук? — изсъска Супилиум. — Защо сте дошли? — размаха ръце подигравателно. — Да преговаряте за мир? Да говорим за политика? Да ни дадете гаранции? Само губите времето ни!

— Казвате, че е носел писма от генерал Хоремхеб — посочих отрязаната глава на ръба на глинения съд, — но това е невъзможно!

— Около дваисет и пет хиляди мъже — занарежда Супилиум като химн. — Пристигнали са в Делтата, където въздухът е хладен, а земята — все още мека. Тръгнали са по пътя на Хор, а провизиите пътуват пред тях — Супилиум изреди оазисите по пътя на царския път през Синай.

— Спрял се е при оазиса на Големите зелени клони. Води дваисет и пет хиляди мъже — повтори Супилиум. — Три от най-добрите легиони — на Изида, Червеноокия Хор и Птах, шест хиляди колесници и още толкова наемници. Подкрепян е от стария си приятел генерал Рамзес.

— Не знаех за това — изпелтечих аз вече наистина изплашен.

Бяхме разкрити като пратеници на фараон, който не желае мир. Щом Хоремхеб и Рамзес вече прекосяваха Синай, нещо трябва да се е случило. Запитах се дали Ай не стои зад всичко това?

— Господарю — вдигна глава Набила. — На път за Тире един египетски търговски кораб беше нападнат от пирати — понечих да й дам знак да внимава, но тя настоя. — Един от загиналите на него беше

Хуанеру, пратеник на лорд Ай, Очите и Ушите на фараона — Набила замълча за миг. — Вие очаквахте ли го, господарю?

Супилиум сви рамене и разпери ръце. Зананза хвърли бърз поглед през рамо.

— Да се оттеглим — изсъска Джарка в ухото ми. — Да поискаме време за размисъл.

— Господа — разперих ръце аз с длани нагоре в знак на мир. — Това, което ни казахте, е наистина тревожно. Трябва да го обмислим.

— Въжетата на пъкъла се протягат да ви овържат. Гробовете лежат скрити под краката ви.

Този силен и напевен глас се надигна иззад редицата съветници на Супилиум.

— На кого да говоря днес? Братята и близките ми са променливи; вчерашните другари са днес врагове.

Гласът ми се стори познат, макар да бях все още шокиран от разкритията на Супилиум. Зад редицата хети се изправи една фигура и излезе на светлината; седна до отрязаната глава с вперен в нас немиждащ поглед. Облечен беше в скъпа дебела ленена пола, поръбена с червен шев, а горната част на тялото му бе покрита с леопардова кожа. На ръцете си носеше червени ръкавици като онези, давани от фараона на любимците му. Груб шал от кожа на хиена бе загърнат около врата му, а лицето и главата му бяха скрити зад лъвска маска. На врата си носеше сребърна верига с малък златен скарабей. Отместих поглед. Супилиум и Зананза се забавляваха безкрайно на ситуацията.

— Лорд Маху! Песоглавецо от Юга!

Тази гротеска ми се подиграваше. Веднага го разпознах.

— Мерире — прошепнах. — Мерире, бившият върховен жрец на Атон, предател и бунтовник. Мислех, че си мъртъв!

Отколешният ми враг свали маската и разкри познатото маймунско лице, гладко и кръгло като речен камък, със зли черни очи, характерната изпъкнала челюст и устни, присвити в непрестанно презрение.

— Остарял си, Маху, Песоглавецо от Юга.

Продължавах да се вирам в него изумено. Мерире! Мъжът, с когото бяхме отраснали в придворния Кап, жрец по рождение, с вродена убеденост в превъзходството си над другите. По-късно бе станал върховен жрец на Атон при управлението на Великия еретик,

чието име не бива да се произнася. След свалянето от власт на Нефертити, Мерире и последователите му опитаха да направят преврат, но бяха прокудени в пустинята. Бе изчезнал и сега отново се появяваше като заплаха — човек, който като мен самия вярваше, че Ехнатон е жив и се крие сред Вредителите.

— Значи си жив — ухилих се аз, за да прикрия изненадата си. — Мерире, краката ти са все така бързи. Сега — подразних го аз — се криеш като хекау, магьосник сред онези, които не са виждали Нил, не са се къпали във водите му, нито усещали хладния дъх на боговете му.

— Обиди, Маху, обиди — наклони се напред Мерире и изпусна шумно въздух към мен. — Онова, което магьосниците и мъжете скорпиони наричат дъха на смъртта. Аз познавам името на Гълтача — запя той. — Призовавам духовете на мъртвите от битките, които яздят в нощта в колесници, теглени от коне с виолетови гриви. — Потупа малката сребърна кутийка, която носеше на верижка около врата си. — У мен е ключът към мястото на духовете на мъртвите.

— А, да — изстрелях аз в отговор, — и крачиш сред цветовете на рая и се носиш по облаците, които ме отнасят сред вечнозелените поля на Озирис.

Отговорът ми предизвика мърморене сред хетите. Мерире свали верижката от врата си, отвори кутията и поръси част от съдържанието ѝ върху пламъка на една от маслените лампи. Междувременно започна да се клати напред-назад и занарежда проклетия от Книгата на мъртвите.

— Кого търсиш, Маху? — прекъсна напева си той и ми се ухили. — Мъртвите са около теб, кого зовеш? Нефертити? — прошепна. — Красивата жена? Или пък леля ти Изития, някой от онези, отишли преди нас във Вечния запад? — изсумтя настрани, после протегна кокалеста ръка и грабна бокала ми и го бутна към мен. — Пий, Маху, Песоглавецо от Юга, пий до дъно и ще видиш нюансите сред сенките.

Подчиних му се и изпих виното, загледан в кълбетата дим на фона на напева на Мерире. Отначало само стомахът ми изкъркори, после сърцето ми спря за миг, сякаш нещо зловещо се бе промъкнало в палатката.

— Погледни дима, Маху.

Послушах го. Видях лица: Нефертити, Изития, мъже, които бях убил, жени, които бях обичал. Колкото повече се взирах, толкова по-

ясни ставаха те. Имах чувството, че нещо ме дърпа към дима. Сълзи опариха очите ми. Вдигнах бокала си в поздрав към тези духове от живота ми, но Джарка сграбчи китката ми и закрепя на Мерире на неразбираем за мен език. Беше хабиру, свещените им думи или поне така ми каза по-късно. Катурнах се и се събудих в нашата палатка. Набила беше надвесена над мен, а Джарка бе коленичил при краката ми. Изправих се едва-едва и отпих жадно от разредената бира, стиснал каната здраво. Набила ме накара да пия по-бавно. Чувствах се в треска, главата ме болеше леко, очите ми смъдяха.

— Упоен — усмихна се Джарка. — Мерире знае всички дребни номера. Във виното и дима имаше сънен прах. Припадна и те пренесохме тук — направи физиономия. — Мисля, че хетските водачи бяха впечатлени.

— Не от нас обаче — хванах мокрия парцал, който Набила ми подаде, и попих лицето и врата си. Беше ми горещо, както се случва след пиене на прекалено много гъсто вино. — Не са никак впечатлени от нас — повторих.

— Така е — посочи с палец зад гърба си Джарка. — Трябва да си тръгнем до зазоряване. Трябва да вземем наемниците и писарите си, а хетите ще ни продадат колесници и товарни коне. Трябва да тръгнем на юг. Дори водачи не ни предложиха.

— С колко мъже разполагаме в момента? — попитах уморено.

Вдигнах ръка за тишина и се заслушах в звуците навън.

— Хетите вдигат лагера — обясни Джарка.

— Накъде? На юг с нас?

— Не — присви очи Джарка. — Изненадващо тръгват на изток.

— Тръгват на изток? — възкликнах аз. — Защо?

— Не знам, само клюки от лагерните огньове, донесени от главния писар. Очевидно Супилиум е решил да се разправи с асирийците, но това не е наш проблем. Господарю, трябва да се изнесем до утре сутрин.

Налагаше се да се съглася. Изпратих Джарка за втора среща със Супилиум и съвсем скоро той се върна, клатейки глава.

— Не искат да имат нищо общо с нас, любезни са, но непоклатими. Не искат да ни виждат повече.

Станах от леглото, измих се, преоблякох се и излязох на входа на палатката да разгледам лагера. Лахиш продължаваше да гори, дълги

ивици дим се издигаха в небето. Виковете и вонята от лагера само подсилваха неприятното ми усещане. Бяхме в сърцето на вражеските редици и единственият ни изход бе да се отправим на юг през неравна, опасна страна в опит да се върнем в Египет. А после какво? Каква бе истинската цел на пътуването ни?

Джарка и Набила се заловиха да организират заминаването. Разполагахме с около четирийсет наемници и четиринайсет писари. Ковчежникът ни се опитваше да купи колесници, каруци и магарета с яки копита. Провизиите и вещите бяха струпани пред палатката ни. Хетите като цяло не ни обръщаха внимание, като се изключат откъслечни подигравки, макар че от време на време някоя групичка пияни войници се втурваше и започваше да сипе обиди, преди да бъде прогонена от офицери с тояги и бели знаци. Свечери се и излезе студен вятър. Реших аз, Джарка и Набила да се храним в палатката. Набила беше спокойна и само видът на ведрото й лице ми даваше надежда, че можем да се справим с опасностите, които ни очакваха. Опитвах се да не чувам писъците и виковете из лагера, докато хетските войници се наслаждаваха на пленените жени.

— Никаква милост — прошепна Набила, седнала с кръстосани крака и поднос месо и зеленчуци в скута си и лице, обрамчено от дългата черна коса. Изглеждаше млада за годините си, но бях сигурен, че е намислила нещо. Известно време си говорихме за хетите.

— Използват ужаса, господарю — отбеляза Джарка, — точно това правят. Оставят за пример някои градове и принцове по пътя си на юг. Не искат ни един враг в тила да застрашава комуникацията им. Война в истинския смисъл на думата.

Представих си такъв враг, който се придвижва надолу по Нил през различните градове на Египет. Но това би било невъзможно, ако Хоремхеб и Рамзес вече минават Синай със събраните ескадрони от колесници и първокласните легиони пешаци.

— Господарю?

Вдигнах поглед. Набила се приближи. Погали ръката ми.

— Мислех си за моето пътуване.

— Да, аз също — усмихнах се аз и докоснах нейната ръка с обич.
— Въоръжени сме добре.

— Точно това ни тревожи! — намеси се грубо Джарка. Приблужи се още и зашепна съзаклятнически. — Господарю, накараха

те да пиеш сънен прах, но ти все още си лорд Маху, Песоглавеца от Юга, с остър и бърз ум. Не може да не си мислил защо в крайна сметка ни изпратиха тук — размаха ръка. — Да преговаряме за мир? Лорд Ай сложи край на това. Египетските войски вече са в Ханаан, а хетите ще се бият. Наистина ли ни изпратиха да печелим време? Нямали са нужда от повече време.

— Тогава защо? — запитах аз. — Защо ни изпратиха?

— Да бъдем убити — заключи Набила едва чуто.

Погледнах я.

— Господарю, знам, че сме официални пратеници — каза тя предпазливо. — Хетите няма да ни посегнат, но сега трябва да поемем на юг през опасен и непознат терен.

— И?

— О... — пое дълбоко дъх тя. — Лорд Ай не иска да се върнеш в Египет. Мисля, че Хуанеру е бил изпратен да се погрижи за смъртта ви.

— Да преговаря със Супилиум за нашето убийство?

— Не — поклати глава тя. — Хетите биха отказали да бъдат замесвани в това. Не спирам да мисля за онова отвратително същество в палатката, магьосника, *кеб-шер* Мерире.

Отвън изсвири рог, изглежда, някакъв сигнал за хетите, тъй като глъчката в лагера изведнъж замря.

— Но Мерире не би посмял да действа, докато сме под закрилата на хетите.

— Той едва ли има нужда от разрешението им за каквото и да е — почти се засмя Набила. — Много е опасен и не ни мисли доброто.

— И все пак — намесих се аз — това е само половината от мистерията. Получихме онова тайно послание, преди да напуснем Египет. Набила, нали ти разказах за него? Сега разбирам защо ни бе наредено да убием Мерире.

— Да, аз също — съгласи се Джарка. — Ще пътуваме на юг през хълмистата земя на Ханаан — замисли се. — Ако фараонът Ехнатон е все още жив, може да се опита да се свърже с нас. Имам чувството, че ще го направи и че други, както и Мерире, ще дебнат — думите му увиснаха във въздуха.

Взех парче агнешко и го натопах в купичката с билков сос. Известно време седях така със затворени очи и дъвчех внимателно.

Джарка и Набила имаха право. Имах репутация на хитрец, но се чувствах като глупак, който попадаше от една клопка в друга. Ай просто не ни искаше в Египет, но защо? Сега се намирахме между две армии и предстоящо опасно пътуване на юг. И всички онези слухове, че Ехнатон се крие в Ханаан. Нима Ай наистина вярваше, че бившият му зет ще се разкрие? И после какво? Ще го залови? Ще го убие? Хвърлих бърз поглед на Набила — тя бе потънала в собствените си мисли.

— Както казах по-рано — заяви тя, — ако Ай иска да нанесе удар, убиецът трябва да е сред нашите хора. Ако хетите предложат водачи, ние ще откажем, същото се отнася и за всякакви придружители...

— Продължавай.

— Мисля... — вдигна бокала с вино и се закашля, после се обърна и се изплю елегантно в малката купа до себе си. — Мислих много внимателно, лорд Маху, и то не само за удоволствията с теб! — засмя се дяволито. — Искам да се върна като твоя жена. Искам да се върна в Египет. Не искам да умира в чужда земя и костите ми да се белеят наред с пустошта, оглозгани от чакали и лъвов. Ако лорд Ай не те иска в Египет, това означава, че е решил, че никога вече няма да се върнеш. Да, Ехнатон може и да се покаже. Ако това стане, ще се случи нещо ужасно. Всеки един от нас обаче... — задъвка устната си тя — жест, който напомняше Нефертити.

Всъщност бях осъзнал колко много Набила прилича на онази отдавна мъртва кралица: красива, игрива, флиртуваща и с остър като бръснач ум. Улових погледа на Джарка и леката подозрителна искрица. На много малко хора вярваше. Мислите му бяха за мен отворена книга. Обмисляше вероятността самата Набила да е тайният убиец. Съпругата ми остави косата да скрие лицето ѝ, погледна бързешком Джарка и я прибра отново.

— Всеки един от нас — повтори тя — може да е предателят и това включва и мен, нали? Трябва да приемете причините ми да искам да се върна в Египет. Готова съм да дам какъвто обет поискате, че не съм предател. Искам да дам и втори обет, на който бог кажете, че сред нас има предател, убиец, само че не знам кой е той. Само че...

— Само че — довърши вместо нея Джарка — какво може да направи един човек срещу толкова много?

Понечих да отговоря, но в този момент платнището на входа се повдигна и главният ни писар притича със ситни крачки с разтревожено лице и сбърчени устни. Шумът навън бе утихнал.

— Господарю, имаш посетител. *Кеб-шерът* — почти изплю думата той. — Дошъл е със свитата си.

Казах на Набила да остане вътре и следван от Джарка, излязох от палатката. Вече се смрачаваше, Мерире бе подбрал момента много добре. Небето беше тъмносиньо, нашарено от лъчите на залязващото слънце. Черните облаци дим от Лахиш се носеха на този фон. Мерире бе седнал на известно разстояние, а зад него — орда диваци със свирепи погледи, боядисани в цветовете на войната лица и обилно намазани мустаци и бради. Всички носеха животински кожи, а качулките им представляваха дълги платна, повдигнати от двете страни, така че да приличат на прилепи — впечатление, подсилвано от дългите кожени щитове на гърбовете им, които напомняха крила. Тези леко вдлъбнати щитове се издигаха доста над гърбовете им и имаха по две дупки за гледане. Както установихме по-късно, когато хората се раздвижеха, те издаваха зловец шепнец звук, пляскане като от ято страховити същества, впуснали се в празен каменен двор. Това беше свитата на Мерире, Вечерните прилепи, взели името си от онези зли сенки, които прелитат през небето между здрача и нощта. Мерире открай време обичаше показността. Седеше мълчаливо, лицето му беше скрито зад ужасната маска, заобиколен от мълчаливите редици диваци, седнали или коленичили, и въоръжени с извити мечове, тояги и боздугани. Самото им мълчание вдъхваше достатъчно ужас.

Затътрих се натам, като междувременно почесах слабините си в знак на презрение. Взех шепа пясък, сякаш с намерение да го посипя в лицето на Мерире. Някогашният ми другар, учен и приятел свали маската си и се ухили.

— Поздрави, лорд Маху, по-добре ли се чувстваш?

— Естествено — приближих се колкото можах и седнах, не на колене като него, а разкрачен, все едно възнамерявам да се облекча. Останах доволен от тихия протест, предизвикан от тази обида сред компанията на Мерире. — Кой мислиш, че съм аз, Мерире? — прошепнах леко приведен напред. — Малко момче, което нощем се плаши от призраци? Виждам, че имаш свирепи войни, които да те

пазят и да ти се подчиняват. Какво очакваш да направя? Да се подмокра? Да коленича и моля за милост?

— Тръгнал си на юг, нали, лорд Маху?

— Да — оголих зъби като куче аз. — Потегляме на юг утре. Искаш ли да се присъединиш?

— Може и да ви придружим — подсмихна се Мерире, — колкото да се уверим, че няма да се изгубите.

— О, не се съмнявам в това — оставих пръстта да изтече през пръстите ми. — Мерире... — главата ми беше толкова близо до него, че долавях различните парфюми по тялото му, но колкото и силни да бяха, не можеха да скрият мириса на гнилоч, на смърт, на засъхнала кръв.

— Мерире, аз и ти... — посочих с пръст двама ни — това не може да продължава.

— Ще се срещнем отново, лорд Маху.

Мерире се изправи рязко и се извиси над мен с тояга в едната ръка и кама в другата. Чух някакъв звук и се обърнах. Джарка стоеше на входа на палатката ни с огромния си лък в една ръка и стрела в другата.

— До следващата ни среща, лорд Мерире — станах, изплюх се настрани и се върнах в палатката.

Станахме в ранни зори. Все още треперех от студ, докато набързо хапнахме овес с мляко и се опитвахме да се стоплим на лагерния огън. Навсякъде около нас хетите се раздвижваха, лагерните началници и офицери вървяха по пътеките, придружавани от тръбачи, и налагаха дисциплина, на която дори Хоремхеб би завидял. Ние се концентрирахме единствено върху това да се махнем възможно най-бързо. Свиках писарите и наемниците, които насядаха в полукръг, докато говорех. Разказах им за предстоящото пътуване и опасностите. Предложих, най-вече на по-възрастните, да се върнат в Тире, където можеха да изчакат следващия египетски търговец. Всички отказаха. На тях също им беше дошло до гуша от хетите и се тревожеха, че могат да се забавят с месеци, дори години, в някой чуждоземен град. До един ме увериха, че са готови за тръгване. Разгледах лицата им и си спомних думите на Набила; питах се дали някой или дори всички не са убийци, които дебнат за удобна възможност. Накарах ги да дадат повторно обет за вярност. Обещах да се движим възможно най-бързо и

ги уверих, че имам точна карта. Обясних, че хетите се изтеглят на изток, докато ние ще се придвижваме бързо на юг и ако боговете са благосклонни, ще пресрещнем египетската армия, която в момента пресича Синай. Хората вече бяха чули слуховете и мнозина закимаха усмихнато.

Няколко часа по-късно, натоварили вещите си на петте колесници и каруци, които ковчежникът ни бе успял да купи заедно с ред товарни коне, напуснахме хетския лагер и тръгнахме по прашната пътека наред пустошта. Известно време ни ескортираше група хетски колесници. Офицерите просто искаха да се уверят, че се махаме, не че ги интересуваше безопасността ни. Беше началото на лятото — най-доброто време за бойни походи и официални посещения. Земята под краката ни беше твърда. Писарите ми също бяха купили груби рисунки на Ханаан и с помощта на моята карта планирахме пътуването си през долината на река Йордан. Носехме само най-необходимото — хранителни запаси, допълнителен кат дрехи, вода, и всички бяха със здравите кожени ботуши, които бяхме купили в Тире.

Първите няколко дни бяха доста приятни — керван от мъже, коне и трополящи колесници, поели в ранни зори под затоплящото се слънце. Около обяд намирахме сянка — пещера или някакъв оазис — и оставяхме съгледвачи по дърветата. Почивахме до късния следобед, после поемахме отново и не спирахме, докато съгледвачите не се върнеха с новина за подходящо място за нощувка. Следвахме дисциплина като истински войници на вражеска територия, използвахме колесниците като защитна стена и имахме винаги попълнени запаси от вода. Джарка и някои от наемниците бяха добри ловци. Хранехме се с достатъчно прясно месо, а щом се отдалечихме достатъчно от хетския лагер и от всепроникващата миризма на плът, кръв и дим, настроението ни също се подобри.

Трябва да сме пътували вече пет дни, когато срещнахме Мълчаливите. Канехме се да влезем в една долина, когато двама от съгледвачите ни дотичаха обратно с лъкове в ръка.

— Господарю! — едва си поемаха дъх.

Аз вървах до колесницата, в която седеше Набила с покрити с дебело раирано наметало глава и рамене, за да се предпази от слънцето. Беше дошла със слънчобран и първите четири часа от

пътуването ни прекара да сипе ругатни по адрес на хетския дивак, дето го беше откраднал.

— Господарю — съгледвачът посочи надолу по пътя. — Някакви чужденци ни чакат.

— Колко? — попитах веднага. Понечих да надуя рог за опасност, но той се намеси.

— Не, не, господарю, те идват с мир: дланите им са вдигнати, но няма да говорят с нас.

ПЕТА ГЛАВА

Хюйи: плюя отрова

Избързах напред да разбера за какво става дума. Когато наближих входа на долината, двама мъже с едно муле се плъзнаха до каменистата канавка като сенки под слънцето. Облечени бяха като пустинни жители — с раирани роби и дълги разпуснати коси; единият беше с дебели мустаци и брада, а другият беше гладко избръснат. Повъзрастният връчи юздите на другаря си и бавно тръгна към мен с вдигнати длани в знак на мир.

— Търся лорд Маху — заговори той гърлено на търговския жаргон.

— Аз съм лорд Маху — отвърнах аз. — Какво искате?

— Изпратиха ме.

Мъжът ми направи знак да се приближа. Извадих меча си. Джарка изопна стрела на лъка си и тръгнахме уморено в очакване на засада.

— Не се тревожи, лорд Маху, идваме с мир.

Чужденецът коленичи на земята, отвори една торба, вързана на корда през кръста му, извади един скарабей и ми го подаде. Черен и гладко полиран, изобразяваше Атон, Слънчевия диск, който се издигаше над Свещените върхове. Преобърнах го и разпознах йероглифите на Великия фараон еретик. Подхвърлих го на дланта си.

— Може да ме погледнеш.

Той вдигна глава. Лицето му беше загрубяло, почерняло от слънцето. Беше си пуснал мустаци и брада, за да скрие раните по лицето си, най-вече дебелия разрез на долната си устна. Обиколих го, гледах глезените му, после протегнах ръка и свалих робата на гърба му, изпод която се показаха множество белези.

— Някога си бил войник. Наемник? Пребили са те зле, белязали са лицето ти. Какво търси един наемник тук, сред сухите земи? Кой те

изпраща?

— Аз съм пратеник от Залата на сенките — каза, без да повдигне глава той. — Изпраща ме онзи, който живее там.

— И кой живее там?

— Господарю — премина в молба гласът му, — аз съм просто един вестносец. Наредено ми е да те водя.

— Откъде да знам, че мога да ти се доверя?

— Господарю, ти видя знака, който нося, картуша на Атон, да бъде името му вечно благословено. Аз и синът ми — посочи младия мъж, който държеше мулето.

— Какви са имената ви?

— Нямаме имена — извика младежът. — Ние сме това, което виждате, наемник и неговият син.

— Чакай малко — Джарка коленичи до наемника, сложи нежно ръка под брадичката му и повдигна главата му. — Познавам те — Джарка заговори бързо на езика на хабиру и преди да се усети, чужденецът отговори; веднага след това на лицето му се изписа вина и се опита да сведе глава, но Джарка не му позволи. — Познавам те — продължи Джарка. — Някога беше капитан на стражата в царския дворец. Служеше на Ехнатон. Ти си един от онези, които изчезнаха заедно с него.

— Аз съм наемник — отвърна мъжът и разпери ръце, без да потрепва от начина, по който Джарка продължаваше да бута главата му назад. — Идвам с мир. Тук съм, за да ви напътствам през опасностите. Не аз решавам кого ще срещнете по пътя си, но едно ще ти кажа, господарю — Джарка отпусна хватката си и наемникът завъртя глава, за да отпусне врата си. — Господарю, ние сме това, което виждате, един мъж, синът му и муле с всичките ни вещи и провизии. Пътуването на юг е опасно, имате нужда от нас.

— Ние сме добре въоръжени и можем да се защитаваме — посочи назад към свитата ни Джарка.

— Следят ви — продължи наемникът. — Следи ви *кеб-шерът*, когото трябваше да убиете. Той и неговите Вечерни прилепи ви следват бързо като глутница вълци — ранена кошута.

— Нищо не съм забелязал — отвърна Джарка.

— Не са искали да бъде така. Те се плъзгат като сенки. Много са. Поне три пъти колкото твоите хора.

— Никого не сме видели — настоя Джарка.

— Ще ги видите само когато те пожелаят, а тогава може да е прекалено късно — приближи се на колене, мина покрай Джарка и ме погледна умолително. — Нося послания от Залата на сенките, господарю. Грози ви голяма опасност отвън — погледна бързо към свитата ми — и отвътре. Трябва да ме последвате.

Успях да скрия страха си. На няколко пъти бях изпращал скаути назад, за да разбере дали ни следят, но те не бяха забелязали нищо. А сега се бяха появили тези непознати. Освен страха чувствах и вълнение. Бяха минали години, откакто последно видях Ехнатон. Нима бяха верни слухове? Нима този човек наистина щеше да ни заведе до Залата на сенките, където сега се бе подслонил Великия еретик? Наведох се и хванах лицето на наемника в шепи.

— Кълна се в онзи, който е все още жив, че ако си предател или искаш да ни навредиш, ще молиш за бърза смърт — той само премига в отговор.

— А ти, ако не ми се довериш, господарю — прошепна, — никога няма да се върнеш в Египет!

Решението беше взето: наемникът и синът му ставаха част от групата ни. Набила се разтревожи от разказа ми и нямаше вяра на чужденците, но те скоро доказаха, че сме грешили. Една нощ, скоро след като се бяха присъединили към нас, бащата и синът, следвани от трима наши наемници, се измъкнаха от лагера. Върнаха се на разсъмване, окървавени и надраскани, но носеха главата на един от Вечерните прилепи. Хванах зловещия трофей за малкото му останала коса и го сложих върху един голям камък, за да могат всички да го видят. Разгледах полуотворените очи, грозното боядисано лице, разкривените посинели устни, странната качулка, все още закопчана под брадичката.

— Сварихме го заспал — заяви новооткритият ни водач. — Бързи са и безшумни, но са станали мързеливи и невнимателни. Както всички наемници, и те обичат да пийват — вдигна малък мех вино. — Беше съгледвач, изпратен пред останалите. Открихме го в едно дърво и го убихме безшумно.

— Сега ще разберат — обади се Джарка, — че знаем, че ни следят.

— На кого му пука — отвърна Набила. — Важното е, че ние ударихме първи.

Пътуването ни продължи. Не един път вземах колесница от края на колоната и се впусках, трополейки назад, в търсене на някакъв знак от преследвачите ни. Те обаче си бяха научили урока: ако преди бяха безшумни и невидими, сега станаха духове, които ни следваха неотклонно, но с нищо не издаваха присъствието си.

Как да опиша онова пътуване? Ханаан е странна земя, прорязана от мрачни каменни долини от варовик и базалт, ронещи се под безмилостното слънце. Подобни ужасяващи места водеха към плата с тучна трева и зелени дъбови горички с изобилие от дивеч и птици. Местните племена виждаха царските ни знамена, добре въоръжените наемници и не представляваха заплаха. Понякога слизаха от планинските села да ни предложат храна, да търгуват или просто да разменят клюки. Научихме две важни неща: първо, огромната хетска войска сякаш беше изчезнала. И второ, огромна египетска сила пресичаше Синай и бавно напредваше на север. Тази новина ни вдъхна смелост и продължихме пътуването безметежно.

Понякога имах чувството, че се намирам наскред мираж, откъснат от разкоша на Тива с широките царски авенюта и бързоводния Нил. Сцените и местата, които бяха оформили живота ми, изчезнаха. Останали бяха само открито небе, скалисти долини и плодородни зелени равнини, а песента на птиците и жуженето на насекомите сред тревата от двете страни на пътя бяха за мен чужди звуци. Бях спокоен, но това беше спокойствие преди битка. Понякога нощем, сплел тяло с това на Набила, се будех изплашен и облян в студена пот, с пресъхнало гърло и разтуптяно сърце. Пропълзявах до входа на палатката и поглеждах навън, откъдето ме посрещаха леденият въздух и ярките звезди, блеснали на черния си фон. Връщах се в постелята, като се опитвах да успокоя страховете си и се питах какво ни чака. Разбира се, разпитвах наемника и сина му какво предстои, но те ми бяха казали каквото могат и отказваха да говорят повече. Питах ги и дали са виждали великия ни фараон. Те просто отвръщаха с празен поглед, клатеха глави и ми обръщаха гръб.

И бащата, и синът се оказаха безценни съгледвачи. Знаеха пътеките, преките пътища, къде може да се намери вода, най-добрите места за лагеруване, в кои градове да влизаме, кои села да избягваме и

къде трябва да бъдем най-бдителни. Вълнението им се усилваше, разказаха ни за голямо вътрешно море с гъста солена вода. Постепенно започнахме да преминаваме от хълмистия терен към равна жежка пустиня. Контрастът беше поразителен. Единия ден бяхме в област с изобилие от жито, грозде, нарове и други плодове, където фермери и търговци ни продаваха прясно месо и нови кожени мехове с вода или вино. На другия влязохме в онова, което наемниците наричаха Пустеещите земи на страховити тъмни варовикови скали и прашни пътеки, скалисти плата, каменни хълмове и изпълнени със сенки каньони. Единствените птици бяха ястребите и лешоядите, които се носеха над нас; единствените растения бяха редките акации или трънливи храсти, впили отчаяно корени в твърдата почва. Места за почивка почти нямаше.

Тук вече наемникът и синът му се оказаха незаменими. Водата беше жизненоважна, а те знаеха къде има скрити резервоари, в които се събираха зимните дъждове. В далечината блещукаше онова, което съгледвачите наричаха Морето на мъртвите. Пътеката под краката ни стана опасна и непостоянна, а вниманието ни се отвлечаше от начина, по който дъждът, когато изобщо беше паднал, бе оформил скалите в хилядолетни форми като от най-страшните ни кошмари. Въздухът — почти непоносимо горещ за дробовете — бе наситен със сол, която пареше на очите и задираше на гърлото. Много от писарите ми започнаха да протестираат и дори няколко наемници поискаха открито да знаят дали няма друг път. Водачът ни обаче бе непреклонен. Осъзнах, че не само пътуваме на юг, но и отиваме да се срещнем с някого. Горещината ставаше все по-тежка. Слънцето удряше като чук, но водачът ни не спираше дори и по пладне. Вървахме по една пътека покрай завой сред скалите и наемникът посочи надолу.

— Оазисът Зорар.

Той беше радост за окото: финикови палми, тамаринди и балсамови дървета растяха около малко езерце сладка вода. Забързахме надолу към това облекчение от палещото слънце, за да наплискаме лица и намокрим гърла. В отчаяната си жажда две от мулетата се откъснаха и впуснаха напред; едното си навехна крака и се наложи да го умъртвим. Накрая стигнахме оазиса. Хора и животни еднакво бързаха към сянката и сърбаха вода на корем.

Подслонихме се в Зорар за няколко дни. Къпехме се във водата, лежахме на сянката. Съзнавах опасността — Мерире и Вечерните прилепи не бяха далече, но не ми пукаше. Наемникът и синът му се бяха преобразили, бяха станали още по-бдителни и мълчаливи. Знаех, че ме изучават, но когато отвърщах на погледа им, те извърщаха очи.

При такива ситуации малките неща в живота винаги ме изумяват: красотата на маслиново дръвче или вечнозелен кипарис, сладката усмивка на Набила, начинът, по който втрива парфюм в кожата си, връзва косата си или излиза и се протяга на свежия въздух и се радва на зелената сянка. Отпуснах се. Не исках да тръгваме от оазиса, поне не докато хора и животни възвърнат силите си. Не ми пукаше за преследвачите. Радвах се на момента, на бягството от безмилостното слънце, прашния път, притискащия горещ въздух. Все пак бяхме там с определена цел. Една съдбоносна нощ седнах до лагерния огън да споделя кана вино с Джарка, Набила, наемника и сина му. Не говорехме за големите събития от живота, а си разказвахме смешки и истории; никой не говореше за онова, което предстои. След известно време аз се доклатушках до леглото си и заспах. Събуди ме ръка в ръкавица върху устата ми. Никога няма да забравя онова докосване, меко и гладко, но същевременно настоятелно, както и безплътния, топъл и успокояващ глас.

— Лорд Маху, Песоглавецо от Юга, не се съпротивлявай! Ела с нас!

Изправих се. Бях заобиколен от сенки. Огледах се в тъмнината. Набила спеше дълбоко, също и Джарка, изтегнат на входа на палатката. Спомних си каната с вино, която си подавахме, и се зачудих какъв ли опиат е имало, защото и двамата ми другари спяха непробудно. Навсякъде около мен имаше фигури с качулки и маски. Не оказах съпротива. Избутах ме безшумно на студения въздух отвън, далеч от дърветата и през песъчливите скали. Цветовете на нощта светеха над нас, а ревът на нощните хищници се носеше на шумолящия бриз. Погледнах наляво и надясно почти в транс. Покрай мен притичваха сенки, бутаха ме напред, не като затворник, а нежно, сякаш винаги съм искал да бъда на мястото, към което отивахме.

И така, вървахме бързо в изпълнената със звуци и зловещи сенки нощ. Не бях изплашен. Знаех кого отивам да срещна. Покатерихме се по една шуплеста скала към входа на пещера, пред която светеше

малък огън. Около него седяха три фигури, скрити в сенките. Нечии ръце ме хванаха; бяха обвити в агнешка кожа, меки като майчина милувка. Заведоха ме към огъня — пламъците подскачаха весело, трънливите храсти пукаха. Трите фигури срещу мен, също с качулки и маски, не помръднаха. Някой бутна купа вино в ръцете ми и тогава чух онзи глас — гласа, който бях чувал толкова пъти през живота си.

— Е, Маху, Надзирател на Дома на писарите, близък приятел на фараона, Песоглавецо от Юга, как я караш?

Едва сдържах сълзите си, докато се взирах през огъня във фигурата в центъра, заобиколена от мрак.

— Господарю — изпелтечих аз. — Толкова години!

— Не твой господар, Маху, не господар — прошепна гласът уморен и тъжен.

Приблжих се малко, за да успея да го видя. Фигурата се обърна и улових лек дъх на разложение, люспестата белота на кожата. Намирах се сред прокажени; затова бяха с ръкавици.

— Страхуваш ли се, Маху, Песоглавецо от Юга? Страхуваш ли се да се изправиш пред реалността, да се отърсиш от съня?

— Господарю, ти си Ехнатон, фараон на Египет.

— Маху, Песоглавецо от Юга, аз съм просто един прокажен, отшелник от долината, и сега ти седиш пред мен. Така че слушай — гласът загрубя. — Ти не уби *кеб-шера*, магьосника, Мерире, предателя.

— Не можех — заекнах аз. — Нямах нито възможност, нито мотив.

— Чуй ме, Маху — отекна гласът, някак глухо, сякаш от отвъдното.

— Господарю — прекъснах аз. — Имам толкова въпроси, толкова много неща се случиха.

— Тишина! Не знаеш с кого говориш. Аз се промених. Вече не съм Гротескния. Вече не съм Забуления, вече не съм син на Атон, а негов роб. Съгреших и бях наказан. Знак колко наистина струвам. Аз не съм Сина на Единствения. Аз не съм Месията, не съм Избраното дете, той още не се е появил. На мен се падна просто да проправя пътя. Аз бях неговият глас, неговият вестител. Плаках наред пустошта, но никой не ме чу; сега понасям наказанието си. Както и да е, Маху, Мерире и Вечерните му прилепи те преследват. Те са опасни. Очаквай

нещо да се случи в лагера ти. Един от твоите хора планира голямо зло. Не знам кой, така че трябва да бъдеш нащрек.

Вдигнах ръка, за да заговоря, но гласът откъм огъня стана твърд.

— Нямате време. Мерире и Прилепите му наближават. Скоро ще нападнат. Сега, когато си тук, те ще разберат къде съм. Вече нямат причина да те оставят жив.

— Но, господарю... — запротестирах аз.

— Слушай, Маху, слушай внимателно. Супилиум и хетите му напредват на изток. Ще разбият мощта на асирийците и ще се върнат крадешком като чакали. Ще прекосят реки и долини, за да отсекаят пътя на Хоремхеб обратно към Египет. Ще впримчат армията на Египет в Ханаан и ще я унищожат. В подходящия момент трябва да кажеш на Хоремхеб и Рамзес — колкото и да ги мразя, — че трябва да се оттеглят.

— Защо? — попитах.

Вече не бях Маху, изпеченият политик, умелият интригант, а момчето в онази горичка в двореца Малгата, което говори със Забуления — изпълнен с мистерии и тайни учения. Искях да протегна ръка, да докосна неговата, да го прегърна, да извикам дните, да върна спомените, да върна миналото, славното минало на Нефертити, на Ахетатон, на силата и славата, конспирациите и интригите, приятелствата и съюзите, които ни бяха сплотявали толкова здраво.

Гласът срязва тези мои мисли като нож.

— Маху, всичко свърши — тонът му беше мек, но сериозен. — Аз съм прокажен. Опетнен съм. Дойдох тук, за да се скрия, да размишлявам и да се заема с подготовката, но, уви, гледам какво се случва в Египет. Бъдещето не е на кралете, не е за това кой има власт, а волята на Божествения. О, Маху — потрепери от вълнение гласът, — трябва да се върнеш в Тива. Трябва да оцелееш. Синът ми е мъртъв.

Гърлото ми се стегна, сърцето ми се разтуптя, кръвта нахлу в ушите ми. Огледах се. Намирах се сред пустинята, звездите светеха над мен. Между мен и фигурите отсреща гореше огън. Спомних си красивото овално лице на Тутанкамон, ослепителната му усмивка, пълните му устни, нежните очи.

— Господарю — едва си поех дъх аз. — Трябва да има някаква грешка.

— Господарят не греши — обади се фигурата отдалеч. — Тутанкамон, Онзи с красивите форми, Хор на Юга, вече не е сред живите. Тутанкамон е мъртъв.

— Убит? — попитах аз.

— Възможно е — отвърна равно гласът. — Той премина в Далечния запад; божественото семе е затрито, пламъкът угасна, огънят вече не гори. Египет ще потъне в тъмнина, но Месията ще дойде.

Усетих как ми се повдига. Само за миг ми се дощя да скоча на крака, да изтичам в тъмнината, да викам и пищя, да избягам от бремето, стоварено върху раменете ми, но онзи глас през огъня, нежен и изкусителен, ме върна.

— Маху, Песоглавецо от Юга, задачата ти още не е приключила.

— Приключи! — извиках аз. — Тутанкамон е мъртъв! Ако Обичания от Хор, Онзи с красивите форми, е преминал на Запад, тогава защо съм тук? Каква нужда има от мен сега? Да се върна и да стана фермер, да гледам земята и да се грижа за градината! Да обичам жена си, да отгледам синове и дъщери! Не желая вече да доближавам хората с власт!

— Чуй ме, Маху, ти си в сърцето на властта. Не знаеш какво става. Тутанкамон е мъртъв; онова, което се случва сега в Тива, е вече прах в историята. Трябваше да убиеш *кеб-шера*. Той трябва да умре. Трябва да го убиеш, Маху! Когато удариш, бъди безпощаден. Остава и предателят сред хората ти. Не знаем кой е той, но крои голямо зло срещу теб. Ние можем да направим само онова, което е по силите ни; останалото е в ръцете на Единствения. Той е милостив и състрадателен. Той има своите планове и крои свои схеми, много над мислите и делата на човеците. Запомни, Маху, оставих познанието на сина си. Оставих го при Пазителите.

— Кой са те? — извиках аз. — Говориш с гатанки, енигми и мистерии. Кой са Пазителите?

— Те бяха с теб през цялото време, Маху: статуите, *шабтите*.

Закрих уста с ръка. Спомних си двете статуи, фигури с нереален размер, които пазеха гробницата на фараона; те бяха засмени млади мъже с кърпи за глава, поли и колани. Намерил ги бях в Ахетатон, града на Атон.

— Пазителите — заяви гласът. — Тайните бяха в тях през цялото време: ръкописите, предсказанията, пророчествата, онова, което ще се

случи. Те са в Пазителите. Не се ли досети, Маху? Нима нюхът ти изневери? Мислехме, че ти и другите ни приятели в Тива ще ги намерите без наша помощ. Прекалено опасно беше да изпратя човек.

Затворих очи. Разбира се! Пазителите бяха двамата *шабти*.

— Претърси ги — продължи гласът. — Претърси ги и ще намериш познанието. Времето напредва, Маху, събитията се развиват главоломно. Трябва да приемеш своята роля.

— Защо ме доведе тук? Само за да ми кажеш как стоят нещата?

— Не, лорд Маху — заяви фигурата отрядно. — Може и да не знаеш, но ти си Божието отмъщение! Ти ще раздадеш правосъдие на всички страни. Хората ще осъзнаят, че има истина, има начин, има закон и той трябва да бъде следван. Ти ще бъдеш нашето отмъщение. Трябва да оцелееш. Ако ти оцелееш, ще оцелеят и идеята, и мечтата.

— Откъде да съм сигурен?

— Синът ми е мъртъв — отвърна гласът в средата. — Лорд Маху, знаеш кой съм аз. Аз бях Ехнатон, Фараон на Египет, Господар на господарите, Славата на Хор, Онзи с красивите форми, Красивия във всички отношения. Сега съм прокажен, крия се с други прокажени тук в Долината на Мъртвото море. Изпитах остатъците от гордостта си. Пирувах сред пепелището на арогантността си. Знам кой съм и кой трябва да бъда. Лорд Маху, аз не съм пътят, не съм истината; просто бях насочен към нея. Сега ти трябва да поемеш и завършиш онова, което аз не мога да постигна. Трябва да се върнеш в Египет. Трябва да отмъстиш за сина ми.

— Бил ли е убит? — попитах отново и си спомних нежното лице, бадемовите очи, нежното докосване.

— Направи каквото трябва — отвърна гласът. — Постъпи както сметнеш за правилно. Разкрий истината и действай. Помни, че във всеки момент онова, което правиш, е не каквото мислиш, а каквото трябва да стане; пътят на реката е предначертан и тя ще потече, а ти трябва да приемеш ролята си.

После фигурата в средата запя леко, но ясно, красив псалм, възпяващ красотата на Единствения, на Славния, на Онзи, който не може да бъде видян, но води мислите на всеки човек. Нежен, но силен химн, който се извисяваше в тъмнината. Седях и тръпки ползваха кожата ми, докато песента не свърши, а фигурата се отпусна сякаш от изтощение.

— Спомняш ли си дните на слава, Маху? — гласът му долетя като едва доловим шепот. — Спомняш ли си я, най-красивата, най-прекрасната, Славата на Хатор, Гордостта на Египет? — гласът му се вледени. — Нефертити Славната! Съгреших, лорд Маху. Прегреших срещу небесата и земята и греховете ми тежат като скала върху плещите ми. Приведен, стена от болката. Мога единствено да искам прошка от Единствения. Мислех си, че аз съм Единствения, но аз съм нищо, нищо повече от пръстта под краката му. Маху, спомените от миналото се събират около мен като призраци, скупчват се и не ми дават мира, дерат сърцето ми, нахлуват в душата ми. Затварят устата ми и карат дъха ми да спре. Толкова много спомени, Маху, толкова много неща — гласът натежа от умора. — Не мога да те докосна или да те прегърна. Имаш задача, мисия, която трябва да изпълниш — направи знак с ръка и стана — дълга, слаба фигура, която изкуцука обратно в пещерата.

Усетих ръце на раменете си, пръсти в ръкавици докоснаха лицето ми. Станах, другите две фигури продължаваха да ме гледат в тъмното. Не можех да различа лицата им, но улових тъгата им. Знаех, че съм достигнал края. Историята беше завършена, славата бе отминала. Това, което трябваше да направя сега, бе да завърша каквото трябва, както се одира закланото животно и кожата се прибира. Оттеглих се в тъмнината, надолу по осеяния с отломки някогашен бряг, през скалистата пустиня и обратно в лагера. Побутнах ме леко сред дърветата, след което придружителите ми изчезнаха. Запрепъвах се към палатката, където взех оставената на един камък купа с вино и запих жадно. После се стоварих в леглото и заспах непробудно.

На следващата вечер се събудих и едва успях да стана. Набила вече се бе заела с работа и ме погледна странно.

— Какво стана снощи?

— Не знам — отвърнах уморено. — Виното, мисля, че наемникът и синът му са ни упоили. Посред нощ имах видения.

— Какви видения?

Посочих входа на палатката.

— Доведи Джарка.

Той дойде след няколко минути, седнах на леглото и им разказах за случилото се. Джарка седеше с отворена уста.

— Видял си го? — не повярва на ушите си той. — Срещнал си Ехнатон?

— Вече не е Ехнатон. Вече не е фараон на Египет, а прокажен, отшелник, който плаща за множеството си грехове.

— А какви са новините?

— Тутанкамон е мъртъв.

— Момчето фараон! Не е вярно, не може да бъде! — ахна Джарка. — Беше здрав и весел...

— Всичко — отвърнах аз, — което направихме тук, всичко, което се е случило в Тива, е работа на лорд Ай. Подозирахме. Сега го признаваме. Изпратен бях далече от Египет, за да може Ай да си играе игричките. Сега сме в сърцето на пустинята и нищо не можем да направим — свих юмрук и го размахам. — Ако се измъкнем, ще си разчистим сметките.

— Проследиха ли те снощи? — попита Набила. — Мерира и Вечерните прилепи трябва да са забелязали движението, ако лагерът ни е толкова зорко наблюдаван.

— Те още не са толкова близо. Както винаги, Ехнатон е умен и проникателен. Кой ще забележи фигура, която изчезва от лагера в края на нощта? Както и да е, Ехнатон вече го няма. Онова, което ние трябва да направим — погледнах и двамата сериозно, — е да оцелеем. Сред нас има предател, убиец. Скоро ще удари. Щом напуснем тази долина, не се съмнявам, че опасностите ще ни дебнат от всички страни. Трябва да бъдем разумни и бдителни.

— Толкова лесно — прошепна Набила, — прекалено лесно. Пихме от онова упоено вино миналата вечер, но никой не забеляза. Можехме да пием отрова — скочи на крака, отиде до входа на палатката и погледна навън. — Ще оцелеем ли? Мислите ли, че ще успеем?

Погледнах прекрасното й тяло, дългите вълни коса и си спомних онзи глас, шепнещ предупреждения в нощта. Набила очевидно беше развълнувана. Като всяка жена, в лицето на опасността тя се концентрираше върху дребните неща. Слава на боговете, защото точно тази отдаденост всъщност ни спаси.

Вече достатъчно време бяхме почивали в оазиса, така че следващия ден прекарахме в подготовка за потегляне. Набила сподели с мен, че макар да съм бил изведен посред нощ, според нея и други

извън лагера са видели това, така че опасността е много близо. Беше започнала да седи на входа на палатката и да се взира в далечния край на лагера, потънала в мисли; след смрачаване се разхождаше сред мъжете, разговаряше с тях. Аз се тревожех повече за онова, което може би се случваше в Тива. Тутанкамон страдаше от пристъпи, странни периоди, в които ставаше просто едно дете, напикаваше се, играеше си с играчки или, което е по-лошо, имаше гневни изблици, но иначе беше здрав. Набила беше шокирана от новината, но сега беше заета с други грижи. Джарка стана още по-замислен и разсеян.

— Ако Тутанкамон е мъртъв — заяви той, — кръвната линия на Аменхотеп III е прекъсната, като се изключи принцеса Анхесенамон. Мислиш ли, че ще бъде обявена за царица-фараон?

Седях и слушах как Джарка размишлява върху възможностите, изрежда други принцове и принцеси, свързани с царския дом, или се чуди на глас дали някой от тях има шанс за успех. Каква роля щяха да играят Ай, Хоремхеб и Рамзес, да не говорим за старите ни другари Хюйи, Майа и Собек, както и могъщите придворни и търговци в столицата и провинциите? Нямах отговор, но реших, че трябва да напуснем оазиса, да се върнем сред хълмистата земя и да се насочим на юг с максимална бързина. В крайна сметка прекарахме в оазиса още пет дни след мистериозната ми нощна среща, но накрая дадох заповед за потегляне. Отначало катеренето по склона на скалистата изпепеляваща долина бе истински кошмар. Наистина преживяхме всички ужаси на подземния свят. Както се изрази един от писарите, имаме чувството, че минаваме през огнени езера, за да влезем през една от портите на Пъкъла. Онези, на които достигаше дъх, се молеха тайно, докато се катерехме, потяхме и разранявахме краката си по скалната стена и дърпахме мулетата нагоре. Най-накрая оставихме ужасите на онази Долина на Мъртвото море зад себе си и навлязохме сред тревиста земя и леки възвишения в Южен Ханаан. На втория ден на открито наемникът и синът му поискаха аудиенция.

— Мерице и Прилепите продължават да ни следят. Изчакаха при входа на долината да потеглим, а сега бързо приближават.

Изгледах и двамата втръчено. Никой не беше споменавал тайната ми среща през онази нощ. Не бях говорил и за виното или за упойващия прах в него. Приех изцяло, че в това действие не е имало зло намерение.

— Миналото е минало! — прошепна наемникът, сякаш прочел мислите ми. — Господарю, съсредоточи се върху настоящето!

Така и направих. Същата вечер наредих да установим лагер, колесниците и каруците бяха наредени под формата на защитна стена около малкия оазис, в който се бяхме подслонили. През деня на няколко пъти ядохме сухи храни: бисквити, солено месо, сухари и всякакви плодове, които намирахме наоколо. Земите, в които навлизахме сега, бяха пусти и до хоризонта не се виждаше ни една ивица дим от населено място. Бяхме зажаднали за прясно месо, така че изпратих ловци да донесат някой пъдпъдък, яребица, елен или заек, или пък, ако имахме късмет, прясна риба. На третата нощ сред тревистата земя убихме достатъчно дивеч за цяло пиршество. Готвачът накладе голям огън да сvari в два огромни казана обичайното ястие от всякакви видове месо със сосове, зеленчуци, дори парченца плодове. Онази вечер Набила седеше под навеса на палатката, вираше се напрегнато, следеше как готвачът поддържа огъня и слага големите казани над пламъците.

— Господарю — извика тя през рамо.

Бях се заел да преправям един ремък, оставих го и отидох при нея. Всеки от мъжете се занимаваше с нещо: едни пояха конете, други почистваха колесниците, трети седяха под някое дърво и играеха любими на войниците игри. Разбира се, писарите вечно трепереха над ценните си папируси, кутии с писалки и шишенца с мастило, както и над списъците със запаси и други стоки: чиновниците са едни и същи както в сърцето на Тива, така и сред ханаанската пустош.

— Какво има, светлина на живота ми? — побутнах я нежно. — От много време седиш и зяпаш готвача. Толкова ли си гладна?

— Бях, но вече не. Маху, мислих за нашия убиец. Един срещу мнозина не може да направи кой знае какво, но пък в Долината на Мъртвото море наемникът и синът му ни дадоха да прием упоено вино, макар и не с лош умисъл — подсмръкна. — Та си мислех, как може един убиец да се справи с всички нас само с един удар — посочи казаните. — Отрова!

— Глупости — прошепнах аз, макар че почувствах лек хлад.

Козината на гърба ми винаги настръхва, когато съм в опасност, а когато човек е минал през толкова опасности, колкото мен, се научава да не подценява подобни предчувствия. Вече не ме интересуваха

оазисът и вятърът, който огъваше високата трева наоколо и шепнеше като призрачен град. Запазих спокойствие и погледнах готвача внимателно. Спомних си всичко, което знаех за него — кривоглед асириец, наемник, който винаги е работел като надзорник на провизиите. Беше се доказал като добър готвач, който ни предлагаше храна, която поне ние ядохме с удоволствие. Досега никой не се беше оплаквал, а и той, изглежда, беше човек, който обича работата си. Наблюдавах го както беше с медния черпак, с който много внимателно бъркаше двата казана.

— Ако един мъж — започна, сякаш прочела мислите ми, Набила — желае смъртта на всички ни с едно хвърляне на зарове, какъв подобър начин? Вземаме си чиниите, той сипва на всеки поред, съвсем бързо, не повече, отколкото би ни трябвало да отидем от единия край на този оазис до другия. Гледам го всяка вечер и не съм забелязала нищо подозрително. До тази вечер. Смеси билки с месото и сосовете.

— Е, и?

— Оттогава нито веднъж не е опитал ястието, което бърка.

Спомних си готвачите в кухнята у дома: непрекъснато опитвах, кимаха доволно и подканваха другите да направят същото. Нашият наемен готвач изглеждаше много съсредоточен в онова, което прави — бъркаше казана бързо, вадеше черпака, оставяше месото и сосовете да се смесят добре, но нито веднъж не пробва дори една хапка, дори не сръбна. Заинтригуван, аз отидох при него, а Набила ме последва. Кривогледият се обърна и ме погледна.

— Добър вечер, господарю, гладен ли си? Скоро ще е готово.

— Изглежда си направо готово — побутнах черпака към устата му. — Сръбни малко, опитай го, един готвач винаги пробва ястието си.

Лицето на кривогледиия издаде всичко, ръката му мигновено посегна към оставения на един камък нож. Аз обаче го изритах настрана. И отново побутнах черпака към него.

— Яж. Яж колкото можеш.

— Не съм гладен, господарю.

— Как така не си гладен? Твоята дажба е като на всички останали, цял ден си се трудил, а не си достатъчно гладен да сръбнеш от гозбата? Кажи ми — седнах на земята аз, — откъде си?

— Господарю... — запелтечи той.

Устата му бе пресъхнала, едва говореше. Лицето му бе тясно и жестоко, с дебнещи черни очи. Набила се промъкна зад него с нож в ръка. Други от лагера се заинтригуваха. Джарка също притича.

— Господарю?

За пореден път побутнах черпака към устата на готвача.

— Пий! — наредих аз. — Пий!

Той отказа.

Джарка извика стражата. Мъжът се съпротивляваше, но аз наредих да вържат ръцете му зад гърба. Накарах го да коленичи; на врата му нахлузиха въже и по мой знак Джарка мушна една пръчка. Готвачът пицеше, а аз използвах момента да наливам черпак след черпак в устата му, като дърпах главата му назад и го принуждавах да гълта. Вече целият лагер се беше размърдал, стражите притичаха от периферията на лагера, за да видят какво става. Той се опита да повърне, като обясни, че му е станало лошо. Накарах да го дотърят до отходните ями и да го сложат да клечи, после клекнах до него и накарах останалите да се отдалечат. Отначало нямаше следа от отрова, но скоро забелязах, че по лицето му избива пот, а очите му натежават. Той стенеше и се клатеше напред-назад, коремът му къркореше. Успях да се отдалеча навреме, преди да започне да повръща. Наредих казаните да бъдат свалени от огъня, а врящата вътре гозба да бъде изляна върху него. Известно време постоях да го гледам как се гърчи. Кръвоносните съдове по лицето, гърдите и корема му набъбнаха. Клекнах отново до него.

— Бърза смърт? — прошепнах в ухото му. — Ако искаш бърза смърт, кажи ми кой ти нареди да ни отровиш?

— *Кеб-шерът* — промълви той, — *кеб-шерът* ми даде сребро.

Кимнах на Джарка, който бързо се отдалечи. За миг настъпи объркване, но най-накрая откриха личните вещи на готвача, които Джарка донесе: изтъркана торба с достатъчно сребро и злато да купят сърцето на всеки наемник.

— *Кеб-шерът* — прошепнах аз. — Е, теб поне ще изпратя в Пъкъла преди него.

Извадих ножа си, хванах го за косата и прерязах гърлото му. После наредих да бъдат проверени всички провизии, но за радост не открихме нищо отровено.

Онази нощ отново ядохме сухи дажби, пихме вода от извора в оазиса, а на следващата сутрин потеглихме в колона през тревистата равнина. Беше толкова различно от долината, която бяхме напуснали. Представете си тучни равнини и поляни, където тревата расте почти колкото човешки бой. Това зелено море бе нарушавано тук-там от малки групички акации и тамаринд — идеално място за засада. Наемникът и синът му, разтревожени от видяното в лагера, дойдоха при мен в началото на колоната.

— Защо сега? — попитах аз. — Така и никъде не ги заведох. Не знаят нищо. Знаеш какво се случи — погледнах го открито. — Нали ти сложи опият във виното ни — мъжът отстъпи назад. — Но с това — усмихнах се аз — ни спаси живота — погледнах назад към Набила, седнала в колесницата. — Нали така, сърце мое?

Набила стана и кимна. Бях толкова разтревожен и ядосан, че не ми беше останало време да ѝ благодаря подобаващо. Обърнах се отново към наемника и сина му.

— Така че, щом никъде не съм ги завел, защо сега?

Наемникът погледна към небето.

— Аз също наблюдавах готвача. Той не беше сложил отрова в казаните.

— Какво искаш да кажеш?

— Ако беше отрова, щеше да умре моментално — ухили се той кисело. — Ти наля предостатъчно в устата му. Той просто е сложил нещо, което да ни отслаби, да намали силите ни. Мисля, че планът е бил да ядем и да се разболеем, да нямаме сили да окажем съпротива на каквото и да е нападение. Повечето от нас щяха да бъдат избити. Подозирам, че теб, господарю, щяха да вземат в плен, за да те разпитат обстойно.

— Което означава — върнах се при конете на нашата колесница и хванах поводите, — че ще нападнат скоро.

— Ако е така, господарю — притича наемникът до мен, — трябва да се биеш и да не позволяваш да попаднеш в плен. Вечерните прилепи са известни с жестокостта си. Чух, че заковали някакъв мъж на едно дърво и го пребили до смърт. Друг пленник изкормили и изiali сърцето му. *Кеб-шерът* е привлякъл най-долните боклуци по бреговете на Голямата зелена вода. Ако ще ни нападат — вдигна поглед към прелитащия ястреб той, — то ще бъде тук, знаеш това, господарю.

ШЕСТА ГЛАВА

Хефат: двукрака кобра

Макар паметта ми да отслабва, все още си спомням колко студено беше, когато излязохме от онази покрита в червени скали, пърлена от слънцето долина с редки храсти и почти никаква сянка. Промъквахме се сред безкрайни равнини дълга трева и полски цветя, брулени от вятъра. Тревата щеше да ни помогне да прикрием засадата, на места беше по-висока от човешки бой. Представях си ясно какъв е бил планът: Вечерните прилепи се впускат — ужасяващи в цветовете на войната и полепнали в перушина, пронизват с копия, посичат крайници и чупят скалпове с извити мечове и боздугани и, разбира се, става дума за нападение над мъже, отслабени от отрова.

Отдалечих се от колоната с празен поглед: някъде сред зеленината зад нас Мерире водеше своята колона Вечерни прилепи, скрити и бързи като леопарди на лов. Щяха да изчакат до смрачаване или зазоряване, за да планират това диво, кърваво нападение. Тук колесниците нямаше да помогнат — високата трева криеше какви ли не препятствия. Загледах оазиса пред нас, който наемникът бе посочил по-рано — синкавозелените палмови дървета се извисяваха над тревата. Обърнах се и огледах нашата колона, наредих на хората да побързат и да се разположат в оазиса веднага. Отново наредихме каруците и колесниците като предпазен обръч. За щастие дърветата по границите на оазиса също ни послужиха. Наредих оръжията да бъдат разтоварени, колчаните — напълнени, а лъковете — натегнати и раздадени на хората. Разпалихме множество малки огньове.

— Какво има? — попита Джарка. — Защо си толкова разтревожен? Не виждам нищо нередно.

— Ние сме набеязаната жертва, Джарка — потупах го по рамото аз. — Мерире е начело на лова. Да се молим на Червеноокия

Хор, унищожителя на бунтовниците и Хор на Лукавия крокодил, да ни спаси.

— За какво говориш? — сръза ме Джарка.

— Ние сме нарочени за жертвени агнета. Мерире и долната измет, която е събрал, ни следваха през цялото време. Сега ще му покажем как плячката може да стане ловец. Ние ще бъдем хрътките на Хор — посочих високите палмови дървета, — а тези тук могат да ни спасят.

Събрах наемниците около себе си. Спомних си, че някои от тях бяха свикнали да охраняват Долината на царете и бяха умели катерачи на стръмни скали. Отворих малкото си ковчеже, извадих два дебена и ги вдигнах високо.

— Трябват ми двама мъже, най-добрите катерачи — посочих палмовата горичка. — Искam да се покатерят на онези дървета и да огледат надалеч зад нас. Следят ни. Трябва да разберем колко са и на какво разстояние.

Наемниците са свикнали с опасностите, кръвопролитията и внезапната смърт. Дори се зарадваха, че могат да се махнат за малко на сянка и хлад от прахоляка, да не говорим и за златото. След остри разпри двама пристъпиха напред. Макар да заявиха, че са свикнали с височини, бяха леко нервни от перспективата за опасното катерене. Дадох по един дебен и на двамата.

— Ако се върнете живи и здрави, ще има повече — ухилих се аз.

Целият лагер наблюдаваше началото на катеренето. Единият падна, отскочи няколко пъти като камък, после удари земята и писъците му замлъкнаха. Лагерният лечител го прегледа, но поклати глава тъжно. Наредих да прережат гърлото му, а мястото му зае друг. Накрая и двамата се покатериха до върха на палмите, които се люшкаха опасно на вятъра. Бяха взели въжета и се овързаха за дърветата за по-сигурно — приличаха на две черни точки на фона на тъмносиньото небе. Викаха си един на друг и си даваха знаци, после внезапно започнаха да слизат. Стигнаха до земята задъхани и с изпонарязани от твърдата кора на дърветата ръце и крака.

— Господарю — едва успя да изрече един от тях, — прав си! Наистина ни следват.

— Колко далече?

— Могат да ни стигнат до залез-слънце — отвърна другият.

— А колко са?

— Трудно е да се види, приличат по-скоро на вълни в тревата. Може би общо двеста.

Мерире планираше ловците му да ни настигнат, преди да се стъмни! Щяха или да атакуват незабавно, или да изчакат до сивкавата светлина между зората и деня. Опитах се да си припомня всичко за Прилепите: оръжията, облеклото от кожи, зловещите щитове криле, прикрепени на гърбовете им. Някои носеха лъкове, повечето — копия, мечове или тояги, идеални за ръкопашен бой при засада или изненадващо нападение. Стигнах до заключението, че не можем да помръднем — едно нападение на открито щеше да бъде фатално. Обръчът от дървета, който представляваше оазисът, беше малък и най-доброто място за отпор. Раздадох заповеди. Колчаните бяха изпразнени, лъковете — в готовност. Удвоих охраната и навлязох навътре във високата трева. Беше суха и груба, а земята под нея — твърда. Върнах се в лагера, като се опитвах да прикрия чувството си на отчаяние и гняв. Набила вече вадеше оръжията ми; самата тя бе затыкнула вавилонска кама с назъбена дръжка в колана си. Косата ѝ беше прибрана и вързана стегнато, а лицето ѝ — строго и сериозно. Извадих стъкленица с отрова, която винаги носех със себе си, и я сложих в ръката ѝ, но тя ми я хвърли обратно.

— Не трябва да те заловят жива — прошепнах. Сложих ръка на тила ѝ, притеглих я към себе си и я целунах жадно по устата. — Виждала си жестоките боядисани лица на Вечерните прилепи, нали? Ще връхлетят светкавично и безшумно като шепота на листата. Не трябва да те заловят жива!

— Няма да ме заловят — усмихна се тя със стиснати устни, — нито пък теб. Господарю Маху, не знам какво са решили боговете, но съм сигурна, че не ни е писано да умрем тук.

Приближи се до мен. Наоколо наемниците вече тичаха напред-назад, Джарка даваше нареждания каруците да бъдат придърпани поблизо, за да оформят вътрешен кръг.

— Ти си Маху — притисна пръсти върху устните ми тя. — Песоглавеца от Юга. Ти си хитър. Мисли, господарю!

Мислих. Мислих за онези диваци, прииждащи през тревистата равнина. Усмихнах се при мисълта за босите им крака. Погледнах тревата и се зачудих дали да не я подпаля, но пък вятърът не беше

постоянен и лесно можеше да ни навреди, вместо да ни помогне. Босите крака обаче бяха нещо друго. Помолих се на Секмет, Гълтачката с лъвска глава, Носителката на унищожение и разруха, а после и на Хор, който изгаря милиони с един поглед. Седнах и затворих очи. За миг се пренесох в Тива със сребровърхите обелиски, храмове със златни куполи и огромни улици с лъвски статуи от червена скала и лъскави черни сфинксове. Представих си Анхесенамон в красивата роба и напомадена перука, седнала гордо на златен стол в бляскава зала. Трябваше да се върна там!

Отворих очи. Тревата се огъваше под напора на силния вятър, наоколо наемниците бърбореха помежду си, а храстите и дърветата сякаш шепнеха в хор. Звън на оръжия ме върна в грубата реалност. Някъде там, сред тревата, рояк демони прииждаше към нас с намерението да пролива кръв. Погледнах нагоре. На фона на небето лешоядите предусещаха кръвопролитие и изчакваха търпеливо.

Изправих се. Взех оръжието си бързо и накарах наемниците да донесат колкото се може повече глинени плочки. Наредих да ги натрошат на малки парченца и да ги разпръснат в пространството между оазиса и началото на високата трева. Нахранихме се, пихме вода, после затворихме вътрешния защитен обръч — барикадата, зад която щяхме да дадем последен отпор. Вървах сред хората и повтарях все едно и също. Всеки момент ще ни нападнат... Никой няма да бъде пощаден... Трябва да убием или да бъдем убити... Щяхме или да си тръгнем победоносно, или труповете ни да останат за угощение на лешоядите. Обясних им, че нямаме избор: ако решим да избягаме, врагът ще ни настигне и унищожи. Писарите също присъстваха на съвета. И старите, и силните, и слабите нямаха избор: трябваше да грабнат оръжие и да се бият.

Стъмни се. Опитвахме се да различаваме звуците на истинските зверове от тези на приближаващия враг. Помислих, че може би ще дойдат по тъмно, но те нападناха в сивкавия полумрак, докато Червеноокия Хор още спеше, а Ра още не бе привършил пътуването си из Ам-дуат. Перата и боядисаните лица, вдигнатите тояги и онези ужасяващи щитове-крила, които свистяха злокобно. Нашият съгледвач — млад наемник, който бе дотичал с лъснало на светлината на факлите потно лице, — успя да ни предупреди. Малко след това нападателите се появиха. Усмихнах се на писъците им по начупената глина, но после

връхлетяха с пълна сила. Катереха се през каруците, колесниците и другите препятствия. Атакуваха от всички страни и скоро се наложи да се оттеглим във вътрешния обръч. Бяха изненадани. Мислеха си, че сме просто тлеещ огън, че ще се пречупим като тръстика. Вместо това ни завариха добре подготвени и скрити зад импровизиран обръч от щитове и барикади.

Стрелците ни пуснаха пернати снопове смъртоносни стрели, които предизвикаха остри писъци. Отбихме първия им набег. Чух плющенето на камшиците, с които капитаните им ги тласкаха напред, и те прииждаха — с мощни копия, свистящи тояги и яростни брадви — като побеснели кучета. Мерире беше върховен жрец, но със сигурност не беше войник. Свирепият вид не може да прогони храбростта или, в моя случай, истинския ужас, който може да превърне и най-големия страхливец в боец. Войниците на Мерире, независимо от външния им вид, бяха просто наемници, измет, която се носи около Голямата зелена вода и продава копието си за няколко медни дебена, шепа жито и кана бира. Като всички чакали, те очакваха лесна победа, но ги посрещна цялата ярост на подземния свят. Биехме се като осъдени на смърт, дори Набила бе грабнала лъка.

Аз се сблъсках с един от вражеските главатари с лъснало от боя лице, медни пръстени, гривни и проблясваща на светлината на факлите огърлица. Мъж на *не-тут-аацут*, големите думи, ухилен до уши, с гъста черна коса, увита около главата, и кожа като на чакал. Въоръжен беше с огромна брадва и бойна тояга и ме избута назад, като изкопчи извития ми меч настрани и подритна пясък в очите ми, за да ме заслепи. Аз се препънах, претърколих се и грабнах една главня от огъня. Поизправих се и я насочих към лицето му, но той се извъртя. Сонзи грозен щит, приличен на крила, изглеждаше като ангел на смъртта от ада. Не знам какво стана след това. Той се опита да отблъсне удара, но щитът се размина и го ударих отстрани покрай папирусовите върхове на крилата. Те пламнаха мигновено, пламъците се извисиха, а ръкомахането му само ги разпали допълнително. Той изцяло забрави за мен и започна да крещи, като дърпаше придържащите щита въжета в отчаян опит да избегне огнената агония. Аз се хвърлих към него, извадих камата си от прогизналия от пот колан, забих я дълбоко в корема му и преди да го отблъсна, извъртях острието нагоре.

Постепенно нападението отслабна и враговете ни се разбягаха. Тръгнахме да търсим ранени. Двама от по-възрастните ни писари бяха с тежки рани и с нищо не можехме да им помогнем, така че лекарят се смили над тях и ги накара да извърнат поглед, докато прерязва гърлата им. Що се отнася до врага, аз лично отсякох главите на двама пленници и ги набучих на дръгливите храсти в периферията на оазиса. На останалите прибрах всички вещи, после ги накарах да коленичат, независимо колко тежко са ранени. Минах покрай всеки един с вдигната тояга и размазах черепите им. Наредих телата им да бъдат изхвърлени сред тревата, като не преставах да редя обиди към скритите само на няколко метра остатъци от врага. Вечерните прилепи разпериха отново свистящи крила, само че този път се отказаха от нападението малко преди да се покажат от високата трева.

Тишината изведнъж стана зловеща, накъсвана единствено от откъслечни обидни подвиквания. Замислих се за главатаря, чийто почти овъглен труп бяхме дотъртили за краката и захвърлили при останалите. Бързо наредих да бъдат донесени мехове с масло и да бъдат излети върху каруците и колесниците ни. Прибрахме се във вътрешния пръстен и зачакахме нападението. Врагът се върна в късния следобед с рев на рогове, последван от влудяващи викове и писъци. Покатериха се по каруците, но се подхлъзнаха по хлъзгавата барикада. При други обстоятелства щеше да е забавно. Докато врагът се прегрупираше, наредих на стрелците да изпуснат запалените стрели. Редиците на целта бяха толкова гъсти, че нямаше начин да пропуснат, а маслото, с което бяха омазани телата и въоръжението им, ги превърна в горящи факли.

Този път дори не стигнаха до барикадата. Самият аз цял живот съм бил заобиколен от наемници. До един етап се бият смело, но щом осъзнаят, че ще загубят живота си — следователно и парите си — просто се изпаряват. Независимо от отблъскващия им вид, ужасните крила и пляска на камшиците на водачите им, Вечерните вампири бяха като всички наемници. Изпокриха се сред високата трева. Наредих на хората си да слязат, да бъде донесена вода и раздадена храна, а после отидох при Набила. Лицето ѝ беше зачервено, очите ѝ блестяха и се хвалеше на Джарка като малко дете колко стрели е пуснала. Погледах ги с любопитство и потиснах лекото пробуждане на ревност. Набила вдигна поглед и ми се усмихна.

— Ще се върнат ли? — попита тя.

— Да, ще се върнат. Те са като река: знаят, че рано или късно препятствието по пътя им ще се разпадне. Ще дойдат и няма да имат милост, особено след понесените вече загуби.

Очаквах ново нападение преди залез-слънце, но така и не се случи. Отидох до края на оазиса и напрегнах докрай слуха и зрението си, но нямах представа какво се случва. Предложих злато и един скаут отново се качи на палмата — малка фигурка, която се полюшваше на фона на притъмнялото небе. Отначало помислих, че е задрямал, стоеше неподвижно, вкопчен в дървото, но после по жестовете му разбрах, че сред тревата се случва нещо, но не можех да чуя думите му. Направих му знак да слезе. Той слезе бързо като маймуна, с насинено и раздрано тяло и разранени ръце, но с блеснал поглед.

— Има и някаква друга сила, господарю — прошепна той. — Господарю, не повярвах на очите си. Мъже в бяло, като пустинни обитатели — направи знак с ръка. — Със скрити лица. Видях и врага, и тази нова армия.

Усетих как стомахът ми се свива.

— Хети?

— Не, господарю. Движат се бързо, сякаш знаят точно къде са Прилепите.

— Идват да ни помогнат?

Мъжът поклати глава.

— Не знам какво става, господарю — взе една клонка, клекна и нарисува дъга в пясъка. — Това е краят на оазиса — обясни. После нарисува още една. — Това са Вечерните прилепи, а тук, господарю — премести пръчката още по-назад той и нарисува трета дъга, — са онези непознати мъже, които приближават.

— И нямат оръжие?

— Нищо не проблясва. Отначало помислих, че очите ми ме лъжат. Видях единствено белите кърпи за глави. Нямаше копия, но може би носят лъкове.

Съвсем объркан, аз го оставих в оазиса и навлязох сред тревата. Не разбрах какво става. Най-накрая го чух — далечен писък. Веднага наредих на малката група да вземе оръжията и се върнахме зад барикадата. Стояхме така — стрели на тетивата и готови оръжия и купи огън. Така и не разбрах какво наистина се случи. Как

мистериозните ни спасители бяха успели да обкръжат Вечерните прилепи на открито, да ги накарат да се покажат и да ги повалят със снопове стрели, ками или мечове? Звуците на битката се приближаваха все повече. От време на време от тревата изскачаше по някой Прилеп с разширени от ужас очи, когото ние сваляхме със стрели. Сблъсъкът се развиваше вече съвсем близо, макар че все по-малко врагове се появяваха. Заключих, че Прилепите вероятно са били обкръжени, а пътят им — отрязан. От ужасните писъци, които отекваха откъм тревистата равнина, и сенките, които притичваха под залязващото слънце, съдех, че ги избиват един по един.

Слънцето се спусна зад хоризонта като гневна огнена жарава. Тревата се движеше като оживяла на силния вятър, който донесе дъждовни облаци. Стъмни се. Смразяващите кръвта писъци замлъкнаха, последва ги тишина, нарушавана единствено от тропота на големите дъждовни капки в продължение на няколко часа. Облаците се разнесоха, но ние все още не смеехме да помръднем и стояхме приклепнали в напрегнато очакване. Накрая чухме рог, запалена стрела изсвистя от тъмнината и се заби в една от палмите.

— Лорд Маху, Песоглавецо от Юга.

Разпознах този глас; как можех да го забравя, да забравя как някога гърмеше и се извисяваше в химни и молитви в прослава на Атон.

— Лорд Маху, Песоглавецо от Юга, няма нужда да се страхуваш, враговете ти са мъртви.

Покатерих се през барикадата и отидох към края на оазиса. Те наизлязоха от високата трева — призраци, посетители от Земята на мъртвите. Фигурата в центъра носеше лък. Запитах се дали това е Ехнатон.

— Кой сте вие? — попитах, макар да знаех отговора.

— Ние сме Прокълнатите, Скрытите от Залата на Сенките — отвърна гласът. — Лорд Маху, утре трябва да продължиш пътя си. Върви на югозапад, посрещни мощта на Египет и ги предупреди. Що се отнася до враговете ти, вече няма причина да се тревожиш.

Нещо се изтърколи в краката ми. Погледнах надолу и вдигнах отсечената глава. Дори на слабата светлина разпознах ивиците боя по лицето, блясъка на полуотворените очи, прясната кръв на отсечения врат. Хвърлих я в един храст и избърсах ръцете в робата си.

— Защо сте дошли? — извиках аз, но те вече бяха изчезнали, угаснали като пламък в тъмнината.

Изчакахме още един час. Поисках доброволци. Разбира се, никой не излезе наред, преди да съм предложил злато, но после трима от наемниците се плъзнаха като ловджийски кучета в тревата. Когато се върнаха, в очите им се четеше изумление и клатеха глави невярващо. На слабата лунна светлина се бяха натъквали на повече и повече трупове на Вечерни прилепи, някои — с прерязани гърла, други — като морски свинчета заради броя на стрелите по телата им. Онази нощ празнувахме, щастливи и весели, каквито са хората след приключване на жътвата или при разпределението на плячката след битка.

Още в ранни зори аз самият излязох от оазиса. Трябва да кажа, че съм бил на не едно бойно поле; виждал съм тела, натрупани по-високо от човешки бой, но в онова, което завариха очите ми на сутринта, имаше нещо злоещо. Вечерните прилепи са били обкръжени, разделени и преследвани един по един. За тях не бе имало никаква милост — гърлата им бяха прерязани, главите — отсечени. Две тела дори бяха набучени с корема надолу на остри колове. Намерихме един-единствен труп на някого от спасителите ни, който, изглежда, не бяха видели. Прострян беше близо до оазиса, почти скрит сред гъстата трева. Един от хората ми преобърна тялото, издърпа бялата маска от лицето му, изпищя и препусна като куче към оазиса да измие ръцете си. Аз се приближих: лицето под маската бе наистина отблъскващо, кожата бе набръчкана и сребриста; проказата вече бе разяла носа и горната устна. Погребах го с почести, като донесох камъни и пръст от оазиса, за да скрия тялото. Поръсих тамян и протегнах ръце в молитва към хладния дъх на Амон да може душата на този храбър воин да намери пътя към Полетата на благословените.

Върнах се в оазиса, измих ръцете си и разказах на Джарка и Набила какво съм намерил.

— Хората на Ехнатон — прошепнах. — Вероятно пустинни обитатели, наемници или скитници, хора, които са прихванали проказа и са били прокълнати. Събрали се заедно да живеят в онази дяволска долина, през която минахме. Изглежда, са открили следите на Прилепите и са ги проследили дотук. Били са безмилостни. Както и да

е — въздъхнах, — онова, което видяхме тази сутрин и което ви казах, не трябва да стига до чужди уши. Време е да тръгваме и да побързаваме.

Продължихме пътя си. Наемникът и синът му ни водеха. Пътят ни зави леко на запад през речните долини, сляхохме от възвишенията през запустели села, чиито обитатели отдавна бяха избягали. Скоро открихме причината. Изкачихме се на един хълм и пред нас се разкриха пълната мощ и славата на Египет. Изгубих и ума, и дума от изумление. Лагерът се простираше, защитен от ограждения и тесен ров. Палатките и навесите на войските, развените на вятъра животински покривала бяха подредени в правилни квадрати, разделяни от пътеки. Ограждението за колесниците, предният пост и отходните ями се виждаха ясно, както и царските знамена.

Ранените и изморени наемници и писари извикаха радостно. Бяхме загубили поне десет души при битката в оазиса. Някои от помладите изтичаха напред и бяха посрещнати от скаутите, така че докато останалите стигнем входа на лагера, Хоремхеб и Рамзес вече ни очакваха — единият в целия си блясък, другият с обичайната подигравателна усмивка на познатото слабо, зло лице.

Човек би си помислил, че сме стари приятели. Потупаха ме по рамото, стиснаха ми ръката, поздравиха ме, задето съм успял да ги намеря. Задаваха въпрос след въпрос, а Рамзес оглеждаше преценяващо Набила с прехапана долна устна. Едва когато я представих като моя съпруга, той сякаш малко се засрами и извърна поглед. Като Чеда от Кап, докато преследвахме прислужниците в кухнята из двореца, бяхме дали тържествен обет никога да не посягаме или помисляме за жената на другия.

И двамата ме разпитваха за случилото се в лагера на Супилиум. Казах им каквото прецених, че искам да знаят — че хетите бяха приютили Мерире, а също и изразих гняв от това, че бойният ни кораб се е върнал и сме били принудени да тръгнем по суша. Хоремхеб — с покрито от пот и масла четвъртито лице — просто сви рамене. Погледна ме, поклати глава и се обърна към Рамзес; онази змия в човешки облик само се усмихна, сякаш се радваше на перипетиите ни.

— Нямам нищо общо с това — изсъска Рамзес с протегнат врат и маска на загриженост. — Уверявам те, лорд Маху, бойната галера беше под прякото командване на лорд Ай. На него трябва да се оплачеш.

— А ти? — обърнах се към Хоремхеб. — Придвижи се доста по-бързо, отколкото очаквах.

— Винаги е така — отстъпи Хоремхеб.

Изглеждаше наистина величествено с обкования със злато нагръдник и също толкова изкусно изработена пола и синьо-белия колан на бойния генерал, стегнат около понадебелелия му кръст. Разбира се, както обикновено, Хоремхеб бе с изцяло бръсната глава, а вратът и гърдите му бяха украсени със златни яки в знак на храброст и сребърни пчели за доблест. Рамзес бе облечен подобно. За миг осъзнах колко малко се променяме. Такива бяха в Кап — къпеха се в бляска на храбростта и знаците на войната, Хоремхеб — винаги отпред, Рамзес — няколко стъпки зад него. Мъжът и неговият демон, душата и нейната сянка, неразделни като пръстите на една ръка. Задавах ми въпроси. Отговорите ми бяха не по-малко уклончиви от техните. Накрая Хоремхеб се засмя в знак, че се е изморил от тази игра, и ме покани да вляза в лагера.

Всичко беше добре организирано: царските легиони бяха групирани под съответното знаме — Хор, Изида, Птах; наемниците с крещяща украса и дрехи бяха внимателно следени от египетски офицери. Хоремхеб обожаваше всичко, свързано с войната, и обичаше да се перчи с управление и организация. Доволен бях. Чувствах се добре в сърцето на Египет. Войските изглеждаха добре нахранени, уверени и готови за война. Групираха се около лагерните огньове или се въргаляха където намереха сянка, за да споделят кана бира и да поиграят на обикновените игри на зарове, познати на всички войници. Разбира се, навлеците и търговците веднага бяха надушили положението и вече всичко можеше да се купи. Плодове и зеленчуци от фермите, проститутки от градчетата, стоки на калайджии и пътуващи търговци. Всички, които разчитаха на бърза печалба, се бяха стекли. Корпус меджайски патрули се движеше сред тях и налагаше ред. Минахме покрай затворническото ограждение, където бяха оставени да се пържат на слънцето нарушителите на военната дисциплина. Където и да се намираше Хоремхеб, отнякъде изскачаха глашатаи, които усърдно обявяваха, че това е великият воин със смъртоносно оръжие, че няма друг като него, че е най-могъщият генерал, живял някога, че яростта му е като дива пантера, която разкъсва врага на парчета на бойното поле. О, да, Хоремхеб се беше

развихрил, подтичваше насам-натам да предизвиква аплодисментите на войниците!

Едва когато влязохме в царското ограждение в центъра на лагера, пазено от Накту-аа и Мариану с раирани кърпи за глави в синьо, бяло и златно, Хоремхеб се отпусна, макар за миг да улових разтревожения му поглед. Спря се пред олтара на Амон Ра — набързо събрана купчина камъни с дъска отгоре, от едната страна — царското знаме с образа на Хор, от другата — на Амон Ра. В центъра на олтара имаше малка ниша от полирано смокиново дърво с открити врати. Жрецът вече беше поставил хляб и вино пред нея, а от глинени кадилници се вдигаха облаци тамян. Хоремхеб скри лице в шепа, сведе глава и се помоли. След това ни заведе в царската палатка под червени и златисти платнища, разпънати на десет кола. Вътре миришеше приятно на акация и ливан, беше мрачно и хладно, напомняше на палатката на Супилиум.

Хоремхеб ни заведе в далечния край, където около малки дървени маси бяха струпани възглавници. Влязоха слуги с подноси прясно уловени пъдпъдъци, сготвени идеално на дървена жар и полети с билкови сосове. Бяха невероятно вкусни, както и хлябът, който беше мек и овкусен с мед. В ръцете ни бяха поставени бокали с вино; през цялото време Хоремхеб не спираше да дърдори, а Рамзес стоеше до него и ме гледаше неотклонно, както и Джарка и Набила от двете ми страни.

— Какви са новините от Тива? — прекъснах го аз.

Хоремхеб сви рамене.

— В момента се намираме на вражеска територия — заяви той. — Шпионите ни не могат да ни достигнат — отпи още една голяма глътка.

Лицето на Хоремхеб беше надебеляло, шкембето му бе позипъкнало. Спомних си дните ни в Кап: когато беше нервен, Хоремхеб ядеше и пиеше до припадък. Добър генерал, мъж, популярен сред войниците си, но сега бе някак напрегнат, неспокоен.

След това се хранихме предимно в мълчание. Хоремхеб накланяше леко глава на една страна и ме поглеждаше изпод рошавите вежди. Седналият до него Рамзес хапваше едва-едва. Погледът му от време на време се плъзгаше към Набила, после се връщаше върху подноса с храна пред него. Отвън долитаха шумовете на лагера:

цвилене на коне, скърцане на колела, тракане на оръжия, викове и подмятания. Независимо от парфюмите, смесените миризми от лагера се усещаха и вътре: потна кожа, жар, изгорено месо и конски фекалии. В далечния огън на царския павилион сляп арфист подръпваше унило струните. Хоремхеб отвори уста да заговори, но Рамзес го сръга и той замълча. Едва когато всички слуги, включително и слепият арфист, излязоха от павилиона на генерала, животът сякаш отново потече във вените на Хоремхеб. Захапа лакомо огромно парче сочен пъпеш и ми хвърли през масата онзи агресивен поглед, който познавах от трапезарията на Кап.

— Защо бяхте изпратени при Супилиум?

— Знаеш защо: да спечелим време, да отвлечем вниманието.

— Е, ама не успяхте — намеси се Рамзес.

— Откъде знаете това? — подразни го Джарка.

— Поех риска — казах аз. — Отидох в лагера на хетите, макар че вие вече се готвехте за война. Супилиум знаеше, че не сме дошли за мир.

— Знаеш ли кои са Пазителите? — проряза въздуха като оса въпросът на Рамзес.

— Пазителите? — свих рамене. — Не съм съвсем сигурен за какво говориш.

Отпуснах ръка и докоснах едва бедрото на Джарка в знак, че трябва да мълчи.

— Доста работа си свършил, генерале — захапах на свой ред парче пъпеш аз. — Сред хабиру, особено клана исраар; поканили сте ги в Делтата, изучавате традициите им. Откъде разбрахте за Пазителите?

— Оттук-оттам — усмихна се Рамзес, — оттук-оттам. Срещна ли се с него?

Погледнах Хоремхеб.

— Маху, срещна ли се с Ехнатон? Жив ли е още?

— Така мисля, както и Мерире. Той ни преследваше с надеждата да го заведем при Ехнатон.

— Къде е Ехнатон? — попита едва чуто Рамзес.

— Къде наистина? — подразних го аз. — За да можеш да го посетиш, Рамзес, заедно с убийците си?

— Той е заплаха за Египет!

— Той не е заплаха за никого. Генерале, за какво сте дошли тук? — надвесих се над масата и сложих ръка върху неговата. Той не я издърпа. — Защо *наистина* сте тук: да се биете със Супилиум или да търсите Ехнатон?

— Ако се налага, и двете.

— Но защо се тревожите? — прибрах ръката си аз. — Защо е седнал Великия генерал на Египет — Могъщия във войната, Меча на Фараона, неговия Щит, неговата Крепост — в тази палатка и гледа Маху, сякаш...

— Заради хетите — тросна се Хоремхеб. — Мислехме, че са все още на север, в областта Амки; мислехме, че ще се придвижим, ще изберем бойното поле, ще ги предизвикаме на бой и ще ги разбием.

— И?

— Честно казано, Маху — отвърна той уморено, — не знаем къде са хетите и какво правят. Сякаш са потънали вдън земя.

Спомних си предупреждението на Ехнатон за надвисналите над Египет беди, но не посмях да говоря, за да не предизвикам подозренията на Хоремхеб и Рамзес. В крайна сметка откъде можех аз, който бягаше сред тревистите равнини на Ханаан, да знам за придвижването на вражеските войски? Да, реших да си опитам късмета.

— Какво? Аз видях хетската армия. Стануваха в Лахиш, като безкрайно море бяха. Няма как да ги пропусне човек. Заблудили са ви. Възможно е да са се промъкнали зад вас, или?

— Глупости!

— Изпратихме най-бързите си съгледвачи на север при Вредителите — намеси се Рамзес, — но и те не знаят.

Зад мен Джарка се размърда притеснено. За пореден път докоснах крака му да замълчи.

— Да не искате да кажете, че Супилиум и армията му просто са се изпарили? Сигурни ли сте, че търсите на правилното място?

— Планът е да се придвижим на север — обясни Рамзес бавно — и да се срещнем с армиите на асирийските ни съюзници, след което да влезем в бой с хетите. Изпратил съм търговци нагоре по крайбрежието, но те не са видели никаква армия. Разпратих съгледвачи и шпиони при всички дребни принцове, но и от тях разбираме

единствено, че хетите са потеглили на изток. Само че накъде? — поклати глава. — Не може да са тръгнали на запад.

— А Тива? — запитах аз, решен да сменя темата, за да не породя подозрения. — Какви са новините от Тива?

— Божественият — започна бавно Хоремхеб, като мляскаше парче пъпеш — изглеждаше съвсем здрав, когато потеглях. Изпрати ни добрите си пожелания, но откакто пресякохме пътя на Хор, не са пристигали новини.

Тогава разбрах, че нещо ужасно се е случило. Хоремхеб не се тревожеше само заради хетите, но и за това какво става в Тива. Разговорът се пренесе върху маловажни въпроси. Хоремхеб и Рамзес похвалиха Набила за хубостта и разпитаха за пътуването ни. Увериха ни, че ще ни бъде предоставена удобна постеля, и удържаха на думата си, получихме прекрасен павилион близо до този на генерал Хоремхеб.

Първите два дни просто си почивахме, пренасяхме вещите си и преглеждахме какво ни е останало. Доволна, че не е на път, Набила разопакова сандъци и ракли и тихичко страдаше по загубеното. Отворих ковчежето си и повиках наемниците и писарите си, които възнаградих щедро. Вечер отивахме при Хоремхеб и Рамзес да пируваме и да си припомним доброто старо време. Рамзес се интересуваше особено много от Мерира и се смя, докато му разказвах за Вечерните прилепи. Не бях разкрил самоличността на спасителите ни сред равнината, на наемниците бях казал, че са отшелници, които съм подкупил благодарение на личната им вражда с Вечерните прилепи. Същото разказах и на двамата генерали. Докато говорех обаче, наблюдавах и двамата — тези бойни ястреби на Египет — и виждах как погледите им отскачат към входа на палатката, сякаш всеки миг очакват новини. След смрачаване, когато вероятността да дойдат такива намаляваше, двамата даваха разочарованието си във вино.

За едно нещо бях заклел Джарка и Набила да мълчат. При никакви обстоятелства не биваше да споменават срещата ми с Ехнатон, помощта му срещу Вечерните прилепи или стряскащата новина, че Тутанкамон е мъртъв. Тази информация беше прекалено опасна и аз исках да изчакам и да видя как се развиват нещата.

СЕДМА ГЛАВА

Хефау: кобра, змия

Трябва да сме останали там около седмица.

Радвах се на ескадрилите от колесници. Ходих при лекарите и аптекарите за различни кремове, мазила и прахове за хората ми, тъй като нашият лекар бе загинал при оазиса. Разбира се, там беше и Набила: хвалех я отново и отново за смелостта и издръжливостта ѝ по време на похода ни на юг.

— Винаги ще бъдеш моята безценна маслинка — усмихнах се аз и я погалих по бузата, — а любовта ми към теб е като вечнозеления кипарис.

Започнахме да се закачаме. Тъкмо се опитвах да закрепя огърлица от червен халцедон около врата ѝ, когато чух вик, последван от тревожен вой на тръба. Изстрелях се от палатката и затичах към входа на лагера. Хоремхеб беше вече там, заобиколен от офицерите си, а Рамзес — малко по-напред — се взираше към прашната диря, която бясно се приближаваше.

— Нападение ли е? — изрева Рамзес към стража на импровизираната кула.

— Едва ли, господарю. Четири или пет колесници, които се движат с голяма скорост. Конете са уморени.

Прашният облак приближаваше, виждаха се коне, чиито крака наистина се прегъваха от умора. Бяха общо пет колесници: първата беше доста по-бърза, тъй като в нея бяха само двама души, докато в другите имаше по пет-шест, някои от които — тежко ранени, други — с мрачен поглед. Спряха и бяха веднага наобиколени от снижени копия от личната охрана на Хоремхеб. Кочияшът на първата колесница пусна юздите, скочи, затътри се към Хоремхеб и се хвърли в краката му.

Никога няма да забравя онази случка, началото на ужаса, на преобръщането на света с главата надолу, на деня, който преминава в

нощ и нощта — в ден. Цял Египет щеше да се разтресе, принцове щяха да загубят тронове си. Да, като се замисля, всичко започна с онзи ранен, уморен мъж, който гледаше умолително Хоремхеб с вдигнати нагоре ръце. Хоремхеб грабна мокър парцал и забърса прахта от лицето и калта от напуканата му уста, бутна мех с вино между устните му и го накара да пие. Мъжът отпи на пресекулки с кашляне, после се хвърли на четири крака и заговори.

Новините бяха ужасни. Хетите не бяха изчезнали. Бяха тръгнали на изток, влезли в бой с асирийците и ги бяха разгромили. Беше дори по-лошо, сега Супилиум се беше насочил на запад с намерението да пресече Южен Ханаан и да затвори пътя на Хоремхеб към Египет. Великият генерал не можеше да си намери място от ярост. Забравил всякакво приличие, той бутна кожения шлем от главата на мъжа, сграбчи го за косата и го накара да повтори всичко. Мъжът го направи с умолителен поглед. Рамзес прошепна нещо на Хоремхеб, който остави мъжа и се отдалечи, за да се успокои.

В крайна сметка Хоремхеб свика офицерите и седнал пред портата като древен цар, нареди на вестносеца да се приближи, като му позволи да сложи ръце на коленете. Подаваше му чаша с разрежено вино, докато от устата му излизаха ужасяващите подробности. Как Супилиум се бе придвижвал светкавично между големите реки и изненадал асирийската армия, като атакувал на зазоряване и затрил съюзниците ни. Офицерът, който беше египтянин, твърдеше, че лорд Ай го е изпратил като съветник, както и да осъществи връзка с асирийските принцове. Обясни как е получил новината за нещастieto от свой шпионин и едва успял да се промъкне през стягащата се хватка на хетите. Хоремхеб не му обърна внимание. Интересуваше го колко бързо се придвижва армията на Супилиум. Отговорът го шокира. Още преди да нападне асирийците, хетският цар беше изпратил напред част от армията си под ръководството на принц Зананза да затвори египтяните в Ханаан. Този път Хоремхеб изрева да донесат голяма купа вино за самия него. Отпи жадно, после я захвърли на земята, изрита столчето си и се върна обратно в лагера, следван от офицерите си.

Малко след това с Джарка и Набила бяхме поканени в палатката на генерала. Възглавници, ковчежета и ракли бяха избутани в дъното, за да се наредят дълги маси с карти и чертежи. Хоремхеб седеше с

кръстосани крака само по кожена пола, заобиколен от офицерите, които сочеха развълнувано по картата и шушнеха оживено. При влизането ми Хоремхеб вдигна обляно в пот лице към входа.

— Кажи ми, лорд Маху, като се имат предвид предупрежденията ти по-рано, знаеше ли нещо за това?

— „Кажи ми, лорд Маху, знаеше ли нещо за това?“ — имитирах го аз. — Разбира се, че не, само предполагах! — приближих се и разбутах офицерите и коленичих срещу него пред масата. — Не виждаш ли какво се случва, велики генерале? — подразних го аз. — Супилиум се придвижва бързо на запад!

— Знам това! — изръмжа Рамзес. — Ще се опита да ни препречи обратния път към Египет.

— Да го препречи? — изстрелях аз. — Мислиш ли, генерал Рамзес, че хетската армия ще ви чака, докато се върнете? Помисли, човече! Вие сте единствената защита на Египет, какви други войски са останали в Царството на Двете земи? Няколко гарнизона в Долен Египет и армията на Нахтимин около Тива.

Наслаждавах се на изумлението по лицето на Рамзес. Хоремхеб преглътна шумно и се изправи на крака.

— Какво искаш да кажеш, Маху? — прошепна той.

— Велики генерале, Супилиум няма да те чака. Той е лисицата, а полозите са оставени беззащитни, кучетата са се отдалечили. Хетите ще стигнат в Аварис и надолу по Нил, преди изобщо да сте се усетили.

Думите ми предизвикаха бурна реакция сред щабните офицери, но съдейки от изражението на Хоремхеб, личеше, че ми вярва. Седна и загриза нокти, а лъскавите му черни очи ме гледаха с омраза.

— Какво тогава би ни посъветвал? — обади се Рамзес.

— Ето моя съвет: утре сутрин, веднага щом росата по палатките и чергилата се изпари, вдигаме лагера и тръгваме на юг, през пътя на Хор, обратно в Египет. Ако се движим достатъчно бързо, може да изпреварим Супилиум — неговите колесници са по-бавни. Не познава добре пътя и, разбира се, ще очаква отпор от гарнизоните ни в Синай и Аварис — замълчах. — Трябва да се върнете в Египет! — отсякох аз, решен да предам предупреждението на Ехнатон. — Забравете мечтите си за завоевания, генерале, оставете ги за друг ден!

Хоремхеб се съгласи. В крайна сметка нямаше избор. Затворена в Ханаан египетска войска, докато хетските орди беснеят по поречието

на Нил, би означавало край на всичките му мечти. Изправи се и отиде при олтарите. Извърши жертвоприношение на Седемликия Сет, Амон Ра и на всички богове, които се сети да призове да му помогнат в предстоящите опасности. Надвечер нареди да се раздадат порции вино и хляб, както и да се изяде всичката храна, която не може да се запази. След това из лагера тръгнаха глашатаи, които обявяваха, че призори, веднага след като се вдигне росата, армията се връща в Египет. Новината беше посрещната със смесени чувства. От една страна, подобно на всяка армия, войниците страдаха от носталгия и искаха да си тръгнат. От друга, с разнасянето на слухове и клюките, които допълнително подклаждаха огъня, настроението на армията се промени, а жизнеността и увереността отстъпиха място на страх и объркване. Вярвайте ми, онази нощ магьосниците и фокусниците, мъжете скорпиони и продавачите на свещени амулети направиха сериозна печалба.

Хоремхеб беше наясно с опасностите: никога не оставяй войниците да дърдорят и клюкарят. Още преди зазоряване беше поднесъл жертва на Ра, глашатаи обикаляха из лагера и надуваха рог, офицери притичваха по тесните проходи между палатките, развързваха въжетата и подритваха мъжете да стават. Просветля, лагерът се превърна в жужащ кошер от работа и объркване. Впрягаха конете в колесниците, магаретата се въргаляха в прахоляка и ревяха необуздано; тръбите виеха и заглушаваха виковете на офицерите. Ние останахме в царското ограждение и гледахме как джуджетата Данга, които Хоремхеб винаги държеше наблизко, биват натоварвани в една каруца. Великият генерал положи значителни усилия да се увери, че тя се намира в центъра на колоната и е добре защитена. Хоремхеб обичаше джуджетата си. Откакто го познавах, винаги държеше наоколо тези дребни същества с рошави коси и бради, които се грижеха за него неотклонно. Странно, беше се оженил за Мутноджмет, втората дъщеря на Ай, която също имаше лична свита от джуджета. Привличането не беше никак изненадващо, наистина си подхождаха добре. Размених няколко думи с Набила на хладно в палатката. Прегърнах я нежно и я целунах по челото, устните и врата.

— Стой в средата на колоната — предупредих я. — Тази битка не е твоя. Гледай да си близо до джуджетата — ухилих се аз — и далече от опасността.

Хоремхеб изчака да отмине пладнешката жег — онзи демон, който пълзи в средата на деня, онази отвратителна, изнервяща жег, която изсмуква бойния дух, изсушава кожата и пълни устата с пясък и прах. Едва когато слънцето започна да се спуска зад хоризонта, долетя заповед и вече добре подготвената колона потегли по криволичещия път към Синай. С Джарка ни направиха *теджени* — командващи на ескадрила от колесници — на десния фланг. Дадоха ни и колесници — не бяха украсени с кехлибар, с бродирани колчани и ножници за копията; бяха прости бойни коли от твърдо дърво и кожа, теглени от дребни жилави коне — най-добрите, които Хоремхеб имаше на разположение.

Думи нямам да опиша бързото ни оттегляне през речните долини на Ханаан, насочени като стрела към пътя на Хор през Синай. Хитрата лисица Супилиум сигурно е знаел, че е възможно да ни предупредят, и вече беше изпратил свои хора да сръгат Вредителите, които денем ни тормозеха със своите скитници, пустинни обитатели и всеки, когото хетското злато бе успяло да купи. Движехме се късно следобед, а фланговете ни бяха под непрестанна атака от стрелци и копиеносци, които изскачаха изневиделица иззад някоя малка горичка, хвърляха се да нанесат възможно най-големи поражения, а после изчезваха като дим. Нощта не носеше кой знае какво облекчение. Ужасът от глухия рев на лъвовете, пронизителният вой на хиените и влудяващата песен на чакалите се подсилваше от тъмните сенки, които се плъзгаха в тъмнината с мечове и ками и нападаха предните ни постове и конете, за да осакатят, ранят и нанесат колкото може поражения.

Хетският военачалник беше изпратил напред и отряди да завардят главните пътища и проходи. С тях се справяхме лесно: леките ни колесници бяха по-бързи, а хората ни — по-умели и добре обучени. При все това ставаше дума за нескончаеми кървави сблъсъци, жалки, яростни битки на входа на някоя долина, самотна клисура или скалисто възвишение. Хетите никога не се опитваха да пробият бойната ни линия с колесниците си — това би било глупаво, но каруците бяха достатъчно големи да докарат хора за засада или изненадващ щурм. С Джарка безброй пъти участвахме в тези кървави мелета, отбивахме ударите на вкопчени в колесницата ни мъже, които се опитваха да ни свалят или да осакатят конете ни. Бранехме се яростно. Истината беше, че хетите осъзнаваха, че вече не могат да

разчитат на изненада и са подценили решимостта ни. Питайте който и да е египтянин — а, да, виждам, че писарят срещу мен кима одобрително: други племена може да се скитат безкрайно по лицето на земята, но опитай се да попречиш на египтянин да се върне в родината и ще му дадеш достатъчно стимул да се бие. Глашатаите и офицерите на Хоремхеб бяха инструктирали всички части за онова, което предстои. Ако ни попречеха да влезем в Египет през Синай, каква надежда ни оставаше? Отчаянието прави от всички ни воители.

Кървавите схватки продължиха, докато стигнахме главните пътища на Синай. Самите хети също знаеха какъв е залогът: ако успееш да достигнат Египет преди нас, всички градове по поречието на Нил щяха да са уязвими. Дори Ай и брат му Нахтимин с цялата им хитрост не можеха да окажат реална съпротива на такова нахлуване. И все пак през онези дни не преставах да се чудя дали е възможно и те самите да не са го осъзнали.

Накрая пробихме. Бяхме безмилостни, лишени от жалост и състрадание. Не вземахме пленници: заловените врагове веднага набивахме на остри колове като предупреждение за останалите. На ранените прерязвахме гърлата и ги изоставяхме за храна на хиените и лъвовете. Скоро бяхме в Синай с огнените скали и пясъчни дюни, които се простираха като диво море под безжалостното слънце. Тук Хоремхеб показва истинската си гениалност, способността си да организира, управлява и води мъжете. Преди всичко обаче запазваше самообладание. Оставихме няколко бойни колесници да пазят тила ни, сега египетската армия бе намерила себе си. Движехме се из нашите земи, въоръжени с точни карти и чертежи, които показваха различните оазиси, дълбоките кладенци, построени от старите фараони и отбелязани с гранитни стълбове, разказващи за подвизите на създателите си. Най-много жертви падаха от изгаряния и слънчев удар. Против това Хоремхеб принесе тамян и вино на Хор от Хенес, бога на родния му град при Делтата. Джарка и аз действахме по-практично: със смола, стар хляб, семена от рожков и киселици, смесени и сварени като лекарство за рани, които превързвахме с рицинови листа, а когато те свършиха — с лиани. Изненадващо малко лекари и аптекари се движеха с армията. Когато попитах Хоремхеб за причината, той сви рамене и се изплю, след което обясни, че Божия баща Ай му обещал

медицински корпус, който така и не се появил, и той потеглил от Египет без него.

Вече се бяхме прибрали и се движехме като стрела към То-мери, а Хоремхеб и Рамзес крояха планове. Бях прекалено уморен и объркан, за да се замисля какво точно се беше случило и защо; това щеше да почака по-безопасни времена. Най-накрая излязохме от Синай — дълга, но стегната колона от мъже, коне, колесници, каруци и товарни понита, засенчвани от огромен движещ се пращен облак, сякаш самите богове бяха дошли да ни защитят. Бяхме дали жертви, получили рани, но конете бяха в добро състояние, а по чакъления път към Авари усетихме прилив на смелост. Изпратихме леко въоръжени съгледвачи към края на колоната да приберат ескадрилите колесници, които играеха ролята на наш щит. Върнаха се и обяха, че врагът ни следва, но вече по-бавно.

Една звездна вечер, в която пустинните ветрове довяха по-свеж мирис от онзи на Червените земи, Хоремхеб ме покани в павилиона си, заедно с първите си щабни офицери, на пиршество с прясно убита газела и пъдпъдък. Освободи слугите и остави само по едно джудже Данга до всеки крак на походния си стол. Извика ни един по един, напълни бокалите, благодари ни и даде на всеки малка сребърна брошка с формата на сокол, украсена с драгоценни камъни. Рамзес влезе първи и зае почетното място зад стола на великия генерал. Аз бях последен, но с това Хоремхеб не целеше да ме обиди. Направи ми знак да застана от дясната му страна, после се изправи и вдигна чаша.

— Господа, съгледвачите ни се върнаха. Врагът се оттегля. Прибират се в Ханаан.

— Ще ги преследваме ли? — обади се един офицер, а думите му бяха посрещнати с добросърдечен смях.

— Не — отсече Хоремхеб, — но сме само на два дни път от Делтата и забелязахте ли нещо? — избърса капка пот от бузата си с края на наметалото си. — Нищо! — усмивката му изчезна. — Няма пратеници да ни посрещнат! Няма колони с провизии и — което е още по-изненадващо — забелязахте ли някакви търговци, скитници?

Огледах кръга от изненадани лица. Същите като моето, прашни и много изморени, прекалено изтощени да се замислят, но Хоремхеб беше прав — пътят към Аварис беше подозрително тих.

— Което означава — изговори мислите на всички ни Хоремхеб, — че границите на Египет са затворени.

Зарадвах се, че съм в сянка и никой не можеше да види лицето ми, защото подозирах каква е причината.

На следващата сутрин продължихме хода си до зелените равнини на Делтата. Толкова красиво беше приближаването към Черните земи под синьо небе, където лястовици, врабчета, пъдпъдъци и гъски прелитаха над акации, палми, смокини и зелен дъб; прекрасно бе да усетим хладнината на тревата и свежия звън на пълноводните потоци. Удоволствието ни бе скоро помрачено от един съгледвач, който се върна да ни предупреди, че големите кръстопътища пред нас са блокирани от ескадрили имперски колесници — бронзова стена между нас и Аварис. Хоремхеб незабавно нареди бойна формация, подреди колесниците в стегнати редици, стрелците отпред, копиеносци между ескадрилите и на тила. Имперските знамена и знаците на полковете бяха издигнати и бойната ни линия започна да се придвижва предпазливо напред, като се изтъни при широкия проход — пътя, който се виеше към Аварис.

Не бяхме изминали и пет километра, когато се появи пращен облак, а сред него и ескадрила колесници със знака на Консу, сина на Амон Ра: емблемата на генерал Нахтимин. Този бърз корпус от ярки колесници и здрави коне изтрополи към нас, спря и се разгъна в дълга заплашителна линия на разстояние около две стрели от нашата. Стояха като зловеща бляскава стена, без нито един звук, като изключим проскърцването на някой повод или колело, на нервния тропот на нетърпеливите да се впуснат в нападение коне. Хоремхеб грабна юздите на своята колесница, каза на кочияша да слезе и извика да го придружа. Качих се до него.

— В името на всичко свято — прошепна той, — какво става? Защо Нахтимин е тук?

— Не знам — излъгах аз, — но на твоє място не бих се приближавал.

Понечих да продължа, но двама жреци се отделиха от вражеската линия колесници. Облечени бяха в бели надиплени роби и кожи от пантера около раменете. Тръгнаха бавно към нас, предшествани от помощници, които носеха купи димящ тамян и буркани с мляко и вино да освещават пътя им — обичайните знаци на посредниците между две

армии. Разпознах по-високия — Анен, роднина на Божия баща Ай, върховен жрец при храма на Амон Ра. В този момент той вдигна в дясната си ръка лавровата клонка, която до този момент криеше зад гърба, а в лявата — храмова систра, която затрака зловещо. Спря на няколко крачки пред колесницата на Хоремхеб и се поклони.

— Велики господарю — разнесе се гласът му, — нося послание от генерал Нахтимин. Той иска да говори с теб.

— По` ми прилича като да иска да се бие с мен — изрева Хоремхеб в отговор. — Какво става?

— Искан да говори.

Лицето на Анен, съсухрено и сбръчкано като изсушена маслина, остана невъзмутимо, но гласът му издаваше нервност. Може би Земята на духовете никога не е много далече; мъртвите не само ни наблюдават, но и докосват сърцата ни и вълнуват кръвта ни. Онзи бе ден като нощ, завеса, която най-накрая сложи край на една част от живота ми и една глава от историята на Египет. Спомням си толкова живо разделената сила на Египет. Бойните колесници на имперските ескадрили, готови да се хвърлят едни срещу други в прашна, кървава битка — знамение за бъдещето. Усещах опасността, зловещата заплаха. Стоях до Хоремхеб, колесницата скърцаше, движещите се напред-назад колела стържеха зловещо, ноздрите на конете потрепваха, цветните пера по гривите им се огъваха на вятъра, копитата им риеха земята. Животните усещаха опасността и бяха нетърпеливи да се впуснат подивели напред. Денят беше хладен, зеленината на Делтата се простираше пред нас под ясно синьо небе, а горещината бе смекчена от влагата на земята. Този ден обаче таеше невидим ужас, нещо зловещо, прикрито зад онзи жрец със старо лице и корав поглед, който стоеше невъоръжен със символите на мира в ръце.

— Говори с Нахтимин — настоях аз. — Тук, между двете армии.

Хоремхеб това и чакаше. Пусна ветрилото за мухи и извади мечаси, с който посочи ивица тучна трева на засенчено от широки палмови клони малко възвишение над притоците.

— Кажи на лорд Нахтимин — извика той — да разположи павилиона си там. Може да ни предложи храна. Да доведе само двама души, същото ще направя и аз.

Анен се поклони и се отдалечи. Хоремхеб слезе. Изчака под една акация, докато приключи подготовката.

— Ти ще дойдеш с мен, Маху — изръмжа Хоремхеб. — Вие с Рамзес сте Чеда от Кап.

Малко след това заехме местата си върху възглавниците в розовия павилион, издигнат от хората на Нахтимин. Пред нас на малка маса от смокиново дърво стояха подноси, претрупани с агнешко с лук, чесън и пипер. Ухаеше вкусно, а ханаанското вино, което бълбукаше в глинените бокали, беше неустоймо. Дойдохме въоръжени, както и Нахтимин. Вдигна далечното платнище на палатката и влезе, придружен от Анен и един офицер, когото не познавах — младеж с мека кожа и замечтан поглед, с леко момичешки черти и женствени маниери. Спомних си разказите за предпочитанията на Нахтимин към мъжки любовници. И двамата бяха в пълно бойно снаряжение, лъскави украсени нагръдници и обшити с кожа поли върху бели туники, с походни ботуши и китки, шии и ръце, отрупани с бижута. Умишлено показно откачиха мечовете си и ги оставиха на земята до себе си, а Анен свали лавровата клонка. Нахтимин беше с кървавочервени ръкавици — знак за личното благоволение на фараона — които свали и остави в скута си в безочлива демонстрация на собствените му власт и важност. Кимна едва забележимо на Хоремхеб, изобщо не обърна внимание на Рамзес, а към мен се обърна и смигна с широка усмивка.

Истински вълк бе Нахтимин! С остри черти и най-студените очи, които някога съм срещал. По-малкият брат на Ай обожаваше дори сянката на Божествения баща. Онзи ден, в Оазиса на смокините, беше войник, украсен с всички знаци на главнокомандващ. Хоремхеб забеляза това и се напрегна. Рамзес изсъска като истинска кобра, каквато и беше. Аз вдигнах чаша към Нахтимин, но Хоремхеб дръпна ръката ми.

— Промяна — заяви накрая. — Вие ядете онова, дето се падаше нам да ядем; пиете онова, дето се падаше нам да пием.

Нахтимин сви рамене и прошепна нещо на офицера си, който веднага се подчини. Едва тогава Хоремхеб, без да изчака любезностите или Анен да изреди някаква скучна молитва, се премести по-близо до масата и започна да се храни лакомо и шумно, като сърбаше от чашата си в знак на обида към Нахтимин, който му отговори подобаващо. Когато се нахрани, Хоремхеб се облегна назад и се оригна гръмко.

— Как е прекрасната ми съпруга? — попита той, без да изчака Нахтимин да приключи с храната.

— Господарката Мутноджмет е в добро здраве — отвърна рязко Нахтимин, а от устата му изхвърчаха парченца храна. — Също и джуджетата ѝ — офицерът мигновено сведе глава и се изкиска.

— А великата Тива?

— Градът е тих. Почти никаква работа не съм имал — изкуствената усмивка изчезна от лицето на Нахтимин. — Вече всички Каракали са мъртви.

Хоремхеб потрепна. Рамзес се задави и закашля.

Зачудих се какво има предвид Нахтимин. Червеникавокафявият каракал с къса опашка и пухкави уши едва ли беше обект на преследване от такъв велик мъж.

— А Божествения? — попита Хоремхеб.

— Той, Благословения на Двете земи, е причината да сме тук — долетяха думите на Нахтимин като мъркване на котка; тих, но заплашителен отговор, знак за надвисналата буря. После се обърна се към Анен. — Прочети прокламацията.

— В осмата година на своето управление — занарежда върховният жрец със затворени очи, — в третия месец на Акет, независимо от големите знания на лекари, чародейци и знахари, Бога влезе в своя Двоен хоризонт; владетелят Тутанкамон се извиси в небето. Той се превърна в подобие на Слънчевия диск, а крайниците на Бога преминаха при оногова, който ги е създал. Дворецът онемя, сърцата скърбяха, Двойната голяма врата бе затворена. Придворните останаха потънали в скръб, мъката им премина през града и по голямата река. Фараон Тутанкамон — отвори очи Анен — си отиде.

— Мъртъв! — ахнаха ужасени Хоремхеб и Рамзес.

Двамата веднага се съвзеха и мигновено свалиха яките си и поръсиха остатъка от виното си на земята. Наведоха се, взеха шепа пясък и го поръсиха върху главите си. Аз седях като човек, озовал се в Земята на сенките, сграбчен от безмълвните ужаси на Подземния свят. Далеч в Долината на смъртта онази безшумна сянка ми бе казала същото, но не бях повярвал истински. Бях се надявал да е някакъв слух. А сега се превърна в истина. Сърцето ми бе сграбчено от безименен ужас, очите ми отчаяно искаха да видят за последен път онова мило младежко лице, нежните очи на кошута, да усетят допира

на гълъбови крила, веселата и ясна реч. Никога вече! Сега разбрах какво бяха имали предвид онези сенки близо до Мъртвото море. Синът на Ехнатон наистина беше мъртъв. Беше преминал в Далечния запад, където щеше да спи сред дългата вечнозелена трева на Полетата на Ялу. Никога вече нямаше да го видя, да го прегърна, да го гледам как играе, да седя и да го слушам, да чувам любимото „чичо Маху“...

Нахтимин говореше. Гласът му идваше отдалече, глух и неразбираем. Чух думите „пристъп“ и „треска“. Описваше внезапно заболяване, което нито лекари, нито жреци можели да преборят; последвалото погребение, дните на траур. Тези думи ме сепнаха. Ако седемдесетте дни на траур бяха свършили, значи Тутанкамон е починал най-малко преди три месеца. Опитах да се отърся от смразяващия ужас, който ме обхвана. Рамзес се беше повдигнал, крещеше през масата защо той и Хоремхеб не са били информирани с най-бързите пратеници. Аз изритах масата настрани и извиках да замълчат. Ръката на офицера скочи върху ножницата на камата му. Изревах му заплашително; шумът утихна.

— Кой е регент? — попитах. — Кой надзирава Великия дом?

— Как кой, фараонът!

Отговорът на Нахтимин бе последван от напрегната тишина.

— А кой е фараонът? — долетя острият, задавен глас на Хоремхеб.

— Как кой, Избраника на Хор, Онзи с прекрасни форми, Любимия на боговете — отвърна напевно Нахтимин. — Божествения баща Ай пое тоягата и жезъла, на раменете му стои немесът, краката му са обути в божии чехли, на главата му стои двойната корона на Египет, челото му е защитено от нападащата Уарея. Той е...

— Не!

Хоремхеб преобърна масата пред себе си и се хвърли върху Нахтимин. Опитах се да ги разтърва. Офицерът скочи на крака с извадена кама. С една ръка на гърдите на Хоремхеб и друга — протегната в знака на мира, виках да се успокоят. Рамзес бе достатъчно съобразителен да ми помогне да издърпаме Хоремхеб, чиито гърди се повдигаха бурно, на лицето му изби влага, а устата му мълвеше безшумни проклетия. Нахтимин седна отново на възглавниците, а Анен му подаде обкована със сребро кутия. Знаех какво има вътре: свещения картуш на Египет, личния печат на фараона. Нахтимин

отвори малкото ковчеже, прошепна молитва, извади картуша, целуна го и ни го подаде да последваме примера му. Съгласието означаваше, че приемаме неговата власт, отказът — гражданска война.

— Трябва да се оттеглим, лорд Нахтимин — издишах аз. — Прекалено много се случи.

— Може да се оттеглите — съгласи се Нахтимин, — но ако се изтеглите, ще има война; ако продължите напред — война; ако останете — пак война. Мирът — вдигна той картуша с две ръце — ще е възможен единствено, ако приемете това.

Излязохме от павилиона или по-скоро се изнесохме от него по доста унизителен начин. Хоремхеб трепереше от ярост, за което допринасяха и едва потисканият смях на Нахтимин, и кикотенето на щабния му офицер. С Рамзес подхванахме генерала за раменете, отведохме го на сянка под акацията и го накарахме да седне. Тласкани от любопитство офицери се насочиха към нас. Рамзес им извика да не се приближават и изрева на един слуга веднага да донесе вино. Остатъка от деня, чак до късно вечерта, прекарахме под онази акация. Запалих огън, Рамзес донесе хляб и сушено месо. Отначало изглеждаше сякаш великият генерал възнамерява да намери забрава в пианството, но такъв беше Хоремхеб: ярост, последвана от ледено мълчание. Той седна и задъвка храната с леко притворени очи, като от време на време вдигаше поглед към разкошния павилион.

— Какво е станало? — свали ризницата си и почисти пясъка от ръцете и лицето си с купа вода. — Тутанкамон е потеглил към Далечния запад, Божествения ни е напуснал. Ще скърбя за него, Маху, както и ти, както и всички ние ще скърбим, но не в това е проблемът.

— Проблемът — отвърнах аз — е, че сега Божествения баща на Божествения е фараон на Египет. Явно е бил приет от Царския съвет, от жреците, войниците на Нахтимин и меджаите. Ако ние не го приемем, ще означава гражданска война! Нямаме план. Сега не е време за дръзки думи и драматично размахване на мечове.

Всички се съгласихме. Под удължаващите се сенки на дърветата трите хиени се гърчехме неистово в опити да проследим лукавия ум на фараона Ай. Рамзес остави Хоремхеб да смуче зъби — типичен жест, когато беше развълнуван, — и отиде да даде заповеди на армията. Хоремхеб потъна в мисли, от време на време промърморваше. Аз бях толкова уморен, че просто легнах на хладната трева и заспах. Джарка

ме събуди на залез-слънце. Рамзес се беше върнал със слуги да закачат цветни платнища за дърветата наоколо. Други наредиха дървени подноси с ивици печена гъска и лук.

— Рамзес ми разказа — прошепна Джарка с измъчено лице, — че фараонът наистина е преминал в Далечния запад и за случилото се след това — поклати глава. — На никого не съм казал още.

Потрих лице и почистих очи. Образи идваха и си отиваха; проблясъци като по време на битка, когато непрекъснато се сменят лица на хора. Спомени като огнени искри преминаваха през душата ми: Тутанкамон седи на столче до басейна на чистотата и се смее на гъските; Анхесенамон е до него с една ръка на бедрото и красиви очи на кошута, които ме гледат през рамо; лорд Ай с тясното красиво аристократично лице, прикрити очи и устни, които могат както да ръмжат, така и да бъдат безкрайно усмихнати и очарователни.

— Трябва бързо да решим — изпразни чашата си вино Хоремхеб и я подаде за още. Рамзес не й обърна внимание. — Положението е следното — прибра празната си чаша той. — Ти, лорд Маху, беше изпратен да преговаряш за мир, аз — на война, а лорд Ай остана у дома и е следвал своя си път — издиша шумно той. — Той не заслужава Двойната корона.

— Кой друг има право — подсмихна се Джарка. — Ти, генерале? Хоремхеб размаха пръст:

— Позволихте ти да придружиш господаря си — процеди той, — защото лорд Маху отказа да говори, ако не присъстваш, но си мери думите! Аз нямам права за трона — продължи той, — но и Ай няма; той не е от кръвната линия на Тутмос.

— Той е дядо на Анхесенамон — отбеляза Джарка, необезпокоен от враждебността на Хоремхеб.

— Аз пък — отвърна със злостен сарказъм Хоремхеб, — съм му зет!

— Може да се ожениш за Анхесенамон!

Рамзес изрече тези думи в онова самотно място, насекомите бръмчаха в тревата, небето потъмняваше в кървавочервено, а лешоядите като злокобни предвестници се носеха над нас. Рамзес беше напипал болното място: Египет нямаше истински фараон. Тутанкамон не беше оставил наследник. Лорд Ай бе казал някога, че при такива

обстоятелства Двойната корона ще отиде при най-силния. Той беше успял, но щеше ли и да я задържи?

— Значи все пак си мечтаеш за империя? — усмихнах се аз. — Великият Хоремхеб! Виждаш ли се с тоягата и жезъла, владетел на Двете земи?

— Династиите идват и си отиват — усмихна се Хоремхеб леко. — В крайна сметка какъв е бил Яхмос, основателят на династията на Тутмосите? Нищо повече от успял генерал.

— По-скоро късметлия! — вметна злобно Джарка.

— Така че ето ти отговора! — усмихна ми се ослепително Хоремхеб.

— Короната на Египет е на пазара и кой ще я носи? — посочих наоколо. — А и предполагам, генерале, че от отговора ми сега зависи дали аз и приятелят ми ще си тръгнем оттук живи.

— Дошло е време за решения — заяви Рамзес, — за избиране на страни, даване на клетви, за разкриване.

Погледна остро Джарка, който изсумтя насмешливо.

— Време за разкриване? — подигра се другарят ми. — А защо трябва да се доверяваме на теб, Рамзес? Какви са ти планове за моя народ; защо ги събираш при Делтата? Ти не си приятел...

— Време за разкриване — изпари се циничното изражение на лицето на Рамзес. — Не е ли време, Маху, да си разменим някои тайни? Преди това обаче — с нас ли сте, или не?

Гледах тези двама воители: Хоремхеб, с приятно четвъртито лице, упорита брадичка, оплешивяваща глава, лъснала от масла и пот, очевидно все още шокиран от последните новини; до него Рамзес, със слаби, зловещи черти, неспокоен поглед и устни не повече от тънки безкръвни линии. Трябваше да избира по-малкото зло. На Ай не можеше, нямаше, никога нямаше да се доверя.

— Зависи — започнах да увъртам аз. — Зависи от това какви са намеренията ви.

— Не става дума за намеренията ни — заяви твърдо Рамзес, — а за онова, което вече се е случило. Ако разберем, че Тутанкамон е бил убит, че Ай нарочно ни е отдалечил от Египет, за да убие фараона, ще има война, война на живот и смърт.

— А иначе? — попита Джарка.

— Тогава отново ще настане времето на чакането — сви рамене Рамзес. — Ще видим какво ще ни поднесе съдбата, но трябва да изберете. Само защото Ай е узурпирал короната, не означава, че трябва да се прострем в краката му. Не става дума само за сега, а и за бъдещето. С нас ли сте, или не?

ОСМА ГЛАВА

Хефчет: вечната кобра или змия

Какъв избор имах, седнал в онзи самотен оазис, заобиколен от войниците на Хоремхеб, с отрязан път към Египет, без да знам какво наистина се случва там и какво ще донесе бъдещето? Точно така — Маху, Песоглавеца от Юга, е оцелявал през годините: като прави правилния избор, в правилния момент, на правилното място. Протегнах ръка — Хоремхеб, а после и Рамзес, я поеха, също и тази на Джарка.

— Добре — въздъхна дълбоко Рамзес и погледна Хоремхеб, който кимна. — Разговарях с вашите наемници — задъвка устна Рамзес. — Разбрах, че писарят Хуанеру е бил изпратен от Ай в Тире. Знаете ли защо?

Поклатих глава.

— Носел е много злато. Къде е то сега? — попита той с невинен поглед.

— На дъното на Голямата зелена вода — сгълча го Хоремхеб. — Носел е злато, лорд Маху, за да подкупи Вредителите да ви убият.

— Кой ви каза това? — опитах се да се отърся от страха, който лазеше по костите ми. Представих си красивото лице на Набила; нима и тя е участничка в онова, което нашата безценна двойка знаеше? — Кой ви каза това?

— Шпиони в Тива.

— Кои шпиони?

— Не знам. Наистина не знам — отвърна Рамзес. — Той или тя просто се нарича Оракула. Информира ни, че някои от наемниците ти са били подкупени.

— Убеден съм, че са били — прекъснах аз. — Един се опита да ни отрови.

— Не се обиждай — подсмихна се Хоремхеб. — Същото се случи и с нас. Двама готвачи, без съмнение наети от Ай, се опитаха да отровят чиниите с месо. Разпнахме ги върху трънливи храсти. След като слушах писъците им един ден, наредих да залейт храстите с масло и да ги запалят.

— Ако Оракулът ви е казал всичко това, защо не ни предупредихте?

— Не знаехме къде сте — обади се Рамзес, — освен това нямахме неопровержимо доказателство. Очакваме пресни новини от него — усмихна се той — или нея.

— Ай наистина ме изпрати в Ханаан да преговарям със Супилиум, а вероятно, за да покажа на Вредителите, че Египет все още има влияние в земите им. Подозирам, че е искал да знае и дали Ехнатон е все още жив. Ако е жив, вероятно е да се разкрие, а точно това иска Ай.

— И разкри ли се? — попита Хоремхеб.

— Вие как мислите? — изсъсках в отговор.

— Ако Ехнатон е жив — размаха пръст към мен Рамзес, — ако го намеря, ще го убия. Знаеш това, Маху. Жив или мъртъв, Ехнатон е все още голяма заплаха за мира и сигурността в Египет — проблем, до който ще стигнем след малко.

— Значи — прошепнах в сумрака — Ай ме праща на бегом извън Египет и планира да ме убие; изкарва вас от Египет и се опитва да ви убие. Само Амон Ра знае какво е сполетяло Майа, Хюйи и останалите Чеда от Кап.

— А Пентжу? — намеси се Рамзес. — Да не забравяме Пентжу, макар да е такъв почитател на виното и вечно толкова пиян, че едва различава лявата си ръка от дясната.

— Лекарят Пентжу е мой приятел — отсякох аз. — В него е ключът към всичко това.

— Който е?

— Не бяхме ли всички изпратени извън Египет, за да може Ай да убие Тутанкамон и да узурпира трона. Тутанкамон няма синове. Чух слух, че Анхесенамон е бременна, но детето е било или мъртвородено, или е починало малко след това — свих рамене аз, — иначе Ай нямаше да е фараон.

— Детето на Тутанкамон ли е било? — попита Хоремхеб. — Или на лорд Ай? Говори се, че е спал със собствената си дъщеря, Нефертити. Възможно ли е да е искал да продължи рода си и когато не е успял, да е решил да убие Тутанкамон?

— Невъзможно! — измърмори Джарка. — Плътта на фараона е свещена: ако Ай е вдигнал ръка срещу фараона, значи е виновен в едно от най-ужасните кощунства. Ако другите са знаели това, нямаше да го подкрепят.

— Важно е какви са намеренията му сега — пропя като химн Хоремхеб. — Маху, Песоглавецо от Юга, ние ти разказахме за Оракула, обаче — вдигна ръка като в заклинание — той не ни каза нищо за болестта и смъртта на фараона.

— Пентжу ще знае истината — казах аз. — Независимо от пиянството, ще говори честно. Ти — посочих Рамзес, — ти говориш за време на разкриване, но все още не си отговорил на въпроса на Джарка. Защо толкова се интересуваш от хабиру, от клана исраар?

— Ако трябва да бъда прям, Маху, защото Ехнатон черпеше ереста си, култа си към Атон от хабиру. Преобърна боговете на Египет с главата надолу, затвори храмовете им, почти унищожи Тива и почти загуби империята. Можеш ли да виниш мен или генерал Хоремхеб, че нямаме — не знам как точно да го кажа, — че нямаме доверие в такива хора? Разбрах за легендите им, въпреки опитите ти да ми попречиш. Как един ден от хабиру, по-точно от клана исраар, ще се появи месия, велик водач, който ще събере всички хабиру около себе си и ще ги изведе от Египет в Ханаан. Никой египетски войник, никой верен на фараона войник, не би позволил това да се случи и точно заради това Ехнатон е все още опасен. Не искам да те обидя — обърна се рязко към Джарка той, — но докато не докажем обратното, в моите очи твой народ е заподозрян. Чух — продължи Рамзес, като ми хвърли кос поглед, — че преди да изчезне мистериозно, Ехнатон е оставил някакви писания на хора, наричани Пазителите. Питам те отново. Знаеш ли за тези писания, лорд Маху, или кои са Пазителите?

— Не, но дори и да знаех — излъгах аз и долових мигновената промяна в погледа му, — нямаше да споделя с вас. Въпреки това — продължих аз, решен да успокоя тези двамата, — каква е ползата от такива тайни точно сега? Тутанкамон и Ехнатон са мъртви. Вярно е, че Ехнатон произхожда от хабиру — майка му, Великата царица Тийи,

носеше тяхна кръв. Тя отгледала сина си с вярванията на своя народ; нямал е нужда от кой знае какво подтикване. Заради външния си вид Ехнатон бе отхвърлен от жреците на храма, които веднага след раждането посъветвали баща му да го удави. Царица Тийи обаче успяла да измоли да бъде пощаден. Останалото — въздъхнах аз — знаете. Както сам каза, генерал Рамзес, светът се обърна с главата надолу. Египет бе разтърсен из основи. Храмове бяха разрушавани, светилища — осквернявани, но сега Ехнатон е преминал — продължих забързано аз — към Далечния запад и няма да се върне. Мен не ме тревожи Ехнатон, нито пък Тутанкамон, а лорд Ай. Така, Ехнатон беше женен за дъщерята на Ай, Нефертити. Тя роди шест дъщери, от които една — Анхесенамон — оцеля. Ехнатон обаче има и втора съпруга — митанийската принцеса Хийа. Благодарение на помощта на Пентжу утробата на Хийа бе прочистена от отровите и мазилата, които Нефертити тайно й даваше, за да я държи завинаги затворена. Хийа зачена. Тутанкамон беше нейно дете. Онова, което Ай не е знаел, е, че Хийа и Пентжу също са имали връзка. Хийа е родила второ дете.

— Какво? — изпусна празната си чаша Хоремхеб и тя се разби на парчета. Рамзес само клатеше глава.

— Това дете — продължих аз — е било тайно изнесено от Ахетатон чрез един митанийски благородник и съпругата му и заведено в родината им. По-късно лорд Ай разбира за това. Успява да издири младежа и го води обратно в Египет, където той умира. Ай се закле, че е било по естествени причини. Пентжу винаги е подозирал, че Ай го е убил. Тялото му е погребано някъде в Долината на царете. Та онова, което се опитвам да разбера — вдигнах ръка за търпение аз, — е дали Ай винаги е имал кръвна вражда с Тутанкамон? Дали е виждал в него първопричината за падението на дъщеря си, тъй като, както знаете, Нефертити отказваше да приеме Хийа и отчаяно се опитваше да убие малкия Тутанкамон?

— Искаш да кажеш, че кръвната вражда е продължила? — попита Хоремхеб бавно. — Че за Ай смъртта на Тутанкамон е справедлива?

— Възможно е — измърмори Рамзес.

— Лорд Рамзес, позволи ми да изкажа на глас мислите ти — отсякох аз. — Гледал ли е Ай на Тутанкамон като на узурпатор? Ако

Хийа е могла да роди едно дете на Пентжу, защо да не роди и две? Какво доказателство имаме, че Тутанкамон е плът от плътта на Ехнатон? Дали Ай — задъхвах се вече аз — е решил да го убие и затова ни е изпратил далече от Египет? Което ме връща към причината да си стиснем ръце, генерал Хоремхеб. Искам да живея. Искам да оцелея. Не ме интересува потеклото на Тутанкамон, а самото дете — едва успях да сдържа треперенето в гласа си. — Обичах го като собствен син, дадох думата си да го защитавам. Ако Ай е оцапал ръцете си с кръвта му, аз ще оцапам своите с тази на Ай.

— Ако оцелее — изстърга Хоремхеб.

— Какво искаш да кажеш?

— Ако Ай се е опитал да ме убие — подсмихна се Хоремхеб, — то и аз се опитах да го убия. Между нас никога не ще цари мир. Той го знае. Чухте генерал Нахтимин да споменава Каракалите, които е преследвал. Е, те не бяха четириноги, като дивата котка, която дебне сред скалите в пустинята. Тези Каракали бяха гилдия на убийци в Мемфис, Града на белите стени, моя гарнизон. Бяха много умели бивши войници, около десетина. Наех ги да убият Ай.

Продължих да го гледам хладно, но в мен се породих подозрение. Възможно ли бе лорд Ай да е изпратил онзи писар да настрои Вредителите срещу мен? Или генерал Хоремхеб? А също и онзи отровител: какво доказателство имах всъщност за истинския виновник? Имах чувството, че се понасям по течението на невидима река. Най-важното беше да държа глава над целия хаос и да оцелея. На всяка цена трябваше да се върна в Египет.

— Лорд Нахтимин каза, че всички Каракали са мъртви — припомни Джарка.

— Съмнявам се — поклати глава Рамзес. — Каракалите се движат на две глутници, не една. Нахтимин е избил едната и си мисли, че проблемът е решен — вдигна очи към звездното небе. — Има вероятност останалите Каракали все още да са в Египет и да изпълнят заповедта ни.

— Значи така ще бъде отсега — прошепнах аз. — Обръщаме се едни срещу други. С една дума — война.

— О, да — усмихна се Хоремхеб. — Краят ще е кървав — после скоочи рязко на крака. — Но хайде, господа, нямаме избор. Да отиваме да спим, а утре ще оближем задника на Нахтимин!

С Нахтимин се срещнахме на зазоряване — небето розовееше, а дъхът на Амон клатеше палмите и шумолеше в храстите. Рамзес говореше от името на всички ни. Признахме лорд Ай за Живото превъплъщение на Хор, Владетел на Двете земи, Господар на тоягата и жезъла, Собственик на Великия дом. Целунахме йероглифите на картуша, толкова подобен на онзи на Тутанкамон. Слънцето изгря; напръскахме вода и вино и запалихме свещен ливан в почит към господаря на всички ни Ра, който привършваше нощния си път през подземния свят. Винаги съм обичал такива моменти, макар и в нищо да не вярвах. По-късно седнахме и ядохме от общ поднос с крехка бяла риба в сос, като всички пихме от една и съща кана бяло вино. Нахтимин беше любезен, тактичен, но и студен. Инструкциите му — ясни: войските на Хоремхеб щяха да се приберат в гарнизоните си около Мемфис, докато на нас се разрешаваше да продължим на юг с малка лична свита без войници. Съгласихме се. Лицето на Хоремхеб се сгърчи от ярост, юмруците му се свиваха и отпускаха автоматично, но Рамзес познаваше добре приятеля си и го убеди да замълчи.

Срещата приключи, войниците на Нахтимин се отдръпнаха и ние продължихме похода си през Делтата. Аз се върнах при хората си. Радвах се, че си отиват у дома, но от един от наемниците и сина му нямаше и следа. Бяха избягали като призраци в пустинята на Синай. Набила обаче беше щастлива, че е отново в Египет, и нямаше търпение да се прибере в Тива. Радвах се на щастieto, изписано на красивото й лице, и се чувствах гузен заради подозренията си по-рано. Сърцето й беше чисто и можех да й се доверя. Не миналото й ме безпокоеше, а бъдещето.

Хоремхеб и Рамзес мигновено се събраха да се посъветват със своите офицери. Хоремхеб ги информира как тримата сме приели Ай за фараон, но ако нещо се случи на него или Рамзес, докато са в Тива, войската веднага трябва да потегли на юг. Глашатаи и тръбачи разпространиха новината из лагера: Тутанкамон се е присъединил към баща си в Далечния запад и Ай е новият фараон. Хората приемаха новината нерадостно. Дори и простите войници осъзнаваха, че се наддава за трона на Египет и че техният господар Хоремхеб е не по-малко мъдър и силен, от който и да е друг претендент.

Завършихме приготовленията си извън Аварис. Верен на думата си, Нахтимин ни беше приготвил галерата „Радостта на Хатор“ — боен кораб с дълъг корпус: от носа стърчеше таран, кърмата беше повдигната и извита навън, а над нея се извисяваше огромната позлатена и излъскана соколова глава. Потеглихме малко преди зазоряване в ритъма на песента на гребците:

*Ръцете на моята любима са меки и нежни,
притеглят ме в оназ градина тайна.
Ръцете ѝ са златни въжета,
които ме овързват...*

Седнали пред прекрасно украсената кабина, двамата с Джарка се присъединихме с такава сила, че дори Хоремхеб и Рамзес не устояха. Пяхме както едно време в малкия хор на Кап. Капитанът даде заповед и „Хатор“ се придвижи към средата на реката, а огромното платно на сини и бели ивици се разтвори с могъщо скърцане. Корабът се извърна да хване вятъра и така започна пътуването ни.

Разбира се, Нахтимин дойде с нас. Отношенията ни бяха официални, но приятелски. Знаеше, че нямаме избор, освен за момента да приемем условията му; бъдещето беше друг въпрос. Въпреки всичко, беше прекрасно да се върнем в Египет. Беше краят на разлива и вятърът бе благоприятен за плаване. Ай трябва да е изпитал истинско облекчение — разливът беше пълен и бе донесъл още богата черна почва, бе напоил земята и покрил полетата от двете страни на Нил с тучна зеленина. Минавахме покрай оживени села и градове, пристанищата бяха отрупани с баржи, малки рибарски и товарни лодки, както и търговски кораби, претъпкани със стоки, плодове и зърно. Нил бе прелял и се вливаше в огромните ниски езера и канали в съседство, за да може свежестта му да достигне до самия край на Червените земи, където селяните — дребни черни фигурки под арката на синьото небе — избутваха гъстата кал колкото се може по-надалече, за да разширят нивите си преди сеитба. Крави, овце и кози стояха наред тази ароматна свежест, пиеха вода, търсеха сочна трева и корени и разгонваха безкрайното разнообразие от птици, които се събираха на ята из наносите. Гарвани и чапли имаше безброй;

прегракналите им крясъци на излитане ми напомняха за детството ми, когато онази ужасна жена леля Изития ме водеше при Нил да чакаме белите ибиси.

Пътуването ни бе спокойно; само от време на време се сепвахме от някое дете или някой селянин с крава при реката. Още щом зърнеха величествения кораб, започваха да крещят. По повърхността на реката се носеха подпухналите трупове на удавени животни, а лешоядите кръжаха и се спускаха към тях, подплашвани веднага от неизменната заплаха на крокодилите, привлечени от лесната плячка и прясна храна. Тези сцени бяха добре дошли след ужасите от пустинята.

Когато не бях с Джарка, Хоремхеб или Рамзес, стоях до перилата на палубата, хванал с една ръка полираното дърво, а с другата — Набила, и слушах разказите ѝ за детството в Тива. Беше отрязък на спокойствие и нежни спомени, преди да затънем в тресавището от интриги на Тива. Обясних на Набила съвсем откровено какви трудности ни чакат, както и къде щеше да се наложи да избираме. Аз, тя, Джарка, Хоремхеб и Рамзес се разбрахме да не обсъждаме случилото се или онова, което предстоеше. „Радостта на Хатор“ беше царски кораб и като такъв можеше да привлича шпиони като мухи на мед. Вместо това се отпуснахме. Беше време на размишления. Хоремхеб беше сериозен и затворен в себе си; независимо от приятния поглед, сърцето му се питаше кой път да поеме, кои рискове си струват. Опитваше се да прикрие срама си, задето не е постигнал велика победа при Ханаан, и за тази цел неотлъчната му сянка с жестоко лице не преставаше да изрежда примери за минала и предстояща слава.

Реката ставаше все по-оживена, флотилии от баржи със зърно се носеха към Тива и нейните царски житници, Домовете на вечното изобилие. Накрая се понесохме по завоя на Дендера и бяхме посрещнати от ескорт царски баржи, натоварени с войски на Нахтимин. Последна нощ по Нил. Още на зазоряване събрахме тръстиковите рогозки от палубата, а войникът на вахта извика, че Тива се вижда. Насъбрахме се при перилата и вперихме взор в обелиските и корнизите на храмовете със златен, сребърен и кехлибарен обков, които проблясваха на изгряващото слънце. Зърнахме перушината от сутрешните жертвоприношения, вятърът довя и миризмата: огън, кръв, опърлено месо и тамян. Отдясно се издигаше Некрополът под върха Мерецегер — Безмълвния, който обемаше пространството над

безкрайния пращен Град на Мъртвите, чието пък пристанище вече бе изпълнено с неуморимите търговци на смъртта. Гъстите палмови горички отляво внезапно изтъняха и пред нас се разкри величественото пристанище на Тива в целия си блясък.

В двореца, разбира се, бяха известени за пристигането ни. Храмови хорове, танцьори, хесети и музиканти ни посрещнаха с фанфари от звуци, песни, танци и напеви. Пристанището представляваше пъстър поток от цветове, изпълнено с придворни, жреци, държани на ветрила и сановници в скъпи роби, лъскави животински кожи и блещукащи яки, огърлици и гривни. Огромни розови ветрила от накуснати в прекрасни парфюми щраусови пера разнасяха приятен аромат, който да прикрие тежката миризма на мас, сушена риба и човешки изпражнения и ужасната воня от кошарите с маймуни и жирафи по-надолу по брега. Тръби и рогове ревяха пронизително, систри дрънчаха и под съпровода на засилващия се напевен химн към Хор на Тайния огън корабът ни се извъртя настрани и се доближи успоредно на пристанището. Хвърлиха въжета, големият мост беше свален и ние слязохме на брега, където ни посрещнаха дъжд от лотосов цвят, преливащи чаши вино и сладкиши със сусам и горена захар, които никой от нас не посмя да опита.

Ескорт от офицери в бойни премени и смразяващи на вид тояги обграждаше група придворни, скрити зад слънчобрани и ветрила с позлатени краища. Войниците се отдръпнаха и направиха път на Хюйи, Майа и Собек да ни прегърнат в знак на мир. Хюйи беше висок и изтънчен както винаги, а спокойните му тъмни очи и ведрото му лице прикриваха кипящата вътре амбиция. Усмихнат и тлъст, лъснал от масла и окъпан в парфюм, размахал обсипани с пръстени ръце, Майа притича на пръсти, като примигваше със скрити зад пластове сланина очички. Носеше украсени със злато чехли на високи токове, пърхащи роби и бродиран колан. Майа — невероятният финансист, мъжът, който отчаяно искаше да бъде жена. До него беше Собек — по-пълн и спокоен от някогашните си славни дни като Господар на бедните квартали. Сега беше Кмет на Източна и Западна Тива, Началник на полицията, съпруг на още по-пълна жена и любящ баща на две деца. Бедният Собек! Леопардът се беше превърнал в агне и по-късно щеше да плати за това с живота си. Собек, бивш любовник на едно от Божествените украшения от харема на фараона, осъден за наглостта си

на заточение в затворнически оазис, после избягал и — като истински боец — съзаклятничил, предавал и убивал, за да възвърне мястото си като Чедо на Кап! Онази сутрин обаче изглеждаше щастлив, сякаш е достигнал Далечния хоризонт и е получил уверения, че ще живее вечно. Изглеждаше великолепно в надиплените роби, знаците на длъжността си и огърлицата халцедони. Прегърнах го наред с останалите; не пропуснах и ревнивия поглед на Майа — Собек все още беше великият му герой, любовта на живота му. Хитрият финансист, лукавият съзаклятник не бе изоставил приятелите от детинство: Майа все още обичаше Собек повече от всичко на света.

Да, миналото! Онази сутрин всички тези пауни с великолепно оперение се събраха около нас. Истината е, че всички бяхме хиени, озверели и безмилостни, свързвани от общи интереси и вечно целящи лична облага. Разбира се, всички се въртяха около Набила, поздравяваха Джарка за безопасното завръщане и приветстваха Хоремхеб и Рамзес като победители. Помотахме се наоколо, за да дадем възможност на шпионите на Ай да си свършат работата, но ние бяхме Чедата от Кап, отмъстителите на кръв, оцеляващите от свистенето на бича, тропота на колесниците, полета на конете, блясъка на меча, искрите от копиеото. Ние бяхме Безсмъртните, хиените от Царския кръг, нека Благословените ни простят — мъже, които криеха зад гърба си множество ранени, тълпи от призраци и безброй трупове. Предстоеше да се пролее още кръв, но това беше в бъдещето.

Онзи ден се постаряхме да се изплъзнем на шпионите на Ай, обикаляхме, разменяхме думи, без дори да забележат, и така уговорихме часа и мястото на срещата. Сега се разотивахме, но на сутринта, още на зазоряване, щяхме да се срещнем за лов. Огледах се за Пентжу. Искях да целуна онова прогизнало от вино лице, да го прегърна и да чуя истината, но никакъв не се виждаше.

Хоремхеб и Рамзес предпочетоха веднага да отидат в двореца Малгата. Аз реших да се прибера във фермата си, Дома на вечнозеления кипарис, онова обградено от градини имение в покрайнините на Тива, където Ай ме бе заточил няколко години по-рано. Искях да съм далече, да потъна в собствения си рай с басейни, ясни виещи се канали, тучна трева, плодови градини и късчета чернозем за растенията и билките ми. Бях безкрайно доволен да се прибера, да седна в беседката в градината, боядисана отвътре в

успокояващо зелено с красиви рисунки на патици и пъдпъдъци. Джарка и Мерт се присъединиха към мен — майчинството я бе направило още по-прекрасна. Джарка само седеше и я гледаше с невярващи очи. Обичаше тази жена, която само с усмивка изглаждаше загрижените бръчки по лицето му и го превръщаше в онзи младеж с мека брада с буйна черна коса, който сякаш преди цяла вечност бе спасил живота ми.

Разбира се, разведох Набила из имението. Джарка и Мерт се прибраха в покоите си, за да останат насаме с децата си, преди официално да приемат Набила в дома ни. Денят се търколи бързо. Двете жени си допаднаха. Мерт сплете косата на Набила, гримира лицето ѝ и постави малки цветчета в плитките на намазаната с масло перука, за да изглежда красива като нощта, великолепна като зората и спокойна като най-нежния здрач. Хапнахме и пийнахме малко, наясно, че вероятно част от шетащите наоколо слуги са шпиони на Ай. После се оттеглихме в личния ми павилион. Наричахме го Златното еленче. Бях го построил в отдалечена част от градината върху малък изкуствен остров, който не позволяваше приближаване на подслушвачи. До него се стигаше единствено по малък мост, който нарочно бях направил да скърца. Насядали в кръг по възглавниците, хапвахме сладкиш с фурми и бадеми и отпивахме вино в очакване на моя гост.

Мостът изскърца и покрита с черна качулка сянка се шмугна през входа. Раираното наметало падна и Собек прекрачи в кръга светлина от прозрачните маслени лампи в нишите по стената. Станах да го посрещна, целунахме се и си стиснахме ръце. Настани се на приготвените за него възглавници, прие бокал вино и вдигна тост. Взе малко бадемов сладкиш, огледа мен и Джарка, после смигна на Набила.

— Можем ли да ѝ имаме доверие?

— Дори живота си можеш да довериш — отрязах го аз.

Засмя се тихо.

— Не съм си и помислял, че някога ще чуя лорд Маху, Надзирателя на Дома на тайните, да изрича тези думи — вдигна чаша към мен. — Добре дошъл, приятелю.

— Великия дом? — запитах направо аз.

— Под твърдия юмрук на Божествения.

— Няма ли да попиташ какво ни се случи?

— Мисля, че вече знам — ухили се той, — но изчакай до зазоряване и тогава разкажи останалото. Поне така се разбрах с Хоремхеб, докато той и сянката му се отправяха с ескорт към Великия дом.

— Божествения съгласи ли се да го приеме?

Собек надигна глава, сякаш заслушан в крякането на жабите, което се връзваше като виене на рог в непрестанното жужене на насекомите и чуруликането на птиците преди лягане.

— Може би — отвърна той. — А тази прекрасна съпруга?

— Настъпи времето на огъня — скарах се аз. — Собек, това не е празнична вечеря, че да говорим и мечтаем за славните отминали дни. Между другото, къде е Пентжу?

Собек посърна.

— Къде е Пентжу? — настоях аз.

— Крие се някъде в Некропола — въздъхна Собек. — Има си скривалище — заопипва златната си обеща. — Наел е подсилена стая някъде близо до Площада на чужденците. Взел си е стаи над един митанийски бордей.

— Митанийски? — спомних си втората съпруга на Ехнатон аз.

— Какво, за Бога, прави там уважаван лекар като него? — изумя Джарка.

— Ти как мислиш?

— Той погрижи ли се за Златното дете?

Собек сведе глава — воин, разбойник и престъпник до мозъка на костите си като мен самия, той също бе трогнат от нежността на Тутанкамон.

— Да — вдигна лице Собек с насълзени очи. — Знам твоя път, Маху, но... — поклати глава той. — Пентжу вярва, че е проклет от Великия дом; обвиняват го за смъртта на Златното дете.

— Какво?!

— Всичко стана толкова бързо — продължи да говори сякаш на себе си Собек. — Божествения бе винаги скромен и сдържан. О, да, знам за пристъпите му, резките смени на настроението, периодите, в които се държеше като малко дете, но Великия дом бе твърдо в ръцете на лорд Ай. Не подозирахме, че нещо не е наред, и разбрахме за смъртта на Тутанкамон едва на дваиясетия ден от траура. О, да — усмихна се той едва, — чак три седмици след като той бе потеглил към

Далечния запад, бе издадена прокламация и започна официалното оплакване. Имам съвсем малко информация, дори не знам къде е гробницата му, макар че Майа може би знае — отпи вино и смигна на Набила. — Представи си два коня — остави чашата и показа с ръце, — два от най-бързоногите коне, впрегнати в бойна колесница. Смъртта на Тутанкамон, ритуалът по оплакването, подготовката за Озирис са конят отляво; амбициите на Ай — онзи отдясно. Самият Ай умело направляваше и двата. Обявиха, че Тутанкамон е мъртъв. Нямаше кой да носи Двойната корона, нямаше Господар на Великия дом. Свикано бе събрание на Царския кръг. Ай, Нахтимин и Анхесенамон се бяха подготвили добре. Обясниха причините зад плановите си. Фараонът е мъртъв, трябва да се избегне объркването. Египет е във война. Необходима е твърда ръка и прочее, и прочее. Какво можехме да направим? — направи физиономия той. — Дворецът беше обкръжен от войници на Нахтимин, на всеки вход бяха струпани наемници; искахме само да се измъкнем живи.

— Опитайте ли се да се допитате до мен? До Хоремхеб? Рамзес? Собек изгрухтя.

— Какво щеше да сториш, Маху, ти беше на стотици километри разстояние в Ханаан. Не знаехме дали изобщо си жив — сви рамене. — Какво щеше да направиш на наше място? Имам съпруга и деца. Съзнавах заплахата, както и Хюйи и Майа, и се примирихме.

— И дори не сте се срещали тайно?

— Решихме да изчакаме завръщането ти, ако изобщо се завърнеш.

— Мислел си, че може и да не се върнем?

Собек разпери ръце.

— Лорд Ай никога не те е обичал, Маху.

— И не му е пукало за египетската армия в Ханаан.

Собек вдигна поглед към покрива и поклати глава.

— Много добре знаеш отговора на този въпрос. За него беше добре дошло, че Хоремхеб и Рамзес са извън Египет и преследват хетите из Ханаан. Ай е коварен. Хетите не могат да поддържат армия в полето безкрайно, освен това в Ханаан са по-малко обичани и от нас самите. И което е по-важно, Ай е подновил традицията да изпраща египетско злато на Вредителите. Те ще се обърнат срещу хетите и ще ги задържат, докато Ай заеме мястото си на бойното поле. Мдааа... —

прехапа устни Собек. — Ай няма намерение да оставя двамата ни велики генерали да оберат всичката слава. Възнамерява да я вземе за себе си по някое време, в недалечно бъдеще.

— Знаеш — обади се Джарка, — че той се опита да убие всички ни.

Усмивката на Собек изчезна.

— Всички?! Разбира се, способен е на това! В крайна сметка, Маху, ти беше настойник на Божествения, а Хоремхеб и Рамзес са съперници.

— Но срещу теб нищо не е предприемал! — посочих го с пръст аз.

— Може да е имал намерение. Ай умее да се спотайва в сенките като котка.

Притворих очи и се заклатих напред-назад върху възглавниците. Около маслените лампи бръмчаха мухи, разкъсвани между топлината и бадемовия сладкиш на сребърния поднос. Огледах малкия ни полукръг. Джарка седеше с кръстосани крака, приведен като ловна хрътка в очакване на заповеди. До него Мерт бе свалила венеца от диви цветя и седеше с ръка на уста. Тя никак не обичаше лорд Ай. Набила беше спокойна, с поглед, взрян в нищото, попиваше чутото, без да усеща напарфюмираното масло, което се стичаше по лицето ѝ. Разсеяно погали корема си и сърцето ми подскочи: нима беше бременна? Набила улови погледа ми, усмихна се срамежливо и поклати глава.

— А Анхесенамон? — прошепнах сякаш на себе си аз.

— Нямаше ни само няколко месеца, но тя отново е заченала?

— Два пъти — каза Собек, без да отмества очи от моите.

— Едно след друго, но и двете бяха недоносени, мъртвородени, погребани с Божествения.

— А наистина ли бяха негови деца?

— Кого го интересува, нали са мъртви! Пентжу вероятно знае истината.

— Истината! — измърморих. — Богинята Маат! Кажи ми, Собек, за Божественото дете: как почина? Какво всъщност знаеш?

Собек скръсти ръце и се загледа в мрака. За миг тлъстите бръчки по лицето му изчезнаха и лицето му бе отново онова слабо и твърдо, с жестоки очи и непреклонна уста.

— Казаха, че е получил пристъп — прошепна той. — Ако е било убийство, дело на Червенокосия Сет, значи лорд Ай и аз сме в кръвна вражда.

— Както и всички ние! — изсвистя като камшик гласът на Джарка.

— Грози ли ни опасност? — попита Мерт. — Ако лорд Ай се е опитал да те убие веднъж, какво му пречи да го стори отново?

— Вие — ние... Не сме в опасност — отвърна Собек, — докато приемаме лорд Ай като фараон, господар на Великия дом. Само една грешка в това отношение и може всички да умрем. Има и друга новина — в очите му проблесна пламъче: знак, че е замислил някаква щуротия. — Един стар приятел се завърна — заяви той и ме погледна с престорена тържественост.

— Кой? — поклатих неразбиращо глава.

— Не си ли забелязал? Не съм питал за него.

Погледнах го изумено.

— Ехнатон? Изпратиха те в Ханаан, лорд Маху, за да го привлечеш да се покаже. Успя ли?

Вдигнах пръст в знак да мълчи.

— Както и да е — заклати глава Собек, — всъщност не ме интересува. Той вече не ме засяга. Разбираш ли — взря се в мен. — Ай знае истината, слуховете се носят из цяла Тива. Ехнатон е починал от проказа.

— Къде чу това? — попита Джарка.

— Старият ни приятел Мерире се е върнал.

— Мерире! — почти скочих аз. — Мерире и гнусните му Вечерни прилепи ни преследваха из цял Ханаан.

— Чух нещо за това. От самия Мерире.

— Той е предател.

— Вече не. Сега е бръснат и намазан с масла, издигнат до Главен жрец на параклиса на самия фараон, напарфюмиран и облечен в блясъка на новата си слава.

— Нима е бил опростен?

— Не е било и нужно — отвърна рязко Собек. — Той не е извършил измяна. Една песен си знае: бил е египетски шпионин в лагера на хетите — Собек не обърна внимание на хрипливия смях на Джарка. — Подмамил Супилиум с погрешни съвети. Твърди, че онези

вестоносци, които съобщили на Хоремхеб и Рамзес за намеренията на Супилиум, са изпратени от него.

— Не вярвам на ушите си! — едва изрекох аз.

— Мерире твърди, освен това, че е срещнал хора, които са му казали истината за Ехнатон. Как, след като напуснал своя град на север, Ехнатон прихванал проказа и умрял в хълмистите земи на Ханаан. Вярно ли е това, Маху?

В отговор го изгледах мълчаливо.

— Но той се опита да ни убие — запротестира Джарка.

— Не — вдигна чашата си с вино Собек. — По думите на Мерире, той е напуснал лагера на хетите веднага след вас и тръгнал по различен път. Вечерните прилепи вече не са били под негов контрол. Твърди, че са били изпратени по петите ви от принц Зананза, сина на Супилиум. Казва, че веднага щом разбрал за планове на хетите да впримчат Хоремхеб и Рамзес в капан в Ханаан, осъзнал, че от него вече няма полза. Вие сте избягали, той също. Сега се е върнал в семейното лоно, Царския кръг, като истински герой, светец, изцяло отдаден на лорд Ай и в подкрепа на всяко негово действие.

Затворих очи и издишах шумно. Разбира се, всичко се връзваше. Всичко беше сън, илюзия. Никой нищо не можеше да докаже. Мерире можеше да плете паяжината си и да разпространява лъжите си и никой нямаше да ги оспори. Вярно, някога беше главният жрец на Атон, близък довереник на Ехнатон в онези бурни години, но същото се отнасяше и за всички нас. Беше се приютил при хетите, но сега можеше да се представя за приятел на Египет, човек, изпълнил много опасна задача, и преди всичко той и Ай бяха един дол дренки. Той щеше да казва на Ай онова, което иска да чуе: че Ехнатон вече не е заплаха, че е прокажен и се разлага необратимо в някоя самотна пещера. Колкото повече размишлявах в онзи павилион, толкова повече се засилваше усещането ми за надвиснала опасност. Какви са истинските намерения на Ай? Хвърлих поглед към Джарка. Ай също беше от племето хабиру. Дали не е решил да върне учението на Ехнатон, да върне почитането към Единствения бог или нещо друго? Дали ще се опита да постави началото на нова династия? Спомних си как Хоремхеб и Рамзес дават инструкции на офицерите си. За да успее Ай, Хоремхеб и Рамзес трябваше да бъдат премахнати. Нахтимин можеше да свърши тази работа, но щеше да му е нужна нашата

подкрепа и точно затова за момента към нас се отнасяха като към приятели и съюзници.

— Времена на предателство — прошепнах. — Но стига вече сме говорили, Собек. Къде трябва да се срещнем?

— При Оазиса на сладката палма на границата на Червените земи. Бъдете там преди изгрев.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Нес: поглъщам, изяждам

По-късно същата вечер, след като с Набила се бяхме любили, лежах до нея потен и се взирах в тъмнината, заслушан в нежното ѝ дишане. Преобърнах се и прокарах пръсти по голия ѝ гръб, обърсах капчиците пот и се сгуших по-близо, за да усетя мекия аромат на парфюмираното ѝ тяло и сладкия дъх на вино. Захласнах се по красотата ѝ, но после се стегнах, седнах на ръба на леглото, отметнах мрежестата завеса и се загледах в нощта. Въпреки любовния акт и сладките думи и целувки, продължавах да чувствам напрежение. Имаше нещо в Собек, в поведението му! Внезапно осъзнах. Него не го интересуваше. Какво го засягаше, ако лорд Ай управлява Египет? Собек беше последният човек — вече женен и с деца, богат и влиятелен, — който щеше да позволи да бъде въввлечен в гражданска война. Всички имаме прекалено много за губене. Защо да се тревожим? Защо да се съмняваме? Станах и отидох до ъгъла — някога там седях и пишех. Запалих лампите на двете стени, извадих табла за писане с папирус, пера и мастило и седнах. Мазилката беше хладна, маслените лампи образуваха светло петно, което отвличаше вниманието на неуморните мухи.

Пригладих парче папирус и се опитах да събера мислите си. С движение отляво надясно изписах първия знак: Ехнатон. Нямаше съмнение, че някогашният ми господар, Забуления, прокълнатиет Велик еретик, вече е отшелник, вероятно прокажен, изгнаник в онази изгаряна от огненото слънце ханаанска долина. Той вече не беше заплаха за Египет, нямаше връщане назад. Дали Ехнатон е жив или мъртъв, Ай и Мерире вече не ги бе грижа и сега бяха готови да лъжат за своя изгода. Животът бе продължил. Ако Хоремхеб и Рамзес научеха за това, те също щяха да го приемат. Изписах и втория знак: Мерире. Беше корав и хитър. Никой не можеше да обори историята, че е бил

шпионин на лорд Ай при хетите, че нарочно ги е заблудил и е изпратил информация на Хоремхеб и Рамзес за намеренията на Супилиум. Що се отнася до нападението на Вечерните прилепи, Мерире щеше да измие ръце и уста и да протестира, че е невинен. Кой можеше да докаже обратното?

Потопих перото в кървавочервеното мастило и изчаках една капка да падне. Изрисувах и третия знак: То-мери, Царството на Двете земи, Египет. Собек имаше право. Тутанкамон беше мъртъв. Пряк наследник нямаше, така че защо лорд Ай да не вземе короната за себе си? Хитър политик, умен воин, мъж с опит, с твърда ръка, която да ръководи държавния кораб. Това можех да приема; единствената реална опасност бяха Хоремхеб и Рамзес. Потопих перото, изрисувах четвъртия знак: хетите, чужденците. Собек отново беше прав. Ай беше започнал да изпраща злато на Вредителите. Супилиум скоро щеше да бъде въвлечен в неспирни набези и грабежи. Накрая щеше да се оттегли и Египет щеше да си възвърне пълна власт над онази територия. Какво точно кроеше Ай?

Захвърлих ядно перото. Кой бяха пречките за властта му? Грабнах перото, написах имената на Хоремхеб и Рамзес — могъщите генерали. Да, те бяха истинската заплаха за Ай. Кой път трябваше да поема аз? Спомних си лицето на Тутанкамон, нежно и гладко, доверчивите му очи; и Пентжу — моя другар. Взех решение. Ако Тутанкамон бе починал от естествена смърт, ако животът му бе покосен от боговете, щях да го приема. Ако не... притворих очи. Бях дал клетва на Ехнатон да пазя сина му. Ако Тутанкамон е бил убит, аз бях все още обвързан с дадената дума. Фараон или не, Ай трябваше да плати за делата си.

Верни на уговорката, се срещнахме на следната сутрин. Колесници обикаляха, коне пръхтяха, лъскавите поводи и коли улавяха първите слънчеви лъчи. Изненадахме стадо диви магарета и се втурнахме да ги преследваме, кучетата кръстосваха сред тучната трева и цветята. Ние следвахме неотклонно: Хоремхеб и Рамзес в първата колесница, Собек и Майа зад тях, Хюйи сам в своята и накрая аз и Джарка в прахоляка им. Бяхме се събрали в уречения час с напрегнати сериозни лица, без желание да говорим. Нямаше го другарството от

вчера; заместено бе от подозрение и остри погледи. Хюйи изказа на глас тревогата си, че лорд Ай може да разбере за срещата ни. Хоремхеб отсече, че не му пука. Двамата с Рамзес бяха почетени като герои, но фараонът им бе отказал аудиенция, а вместо това бе обявил, че ще се срещне със старите си приятели в Залата на делфините след залез вдругиден.

По обед прекратихме лова и се подслонихме на сянка под палмовите дървета да изчакаме слугите да приготвят храната. Убитият дивеч бе одран, изкормен и проснат на скарите и изпълни въздуха с вкусна миризма на печено, което слугите поливаха с масла и подправки. Говорехме за лова, за лъвовете, които срещнахме, за скоростта на дивите магарета, но всички знаехме какво следваше. Когато храната бе готова, слугите се оттеглиха. Седнахме в полукръг. Джарка пое ролята на охранител, за да се увери, че никой не надава ухо прекалено близо, после разискванията започнаха. Отначало оставихме Хоремхеб да реве как е бил унижен, обиден и засрамен от отказа на лорд Ай да го приеме веднага. Всички кимахме мъдро и го оставихме да излее яростта си. Най-накрая той спря задъхано и сръбна от чашата си.

— Ще се срещнем вдругиден — промени умело посоката на разговора Рамзес. — Царският кръг трябва да се събере в Залата на делфините и предполагам тогава лорд Ай ще потвърди, че всички оставаме на старите си постове. Ще ни хвали, ще изтъкне доверието си в нас. Трябва да решим какво ще правим.

— И какво ще правим? — обади се Хюйи, като захапа парче пъдпъдък. — Лорд Ай е коронясан за фараон; противопоставянето на властта му е равносилно на измяна, а измяната означава смърт и позор.

— Тогава защо си дошъл тук? — усмихна се Рамзес в отговор. — Защо просто не се качиш в колесницата и не се върнеш бавно и спокойно в Тива?

— Всички можем да се върнем в Тива и да целунем задника на лорд Ай — отвърна Хюйи остро.

И отново се превърнахме в деца, които се дърлят и разменят обиди. Собек изпляска с ръце и извика за тишина.

— Не сме дошли тук — вдигна глава той и се загледа в бързия полет на ястребите сред палмовите листа, — не сме дошли тук да се оплакваме на Червените земи. Изправени сме пред съдбоносен избор

— дали да подкрепим лорд Ай като фараон, или не? Ако ще го подкрепяме, дайте да се нахраним и да се връщаме в Тива. Ако ли не, тогава какво следва да направим по въпроса?

— Той се опита да ме убие — запротестира Хоремхеб.

— Нямах доказателство. А Каракалите?

Собек, като началник на полицията, трябва да беше подочул нещо за убийците, които се бяха промъкнали в града да извършат кърваво убийство. Хоремхеб сведе поглед, усмихна се, сви рамене и сдъвка шумно една смокиня. Собек разпери пръсти и подкани Хоремхеб да си признае. Отново се запитах в коя посока ще залитне началникът на полицията.

— Много е просто — намесих се. — Зависи от две неща. Първо, миналото: как е починал Тутанкамон. Ако Ай има пръст в смъртта му, значи трябва да обявим кръвна вражда. Ай даде обет; ние всички дадохме обет да защитаваме Тутанкамон, да му бъдем верни в мир и на война. Второ, бъдещето: какви са намеренията на Ай? Да върне Египет в дните на Ехнатон? — свих рамене. — Тогава всички ще трябва да тръгнем по своя път.

Погледнах Майа, седнал весел и червендалест като самия бог Бес, който дъвчеше парчето си месо и потрепваше с лакирани в червено нокти по бокала, сякаш заслушан в някаква далечна музика. Приближих лице до неговото.

— Майа — прошепнах аз. — Малко лайно на предателството! Ти си надзирател на Дома на среброто. Трябва да имаш списъка на царската гробница, списъка с предметите за погребението на Тутанкамон, за балсамирането на тялото му.

— О, да, така е — вдигна глава Майа. — Без обиди, Песоглавецо! Ела в службата ми, или по-добре да ти изпратя копия. Разглеждай документите колкото ти трябва.

— Това и ще направя! — изсъсах. — Искам да видя и гробницата. Същата, която бе подготвена в източната част на Долината, ли е?

Майа поклати глава.

— Къде е Пентжу?

— Налива се и се съвкупява в частния си бордей.

— Той ли се грижеше за Божествения в последните му дни?

— Да, но после изчезна, върна се към похотта си, както куче се връща при повръщанята си.

Вдигнах юмрук. Майа се изплези.

— Не ме заплашвай, Песоглавецо! Аз просто платих сметките и съпроводих Божествения до неговия Дом на вечността. Ти беше настойник и пазител на фараона, не ние.

— Кажи ни, Майа — продължих аз. — Какво всъщност се случи? Искам да кажа — подразних го аз, — на теб Маат ти е непозната, колкото и на нас. Истината трудно намира път до езика ти, както и до сърцето ти, но все пак опитай!

Майа изцъка с език, очите му блеснаха хитро. Огледа срамежливо останалите. И тогава разбрах. Миналото беше зад нас. Всички бяхме Чеда от Кап, но единственото, което ни бе държало заедно досега, бе Тутанкамон. Сега го нямаше. Осъзнах се, подобно на Майа и Собек: като истински хиени, те драпаха пред глутницата, готови да постигнат съгласие с всичко и на каквато и да е цена, стига да им е изгодно. Време беше да ги настигна.

— Какво всъщност се случи? — повторих въпроса си аз.

— Както вече казах — отвърна Майа нагло, — подобно на цяла Тива, аз бях информиран, че Тутанкамон е мъртъв. Ай имаше достатъчно власт да не съобщи на никого, колкото дълго иска. Заповядано ми бе да приготвя гробница — не онази, която строеше Тутанкамон, а друга, тайна — направи физиономия. — И аз като вас следвах заповеди. Странно — замисли се той, — но Тутанкамон бе пригответил гробница, разположена така, че слънчевите лъчи да влизат в коридорите и залите, много прилична на онази, която баща му Ехнатон бе построил в Ахетатон. Както и да е — подсмръкна той, — всичко това остана настрана. Смъртта на Тутанкамон бе оповестена и Египет потъна в траур. Издаден бе декрет, че Хор е навлязъл в Кълбото. Великият дом бе обхванат от ридания. Забранени бяха всички празници. Анхесенамон оплакваше. Раздаде се пепел. Ай и останалите не се бръснеха — Майа се ухили и потри тъмното си лице. — Пристигнаха заповедите и работилницата в Некропола се залови за работа. Вещите на Божествения бяха пренесени от двореца. Пентжу изрично нареди *шабтите* да бъдат изпратени в гробницата. (Тук аз успях да запазя лицето си безизразно.) Спомняте си онези фигури с човешки бой. Пентжу твърдеше, че винаги са били много скъпи на

Тутанкамон — Майа разпери ръце. — Тялото на Тутанкамон бе пренесено в *уабета*, мястото на пречистването в Храма на Анубис, за да бъде балсамирано. Ритуалът беше изпълнен както трябва. Погребалният кортеж отплава през Нил под съпровода на хорове и танцьорки и... това беше.

Говореше прекалено нагло, осъзнах, че лъже, че крие нещо. Познавах Майа, както всички присъстващи се познавахме. Бяхме отраснали заедно, принудени да живеем в непосредствена близост. Майа бълваше официалната версия и не му пукаше. Изгълта виното си на един дъх.

— Ще ти покажа гробницата. Подготвил съм всичко — усмихна се той, — както и един твой отдавнашен познат — замълча. — Нека той ти разкаже!

Ловът се разтури. Тръгнахме обратно през Нил. Колесниците оставихме на капитана на моите наемници, качихме се на царската баржа, която Майа бе приготвил — дълъг, квадратен съд под знамето на златния сокол. Майа трябва да е имал разрешението на фараона за това, тъй като на баржата имаше моряци и войници със синьо-белия немес на Великия дом. Сигурен бях, че Ай е знаел за нашия лов. Стигнахме пристанището на Изида и Нефтис, където ни очакваха колесници под командването на писаря на Царския параклис, Амендуфет — мъж, чиито тяло и душа бях изцяло купил или поне така си мислех. Бях много изненадан да го видя там и не посмях да го погледна в очите, за да не се издам. Амендуфет изглеждаше състарен, с мършав врат и набръчкано лице; чиновник, който обичаше да си придава важност. Пред всеки друг това би било ужасна грешка: хиените не приемат такава арогантност. За мен, за тях от значение бяха животът и смъртта, богатството идваше и си отиваше според прищевките на съдбата. Амендуфет обаче беше различен: по-уверен в себе си. При първа възможност го погледнах тайно, смигнах и отвърнах поглед. Писарят се бе справил много добре, спечелил доверието на лорд Ай, а очевидно вече и на Майа.

Потеглихме към Долината на царете. Жежкият ден отминаваше, шестте колесници се насочиха по черния път, който водеше през песъчливите чукари към платото, а после надолу в самата долина. Минахме покрай царски стражи и наемни войски, които охраняваха Планините на запада — онези свещени пътеки и пещери под връх

Мерецегер. Обикновено Долината на царете гъмжеше от хора, но в онзи ден се простираше безмълвна под яркото слънце и облаците прах. Зеленина имаше много малко, ако не се броят жилавите храсти, вкопчили корени в тънкия слой почва върху скалите и сипеите. Пътеката започна да криволичи застрашително, но всички бяхме идвали в Земята на мъртвите и знаехме пътя. Влязохме в голямата долина; бе мрачна и застрашителна, а сенките по назъбените скали се извисяваха над нас под лъчите на залязващото слънце.

Минахме прага на мрачния амфитеатър, в който се намираха царските гробници. Тръгнахме по пътеката покрай склона на долината и спряхме пред изсечен каменен свод, който изпъкваше на фона на два остри скални блока. Заради слабата светлина и начина, по който беше прикрит, лесно можехме да го пропуснем, ако Майа не ни беше показал стъпалата, които водеха към зазидания вход. От двете страни стените бяха покрити с надписи, които пращият вятър още не бе успял да скрие.

Уви! Уви! Извисете безкрайни ридания. Нека падне порой. Чисти пътничко, ти потегли към Земята на вечността. Тук си затворен ти. Ти, който имаше много слуги, слезе в земята, която обича самотата. Ти, който движеше крака и ходеше, си увит и здраво завързан. Ти, който имаше много одежди и обичаше да ги носи, лежиш във вчерашния лен...

Драматична, печална погребална песен, която всички ние прочетохме, коленичили или клекнали в началото на онова зловещо стълбище. Майа бе донесъл кошница и шишенце с масло и мляко. Поръсихме съдържанието им, заедно с маслинови листа, цветчета от син лотос и метличини. Амендуфет разчупи печатите на червено глинено гърне и изтърси съдържанието му, после го строши и запали малки лампи с тамян, които постави по стъпалата. Коленичих и запях погребалните молитви, но и аз като останалите бях изумен от скромната гробница с неукрасени стени и груби стъпала, зле изсечената и оформена врата и официалните печати, които се белеха като гноясали рани на просяк. Това ли бе последното убежище на сина на Ехнатон, на внука на Аменхотеп Великолепни?

Погледът ми се спря на имената на Хор, които Тутанкамон носеше, гравирани на паметна плоча до вратата — Могъщия бик, Онзи с прекрасните форми, Онзи с двете господарки, Въплъщение на закона, Онзи, който успокоява Двете земи, който умилюва всички богове, Онзи, който носи царските знаци на Горен и Долен Египет, Живия образ на Амон... Осъзнах, че зад тази врата се намират и двете статуи, Пазителите, в които се намираха пророчествата на племето хабиру за бъдещето на Египет. Дали предсказваха месия, албинос със сини очи, който ще въздаде правосъдие сред боговете на Египет? Дали Ай, Пентжу, Майа или Хюйи са намерили онези документи? А ако не са, как щях да ги прочета сега, зазидани зад стените на вечността?

— Защо е била тази припряност? — изтръгна ме от мислите ми стържещият глас на Хоремхеб.

Усетих твърдите камъчета, които се впиваха в коленете ми и тишината в зловещия амфитеатър, нарушавана единствено от скърцането на колелата и цвиленето на конете, които риеха земята, неспокойни в това владение на смъртта. Бяхме сами, ако не се броеше Амендуфет, застанал безшумно зад нас.

— Всичко стана набързо — въздъхна Майа и се изправи, — и всички последвахме примера — посочи наоколо. — Изсичането на гробницата вече бе започнало, ние само я завършихме и я напълнихме със съкровища. Ай определяше времето: колкото по-бързо бъде погребан старият фараон, толкова по-скоро ще управлява новият. Събра погребалните вещи възможно най-бързо.

Спомних си пляката, извадена от Ахетатон, и огледах мрачната варовикова долина, чиито скали променяха цвета си на залеза. Скоро щеше да се стъмни; завесата, която ни разделяше от земята на духовете, изтъняваше. Вятърът донесе хриптящия рев и ръмженето на нощните хищници, които посрещаха часа за хранене. Долината приличаше на въздушна пита от пещери, кухни и ями, безброй тайни места. Цяла армия можеше да се скрие там, та какво оставаше за съкровището от някога прекрасния град на Ехнатон на север, който сега гниеше под слънцето — дом на прилепи, бухали и чакали. Ай със сигурност би си присвоил такова съкровище в бързината да погребее Тутанкамон.

Потрих лице и се опитах да се освободя от магията, която сякаш сковаваше всички ни. Стояхме в началото на онези стъпала и се

взирахме във вратата към отвъдното. Като проклинах едва чуто, сякаш за да се противопоставя със собственото си усещане за надвиснала заплаха, аз слязох долу. Стигнах до края и притиснах лице в студената мазилка, като едва сдържах сълзите си. Прошепнах една молитва и оставих сърцето си да запее своя химн на дълбока печал по онова красиво момче.

Радостта на Амон е в сърцето ти; премина през живота

с радост, за да стигнеш блаженството.

*Устните ти са сега здрави, крайниците — зелени.
Очите ти виждат далеч.*

*Ще препускаш в колесница с два коня, със златно копие в ръка и камшик,
подкарал стада асирийски жребци.*

Робите ти тичат напред да изпълняват волята ти.

Ще поемеш с кедровата лодка с висок нос и кърма.

Ще пристигнеш в онова прекрасно жилище, което сам си построи.

В устата ти ще се леят вино, бира, хляб, месо и сладко,

волове ще паднат в жертва за теб.

Буркани вино ще бъдат отворени, сладка музика ще звучи за теб.

Пазителят на парфюма ще те намаже с уханье.

Пазителят на виното те чака с венци.

Водачът на селяните носи гъски.

Рибарят донася ти риба.

Твоите кораби, дето стигат до Сирия, са отрупани със стоки.

Хамбарите ти гъмжат от крави, нивите зреят.

Силен си, а враговете ти — прогонени.

Казаното срещу теб не съществува.

Отиваш пред боговете с чисто сърце.

Дочувам справедливия ти глас.

Не знам откъде се появи тази молитва. Просто я нареждах, сякаш Тутанкамон е все още жив и на път да изгрее в онази слава, която толкова малко познаваше приживе.

— Маху, Маху! — отворих очи. Джарка стоеше зад мен. — Господарю, погледни печатите.

Огледах внимателно твърдите восъчни образи и разпознах Слънчевия диск на Тутанкамон.

— Ай толкова е бързал — прошепна Джарка, — че е използвал печата на Тутанкамон.

Гледах невярващо. Новият фараон винаги използваше собствения си картуш, за да запечата вратата на Дома на вечността на своя предшественик. Защо е била тази припряност? Защо са бързали? Качих се по стълбите и нападнах Майа.

— Истината!

— Истината ли, Маху? — онзи тлъст, лукав дребосък намести смешната си перука и вдигна поглед към мен.

— Искаш да знаеш защо Тутанкамон е бил изпратен толкова набързо към Далечния хоризонт. Казах ти каквото знам. Следващият ти въпрос вероятно е дали това е била волята на боговете, или дело на лорд Ай? Амендуфет! — извика през рамо той. — Моля те, присъедини се към нас.

Жрецът с уморен поглед, който сега бе леко неспокоен заради зловещото място, пристъпи напред.

— Кажи им! — нареди Майа. — Искат да знаят истината!

Ръката на Амендуфет отскочи умолително към устните, сякаш всеки миг ще заплаче. Погледна ме бързо.

— Кажи ни! — нареди Рамзес.

— Бях главен жрец в Дома на пречиштането — избърбори той, но бе спрял от пристъп на суха кашлица. Накарах го да отпие от меха вино на Джарка. Благодарите ми с поглед. Виждах, че е предпазлив. — Бях главен писар на *уабет*, Пазител на етиопския нож.

— Да, да — прекъсна го раздражено Хоремхеб. — Тутанкамон, нека господарят Озирис го приеме, е мъртъв. Защо е бил толкова бързо изпратен в гроба си? Каква е тайната около смъртта му?

— Господарю — прошепна Амендуфет, — възможно е да е бил убит.

Някъде в долината излая чакал. Усетих първия хлад на вечерния бриз и забелязах как сенките се удължават. Не знаех какъв път следва Амендуфет, защо е решил да направи такова искрено изказване на това самотно място. Вдигнах поглед. Небето бе оранжево и тъмносиньо на червени ивици.

— Какво те кара да мислиш така? — прошепнах аз. — Бързо, човече, кажи ни — погледнах го строго аз. — Истината ли казваш?

Очите на Амендуфет потрепнаха по посока на Майа. Разбрах, че няма избор.

— Тялото на Божествения бе донесено и положено на Масата на Анубис — обясни той. — Плътта му бе все още свежа, лицето му — ведро, сякаш неговата ка току-що го бе напуснала. Махнах всички украшения от Божественото тяло. Развързах огърлицата — нариснати в магически отвари цветя, които лекарите бяха вързали около врата му, за да гонят демоните. Пръстите ми... — извъртя главата си Амендуфет и притисна ръка към основата на черепа, точно под дясното ухо. — Напилах я там, подутина, натъртване, твърдо. Преобърнах тялото. Не исках другите да ме видят. Погледнах отблизо. Подутината се виждаше — Амендуфет вече трепереше. — После бяха донесени Книгата на портите и Книгата на мъртвите и ритуалът започна. Нужно бе да докладвам на лорд Ай, но — посочи Майа той — трябваше да кажа на някого какво съм видял, какво съм напипал...

Гласът му отслабна. Амендуфет казваше истината. Познавах сърцата на много мъже и жени, които бях разпитвал през дългите изминали години. Знаех, че не си измисля, не лъже — прекалено беше изплашен, — но усещах, че не казва цялата истина.

— Някой друг видя ли това? — обади се Собек.

Амендуфет поклати глава.

— Не може да е нямало и други лекари, които да се грижат за фараона, нали?

— Нямаше други лекари — намеси се Майа. — Никой, освен лорд Пентжу. Доколкото разбирам, когато е бил извикан да се грижи за Тутанкамон при последното му боледуване, лорд Пентжу е настоял да бъде оставен само той и никой друг. Лорд Ай нямал избор и се съгласил.

Погледнах притъмняващото небе, където като зловещ дух се носеше огромен ястреб с разперени черни крила. Майа бе казал

истината. Пентжу беше личният лекар на Тутанкамон. Ай не би отказал да го приеме. Ако Тутанкамон е бил убит, Пентжу пръв е щял да забележи и Ай нямаше да го остави жив нито за миг. Огледах лицата на останалите; вероятно си мислеха същото, но всички осъзнавахме, че това би било прекалено опасно. Ай щеше да ни очаква.

— Има ли и още нещо? — попита Рамзес, който стоеше малко зад Амендуфет. — Има ли, жрецо? — добави той заплашително.

— Не, не, господа — процеди със сух глас Амендуфет.

Дадох знак на Джарка отново да му даде вино. Амендуфет отпи жадно и върна меха. После, като безшумна змия, Рамзес мушна примка около главата на жреца и я уви около врата му. Амендуфет изпищя — зловещ звук наред онова призрачно място — и падна на колене с впити във въжето пръсти и умоляващ поглед.

— Моля ви — изхърка той. — Казвам истината, нищо повече не знам!

— Помисли си — подкани го Рамзес.

Огледах се: останалите хиени гледаха студено, сърцата им бяха като отворена книга. Амендуфет не беше част от нашата клика. Ако бе проговорил веднъж, щеше да го направи отново. Те не знаеха цялата истина за този човек. Майа не показва никаква жалост, къносаните му нокти бяха по-важни от този застаряващ жрец, който молеше за пощада. Хоремхеб клекна при Амендуфет.

— Сигурен ли си, че това е всичко? — прошепна той ласкаво. — Само ми кажи и ще пощадя живота ти.

— Нищо не мога да ви кажа — изхриптя Амендуфет. — Видях каквото видях. Мислех, че постъпвам правилно. На никого не казах, освен на лорд Майа.

Очите му молеха неговия покровител, който извади едно ветрило от колана си, отвори го и започна да си вее енергично, за да пропъди потта от лицето си.

— Нищо? — натърти Хоремхеб.

— Нищо, господарю.

— Убийте го!

— Ах... — вдигна ръка Майа, после я отпусна. — Предполагам, че трябва.

Рамзес стегна въжето, Амендуфет закрещя, молеше за живота си.

— Имам съпруга, две деца, съвсем малки момчета!

Собек се отдалечи. Ветрилото на Майа затрептя още по-бързо. Хоремхеб продължаваше да стои клекнал, вперил поглед в очите на мъжа. Рамзес продължи да затяга с лека усмивка.

— Господарю Маху — едва изрече Амендуфет, — пожалете ме!

Погледнах към мрачните стъпала, които водеха към тъмната врата. Тутанкамон лежеше от другата страна, нежните му очи бяха затворени във вечен сън. Амендуфет се давеше, лицето му бе червено, очите — изцъклени. Рамзес се забавляваше. Амендуфет плачеше. И тогава направих грешка, за която щях да съжалявам цял живот. Сkochих и избутах Рамзес. Амендуфет падна по лице, Рамзес извади нож, а лицето му бе изкривено от ярост.

— Не го прави! — зад мен Джарка бе извадил могъщия си лък с готова стрела и натягаше тетивата. — Господарю Рамзес, не го прави.

Хоремхеб, който продължаваше да клечи на земята, вдигна поглед към мен. Рамзес стоеше с насочен нож, готов да нападне. Хоремхеб се усмихна на Джарка и махна с ръка на Рамзес.

— Съгласен съм, нека живее.

Изправи се и изрита Амендуфет, който седеше на колене пред него, после падна в кашлица и сълзи и сграбчи глезените ми.

— Аз също — пристъпи напред Хюйи.

— Както искате — усмихна се престорено Майа.

Рамзес прибра ножа си, Джарка свали лъка.

— Хайде, хайде — престорено добронамерено започна Хоремхеб, — всички сме Чедата от Кап, ние сме като едно.

Прикани мен и Рамзес да си стиснем ръце, но пред онази самотна гробница разбрах, че връзката бе наистина прекъсната; възелът, който ни придържаше, се бе развързал. Сега всяка душа щеше да запее своята песен. Рамзес продължаваше да ме гледа злобно, докато Амендуфет изпълзя да се съвземе. Посочих жреца.

— Майа, позволи да го взема в моето домакинство.

— Както искаш.

Амендуфет се добра до една скала и се обърна да подпре гръб. Джарка клекна до него и му предложи меха с вино. Жрецът все още гледаше подивяло, но бях постъпил правилно. Амендуфет ми намигна бързо, след което се обърна да погледне Рамзес с омраза. Джарка се изправи и се приближи до мен.

— Добре е, държи се нормално. Ще оцелее. Само се опитай да ги разсееш, господарю.

— Гробницата — върнах се към стълбите аз. — Майа, опиши ми гробницата.

— Аз съм архитектът — ковчезникът наметна шала на главата си, като така закри лицето си. Посочи с една ръка. — Варовикът бе лесен за разкопаване, вече беше започнато, просто го довърших. Шестнайсет стъпала водят до преддверието. Има малка странична стая към погребалната зала, а след нея и зала за съкровищата.

Говореше като учен, който повтаря механично нещо прочетено.

— Не точно гробница за един принц!

— И преди съм го чувал — присмя се Рамзес.

— Смъртта на Тутанкамон бе внезапна и неочаквана — обяви Майа. — Аз изпълних заповедите — разтърси ръка към Амендуфет. — Пазя всички сметки, твоето същество може да ги препише.

За миг се запитах дали Майа подозира, че Амендуфет е мой шпионин, но се отказах от тази мисъл. Ако това се знаеше, Амендуфет отдавна щеше да е пътник към Далечния запад.

— Е, добре — вдигна поглед към небето Майа, — трябва да се връщаме в Тива. Стигат ми толкова камънаци и прах. Вдругиден се срещаме с Божествения.

Останалите само това и чакаха. Върнахме се при колесниците и поехме всеки по своя път.

Онази нощ бе красива — втората, откакто се бях върнал в Тива. Пристигнах в имението си и се преструвах на приятно развълнуван, дърдорех с Джарка и Мерт, сякаш бях изпълнен с щастие от завръщането у дома и с нетърпение очаквах предстоящата аудиенция с фараона: невероятно кълбо лъжи и измама за онези слуги, които без съмнение щяха да докладват на Великия дом. Поиграх на сенет и пръчки с децата на Джарка и им показах златистия шаран, който се криеше сред лотосите в изкуственото езеро. После ги разведох в билковата градина и им показах имената на различни билки и им дадох меденки. О, беше забавно, дърпах ме, подскачаха, но докато играех с тях като чакал сред агнета, в очите ми напиряха сълзи — гласовете им толкова ми напомняха на Тутанкамон. Когато си отидоха, седнах под една върба и зарихах за моето златно момче. Не можех да забравя описанието на Амендуфет за онази подутина в основата на

прекрасната овална глава на Тутанкамон. Удрых с юмрук по земята и проклинах Ай мира да не намери от всички демони и гълтачи на подземния свят.

— Господарю? — Джарка стоеше сред дърветата като неясна сянка. — Кучкарят от Долна Тива е тук.

— Доведи го!

Джарка изчезна в нощта и се върна с Кучкаря — един от най-добрите сред професионалните просяци, сутеньори и мъже-скорпиони, които процъфтяваха сред оръфания и безкраен Ам-дуат, подземен свят на Некропола. По професия бе любител на котки — мумифицираше създанията за онези, които искаха да дадат оброк на Басет в Тива или някъде другаде. По произход беше кушит, с черна кожа и бръсната глава. Можеше да обелва очи и да мине за глупак и пред най-подозрителните, но умът му бе остър като бръснач. Както обикновено, бе облечен в кучешки кожи, откъдето идваха и вонята, и прякорът му. Беше мой шпионин в Града на мъртвите — един от малкото, оцелели сред претърсването на лорд Ай на онези мръсни дупки на подземното.

Седна пред мен с уродливо боядисано лице на светлината на маслените лампи, които Джарка бе сложил между нас. Изгълта купа наръсено с подправки месо, натъпка уста с мек бял хляб и дълго време не спря да говори с онзи писклив глас. Седях с бокал вино и слушах разказа на Кучкаря за слуховете из Некропола. От време на време неволно потреперах, и то не от хладния нощен вятър, а заради безименните страхове, които изскачаха като духове на леопарди от тъмнината. Ай със сигурност бе планирал всичко добре и какъвто и да бе начертаният от него път, без съмнение вече бе много по-далече, отколкото подозирахме — контролираше жреците в храмовете, полицията, града и търговците. Смъртта на Тутанкамон е била обявена, но каквато и печал да е потиснала града, скоро е била забравена, тъй като царските житници, Домовете на изобилието, са отворили врати и изсипали зърно и храна за бедните. Кучкаря разказа как влиянието на Ай се почувствало по пристанищата и във всяка част на града. Дори постигнал споразумение с пустинните скитници, пясъчните обитатели и пътуващите търговци.

— Да не говорим за хетите — заяви Кучкаря измежду хапките хляб и месо.

— Хетите?

— Да, хетите — усмихна се той. — Хетски търговци непрекъснато идваха и си отиваха от Великия дом, или поне така беше, сега престанаха.

— А знаеш ли защо?

Кучкаря поклати глава и продължи с излиянието си. Тутанкамон беше отшелник, така че смъртта му бе останала почти незабелязана за градската гмеж. Нищо различно от обичайното: фараонът е починал, потеглил към Далечния запад, но се е появил нов фараон, силен владетел. В града ще цари мир, търговията ще процъфтява и животът ще продължи постарому. Накрая гласът на Кучкаря започна да отслабва. Започна да се повтаря, почудих се дали да го попитам за Пентжу, но пък...

— Знам за кого си мислиш — погледна ме той. — За твоя приятел, лекаря, Пентжу.

Усмигнах се.

— Говори се, че се е подслонил в Тайнственото убежище, пазен от наемници, но по-важното е... — грабна каната с вино и отпи лакомо.

Разбрах, че може да ми каже повече. Понечи да стане.

— А Каракалите?

— Дивите котки? От тях гледам да стоя настрана.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Ни: отровата на змията

Кучкаря ми благодари за платеното сребро и се промъкна през една от страничните врати, като призоваваше всички богове да ме благословят. Да, тежка нощ беше онази, точно преди началото на кръвопускането. С Джарка пийвахме вино в павилиона Златното еленче, когато пристигнаха Амендуфет, съпругата му и двете им деца. Отидох да ги посрещна и да им покажа покоите им. По-късно представих Амендуфет на Набила и Мерт в градинската беседка.

— Един от най-добрите ми шпиони — заявих аз. — Амендуфет, писар, жрец, някога служил на великата царица Тийи. Роден е в покрайнините на Акмин.

— Но не от хабиру — намеси си Амендуфет. — Обичах великата царица Тийи, но лорд Ай и брат му... — обърна се и се изплю в тъмното. — Имахме кръвна разпра заради службата в един храм, който Ай искаше за Нахтимин. Помолих лорд Маху за помощ, но беше прекалено късно. Сега — поопипа гърлото, на което все още личаха следите от примката — вече от всички съм получил несправедливост.

Джарка намести коленете си на възглавничка. Аз загледах този жрец с мрачно лице. Амендуфет беше много добър шпионин. Работеше за пари, за почести, но и воден от омраза. Ако Ай и Майа бяха приятели, то Майа със сигурност се числеше към враговете на Амендуфет.

— Мислех, че веднага ще ме потърсиш — засенчи долната част на лицето си с бокал вино Амендуфет. — Вече два дни си в Тива.

— Трябва да действам бавно и тайно. Някога бях настойник на фараона. Сега, когато фараонът е мъртъв, какъв съм? Просто един от многото граждани. И така, Амендуфет, кажи ми каквото знаеш? — допълних чашата му аз.

— Какво знам? — отново докосна гърлото си той. — Доста се позабавихте онази вечер.

— Ако бях предприел действия веднага, Майа щеше да ме заподозре. Състраданието е рядко явление сред Чедата от Кап. Мислиш ли, че лорд Майа подозира нещо?

Амендуфет поклати глава.

— Освободи ме от служба, както се прогонва досадна муха. Той се цели по-високо.

— С фараона ли е?

— Лорд Майа е с всички. Подкрепя Ай, но, както знаеш, сее съмнение около него. Вече е изпратил подаръци на Хоремхеб и Рамзес, а днес е на вечеря с лорд Собек, докато пък той и Хюйи — вдигна ръка и преплете пръсти — мислят като един човек.

— А, да — намеси се Джарка, — но присъства ли на тайните събрания на лорд Ай? Знае ли той, знаеш ли ти нещо за хетските пратеници?

Амендуфет поклати глава и погледна смутено двете жени.

— Те са кръвни роднини — прошепнах аз. — Техният живот и твоят са преплетени с моя.

— Не знам нищо за хетите — усмихна се дяволито той, но знам за Каракалите, убийците от Мемфис. Слухтя покрай врати, лорд Маху, както ми бе заръчал. Собек е началник на полицията, кмет на Тива; той знаеше много добре, че генерал Нахтимин търси група убийци, които са се промъкнали в града, за да извършат нещо непоправимо.

— А Собек знаеше ли кой ги е изпратил?

Амендуфет приведе рамене.

— Някои казват, че е лорд Хоремхеб, други — лорд Рамзес, а някои дори — че си ти, господарю. Майа ги разкри. Каза на Собек, който на свой ред информира генерал Нахтимин. Както и да е, убийците бяха изловени и разпнати.

— А признаха ли? Казаха ли защо са дошли в града, срещу кого ще е насочен ударът им?

— От онова, което успях да разбера — отпи от чашата си Амендуфет, — са посрещнали смъртта в мълчание. Не са се пречупили, но се подозира, че са възнамерявали да ударят по лорд Ай.

— И сега в града има втора група? Хайде! Аз знам за Каракалите.

— Да. Според Собек онези от втората група са пристигнали поотделно и са се представяли за търговци на гума и смола. Наели са къща в покрайнините на Тива, малко отвъд Лъвската порта. Имението е на собствена земя. Наричат го Къщата на смокините, заради дърветата, които обграждат портите.

— И лорд Собек и лорд Майа не са информирали фараона?

— Не смеят.

— Разбира се — плесна тихо с ръце Джарка. — Ако информират Ай, може да загубят приятелството на Хоремхеб. Като кажат на Ай за първата група, но не и за втората, те си оставят възможност да балансират между двата враждуващи лагера.

— Лорд Собек — обяви Амендуфет — дори не наблюдава Къщата на смокините, за да не вземе някой от неговите хора да каже на Нахтимин. Точно сега — повдигна вежди той — никой не контролира положението. Собек вярва, че първата група убийци са доведени да премахнат Ай като главен съветник и съветник на фараона. Сега Тутанкамон е мъртъв, а Ай е фараон и Хоремхеб вероятно съжалява, че изобщо е поел този път.

— Знаеш ли защо Хоремхеб и Рамзес биха искали да премахнат Ай?

Амендуфет направи физиономия.

— Господарю, вие можете да си го обясните не по-зле от всеки: Хоремхеб не обича особено лорд Ай. Ако го беше премахнал тогава, самият Хоремхеб можеше да стане главен съветник на Тутанкамон, както и водещ генерал. При други обстоятелства Хоремхеб можеше дори да носи Двойната корона.

— Има и още нещо, нали? — обади се Джарка. — Тук не става въпрос само за това кой ще управлява Египет.

Амендуфет облиза устни и кимна.

— Така е. Всички сме чували слухове за интереса на генерал Рамзес към племето хабиру и клана исраар. Рамзес твърдо вярва, Джарка, че твоят народ е причината за ереста на Ехнатон. Ако можеше, Рамзес щеше да издири всичко възможно за твоя народ, за намеренията, за пророчествата, за мечтите им. Да — кимна бавно той, — ако генерал Рамзес разполагаше с пълна власт, племето хабиру и кланът исраар щяха да бъдат затрити или прогонени завинаги от Египет. Лорд Ай знае това. От една страна, се опитва да успокои

хабиру, както потупва прах от възглавничка, но в крайна сметка — погледна той Джарка — и лорд Ай като теб е от хабиру. Дали ще изчака кошмарът да бъде забравен, великата ерес да се превърне в легенда, Ахетатон да се разруши напълно и тогава да започне отново? Много от наемниците му са от твоето племе.

Бях изненадан от думите на Амендуфет и се запитах дали Ай вече е взел решение за бъдещето. Ако беше така, рано или късно той и Хоремхеб щяха да се сблъскат. И щеше да избухне кървава гражданска война.

— Всички сме само наблюдатели, нали? — заговори Набила. — Собек, Майа, Хюйи и ние. Оттеглили сме се от играта и чакаме да видим накъде ще тръгнат нещата. Кой ще победи — Ай или Хоремхеб? Всичко опира до това, нали? — красивото ѝ лице бе разтревожено, трепкащата светлина подчертаваше тъмните сенки под очите ѝ. За миг съжалих, че съм я въвлякъл във всичко това.

— Аз съм направила своя избор. Кой знае — ухили се тя, — може пък онази мангуста да провери дали и моята душа се продава.

— А продава ли се? — подражни я Мерт.

— Вече е продадена хиляди пъти на съпруга ми — отвърна Набила. Усмивката ѝ се стопи. — Аз също познавам лорд Ай. Вероятно в момента обсъжда как да причини смъртта ни чрез убийци или пък да ни види обесени публично или набити на кол наскоро Червените земи. Нищо чудно, че Пентжу се крие в Тайнственото убежище. Но тези Каракали, втората група? — обърна се към Амендуфет тя.

— Според лорд Майа са около шест души — една жена и петима мъже.

— И какво чакат? — не се стърпях аз.

Амендуфет разпери ръце.

— Господарю, не знам. Според Майа сега тези Каракали ще действат не само по заръка на Хоремхеб, но и защото имат кръвна вражда с Ай и Нахтимин. Подозирам, че изчакват удобна възможност. Фараонът трябва да мине през Тива... за да отиде до своя храм... внезапна атака... — сниши се гласът му.

— Остави ги — измърморих аз. — Какво знаеш за лорд Пентжу?

— Крие се в укрепена къща на един площад, известен като Площада на чужденците; преди е бил казарма на меджайски войници.

— Добре ли е пазена? — попита Джарка.

— От наемници. Лорд Пентжу разпродаде цялото си съкровище и го обърна в дебени и златни и сребърни уни, също и торбички бижута и драгоценни камъни. Дори е взел Бокала на славата на Аменхотеп Великолепни. Живее в една стая на горния етаж, обслужван от митанийски курви. Изглежда... изглежда, е много изплашен.

— От какво?

Амендуфет поклати глава.

— Той се е грижел за Тутанкамон, благословена да е паметта му, присъствал е, когато фараонът е поел към Запада, после е изчезнал. Дори наел Ксру... — млъкна изведнъж той, когато Джарка рязко пое дъх: Ксру, или Прогонените, бяха момчета от храмовете, отхвърлените от обществото, една от най-кръвожадните банди, които обикаляха из Некропола. — Те пазят входните улици към Площада на чужденците.

— И лорд Пентжу не е оставил никакво съобщение?

— Отказва да дойде тук — обади се Мерт. — Изпратих не една покана. Всеки път идваше момче с ясен отговор: „Аз съм Каку, прокълнатият!“

— Защо ще нарича себе си така? — прошепна Джарка. — Нима вярва, че е предал Тутанкамон?

— Дойде при мен — заяви Амендуфет и затвори очи — при Великото изпращане. Прошепна: „Ако лорд Маху се върне и аз съм все още жив, кажи му да не ме търси. Кажи му, че ще говоря с него отвъд Далечния хоризонт“.

Някъде в градината птица изцвърча шумно, после откъм къщите надолу по реката долетя зловец кучешки вой.

— Да не го търся! — прошепнах аз. — Амендуфет, какво наистина се е случило?

— Не знам със сигурност — призна той. — Прокламацията гласеше, че фараон Тутанкамон е отишъл да срещне Озирис, тялото му бе донесено в *уабета*. Напипах контузиите, но не видях друга следа от насилие. Носеха се обаче слухове...

— Какви?

— Вече ви разказах: за припряността, за набързо подготвената гробница, преравянето на тайни съкровищници за погребални принадлежности, за... за това, че плътта на Блажения е била

пречистена не както трябва, но, господарю, това са само слухове, клюки.

Проклех Майа под носа си: трябва да е знаел за всичко това, но ни бе казал само онова, което е искал да чуем.

— Цареше пълен хаос, никой не смееше да изпраща съобщения до когото и да било. Не знаех дали сте живи, или не, нито пък къде се намирате. Войските на Нахтимин плъзнаха из целия град, пазеха Великото пристанище и доковете. Бойни баржи патрулираха по реката, ескадрони колесници контролираха подстъпите към града чак до Червените земи. Дарове, подкупи и обещания потекоха от Великия дом към благородните. Пратеници потеглиха до управниците и благородниците из царството. Заповедите на Ай се лееха от града като стрели, скоростта бе на първо място. Тялото на Божествения бе предадено на *уабета*, а седемдесетте дни на траур бяха съкратени.

Амендуфет продължи да описва онова, което наричаше последните дни, но аз слушах с половин ухо. Накрая го помолих да се оттегли, като го информирах, че икономът и прислугата ми ще се погрижат за него. Появи се Набила, беше неспокойна. Двете с Мерт забърсаха благовонията, които се процеждаха от малките конуси по перуките им. Набила спомена как трябвало да посети свои близки в Тива и че смята да го направи утре. Изсумтах разсеяно в съгласие. Двете жени излязоха. Седях в павилиона и се вирах в тъмнината, която се сгъстяваше с догарянето на маслените лампи. Образите идваха и си отиваха, бързи като светулки: Ай при първата ни среща, чаровен и опасен, а до него прекрасната му дъщеря Нефертити. Различните Чедата от Кап си играят като деца, Пентжу и Мерире се дразнят, Хоремхеб и Рамзес дебнат в сянката, Майа и Собек винаги заедно, горчиво-сладки спомени от онези славни времена.

— Грози ни голяма опасност, нали? — остави чашата си с вино Джарка. — Да избягаме ли, господарю? Ай вече няма нужда от нас. Вече има каквото иска. Опита се да те убие, може отново да го направи. Набила е права, сега всичко е въпрос на война между Ай и Хоремхеб. Може да вземем една от страните, но дори и тогава няма да сме в безопасност.

— Всъщност изобщо не ме интересува. Ай, Хоремхеб или тлъстият Майа — можеше да ни каже толкова много, но както винаги предава всички. Онова, което ме тревожи, Джарка, е следният въпрос:

убил ли е Ай — или неговите приятели и съюзници — Тутанкамон? Ако той, или пък те са го направили, трябва да действаме. Междувременно — подбирах внимателно думите си аз, — трябва да защитим живота си, трябва да спечелим време да живеем и открием истината.

— Тоест Пентжу?

— Не, засега не. Пентжу е прав, не трябва да го търсим, това само ще заостри вниманието на Ай и Нахтимин. Трябва да покажем добрата си воля. Трябва да спечелим благоволението на фараона. Трябва много ясно да покажем, че го подкрепяме.

— Как?

— Каракалите.

— Да кажем на Нахтимин?

— Не, това пък ще ни издаде пред Майа и ще насочи Хоремхеб срещу нас. Трябва сами да ги убием.

— Господарю!

— Ако Каракалите успеят, ще избухне война, ако не успеят — пак ще има война. Хоремхеб е наел убийците да убият съветник на фараона, а не самия фараон. Ситуацията се е променила. Хоремхеб вероятно дори вече не може да ги контролира.

— Кое то означава?

Вдигнах чашата вино и безшумно я допрях до тази на Джарка.

— Нищо чудно самият Хоремхеб да изпита облекчение, ако ги убием.

— А кой ще поеме отговорността?

— Как кой — всички и никой.

Джарка се усмихна.

— Всички ще си отдъхнат. Всъщност да — зацъках с език аз, — това е най-добрият ход. Това е дар за Ай, доказателство, че сме прогледнали през свещения дим и сме различили приближаващото. Трябва да направим нещо да го успокоим и разсеем. И то веднага.

С Джарка внимателно съставихме план. Откраднахме няколко часа сън, после избрахме сред наемниците си такива, на които можем да имаме доверие. Още преди зазоряване бяхме будни, а хората ни се изнизваха през една странична порта към баржата, която Джарка вече беше купил от близкото пристанище. Над главите ни звездите избледняваха, небето на изток порозовяваше, макар че хладният вятър

все още не си отиваше, а реката изглеждаше все така страшна — оживяла от рева на хипопотамите и непрестанното цвъртене сред папирусовите храсти. Рибари се прибираха с улов; въздухът миришеше на сол и подгизнали въжета. Отвъд реката в мрачния Град на мъртвите блещукаха светлинки. От време на време през водата се чуваше вик или писък, но не можех да определя източника. Придържахме се близо до брега и се движехме с безшумни гребла срещу течението. Градските войници патрулираха, но не ни спряха; не отивахме към града, а по на север, към огромните ферми и къщи в далечния край на Тива.

Стана по-светло. Минахме покрай надвисналите стени и порти на Тива, покрай богатите имения на благородниците и нататък към по-малко плодородните земи, където къщите бяха построени с кал, а портите нямаха украса. Всичко бе потънало в тишина, ако не се брояха ревят на някое животно и звънците на магаретата, карани от улични търговци към градските порти в очакване на пазарния ден. Най-накрая спряхме в тясно пристанище, където малка лодка подскачаше във водата, а няколко опърпани рибари поделяха слабия улов. Оставихме един човек да пази баржата. С покрити глави и маскирани лица се промъкнахме на брега, напълно въоръжени, и забързахме към пращия, ограден с липи път.

Отначало се притесних, че сме на погрешното място, но Джарка познаваше Тива и притежаваше най-добрата колекция от чертежи и карти. След един от завоите вдигнах ръка. Недалече група смокинови дървета прикриваха високата разнебитена стена на старо имение. Страж или портиер дремеше клекнал с наведена глава пред черната двойна порта. Джарка се промъкна максимално, откачи лъка си и се приближи още малко. Чух свистенето на тетивата, последвано от свиренето на стрелата, но тя се заби в портата. Джарка изпсува, грабна друга стрела и я изстреля. Този път намери целта, портиерът се опита да подскочи, но после падна по лице. Хвърлихме се към имението като ловджийски кучета. Изкатерихме стените и се прехвърлихме в обрасла градина, където ниската растителност бе гъста и сплетена, басейните на чистотата и малките канали бяха задръстени с бурени и миришеха на гнилоч. Наоколо имаше изоставени беседки и полуразрушени външни постройки.

Пресякохме градината. Изглежда, един от Каракалите бе решил да спи навън, скочи сънен и пьян, но Джарка му преряза гърлото.

Продължихме приклепнали към разнебитените дървени стъпала, които водеха към врата с обелена боя. Бях се съсредоточил върху обелените и плесенявали колони и не забелязах как вратата се отвори рязко и две кръвожадни кучета изскочиха с оголени зъби. Нахвърлиха се право към нас, а едновременно с тях стрели разсякоха въздуха над главите ни — ясен знак, че Каракалите вече бяха на крак. Кучета бяха посечени и ние забързахме към входа. Долових движение до един от прозорците на горния етаж и над парапета, който обхождаше плоския покрив. Изпратих Джарка и наемниците да обкръжат къщата.

— Всички външни постройките са празни — докладва той, като се върна. — Всички са в къщата, но — обърна се и щракна с пръсти той — намерих това.

Един от наемниците донесе пълен с масло мях.

— Има и още — усмихна се Джарка — в една от външните бараки.

Каракалите бяха се поддали на мързела. Не бяха подготвени за нападение, нито пък съзнаваха колко са уязвими. Насякохме сухи храсти и прещип и ги натрупахме през прозорците на долния етаж и пред вратите. Донесохме маслото, разпорихме меховете и ги изляхме вътре. Джарка заповяда стрелите да бъдат пуснати едновременно от всички страни. Каракалите бяха прекалено малко; бяха се залостили на горния етаж. Дървесината на старата къща, вратите, первазите и външното стълбище допълнително разпалиха огъня. Пожарът се разрази. Остър черен пушек се издигна на облаци от беснеещите пламъци. Сякаш самият Хор, Онзи, който поглъща хиляди с огън, бе влязъл в този дом. Каракалите нямаха избор, освен да се опитат да избягат. Наизскачаха от прозорците и вратите, но бяха посрещнати и убити, а телата им — хвърлени обратно в горещия ад. Убихме общо петима мъже и чернокоса млада жена. Седнахме и се загледахме в горящата къща и когато бяхме сигурни, че нищо не е останало, тръгнахме към баржата заедно с трупа на пазача отвън. Хвърлихме го на крокодилите, натоварихме се и потеглихме обратно, преди някой да вдигне тревога.

На връщане платихме на наемниците си и ги заклехме да си мълчат. Бяха ветерани и ме познаваха отдавна, а торбички злато, топла постеля и много храна бяха достатъчни да осигурят верността им. Знаеха и цената на предателството: мъчителна смърт. С Джарка се

измихме и преоблякохме и седнахме на покрива да закусим на сутрешния бриз. Гледахме бавния изгрев на слънцето и си спомняхме подобни утрини в Ахетатон. Докато говорехме, аз наблюдавах моя приятел и другар от много години, моя щитоносец в толкова трудни битки. Като млад беше красив, с къдрици черна коса, тъмни очи, усмихнати устни и маслинова кожа. Сега изглеждаше стар и уморен, в косата му проблясваха сиво и бяло, кожата му бе суха и набръчкана, а очите — с тъмни сенки, не ярки и весели както преди.

— Тревожиш се, Джарка — казах нежно. — Снощи ме попита дали не трябва да избягаме. Защо?

— Ехнатон бе от моя народ — отвърна той толкова бързо, че веднага разбрах колко дълго бе мислил за това. — Знаеш историята. Как хабиру ще станат велика нация, а от клана исраар ще се роди месия, спасител, който ще поведе тази нация към невиждано величие.

— Албинос — вметнах аз, — с бледа кожа и коса бяла като най-фината пшеница.

— Да — усмихна се той замечтано. — Знаеш ли, дядо ми беше албинос. Беше голям срам за нас. Викаха му „прокажения“. Както и да е...

Джарка се извърна да улови вятъра с лице. Гледах го и се чудех защо иска да избяга. Нима всичко се разпадаше? Наистина ли вече всеки се спасяваше поотделно? Дори и приятелите?

— Дотук ли беше, Джарка? — насилих се да се усмихна аз. — Кажи ми какво е положението, какво ще стане с нас?

— Ще бъда искрен с теб. Бъдещето не е планирано; но миналото трябва да ни държи заедно. Онова, което ни свързва, лорд Маху — потупа се в гърдите той, — са приятелството, другарството, общите несгоди. Но и двамата остаряваме. Аз имам Мерт, две деца — закашля се и премига. — Нека ти кажа какъв си ти, първо това да обясня. Казваш, че нямаш душа, приятели и близки, освен Набила.

Усетих лека тревога от начина, по който произнесе името на съпругата ми. Джарка улови погледа ми.

— Не, не — вдигна ръка той. — Ще ти обясня. Ти, лорд Маху, подобно на мен самия, си отгледан без братя или сестри, нямал си никого, освен леля си Изития, а тя е била изпълнена с омраза и желание да те нарани. Погледни се, Маху, египетски лорд, интригант, воин, убиец, атеист. Хранил си се на масата на най-великите, лежал си

в лоното на изобилието, но е трябвало да се справяш и с твърдия черен хляб на изгнанието и отхвърлянето.

Седях изумен от този мой приятел, обикновено толкова сдържан, а сега сговорчив, отворил цялото си сърце.

— При все това — продължи той с леко притворени очи — ти си все още малко момче, самотно, търсещо обич, близост; точно затова обичаше Ехнатон, Нефертити, Чедата от Кап, дори лорд Ай. Те са станали твоето семейство; никога не си ги предавал, дори когато те са го правили. Запазил си вярата си в тях, както и в мен. Тутанкамон в много отношения бе и твой син. Съзнавам, че не ти пука за Ай и останалите — това е вече в миналото, но все още имаш дълг, от който трябва да се освободиш. Ако Ай не е виновен за смъртта на Тутанкамон, какво ще направиш? Ще потърсиш висока длъжност? Съмнявам се. Ще се оттеглиш тук, в Къщата на вечнозелените кипариси? Добре. Обаче — изтри уста с опакото на ръката си той — ако Ай е виновен, трябва да бъде пролята кръв и аз съм длъжен да ти помогна — погледна ме с открит поглед. — Трябва да запазя вярата ти в мен на всяка цена.

— Освен — прошепнах аз — ако става дума за Мерт и децата.

— Точно така, това е линия, която няма да прекрача. Умолявам те да не го искаш от мен. Ако трябва да избирам; ще избира тях пред теб. Ето това е — сви рамене той.

Отпих от разредената с вода бира и се загледах в издигащото се в прекрасни кървавочервени багри слънце. Джарка ми беше казал истинската си позиция: един от малкото такива хора в живота ми.

— Мислиш ли, че ще стана фермер?

— Не се шегувай, господарю Маху! Ай е от моя народ; това го прави опасен. Ние сме водени и разкъсвани от мечти и пророчества и Ай не е по-различен — гласът му премина в шепот. — Ай познава тайната история на хабиру, той е не по-малко опасен от Ехнатон. Ами ако Ай гледа на себе си като на месия, спасител?

— Може да е какъв ли не — засмях се аз, — но със сигурност не е албинос.

— Не, но може да се вижда като вестител на новата ера. Ай таи собствени амбиции за блясък и величие. Повярвай ми, едва ли цели да възстанови старите египетски традиции. Хоремхеб и Рамзес са наясно с това.

— И в крайна сметка?

— В крайна сметка — призна Джарка — Ай ще се опита да облече в плът онази идея — каквато и да е тя — и това ще доведе до кръвопролития и хаос.

— Тогава да подкрепим Хоремхеб и Рамзес.

— Глупости — стана и се протегна Джарка. — Рамзес е същият като Ай. Ако зависеше от него, всеки хабиру, всеки член на клана исраар, ще бъде премахнат, за да се задуши мечтата, да се премахне всякаква опасност за бъдещето — приближи се и седна пред мен, като ме погледна умолително. — Господарю, с нас е свършено, с всичко е свършено. Да направим каквото трябва и да се изнасяме.

Понечих да отговоря, но чух звук откъм стълбата. Появи се Набила, придружавана от двама наемници — единия със слънчобран, другия с кошница и бастун. Станах да я поздравя. Беше хладна и уханна от нежната парфюмирана вода, с която се бе измила. Носеше бяла роба и шал с пискюли около раменете; лицето ѝ бе изрисувано, очите — изписани с черен въглен. Усмихна ми се, докосна леко устни до моите, после покри глава с шала и ми каза, че отива при роднините си.

— Налага се — подкачи ме тя. — Очакват ме. Ще им разкажа за премеждията си, а после трябва да ги приемеш тук, Маху, и да ги почерпиш, защото вече са и твои роднини.

Сетих се как Джарка току-що ми бе казал, че съм самотен, и избухнах в смях. Набила ме погледна неразбиращо, но аз я целунах отново, казах ѝ да внимава и че нямам търпение да се запозная с новите си роднини. Тръгна. Джарка я последва до стълбите, изчака да излезе, после се върна.

— Каракалите ни очакваха, господарю.

— Глупости! Тогава стражът нямаше да спи, нито пък онзи на вратата.

Джарка прескочи парапета с гръб към мен. Почувствах как ме полазва хлад.

— Набила. Господарю, тя наистина ли е тази, за която се представя?

— Джарка!

Ръката ми отскочи към скрития под възглавниците нож.

— Странни бяха обстоятелствата, при които я срещнахме, не мислиш ли? — изказа мислите си гласно Джарка.

— Не е уговорила онези пирати да нападнат кораба й — запротестирах аз, — нито пък е знаела, че ще я спасим.

— Мир, господарю, и махни ръка от ножа — обърна се той и седна с гръб към парапета. — Тя ни спаси в Ханаан. Освен това, изглежда, знае много за онази страна — вдигна глава. — Само Невидимия знае истината, господарю, но мисля, че тя е от моя народ. Със сигурност знае повече, отколкото ни казва. Спомняш ли си разговора миналата вечер. Спомена за Пентжу, който е в Тайнственото убежище. Не, господарю — вдигна ръка да го изслушам той. — Кучкаря каза само на теб и мен, както и Амендуфет при гробницата. Снощи Набила спомена Тайнственото убежище, преди още Амендуфет да отвори дума за местонахождението на Пентжу. Така че — наклони се напред той — откъде е знаела?

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

Нифи: огнен дъх на дракон или кобра

Залата на делфините в двореца Малгата никога преди не бе изглеждала толкова разкошна: синият таван с лъскави звезди прекрасно отразяваше блесналия мраморен под. Редиците колони бяха боядисани в успокояващо зелено, със златни и червени аканти при върха и основата. Стените бяха кобалтовосини, с рисунки на златни делфини, сребърни малки китове и други морски животни, уловени завинаги в радостни подскоци. Стъкленици от чист алабастр с най-прекрасни цветове светеха леко от стотиците ниши покрай стените, подобно на поле от летни цветчета. От двете страни на огромната зала имаше големи прозорци към царските градини, където на плодородната черна почва на Ханаан растяха всякакви цветя: нарциси, рози, лилии и зюмбюли, чийто аромат късният вечерен ветрец донасяше и примесваше с аромата на *кифие* от лотосите по повърхността на басейните на чистотата, както и със сладкия аромат от богато украсените кошници с натрошени ароматни парчета ливан и сандалово дърво.

В далечния край на залата имаше огромен мраморен подиум в кобалтовосиньо със златни и сребърни ръбове и предна част, инкрустирана с драгоценни камъни. От двете страни на подиума се издигаха колони в еднакъв цвят, свързани с арка от морскосиньо кедрово дърво, от която стърчаха нападащите глави на златни кобри — пазителите на фараона. От съседната зала музиката от дворцовия оркестър на Куш — живата мелодия на петте струни на лирата, примесена с тази на трийсет и двете струни на арфата — достигна върхната си точка. По-далече в съседните коридори отекна звук на систра, виещи тръби и рогове; разнесе се облак тамян, удари гонг и един глашатай занарежда титлите на фараона: Живия образ на Амон, Онзи, с прекрасните форми, Хор на Юга. Изсвириха тръби и голямата

двойна врата отдясно на подиума се отвори с трясък. Влязоха жреци от главния храм, параклиса и светилището, понесли кадилници и купи листенца от роза, следвани от държачите на ветрила, Нахтимин и висшите му офицери.

Коленичих върху лилавата възглавница със златен шев и хвърлих таен поглед наляво. Всички бяхме там, с фини златотъкани роби и плътни намазани перуки. Хюйи бе сложил златните си верижки и медальони, сочещи високата му длъжност. Майа, изрисуван като знатна курва, се движеше сред блещукането на бижута, огърлици и скъпи пръстени. Собек бе загърнат в кожа от пантера — знака на началника на полицията. По-нататък, облечени в бели ленени роби, коленичеха генералите Рамзес и Хоремхеб. Умишлено бяха избрали скромни одежди, без медали, сребърни пчели или златни яки за храброст.

Появи се Ай насред облак златен прах, цветни листенца и тамян. Влезе драматично през украсения с лапис лазули вход — великолепен като самия Хор, в плисирана ленена роба, висяща опашка на чакал и престилка от злато и емайл върху корема и слабините му. Извезани със злато сандали красяха краката му, а на главата му стоеше червено-бялата корона на Горен и Долен Египет, с прекрасни развети ленти от бляскави бисери. Носеше тоягата и жезъла пред гърдите си. На фона на викове като „Той е като слънцето, което се издига сутрин над източния хоризонт, залива света със светлината си...“, Ай зае мястото си на великолепия златен трон с инкрустирани със сребро подставки за ръце във формата на нападащи леопарди и крака във формата на глава на бик. Над трона имаше лека прозрачна златотъкана завеса с ярки диаманти. На пода пред него стоеше подобно столче, гравирано от кехлибар и инкрустирано с бляскави златни нишки.

Ай седна, отпусна крака и нарочно бутна столчето напред. Чух как Хоремхеб шумно пое въздух и се вгледах по-внимателно. Столчето бе украсено с картина върху сребърен лист, която описваше как фараонът наказва враговете си, чиито покрити с шарени кърпи глави и дълги коси сочеха, че са хети. Ай даваше ясно да се разбере: ако някога бъдеше постигната победа над тези народи на Деветте лъка, тя щеше да е негова и ничия друга. Хоремхеб стисна зъби; Рамзес измърмори нещо под носа си. Влязоха и другите. Анхесенамон, прекрасна в пищния си разкош, беше леко позакръглена. Изглеждаше великолепно

в снежнобялата си роба и сандали с дебела подметка, а красивото ѝ лице с онези съблазнителни очи, високи скули и чувствени устни бе обрамчено от прекрасна перука, която се спускаше до раменете и бе украсена със златни панделки. Седефени гривни красяха китките ѝ, огърлица от разкошни халцедони обвиваше красивата ѝ шия.

Анхесенамон седна на малкия трон отляво на Ай и скри лице зад ветрило от истински абанос. От дясната ѝ страна близката ѝ съзаклятничка, нейната придворна дама Амедета, толкова приличаше на господарката си, че се зачудих дали не е незаконна дъщеря на Ай. Амедета не беше облечена толкова разкошно, но седнала така на възглавниците с разтворено ветрило и тайнствен поглед, очите ѝ блестяха точно като на Анхесенамон. Тя открито ни се присмиваше. Или пък бяха две лисици, които си разменяха любовниците и се обичаха помежду си — разглезени малки кучки, но въпреки това много опасни. Отвърнах на погледа им възможно най-нагло.

В деня на последния съд, помислих си, тези двете ще си платят за всичко. Анхесенамон със сигурност не даваше вид на скърбяща вдовица, в едната си ръка държеше разтвореното ветрило, а другата — с дълги къносани нокти — бе поставила отстрани на трона на дядо си. Напомняше на великолепна свирепа котка с оголени нокти — красива, но жестока. Само за кратък миг очите ѝ срещнаха моите и безочливата ѝ усмивка угасна. Извърнах поглед и го впих с цялата си омраза във фигурата, седнала от лявата страна на Ай: Мерире. Вече не водач на Вечерните прилепи или *кеб-шер* на хетите, а върховен жрец на Червения параклис, водач проповедник на царската свита. Малкото му лице бе кръгло като ябълка, пълно и доволно, гледаше невинно със самодоволна усмивка, а в погледа му се четеше дълбока набожност, която никого не можеше да заблуди. Облечен бе с цялото величие на върховен жрец — фина бяла роба, злато и сребро около дебелия врат и китките и леопардова кожа около раменете. Носеше топчица билки, които периодично подушваше, а после вдигаше очи към небето, сякаш в непрестанна молитва. Готов бях да убия самодоволното копеле още там!

Последните от процесията стигнаха Залата на делфините: Началникът на кабинета на фараона, Пазачът на ветрилото, Хората от кръга, Хората на регистрите, Господарите на тайните на небесата, Проповедниците на Царския кръг. Нахтимин стоеше зад трона, той

единствено беше въоръжен. Всички бяхме претърсени при Великата порта. На свитите ни, включително и на Джарка, бе заповядано да чакат в двора, близо до Авенюто на сфинкса и Овена. Ай ни събра. Голямата двойна врата се затвори и ние веднага се проснахме в краката му, невидим глашатай започна да реди възхвали. Последва най-дългото мълчание, случвало се някога при такава церемония. Ай искаше да усетим присъствието му. Положението далеч не се подобри от някого — не съм напълно сигурен дали беше Хоремхеб или Рамзес, — който се оригна силно и продължително, както всички бяхме правили някога като деца в Кап, за да ядосваме учителите и писарите. Притиснах лицето си в пода с треперещо тяло, но си спомних за съвета на Джарка. Той много ясно бе формулирал заплахата. Чедата от Кап в момента се занимаваха с взаимни обиди и уловки. Бяха във война помежду си, но на този етап ние не бяхме във война с никого. Джарка бе допрял пръст до устните ми.

— Усмивай се и се кланяй, докато разберем какъв път трябва да поемем.

Решен бях да следвам този съвет и да не позволявам да бъда въвлечен в разпри или да се поддавам на провокации.

Най-накрая глашатаят заяви, че вече можем да погледнем лицето на Живия Хор. Изправих се и се възрях в онова смугло, зловещо, красиво лице с всезнаещ поглед и разтеглени в усмивка устни. Ай отвърна на погледа с черни и безмилостни, закрити от тежки клепачи очи. Вдигна ръка. Мерире падна на колене и занарежда някаква молитва с писклив носов глас. Загледах онова зло малко лайно, което се правеше на жрец.

Когато Мерире приключи с бръщолевенето си, Нахтимин се приближи и коленичи на възглавниците в краката на брат си с лице към нас. Носеше одеждите и отличителните знаци на Главнокомандващ, както и на Домоуправител. Прокламацията му не изненада никого. Хюйи бе затвърден като Надзирател на Дома на пратениците, Майа — на Дома на среброто, Собек — Началник на полицията в Тива. После щракна с пръсти и Собек излезе напред с малки ковчежета и ракли. Нахтимин започна да вади кървавочервени ръкавици, сребърни наниз и яки за храброст, които подаде на Ай, който пък от своя страна заяви със звънлив глас, че Хоремхеб и Рамзес са негови близки приятели и се радват на благоволенieto му; те са

„Смелчаците на царя“. Двамата бяха привикани като непослушни да се приближат и получат щедри хвалебствия и всички знаци на благоволенията на фараона. Хоремхеб бе обявен за Главен писар, генерал на Северната армия, командир на всички египетски войски отвъд Синай, както и управител на Мемфис. Рамзес бе наречен за негов помощник и заместник.

Това не означаваше нищо. Ай просто даваше онова, което те вече имаха. Аз бях настойник на принца; сега него го нямаше и вече нямаше причина да съм тук. Е, така да бъде.

След приключване на голямото лицемерно представление, Нахтимин нареди залата да се опразни и остави само нас, Чедата от Кап, хиените, нашия фараон и Анхесенамон. Преместихме възглавниците си в полукръг по-близо до трона. Един от стражите, кушит, донесе поднос със сребърна гарафа и позлатени бокали. Ай напълни чашата си и пи жадно, без да престава да се усмихва иззад ръба ѝ. Поделихме си виното. Внезапно осъзнах, че тази мраморна зала и цялата ѝ красота бяха мястото, където мечтите за империя се бяха родили и разцъфнали в реалност благодарение на Великия Аменхотеп. Сега бе притихнала, отпивахме вино и се наблюдавахме внимателно. Годиците бяха променили всички ни. Някога същата тази група, с изключение на Анхесенамон, бе седяла и заговорничала срещу всички останали, но сега това бе минало.

— Приятели — свали Двойната корона Ай и я подаде на Нахтимин, жест, който не ни убягна. — Приятели — измърка като котка той, — добре дошли в Тива Победителката! Ние сме приятели и сме тук да обсъдим общи проблеми. Враждите можем разрешим, въпросите — да изясним, а после всички можем да пируваме и да се радваме на приятелството си.

Мерире се подсмихна. Гневът ми се разбуди.

— Какво има, лорд Маху — улови промяната на лицето ми Ай, — какво не е наред?

— Не получих никаква длъжност.

— С времето и това ще дойде.

— Но не толкова скоро, колкото идва за предатели и убийци — посочих Мерире аз.

Ай стисна устни като учител, който се опитва да втълпи нещо на не особено буден ученик:

— Мерире винаги е действал в интерес на нашия дом. Той ни информираше за онези фанатици, които продължават да следват налудничавите идеи на Великия еретик.

— Както ние някога.

Ай пренебрегна Нахтимин, който рязко пое дъх.

— Миналото — усмихна се той — се намира зад запечатани врати; пред нас стои бляскаво бъдеще.

— Мерире се опита да ме убие! — извиках аз. — Той и отвратителните му Вечерни прилепи ме преследваха из цял Ханаан.

— Нямам нищо общо! — изписка остро Мерире. — Аз бях изпратен от господаря, от Божествения — поправи се той бързо — да издиря последователите на Ехнатон и да разбере за намеренията на враговете ни. Използвах позицията си, за да се сприятея с хетските принцове и да ги съветвам погрешно. Нито веднъж — посочи ме той с пръст — не съм те наранявал или заплашвал, нали?

Погледнах го яростно.

— Бях шпионин — изпуктя Мерире. — Работех за интересите на Египет. Трябваше да се преструвам, да играя театър, но накрая трябваше да избягам. Трябваше да предупредя лорд Хоремхеб, че хетите планират да се промъкнат в Египет зад гърба му — придърпа леопардовата кожа по-нагоре. — Вечерните прилепи не бяха под мое командване. Те бяха наемници, които изпълняваха заповедите на хетския двор.

Обърнах се към Хоремхеб.

— Вярно е, че бяхме предупредени. Единственото, което мога да ти кажа, е, че се придвижвахме на север от Синай, когато получихме информация, че хетите се движат бързо и възнамеряват да минат зад гърба ни, да отрежат обратния път към Египет.

— Достатъчно — изсъска Ай. — Миналото си е минало. Сега се нуждаем от приятелство, това е най-важно.

— Божествени — погледна ме презрително Рамзес, сякаш моите грижи бяха дребнави и неуместни, — Божествения баща Мерире сега се радва на мира на Великия дом, но все пак — засмука устна той — ние не бяхме тук, когато Тутанкамон е потеглил към Вечния запад. Стои въпросът за наследяването, за правото...

Ай кимна сериозно, сякаш това е тежък проблем, за който често мисли. До него Анхесенамон седеше царствено, а лявата ѝ ръка вече бе

върху бедрото на дядо й.

— Младият цар — занарежда Ай със сериозно и скръбно лице — получи пристъп и почина. Лорд Маху, ти самият си виждал пристъпите му. Божествения загуби способността си да говори, не реагираше — разпери ръце той. — Направихме всичко възможно, но смъртта ни го отне.

Всички замълчахме.

— Вярно е — кимна Ай бавно, сякаш отговаряше на невидим въпрос, знак, че много пъти е репетирал тази реч, — вярно е, че погребението на Тутанкамон бе доста набързо, но какво можех да направя? Египет беше във война; нямаше законен наследник. То-мери е на първо място. Бях привикан от жреците, войската и двореца. И без особено желание поех товара на Великия дом...

Докато Ай бръщолевеше глупостите си, си спомних въпроса, който някога му бях задал: ако Тутанкамон почине, без да остави наследник, кой ще получи Египет? Отговорът на Ай бе бърз и безжалостен: най-силният!

Всъщност точно това се бе случило и онази вечер. Ай ни даде много ясно да го разберем. След като изяснихме неотложните проблеми, или по-скоро ги изяснихме така, че Ай да е доволен, преминахме към други въпроси: подсилването на гарнизоните покрай пътя на Хор, защитата на диамантените мини в Синай и далечна военна експедиция в Куш. Ай нарочно ни караше да се занимаваме с тези въпроси и така ни принуждаваше да мълчим.

Срещата най-накрая приключи и всички бяхме поканени на великолепен банкет в Залата на Вечното слънце, която имаше собствени градини в центъра на двореца. Представляваше красива зала за аудиенции, макар и не най-голямата. Стените бяха покрити с миниатюрни слънца и знаците „анкх“ и „са“. Колоните бяха боядисани в червено, а златни лозови листа се виеха от основата до тавана. Огромни отворени прозорци стояха на трите стени, а под тях бяха построени кристалночисти басейни, които излъчваха хлад. По средата на залата имаше дълъг подиум от полирано кедрово дърво с окачено отгоре колело, което можеше хитро да се снижава, така че на рамката и прътовете да се поставят малки алабастрови лампи. Подиумът бе подготвен за празненството: подплатени за сядане възглавници бяха наредени в полукръг около масите от полирано акациево дърво.

Кушитски музиканти стояха на вратата, а хорове в градините отвън тихо напяваха химни. Ай, великият домакин, ни прикани да седнем и ние се отдадохме на царския пир с барбун и таджини от телешко, агнешко с нахут и други зеленчуци, бокалите преливаха от различни богати и силни вина.

Отначало се хранехме и пиехме схванато, но ароматът на виното и разточителното домакинство на Ай ни накараха да се отпуснем. Появи се Амедета и затанцува гъвкаво и чувствено. Като добре обучена хесета, тя се мятеше на мекото потропване на систрата и тамбурата. Облечена бе само в препаска с пискюли, прекрасното ѝ медно тяло блещукаше на светлината на бижутата, гривните и пръстените. Танцът бе посветен на победата на богинята Изида над убиеца Сет, а Хоремхеб и Рамзес не откъсваха жадни очи от нея. След танца, официалната част от празненството приключи. Гостите станаха от масите, преместиха се по меките мебели или излязоха на хлад в градината. Аз се озовах скрит от жарките лъчи на залязващото слънце под дългата сянка на един кипарис и загледах като омагьосан в туфичка диви билки, засадени в големи кръгли корита с чернозем. Докато се навеждах да ги подуша, чух кикот. Обърнах се: Анхесенамон стоеше зад мен. На отслабващата светлина толкова приличаше на майка си Нефертити — стойката ѝ с един крак леко напред, леко килнатата назад глава и презрителен поглед.

— Добре дошъл у дома, чичо Маху — провлече тя, като леко се поклащаше напред-назад. — Хареса ли ти танцът на Амедета?

— Господарке — поклоних се, но вниманието ми бе привлечено от Ай и Хоремхеб, които говореха енергично при стъпалата към залата. — Господарке, моите съболезнования за смъртта на съпруга ти, да не говорим за децата ти.

За миг усмивката на онази кучка се изпари, прекрасните ѝ рамене се отпуснаха и за кратко в очите ѝ проблесна тъга, която издаде, че все още има сърце...

— Аз... — Анхесенамон започна да удря в земята с върха на сандала си. — Чичо Маху — прошепна тя, — той изпадна в един от онези пристъпи.

— Той — опитах се да задържа гласа си спокоен, — той говореше ли някога за мен?

Тя се усмихна и последвалите думи решиха съдбата ѝ и тази на царството ѝ, кълна се в Живия Хор!

— Чичо Маху, той никога не спираше да говори за теб. Той вехнеше по теб, седеше и нареждаше: „Чичо Маху така би направил, така би казал. Кога ще се върне чичо Маху? Защо е заминал, ще ми донесе ли подарък?“. Разболя се, не можеше да говори. Пентжу дойде, но и той, и останалите нищо не можеха да направят.

Продължи да нарежда като малко дете, докато не можех да поема повече. Притиснах пръст върху устните ѝ и я погледнах ледено в лъжливите очи.

— Достатъчно — изсъсках и се отдалечих.

Някой извика името ми, но аз продължих да вървя навътре в онази прекрасна градина, докато стигнах до езеро с формата на „Г“, оградено от пергола^[1], по която се виеше лоза. Отидох при входа. Целият басейн се намираше под сянката на огромен кипарис, около него имаше цветя, чийто аромат се смесваше с този на водните лилии. Покрай папирусовите храсти в края мързеливо се носеха патици. Градината бе променена, но езерото навявяваше спомени. Някога там се бях разхождал с Ехнатон, Нефертити и Ай и планирахме как да окажем отпор на властта на жреците. А не доведохме ли с Джарка точно тук младия Тутанкамон, за да го научим да лови риба?

Седнах на дървената пейка и заплаках за моето златно момче. Мислите идваха и си отиваха. Клепачите ми натежаха и задряха за по-дълго, отколкото ми се искаше. Когато се събудих, вече се стъмваше. Стреснах се от някакъв звук и се обърнах рязко. На входа на перголата стоеше Мерире, облечен елегантно в бяла роба и венец около врата. Зад него имаше редица тъмни сенки. Забелязах златно-синия немес, кърпите за глава на личната стража на фараона.

— Маху, изглеждаш ми стреснат.

— Тъмно е — отсякох аз, — а и не ми харесва мисълта, че си ми зад гърба.

— Гостите си тръгват. Божествения иска да те види — помаха с пръсти Мерире. — Ела.

Нямах избор. Не ме поведоха към Залата на вечната светлина, а през градината. Мерире притичваше отпред, а пред него — носачи на факли, чиито пламъци пукаха и пращяха в зловещата тъмнина. От двете ми страни вървяха Накту-аа, въоръжени с щитове и назъбени

саби. Навлязохме в изоставена и необработвана част от градината и стигнахме до стълбище към подземна пещера. Вероятно някога е било изба, не знам. Наредено ми бе да остана отгоре на стълбището, а Мерире изтича надолу като маймуна. Времето течеше. Стражите се събраха около мен с безмилостни очи и белязани лица. Разпознах един от тях: другар от една кампания преди години. За част от секундата лицето му се отпусна и той ми направи знак с очи да внимавам. Вратата долу се отвори.

— Ела! — нареди някакъв глас.

Стражите ме придружиха надолу и ме избутаха през полуотворената врата. Отсреща се простираше ярко осветена от факли зала с висок таван. Ай и Мерире седяха върху купчина възглавници, облежани на две наклонени плочи като от погребална зала. На една от тях имаше труп. Косата и брадата бяха изцяло обръснати, но благодарение на наклона на плочата разпознах белязаното лице на наемника, който ни бе водач от Ханаан и който бе изчезнал безследно, когато срещнахме армията на Хоремхеб. В ъглите на плочата горяха факли. На тази ослепителна светлина ужасните рани по гърдите му изглеждаха дори още по-зловещи. Очите, независимо от поставените в тях скарабей, бяха полуотворени, сякаш ме гледаха, а окървавените му устни бяха готови да прошепнат някаква тайна.

— Заповядай, лорд Маху! — посочи един стол на няколко крачки пред тях Ай.

Подчиних се. Вратата зад мен се затвори и чух стъпки. Накту-аа пазеха входа. Насилих се да запазя спокойствие. Огледах се и забелязах ужасяващите картини на стената, изобразяващи демони от подземния свят: огромен хищник, крила в яркосиньо и охра; фигура с глава на хипопотам с червен диск над главата, която държеше два остри ножа; дете със зловещ вид, уродлива жълта глава и червено тяло размахваше два меча — единия син, другия зелен. Разпознах Пазачите на клетките, Демоните на нощта, Господарите на ужасите с лица, обърнати наляво. Довели ме бяха тук, за да ме сплашат, и може би имаше от какво да се изплаша.

Години по-късно, докато се криех в Куш, случайно срещнах онзи страж, който ме бе предупредил с поглед. Тогава вече беше знаменосец в една от великите крепости отвъд Праговете. Една вечер ми разказа на кана вино, че Ай е бил започнал да практикува *шекти*, зла магия, а

Мерире наистина е бил *кеб-шер*, изоставил пътя на Единствения и станал последовател на Шемите, Хищниците на тъмнината. Сподели ми, че Ай и Мерире използвали трупове на непогребаните, за да привикват духовете им от ледената земя на мъртвите да им помагат. Може и така да е било, но в онзи момент повече ме интересуваха живите.

Ай беше облечен с препаска и проста роба, Мерире — също, а по лицата им бяха изрисувани странни знаци. Ай посочи с палец зад гърба си.

— Хората на Нахтимин го заловили в Червените земи.

— Кой е той?

Ай се засмя тихо.

— Него и сина му.

— Къде е синът?

— Мъртъв някъде сред Червените земи.

— Защо не сте донесли и него?

— Лежи наред пясъка близо до оазиса на Бога лешояд.

Спомних си мястото: малко пространство с палми на около три километра в пустинята на изток от Тива.

— Той е бил водачът ви в Ханаан, Маху — изведнъж стана рязък гласът на Ай. — Идвал е да те види заедно със сина си. Носел е съобщения от Ехнатон.

Сърцето ми подскочи, но запазих безизразен вид. Мерире ме наблюдаваше напрегнато.

— Какви съобщения? — попитах.

Мерире затвори очи.

— „До приятеля ми Маху“ — занарежда той. — „Забуления, за последен път, но с цялото си приятелство, изпраща поздрав и ти пожелава сбогом. Ще замлъкна завинаги, докато се срещнем сред горите на Озирис, както в онзи първи ден, когато светлината се роди. Намери Пазителите. Сбогом, Маху, Песоглавецо от Юга“.

— Нямате доказателства — отвърнах рязко аз.

Мерире отвори очи. За първи път в мизерния му ужасен живот разбрах, че това лайно не лъже. За миг Маат бе преминала като полъх през езика му. Казваше истината. Ехнатон говореше за онази първа сутрин, когато се бяхме срещнали покрай горичката в двореца Малгата. Разбрах и защо Нахтимин не бе довел сина на наемника:

вероятно го бяха измъчвали, за да издаде съобщението. Усетих дълбока тъга, чувство за празнота във всичките си крайници. Ехнатон наистина си бе отишъл. Вече нямаше да броди сред хората. Изпитах умора и за кратък миг осъзнах защо Ехнатон се бе изтощил толкова, така отвлечен от чашата на властта. Но за мен все още съществуваша Набила, Джарка...

— Нали точно ти каза, че Ехнатон е умрял преди много време — обърнах се към Ай аз.

— Така е — подсмихна се Мерире, — ако изобщо има някакво значение. Сега вече наистина е умрял — присви очи доволно той. — Но нека поговорим за живите.

— Оженил си се, лорд Маху, поздравления! Красива жена. Истински щастливец — както и тя, че сте я спасили — грейна насреща ми Ай.

— Защо изпрати онзи писар да заговорничи да ме убият? — обвиних го аз.

— Глупости! — усмихна се Ай, а лъжливите му очи блестяха от възмущение. — Ние се радваме, че се върна жив и здрав, Маху, просто се чудим в чий лагер си се разположил.

— Пентжу — обади се Мерире. — Пентжу говорил ли е с теб изобщо?

— Знаеш, че не е.

— Как можем да ти вярваме, Маху?

— Не можете, нито пък аз на вас. Съдете по действията ми — продължих аз. — Нали се сецате за онези Каракали, които издирвахте? — шумно поемане на дъх зад гърба ми даде да се разбере, че убиецът Нахтимин също присъства. — Не сте избили всичките, така че аз свърших тази работа. Имам приятели в града, които всичко ми казват. Идете в Къщата на смокините. Претърсете останките: Каракалите са мъртви, подарък, Божествени — постарях се да скрия сарказма си аз, — от мен и Джарка.

— Да, имаше пожар — обади се Нахтимин зад мен. — Кой е наел Каракалите, Маху?

— Божествени, ако знаех...

Ай се засмя и се обърна към малката инкрустирана с абанос масичка пред себе си. Вдигна прекрасен бокал със скъпоценна украса и отпи. Разпознах чашата и гравирани лъвски глави, синята

кобалтова рамка и столче: Бокала на славата на Аменхотеп Великолепни, знак за величие, лична собственост на Пентжу. Ай вдигна тост с нея.

— Значи не си говорил с Пентжу?

— Знаеш, че не съм — посочих чашата аз. — Крие се в Тайнственото убежище. Изплашен е.

— Няма съмнение, че е изплашен — вдигна бокала Ай и го разгледа с нескрита алчност. — Изпрати ми това в дар или подкуп. От какво се страхува, Маху?

Погледнах го с искрено неразбиране. Пентжу се криеше, опитваше се да се защити и, познавайки стария си приятел, вероятно имаше сериозна причина да го прави. Но защо ще изпраща Бокала на славата на Ай?

— Кои са Пазителите, лорд Маху? — запита заплашително Мерире.

— В името на повелителите на светлината, ще ми се да знаех — заекнах аз, за да прикрия лъжата.

— А можем ли да ти вярваме?

— Толкова, колкото и аз на вас.

— Знаеш ли — млясна с устни Ай, — че Хоремхеб поиска ръката на Анхесенамон — засмя се сухо, но беснееше от ярост. — Как смее онзи селянин от Делтата — изсъска той, — чието легло негодната ми дъщеря вече споделя, да иска да се ожени за внучката ми, Царицата в траур? Той мечтае за слава, Маху! Някой ден ще ми се наложи да се изправя срещу тези мечти, Маху, и тогава ще трябва да решиш — вдигна чашата още веднъж, после щракна с пръсти в знак, че трябва да се оттегля.

Скоро след това напуснах двореца заедно с Джарка и двата ескорта от наемници. Минахме през мраморната порта. Един наемник вървеше напред с факла, друг — най-отзад. Джарка се препъваше край мен полузаспал. Каза ми, че е изпълнил заповедта ми и е информирал Собек за очистването на Каракалите.

— Беше изненадан и без съмнение ще каже на Майа, който пък ще каже на Хоремхеб.

— А каза ли му защо?

— Разбира се — изкиска се Джарка. — Направихме го, за да помогнем на Хоремхеб. Ако бяха ударили, вината щеше да падне върху

него.

Спрях се и се загледах в кръглата луна, понесла се по небесните ливади.

— Ехнатон наистина е мъртъв — прошепнах аз. — Знам това. Потеглил е към Вечния запад, или — добавих горчиво — към вечното забвение.

Джарка избърза малко напред и падна на колене. Покри лице с ръцете си и прошепна молитва на собствения си език. Заклати се напред-назад, после изтри очите си и се изправи. Разказах му и останалото: за смъртта на наемника, за желанието на Хоремхеб да се ожени за Анхесенамон. Джарка сграбчи ръката ми и ме придърпа поблизо.

— Това е краят — прошепна той в лицето ми. — Господарю, това наистина е краят. Трябва да избягаме. Денят на последния съд е близо и всичко това ще завърши с кръв...

[1] Перголите са леки паркови елементи, които се състоят от колони, носещи скара от дървени греди. Те се допълват от увивни растения, храсти и цветя. Колоните са изработени от камък, дърво и имат различно сечение — квадратно, правоъгълно или кръгло. Кръглите колони могат да бъдат увенчани с капители. В парковата композиция перголите служат като преграда, която разделя различни паркови пространства. — Б.р. ↑

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

Неб-т кепер: богиня змия

На следващата сутрин станах рано. Подобно на спомен от кошмар, предупреждението на Джарка ме отрезви. Небето бе още тъмно. Седнах на покрива и загледах в полумрака как мъглата се върти и къдри сред палмите покрай реката. Вятърът беше много студен, сякаш като предупреждение за ужасите на предстоящия ден. Седнах на една рогозка в ъгъла на външната страна и засърбах разрежено вино с мед. Събитията от изминалата нощ препускаха като искри през душата ми. Ай ме бе заплашил, Мерире бе по-злокобен отвсякога. Гледах как небето на изток бавно порозовява с приближаването на слънцето. Напомни ми за алените рани по трупа на онзи наемник. Ай не ми вярваше, не получих никаква висока служба, щяха да чакат за най-дребния знак за предателство от моя страна. Единствената причина да не ми посегне бе, че съм Чедо от Кап и нападение срещу мен щеше да предизвика враждебността на останалите, както и да им подсказва, че те също са набеязани за премахване. Беше въпрос на изчакване, но изчакване на какво? Ехнатон беше мъртъв. Той и мечтите му се бяха превърнали в пепел. Запитах се защо е бил изпратен наемникът. Явно е носел по-подробно послание, но какво? Може би Джарка имаше право. Време беше да се спасяваме, но къде? В Мемфис или отвъд пътя на Хор?

Испаднах в нещо като транс, почти не усещах засилващото се слънце и първата щипеща жег на деня. Замислих се за съкровището си. Сетих се за търговците в Мемфис и Делтата, с които имах тайно споразумение. Джарка се качи и попита дали ще ходя в града. Прошепна нещо за Пентжу, но аз не го слушах. Погледна ме някак странно и замина. Слугите донесоха храна и кани леденостудена вода. Децата изтичаха в градината да играят, гонеха се около Езерото на чистотата. Мерт и Набила, заедно с помощничките си, се

присъединиха към тях. Някой беше донесъл торба от финия златен пращец, който се хвърля на процесии. Децата гонеха Мерт и Набила и хвърляха шепи от него по главите им. Загледах се в тази сцена на домашно доволство и се запитах още колко ще продължи.

По-късно Набила се качи при мен, придружавана от слуга, който носеше ветрилото и слънчобрана ѝ. Не беше преоблякла робата си, но бе сложила тънък мрежест шал със сребърни пискюли срещу слънцето. Каза, че искала да пообиколи пазарите из града, и преди да попитам, посочи слугата, който бе праметнал кожен колан през рамо, и обяви, че има достатъчно сребърни дебени и златни уни. Целуна ме леко по устните, очите ѝ бяха очертани с черно и изпълнени с живот. Беше нервна, но аз бях прекалено разсеян да забележа. Отиде до стълбите, после се обърна, погледна ме и се усмихна. Красив жест! Помислих си, че ще се върне отново, но тя поклати глава, сякаш говорейки на себе си, и слезе. Чух топуркането на обутите ѝ в сандали крака, дърдоренето на слугата, после всичко замря.

Тогава за последен път видях Набила, моята красива съпруга само от няколко месеца. Претърсих всичко. Подкупих когото можах, другаде умолявах. Понякога заплашвах, но никой не знаеше къде е. Само Ай и Нахтимин знаеха истината и я занесоха в гроба си заедно с останалите ужасяващи тайни на жестоката им битка за власт.

Винаги съм си мислил за онзи ден като време на тишината, на тайнствен ужас и скрита опасност, но отначало беше толкова тихо. Останах на покрива. Един слуга донесе слънчобран, после и втори за подносител с плодове. Пих прекалено много и се събудих с подпухнали очи и език. Къщата и градината бяха смълчани. Децата бяха се прибрали на хладно. Чувах се единствено крясъкът на някаква птица, непрестанното жужене на насекомите, а после и виковете на слугите, които тичаха към една от страничните порти. Грабнах бойния си колан, закопчах го и се затичах тромаво по стълбите. Джарка вече беше в приемната. Беше преобърнал една маса и стол и крачеше напред-назад, като сочеше покрития в прах Собек.

Старият ми приятел не изглеждаше закръглен и весел както обикновено. Носеше бляскавата кожена пола и колана, обозначаващ службата му, кожа от пантера около раменете, кожени предпазители на китките, здрави походни ботуши на краката. На входа се тълпяха меджаи с типичните плисирани поли от тъмна кожа и нахъдрени черни

коси. Ярκο оцветени пера се развяваха от вързаните на топка на тила коси. На вратовете си имаха висулки с изображение на богинята лешояд, знака на елитния полицейски корпус, който патрулираше из Некропола, Града на мъртвите. Когато се приближих, Джарка замлъкна. Собек тръгна към мен, сграбчи ръцете ми и ме издърпа за прегръдка. Едната му ръка притисна главата ми, така че да не мога да се отдръпна.

— Пентжу е мъртъв — прошепна той. — Внимавай какво казваш и какво правиш.

Изправих се шокиран. Пентжу, пияният ми приятел, някогашният елегантен царски лекар, момчето, което дразнех в Кап, пазителят на толкова от моите тайни!

Наистина това бе Денят на Нощния бог, Сезонът на мрака! Пентжу беше връзката с миналото. Опитах се да успокоя дишането си.

— Бъди разумен — прошепна отново Собек. — Нямам пълна вяра на всичките си хора.

Освободих се от хватката му. Собек стоеше пред мен с почервенели очи — не съм съвсем сигурен дали от прахта или от плач.

— Как? — едва успях да попитам.

— Най-добре ела да видиш. Не съм преместил тялото му.

Казах на Джарка да пази къщата. Той искаше да ме придружи, но аз му изкрещях да остане. Спомням си, че нахлузих чифт сандали и взех един бастун с дръжка с главата на Анубис от една кошница до вратата. Странно как човек помни такива незначителни подробности...

Излязох от дома си и забързах през сенчести пътища, покрай позлатени имения и огромни вили, после в града през величествената Тюркоазна порта. Спомням си врявата, прахоляка и миризмата. Такава противоположност на спокойствието на моя дом. Минахме покрай храмове и дворци, блеснали от злато, сребро, кехлибар и лапис лазули, по широки улици, украсени с ръмжащи лъвовe с човешки глави от черен гранит, които се взираха в изсечените от розово дърво сфинксове на отсрещната страна. Стигнахме Великото пристанище при Нил и неговите колони, украсени с изображения на подвизите на предишните фараони и победите им над народите на Деветте лъка. Наложих се да изчакаме бойна баржа. Собек отказваше да говори с мен, раздаваше заповеди и ревеше на хората да сторят път за офицерите на фараона. Най-накрая в пристанището се плъзна кораб със знамето на Хор и се

качихме на борда. Нил бе все още пълноводен, течението бе силно и гребците трябваше да се борят с него, докато съгледвачите ни на носа надуваха рогове с всичка сила и предупреждаваха другите съдове да се отдръпнат. Не изпитвахме никакво уважение към хората. Една погребална баржа пренасяше украсен ковчег, придружаван от скърбящи и певци: на тях също бе заповядано да ни пропуснат.

Спуснахме се като стрели към владението на Озирис, огромното пристанище на Града на мъртвите с надвисналите статуи на боговете: Озирис с човешко лице и Анубис с кучешка глава. Чакаха ни още меджаи, придружавани от знаменосец със знаме с изрисуван ширококрил лешояд. Изтичахме през Града на мъртвите, по тесни пътеки и дълги смрадливи улици, където боклукът бе струпан на високи купчини, голи деца ровеха с пръсти сухи изпражнения за огнищата у дома. Вонята на гниеца растителност се надпреварваше с всепроникващата миризма на работилниците за мъртъвци, къщите за балсамиране, където Хората на гробниците правеха печеливш бизнес с изкормването на трупове, почистването им в естествена сода и напълването на труповете с най-различни продукти — от смрадливи черни парцали до скъпи мазила и благовонни масла. Продавачи на ковчези, майстори, скулптори и дърводелци гръмогласно предлагаха услугите си. Опърпани писари се хвалеха, че могат да изпишат всяка буква. Група храмови вестители седяха в един ъгъл и подготвяха кол, на който щеше да бъде набит един грабител на гробове. Виновникът стоеше овързан, разтреперан от ужас в очакване присъдата да бъде изпълнена за назидание на всички, на които някога може да им хрумне да ограбват мъртвите.

Животът в Града на мъртвите бе като водовъртеж около нас. Някой ми бе казал някога, че в Некропола живеят около четирийсет хиляди души, а всеки ден се извършват около две хиляди балсамирания. Нищо чудно, че кръчмите и бирариите печелеха толкова добре, а мръсните смрадливи улици гъмжаха от проститутки от целия свят. Всички се разпръснаха при задаването на меджаите, цели улици се изпразваха за миг пред очите ни. Мъжете лешояди бяха добре известни с уменията да си служат с боздуган и меч. Пресякохме огромното Авеню на балсаматорите и през истински лабиринт от канали стигнахме до сърцето на Некропола. Къщите бяха видимо победни; нямаше толкова много деца и товарни животни, а само тъмни

сенки по входовете, които се отдръпваха при появата ни. Най-накрая влязохме в Тайнственото убежище — злокобно място, пазарен площад с къщи от всички страни, а в центъра, заобиколена от прашни смокини, се намираше укрепената къща, в която Пентжу бе избрал да се скрие.

Беше като от сънищата. Построена бе някога за укрепено убежище на меджаите — от сив варовик, с тесни прозорци от всички страни на двата етажа. Отзад имаше малка градина, отпред — главен вход със стъпала, а във всеки край имаше странична врата. Тук ни чакаха още от хората на Собек. Бяха отцепили площада и сега клечаха с готови лъкове в сянката на смокините. Собек обясни, че долният етаж служи за пиене и търговия, а горният бе бордей за митанийски проститутки.

Когато нахлухме през централния вход, всички посетители вече се бяха омели. Група курви с гъсти намазани перуки, почти скриващи лицата им, чисто голи, с изключение на плетените пояси, се бяха сгушили в един ъгъл. Съдейки по замаяните им погледи и нечленоразделния говор, очевидно бяха решили да удавят страха си с щедро предлаганите от мазния тлъст собственик купи вино. В друга стая, чийто вход се пазеше от меджаи, се намираше съвсем различна група. Отначало помислих, че са жени — с дълги перуки, изрисувани лица и бродирани роби. Миризмата на парфюм бе толкова тежка, че можеше с нож да се реже.

— С какво право — извика един от тях и се опита да избута пазачите си — ни задържате тук?

Гласът бе гърлен и мъжествен, с леко фъфлене. Забелязах леката сивкава линия над горната му устна. Дори такова количество бои и козметика не можеха да прикрият мъжкото лице.

— Женчовците! — прошепна Собек и ме побутна напред.

Спомних си как някой ми бе казал, че Пентжу е наел тези травестити да го пазят. Независимо от женствените им маниери и изрисувани лица, Женчовците бяха една от най-свирепите шайки в Града на мъртвите. Проститутки и пасивни хомосексуалисти, сутеньори и сводници, всички специализираха в продаването на човешка плът и не се интересуваха от възрастта или пола на жертвите си.

Минахме през запуснатата приемна, огнището в средата бе препълнено със сива пепел. Груби рисунки по стената изобразяваха

момичета от храмовете — хесети и проститутки — във всякакви възможни пози. Мястото вонеше на прегоряла храна и вкиснато вино. Качихме се по стълбите към втория етаж. Стаята на Пентжу бе по средата, в края на много тесен коридор, който миришеше на евтино масло и животинска мас. Тежката врата на стаята беше разбита и висеше накриво на кожените ѝ панти. Вътрешните резета отгоре и отдолу бяха изтръгнати. Самата стая обаче бе изненадващо чиста и подредена, дървеният под бе полиран, а стените — белосани. Колоните в средата бяха дискретно боядисани в свежозелено и синьо. По стените бяха закачени бродирани платна. Имаше две кадилници за тамян — почернели и обгорени, а на масата за ядене бяха наредени буркани със стрити билки. Мрежестата завеса около леглото бе снежнобяла; сандъците и ковчетата — непокътнати.

Тялото на Пентжу лежеше проснато върху възглавниците покрай подиума точно под счупения прозорец в далечния край на стаята. Приблжих се и коленичих до него. Приятелят ми се бе състарил: рядката му коса бе побеляла, прорасналата брада приличаше на старческа. Почти нямаше бижута, ако се изключи една гривна, която му бе подарък от Тутанкамон. Туниката му бе чиста, но сега отпред бе изцапана с вино и повръщано. Лицето му бе сивкаво, с увиснала брада и зейнала уста, а очите му бяха обелени в предсмъртни мъки. Сякаш се бе смалил. Вдигнах туниката. Беше се изпуснал, а по корема му имаше тъмен обрив. Подуших устата му: дъхът му бе много сладък, сякаш е дъвкал стафиди; по езика му имаше белезникаво жълт налеп, също и по устните му — сякаш бе пил пълномаслено мляко. Взех ръката му: плътта бе студена, а мускулите — вкочанени.

Собек приклекна до мен.

— Не е пристъп — прошепна. — Когато пристигнахме, някои от клиентите още не бяха успели да избягат. Един от тях бе лекар от Дома на живота при храма на Мерецегер.

— Отрова?

Собек кимна.

— Казах на лекаря да го прегледа внимателно. Мисли, че е някаква отровна билка, смесена с вино, само че... — стана, избърса потта от челото си и огледа стаята. — Има две кани вино и пет чаши. Не открих отрова в нито една от тях.

— А храна?

— Тази сутрин Пентжу е бил в отлично здраве. Нашият лекар никога не се хранеше преди залез-слънце.

Помолих Собек да изчака няколко минути и коленичих до тялото, като се опитах да го приведа във възможно най-добър вид. Исках да затворя очите, но мускулите вече се вкочаняваха, така че откъснах една лента от чаршафите на леглото и я завързах около лицето му.

После затворих очи и се опитах да си спомня миговете, които двамата бяхме прекарвали в смях и закачки, в пиене и пиршества. Не вярвам в Далечния запад. Зад Далечния хоризонт няма нищо. Ако боговете съществуват, то със сигурност не ги е еня, а ако има демони, те със сигурност не са и наполовина толкова жестоки, колкото някои от хората, с които съм се срещал и борил през годините. Казах една поема за приятелството, за слънчеви дни и ароматни вечери с изобилна храната и пенливо вино. После коленичих и погледнах през рамо. Собек и хората му отваряха различните сандъци. Станах, отидох до единия прозорец и се вгледах към прашния площад. Сенките се издължаваха. Привиках Собек и го попитах какво се бе случило всъщност. Той изтри лице с една кърпа, праметна я на рамо и се облегна на стената.

— Пентжу се укриваше, но не знам от какво точно. Не срещам голямо разбиране у собственика или Царицата на удоволствията — подсмихна се Собек. — Така се нарича съдържателката на бордея. Има четири митанийски момичета; изглежда, Пентжу се е сближил с тях — въздъхна той. — Не са от най-красивите, но явно Пентжу се е чувствал спокоен в тяхната компания.

— Знаеш защо — отвърнах. — Хийа, майката на Тутанкамон, беше митанийска принцеса. Тя и Пентжу бяха много близки. Царицата на удоволствията, изглежда, му е напомняла за нея.

— Е, без съмнение добре са се грижили за него. Носели са му храна. Той ги е лекувал — посочи един сандък Собек. — Пентжу е пренесъл и съкровището си и няма нужда да питаш — всичко си е на мястото. Нашият лекар бе добре пазен от Женчовците. Патрулирали са около къщата, а вътре пред вратата му е имало охрана. Те са отворителни и опасни като змии, нищо че изглеждат така невинно. На никого не е било разрешено да влиза без тяхно знание.

— А днес? — погледнах прозореца и за миг се зачудих къде е Набила.

— Тази сутрин Пентжу станал и както обикновено се разходил из Тайнственото убежище и изпил две чаши вино. Според свидетели бил сънен, но весел. После се оттеглил в стаята си с две от митанийските момичета. Тръгнали си малко преди обед. Обикновено на обед заспивал, но днес — въздъхна той — нарушил режима си. Имал двама посетители, две жени, маскирани и скрити зад наметала, макар че стражите твърдят, че са били млади и миришели на хубаво, като придворни дами. Всяка подала по един свитък на стражите, които ги предали на Пентжу.

— Намерихте ли ги?

Собек посочи малка тава за претопляне върху почти скрита зад разбитата врата масичка.

— Въглените са все още топли. Може би папирусите са изгорени тук. Първата жена си тръгнала след около час. Малко след нея пристигнала втората, но посещението било по-кратко.

— И охраната не може да ни каже нищо повече за тях?

Собек поклати глава. Забелязах, че един от меджаите изпразни сандък на земята и започна да ровичка из съдържанието — натрапчив жест, който ме отврати. Извиках му да остави нещата, той ме погледна, после хвърли поглед на Собек, който му кимна и заповяда на него и останалите да излязат. После двамата претърсихме стаята — сърцераздирателна задача. Пентжу бе преместил повечето си вещи, горчиво-сладки от миналото. Запазил беше дори плочката си за писане от ученическите дни в Кап, както и бродираните шалове от деня, когато стана лекар в Дома на живота при храма на Изида. Имаше подаръци от Ехнатон и други членове на Царския кръг: статуя на митанийски бог — без съмнение дар от принцеса Хийа; къдрица в кожена торбичка с изписани царските имена на Тутанкамон; ковчежета за бижута с огърлици от халцедони, бляскави порцеланови гривни, сребърни и златни пръстени, инкрустиран нагръдник и яка с висящ медальон с образа на Хатор — Господарката на смокините. Имаше сребърни дебени и уни и златен пращец в торбички от телешка кожа.

Едно нещо веднага ми направи впечатление. Пентжу пишеше много. Гордееше се, че е писар, поклонник на Тот, но не намерих нито едно писмо или папирусов свитък; само медицински трактати, един за лявото ухо и един за болестите на ануса, както и откъс от химн, хвалебствена песен за славата на Озирис. Бях силно озадачен. Колкото

по-внимателно претърсвах вещите му, толкова повече се убеждавах, че е унищожил всичко, което би могло да застраши самия него или други хора. Сякаш е очаквал да бъде арестуван или незабавно екзекутиран: нищо уличаващо, нищо, което да послужи за обвинение към него или другото. Собек откри един-единствен документ в тайно отделение в едно от ковчежетата за скъпоценности. Оказа се последната воля и завещанието на Пентжу, изготвено от някой храмов писар. Започваше с традиционната за този вид документи протяжна молитва към Озирис и даваше да се разбере единствено, че оставя всичко на митанийската куртизанка, Царицата на удоволствията.

— Ще се зарадва — измърмори Собек. — Сърцето й ще запее от удоволствие.

Изправи се с клатушкане и сложи ръце на кръста. Вгледах се внимателно в него. Всичко се разпадаше, отиваше си. Вчерашните братя и съюзници днес можеха да бъдат съперници, а утре — врагове. На кого бе верен Собек? Можех ли да му имам доверие? Дали имаше пръст в убийството на Пентжу? Със сигурност изглеждаше истински озадачен от случилото се. Въртеше нервно златната си обеща, а по плешивото му теме бе избила пот.

— Става дума за опитен лекар — върна се при мен Собек.

— Пентжу може да беше пияница, но познаваше виното си и беше много предпазлив. Няма съмнение, че е пил отровено вино, но в стаята няма такова. Така че как се е озовало тук, без да остави никаква следа след себе си?

— Освен по горкия Пентжу.

— Да, освен по горкия Пентжу. Изпил го е и е умрял сам.

— Възможно ли е някой друг да е влязъл?

— И да го е насилил да изпие отровата? Съмнявам се — засмя се Собек и отиде при прозореца. — Прозорците бяха затворени. Навън има охрана, също и пред вратата, която пък е била залостена отвътре.

— Как тогава са го открили?

— Един от Женчовците се загрижил и започнал да хлопа по вратата — сви рамене той. — Не последвал отговор. Пентжу бил дал строги заповеди. Ако се случи нещо странно с него, веднага да те извикат.

— Но не са го направили.

— Да, да — погледна ме косо Собек. — А ако си мъртъв, да се обърнат към мен — разпери ръце. — Известно време те нямаше в Тива. Аз съм известен в тази долна дупка. В крайна сметка — добави сухо той — нали се предполага, че съм началник на полицията.

— Предполага?

Кимна по посока на вратата.

— На някои имам доверие, но предполагам на повечето плаща Нахтимин. В двореца без съмнение вече ще са известени за случилото се тук.

— А не искаш ли да знаеш със сигурност? — сграбчих го за ръката аз. — Собек, толкова ли си доволен от хубавата страна на живота, че си забравил миналото? Пентжу беше наш приятел, другар, и е бил убит! — впих нокти в кожата му. — Искам да знам защо!

Собек се съгласи и извика на офицерите да доведат охраната. Двамата седнахме на плетени столове и разпитвахме Женчовците. Все още си ги спомням — побойници, убийци, мъже без сърце и душа, с безизразен поглед и безчувствени лица, двойно по-зловещи, задето се обличаха като хесети с гъсти намазани перуки, изписани очи, начервени бузи и устни, а мускулестите им тела бяха загърнати в надиплени роби от най-фин лен. Носеха обеци и огърлици; един дори носеше красива яка около тънкия си врат. Походката им бе женствена, поклащаха се леко с високи обувки от щавена кожа сред облаци евтин парфюм. Но бяха истински опасни. Превземките, пърхащите клепачи, женствените движения и фъфленето бяха само на повърхността. Това бяха убийци до мозъка на костите. Убийци, наети да защитават един мъж. Бяха се провалили и сега искаха да си отмъстят. Неведнъж на Собек се наложи да ги заплашва, задето не ни се подчиняват. В крайна сметка не им казахме нищо и те ни отвърнаха подобаващо. Пентжу е бил в добро настроение. Не е излизал от Тайнственото убежище. Обичал е да пие и да се съвкупява с курвите. Плащал щедро, но се страхувал от външния свят.

— А двете посетителки? — попитах аз.

Лидерът на Женчовците, който се радваше на името Златното сърце на Изида, се размърда на стола и разпери изящно пръсти във въздуха.

— Дойдоха една след друга — изфъфли той. — С наметала и качулки. Първата донесе свитък в кожена торба. Аз го занесох на

господаря. Изглеждаше доволен и ми каза да я пусна да влезе. Трябва да е останала около един час, после си тръгна. Смятаме, че беше млада. Миришеше на парфюм. Малко след нея дойде и втората.

— Мислиш ли, че тези посетителки са се познавали?

— Не знам — изпухтя Женчото, — но из уличките се говореше, че в близост до Тайнственото убежище е забелязана група наемници.

— Чии наемници?

— Не знам — изписука той. — Тук е пълно с наемници.

— А втората жена? — не се отказвах аз.

— Отново млада и парфюмирана. Качи се по стълбите без проблем. Мисля, че остана около половината време на другата, после и тя си тръгна. Носеше парче папирус, свит на руло и с печат — поклати глава. — И преди да попитате, ще ви кажа, че не знам какво е пишло на него.

— А някоя от тях носеше ли и още нещо?

Мъжът отново поклати глава.

— Господарят ти по принцип имаше ли много посетители?

— О, да — изпърха с мигли Женчото. — Не за първи път го посещаваше жена, но винаги беше тайно — огледа се из стаята. — Ами, свършихме за днес. Въпреки всичко трябва да ни се плати.

Собек му нареди да слезе обратно долу, доведоха Царицата на удоволствията. Тя се дотресе в стаята. Уродлива гледка беше: очите бяха почти изцяло скрити зад пластове сланина, бузите ѝ блестяха от мазнина. Увита бе в множество дипли лен, а движенията ѝ напомняха на кораб с опънати на вятъра платна. Имаше повече бижута от принцеса. Драгоценни камъни проблясваха по ушите, шията, гърдите, глезените, пръстите и китките ѝ в добавка към огърлица от малки звънчета, чийто звук съпровождаше всяко нейно движение. Независимо от дебелината ѝ, в нея имаше някакъв финес и спокойствие, които напомняха за Хийа. Поради липса на трон седна на походното столче, разгледах я по-внимателно. Външният вид наистина лъже: блесналият ѝ поглед и веселата усмивка демонстрираха пълна липса на уважение към Собек и меджаите, но същевременно начинът, по който изпъди Женчовците, говореше за смелост, която трябва силно да се е понравила на Пентжу. Имаше и заразителен смях. Похвали Пентжу и изпляска алчно с ръце, когато Собек я осведоми, че всички вещи на доскорошния ѝ любовник остават за нея. После поплака малко

— сълзи се стичаха по огромните ѝ бузи, раменете ѝ се тресяха, — попи очи с opakото на ръката си. Посочи тялото на Пентжу.

— Трябва да бъде преместен. Днес е доста горещо, ще започне да се вмирисва.

След това премина на родния си език и с пискливо носово дърдорене започна да се клати напред-назад. Реших, че вероятно се моли. Отговори на повечето на въпросите на Собек, но не можеше да ни даде кой знае каква информация: Пентжу се бе преместил в Тайнственото убежище. После наел нея и момичетата. Собственикът доставял храна и вино, а чрез него се появили и Женчовците. Пентжу заявил, че обича митанийките и иска да се скрие от жестокостта на света.

— Ядеше и пиеше — възкликна тя, после посочи леглото, — а понякога всички идвахме при него.

Мисълта за Пентжу, обгърнат от пластовете тлъстини на Царицата на удоволствията — да не говорим и за онези, които важно наричаше „придворни дами“, — бе безкрайно комична и аз едва сдържах смеха си.

— Говореше ли за миналото? — попитах аз.

— Не — приведе се напред и ме погали под брадичката с пръст. — Ти си лорд Маху.

Погледът ѝ се промени, за миг се стрелна встрани. Предупреждаваше ме да внимавам със Собек и вероятно, че има нещо, което ще ми каже по-късно насаме. Оттам нататък започна да бълва клюки като маймуна на клон. Не знаела нищо за тайнствените посетителки, за миналото на Пентжу или за работата му като лекар. Аз изчаквах, позволих ѝ да отегчи Собек. След известно време го помолих да разпита собственика и той излезе тромаво. Аз приближих стола си по-близо.

— Аз съм Маху, Песоглавеца от Юга — прошепнах.

— Така значи — приведе се тя още по-близо. — Разбираш митанийския език. Пентжу ми разказа за принцеса Хийа — премина на митанийски, говореше бавно, внимателно. — Това е всичко, което зная. Господарят беше много уплашен. Твърдеше, че е станал свидетел на голямо зло — убийството на един бог — вдигна ръка и ми даде знак да мълча. — Много се боеше от лорд Ай, но беше и много ядосан. Така и не ми каза защо. Каза, че дните му са преброени, че няма да изкара

годината. Мисля, че изпрати някакъв скъпоценен бокал в двореца като подкуп.

— Кой го взе?

— Не знам и не ме интересува. Каза ми, че ако ти не се върнеш, боговете ще се намесят, но ако все пак се върнеш, истината ще бъде при Пазителите. Каза, че е прозрял виденията на нощта, но твърдеше, че сега тайната е у Пазителите, у *шабтите*, които пазят господаря му. Повече не мога да ти кажа — посочи тялото. — Имай милост, трябва да го преместя.

Отиде и извика няколко слуги. Чух я да спори със Собек на стълбите, но накрая взе връх. Преместих се на леглото и седнах. Собек ме извика. Докато ставах, кракът ми се оплете в чаршафа. Наложих се да клекна, за да го измъкна, и по ръката ми полепна финия златен пращец, който бе разпилян на пода: не едрите зърна, използвани от купувачите на пари и търговците, а онзи фин прах, като пясък, с който децата си играеха. Спомних си как Набила тичаше из градината и децата я гонеха. Клекнах и погледнах втренчено ръката си. Не, не ставаше дума за съвпадение. Спомних си как Джарка бе отбелязал, че Набила знае къде е Пентжу. Една от днешните му посетителки трябва да е била тя. Но защо? Къде беше сега? Какво, в името на Маат, е правила тук? Защо не ми бе казала? Да не би да е била приятелка на Пентжу?

— Добре ли си?

Вдигнах поглед. Царицата на удоволствията стоеше до мен и ме гледаше с любопитство. Слугите вече носеха трупа към вратата. Скочих на крака. Тя дойде и сграбчи ръцете ми и отново заговори на митанийски.

— Спомних си нещо — каза тихо. — Пентжу го спомена снощи.

— Какво?

— Сторено е голямо зло и за да се намери истината, трябва да се влезе в Царството на мъртвите — обърна се и се отдалечи, като се поклащаше.

Дойде Собек. За миг бях толкова разсеян, че не разбрах какво говори. Той сграбчи раменете ми.

— Маху — доближи на милиметри лицето си до моето той, — Джарка ми каза, че сте убили Каракалите. Мислех да те питам защо, но с всичко това... — махна с ръка той — съвсем забравих.

— Трябваше — изсъсках аз. — Ако бяха ударили, щяха да последват кръвопролития и Хоремхеб го знае. Просто си върви и ме остави за малко сам.

Собек се намръщи, направи гнусен знак с пръсти и слезе по стълбите. Аз седнах на пода с гръб, опрян на леглото, и се опитах да събера хаотичните си мисли. Навън слънцето започна да залязва. Тайнственото убежище се оживи, готвеше се за нощта. Гледах вратата. Собек се появи отново и аз взех решение.

— Маху, какво има, какво не е наред?

Станах и му разказах набързо за Набила. Видях, че бе шокиран от новината. Захапа кокалчето на палеца си и се загледа в прозореца, сякаш копнееше да се махне оттук.

— Собек! — започнах разпалено аз. — Казвам ти истината: скоро всичко ще се разпадне. Всеки трябва да направи избор — сграбчих рамото му. — Преди години се застъпих за теб, спасих ти живота — той се отскубна от ръцете ми и прокле тихо. — Трябва да ми помогнеш!

— Защо?

— Първо, заради приятелството ни, второ, защото трябва да направиш избор, трето, защото Пентжу беше убит, и четвърто, не мисля, че Тутанкамон е починал от естествена смърт!

Собек изруга тихо. В коридора се чу шум. Изтича навън и се развика на офицера, който явно се мотаеше наблизко, да се маха.

— Не тук — прошепна той.

Последвах го надолу, обратно по тесните улички, покрай порутените къщи. Жени и деца, прави и седнали, крещяха обиди по адрес на търговците, които с мъка успяваха да прекарат натоварените със стока животни до най-близкия пазар.

Следвани от специално подбрани меджаи, ние бързахме през тесните стръмни улици, през площадите, а прахта се носеше като гореща мъгла. Собек беше тревожен, нареждаше на хората си да разчистят пътя през шумното гъмжило от овце, гъски, кози, коне и добитък. Дори и така търговците подвикваха иззад огромните плетени кошници по наш адрес и се опитваха да ни примамят с бижута и парфюми и всички евтини стоки на пазара. По ъглите сладкарите печеха сладкия си хляб, касapi предлагаха горещи и подправени гъши бутчета, пътуващи бръснари размахваха столчетата към прашната

сянка на входа на някоя къща или палма. Запитах се колко още ще продължи този начин на живот. Ако тези хора знаеха истината или усетеха дори привкус от кошмара, който бушуваше в сърцето ми, щяха ли да са развълнувани като мен? Изкушавах се да се обърна и да побягна, но примката бе прекалено къса. Ако си влязъл във Великия дом да играеш на власт, не можеш просто да си тръгнеш, сякаш е бой с петли, състезание на наддумване или песен. Играта трябваше да бъде изиграна. Въпреки това вътрешно бях разкъсван от терзания от чутото по-рано, а и тревогата ми за Набила непрестанно се засилваше.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Рехес: със свирена уста като кобра

Собек ме заведе още по-навътре в Некропола, в един съмнителен квартал, където някога бе работил като дерач на кучета — място, където все още толкова се страхуваха от него, че на верността на множеството мъже-скорпиони там можеше да разчита повече, отколкото на собствената си полиция. На ъгъла на една криволичеща уличка заръча на хората си да седнат да пият бира под една акация и да си починат. Повече ме нататък, през тъмен тунел, към Дома на Господарката на щастието — огромна пивница с образа на богинята Хатор над входа. Вътре беше изненадващо чисто — стените бяха белосани, по пода бяха постлани меки рогозки, имаше удобни столове и чисти ниски маси. По стените бе написано нещо, което никога няма да забравя: „Пий, докато се напиеш, но не преставай да се забавляваш“. Голям знак гласеше, че заведението продава всякакви видове вино, от Аварис, Буто, Звездата на Хор — господаря на небесата, вина от Куш, както и всякаква бира. Собек ме заведе в един от далечните ъгли, минахме зад завеса, той щракна с пръсти на един слуга и поръча вино с мед и ивици филе. Нахвърлихме се лакомо на храната.

— Какво искаш? — попита ме Собек.

— Искам да претърсим града за Набила. Само като я намеря, ще мога да разбера коя е всъщност и какво е направила. Искам да изпратиш най-добрите си хора. Искам и един пратеник при Джарка. Предай му да използва всичките си връзки, за да я намери.

Собек кимна.

— Друго?

— Кажи на Джарка да разпусне слугите и да се скрие на сигурно място. Кажи му да бъде много внимателен.

Собек ме погледна неразбиращо.

— Какво ти става, Маху?

— Много е опасно — отвърнах. — Пентжу беше убит. Лорд Ай знае, че съм бил в Тайнственото убежище; шпионите му трябва да са го информирали.

— Може би Ай си има свои проблеми — отпи от виното Собек.
— Тази сутрин се носеше мъгла, че се е разболял.

— Доколкото познавам Ай — изсмях се презрително аз, — не се съмнявам, че бързо ще отmine, но ако стомахът му е подут или главата — натежала, това може само да го разсее и да ни помогне.

— За какво да ни помогне?

— Да влезем в гробницата на Тутанкамон.

Ченето му увисна.

— Невъзможно! — заекна той. — В името на всичко свято, защо да го правим? Ако ни заловят, ще ни набият на кол, ще последва незабавна смърт без съд! — бутна масата към мен. — Попитах те защо?

Изкушавах се да му кажа всичко, но на Собек можеше да се има доверие единствено когато вече е компрометиран.

— В гробницата ще намерим истината, но не мога да ти кажа каква е, докато не я открия. Що се отнася до опасността — бутнах обратно масата към него аз, — това трябва да стане тази нощ. Никой няма да заподозре: гробницата му е самотна, в отдалечена част на долината. Трябва да действаме бързо. След това ще знаем истината, каквато и да е тя.

Собек се облегна на стената и избърса потта от шията си.

— Знам какво си мислиш — увещавах го аз. — Чудиш се, Собек, дали да не ме предадеш на Ай, но вече е прекалено късно: той ти няма пълно доверие, затова шпионите му те следят. Ще се чуди за Каракалите. Дали всъщност си знаел за тях и не си предприел нищо? И най-вече знае, че си разговарял с мен. Пентжу е убит — продължих безмилостно аз. — Вече знам, не ме питай откъде, че в гробницата на господаря ни се намира истината за много неща.

— А Хоремхеб?

— Предпочитам него пред Ай.

Известно време Собек гледаше чашата си втренчено. После изсумтя, стана и излезе от пивницата. Загледах се в една рисунка на стената и отпих жадно. Ако Собек се върнеше, значи бе направил

избора си. Ако ли не, уличката, в която се криех, щеше да е лобното ми място. Сякаш минаха години. Спомените се впускаха към мен като прилепи в нощта. Колко близо съм бил до земята на призраците. Колко често съм живял под угрозата на примката, меча, камата, тоягата, чашата с отрова. Лицата се трупаха в тъмнината, за да ме посрещнат: Ехнатон и безкрайната му арогантност, Нефертити с прекрасна коса и сини очи с тежки клепачи, Аменхотеп Великолепни под милувките на една от дъщерите си; мъже, които съм убил, жени, които съм любил. И накрая Набила — нейното прекрасно лице и спокойният ѝ поглед. Дори тогава усещах загуба; дълбоко в себе си съзнавах, че нещо ужасно се е случило. Същевременно бях убеден, че не е предател. Пих още вино, чувах шума около себе си, но не откъсвах поглед от вратата. Собек се появи, вмъкна се както някога — гъвкав, бърз и смъртоносен като леопард. Сякаш товарът на годините се бе свлякъл от раменете му и сега бе отново с изпито лице и блеснал поглед.

— Готово — прошепна той и протегна ръка през масата. — Освободих хората си. С теб съм, Маху, до смъртта.

Стиснах ръката му, после излязохме от пивницата. Вече не бяхме господари, водачи на Царския кръг, Владетели на тайните. Бяхме разбойници, синове на Сет, стрелкащи се в тъмнината. Стигнахме началото на Некропола и спряхме единствено пред една бирария, откъдето Собек грабна някаква торба и я преметна през рамо. Преди да излезем от града, ме заведе при един изоставен кладенец, който служеше за тайно скривалище за оръжие. Извади меч, тежък сирийски лък и стрели, после продължихме пътя си. Оставихме мрака на града зад себе си и поехме през ледената тъмнина по границата на Червените земи. Небето над нас бе бездънно и черно, звездите висяха тежки като маслени лампи. Свистящият вятър довяваше прах и звуци на нощните хищници. Някаква птица изпищя дълго и жално.

Усетих невероятно освобождаване, докато тичах рамо до рамо със Собек: цялото напрежение и негодувание сякаш се изливаха в онзи дълъг потен преход. Ние бяхме деца на Тива. Като членове на Царския кръг, Пазители на тайните места, познавахме всички виещи се тайни пътеки, които водеха към Долината на царете. Съзнавахме опасността: всички подстъпи към долината се пазеха от части на най-добрите полкове на Накту-аа и Мариану — ветерани от много битки. По скалите над нас забелязахме малки точици светлина, които издаваха

присъствието на бойни колесници, разгърнати в тъмнината да пазят Домовете на вечността.

Хлъзгахме се и се спъвахме и изведнъж, както луната се освобождава от тъмните облаци, се озовахме наред онази самотна долчинка. Приклекнахме в началото на стъпалата, които водеха надолу в тъмнината и ни мамеха да пристъпим в земята на мъртвите, последното убежище на Тутанкамон. Оставихме оръжията в сенките и внимателно слязохме. С помощта на донесените от Собек инструменти започнахме да копаем в долния ляв ъгъл на входа. Мазилката беше слаба и тънка, така че това препятствие се оказа лесно. Успяхме да оформим дупка и се промушихме в леденостудения тунел от другата страна. Собек набързо запълни дупката с отломките. После извади бурканче мас от някаква торба и няколко натопени в смола факли. Запали едната с помощта на кремък, после и другата и накрая и маслената лампа. Пламъкът лумна и разсея непрогледната тъмнина.

— В безопасност сме — прошепна и посочи струпаните пред дупката отломки. — Онова ще скрие светлината.

— Не я пазят. Толкова малко хора знаят, че е тук.

Вдигнах факлата. Коридорът беше мрачен, стените — голи. Подовите бяха леко наклонени надолу и ние притичвахме до отсрещните стени. Сигурен бях, че няма да има капани поради прекалено бързото погребение. Започнахме да пробиваме втората врата и не след дълго преминахме оттатък с факлите напред. Вдигнахме ги и се сепнахме при вида на залата със съкровища, която се разкри пред очите ни. Преддверието беше пълно със скъпи предмети: прекрасни топове плат, красиви легла с формата на митични животни, инкрустирани с драгоценни камъни. В едно от тях разпознах сватбеното легло на Ехнатон, изработено от абанос и слонова кост, с издялани статуи на Бес и Хатор върху краката. Покрай стените бяха наредени златни колесници със сребърни колела и златни пръти, а на тях — окачени поводи от кървавочервена кожа, украсени с цветни стъкла във фина златна мрежа. В ъглите бяха окачени знамена със златни ястреби. Имаше столове и тронове, украсени изкусно със сребро и лапис лазули, сандъци и ковчезета, малки столчета и украшения.

Погледнах надясно и видях запечатаната врата към погребалната зала, пред която стояха Пазителите. Вдигнах факлата и тръгнах бавно

към тях. Бяха поставени върху папирусови постелки един срещу друг, в характерната поза с левия крак леко напред, жезъл в едната ръка и боздуган в другата. Бяха високи над два метра, изваяни от дърво и хоросан, а голите части бяха покрити с черна смола. Кърпите на главите, широките яки, полите, налакътниците и гривните бяха облицовани със злато. На челото на всеки от тях се намираше нападащата Уарея с диамантени очи. Бяха *шабтите* от царския дворец.

Със Собек загубихме всякаква представа за опасността. Аз огледах и двете статуи много внимателно. И двете бяха с дълги разкроени поли. Опипах подгъва на едната и изстенах разочаровано. В основата, близо до дървените стъпала, имаше запълнени с хоросан дупки. Те бяха отворени, а самите дупки, очевидно издълбани за поставяне на папирусови свитъци, бяха празни. Отидох при статуята отдясно. И тук в предната част на триъгълната пола имаше две дупки. Тук обаче хоросанът си беше на мястото. Взех една кама и го изчоплих и извадих по един свитък от всяка от дупките. Бяха все още гладки и меки. Намерих онова, което търсех.

Какво повече мога да кажа. Някои сцени са се запазили свежи и непокътнати в съзнанието ми, други ми се губят изцяло. Не бях различен от всеки алчен крадец на гробници. Стисках свитъците и гледах Собек свирепо в знак да не ми задава въпроси и да приеме, че са мои.

Навсякъде около мен на светлината на факлата блестяха купищата царски вехтории — статуи и тронове, които някога красяха изпълнените със слънце дворци на Ехнатон, а сега бяха зазидани завинаги в тъмнината. Ай трябва да бе опразнил всичките си съкровищници, за да натрупа колкото се може повече скъпоценни предмети, сякаш за да умиротвори духа на младия фараон. Ако изобщо мога да кажа, че съм бил в обитавано от призраци помещение, то това беше тази гробница. Наричат ги Дом за милион години, но онова преддверие по нищо не се различаваше от злокобна погребална работилница. Изпитах дълбок гняв от начина, по който моят млад принц е бил изпратен по пътя към Далечния запад.

Собек вече не го свърташе, дърпаше ме за ръката с облени в пот чело и гърди. Не можех да си тръгна просто така. Трябваше да кажа нещо. Трябваше да поздравя официално един млад мъж, когото бях

обичал като собствен син. Собек трепереше, умоляваше ме с поглед да се омитаме, но аз го блъснах, седнах на земята и притиснах горещо чело в хладния хоросан на вратата към погребалната зала на Тутанкамон. Запах тихо стих от погребалния химн на Великите царе. Сигурен съм, че го знаете.

На запад, на запад.

Как беше следващият стих? А, да:

*Той дойде при теб, господарю, да зърне красотата
ти.*

Зло не е извършил; насилие към никого.

Не е откраднал.

Не е причинил ничия смърт.

Никого не е разплакал.

В сърцето му няма презрение към боговете.

Той е чист.

Чист е той.

Едва тогава последвах Собек по обратния път през разбитите врати, като помагах да запълним дупките, чак до изхода. Изстреляхме се като най-тъмните сенки и се гмурнахме в мрака на Некропола. Собек отказа да ме остави сам, заведе ме в една къща на ароматите, където прекрасни курви, господарки на нощта, ни изкъпаха в хладна баня, напарфюмираха, почистиха, подсушиха и намазаха с благовонни масла. Нямах нужда от това. Трябваша ми само украсена с уханни цветя стая, писалище, пера и нови свитъци папирус.

Там прочетох признанията на Пентжу, изписани с грижа върху двата свитъка, и пролях безброй сълзи. Все още ги пазя. Запазил съм ги в медни кутии през годините. Вече мога да ги дам на писарите на Божествения.

Толкова много пъти съм ги чел, че мога да ги възстановя дословно, подобно на сляп арфист — химни. Признанието бе изписано

с йероглифите на храма, почеркът беше равен, знаците — красиви. Пентжу трябва да е бил трезвен, когато го е писал. Адресирано бе до мен, но звучеше така, сякаш съм жрец в някой параклис или жрец душеприказчик. Писарите имат една дума, *аб*, която означава „да говориш право от сърцето“. Веднага разбрах, че точно това бе направил Пентжу. Признанието му звучеше така:

От Пентжу, придворен лекар, до Маху, Песоглавеца от Юга, добро здраве и поздрав, живот и богатство. Може би ще прочетеш това, като се върнеш, а ако си мъртъв, ще ти разкажа всичко в Залите на вечността. Не ми остава дълго да живея. Дните ми са преброени. Предачът на времето ще отреже влакното и аз ще потъна в тъмнина. Пиша през сезона на горещините, докато цял Египет е в очакване на Разлива. Божественият ни господар, Тутанкамон, лежи в ковчега, подготвен набързо за пътя си към Далечния запад. Как ще разгневи това боговете! Как ще скърби майка му! Как горчиво би проклинал баща му, ако знаеше истината! Колелото се завъртя, сезоните се смениха. Аз знам истината. Ехнатон е прокажен и се крие в Долината на Мъртвото море, дълбоко в сърцето на Ханаан. Принцовете на онази земя не са вече приятели на Египет. Вече не целуват картуша на фараона. Кипят от желание за бунт.

Изпратиха те на север при хетите да преговаряш за мир, който не съществува; да шепнеш благи слова в ушите на Вредителите, за които тези слова са просто прах на вятъра. Хоремхеб и Рамзес (като малки деца са, не мислиш ли?) потеглиха с маршова стъпка на север с цялата мощ на Египет. Ай несъмнено се весели, като ни гледа как играем по неговата свирка. Иска да ви премахне от пътя си. Само боговете знаят дали ще се върнете. Ай тайно преговаря с хетите. Плете зловещи паяжини и може да ги използва, за да се отърве от Хоремхеб. Ти трябва да умреш. Ако хетите не те убият, онзи гнусен шпионин на Ай — Мерира, ще изпълни задачата, но не и преди да го заведеш на юг. Ай

иска да знае дали Ехнатон е още жив и ако е така, Мерире ще се опита и него да убие. Но ако четеш това на някое сигурно място, тогава значи ти говоря неща, които вече знаеш.

Не съм преставал да се моля за теб. Не вярвам в богове с лица на соколи, нито на такива, гдето приличат на чакали или пък имат орлови криле. Моля се на онзи Единствен, когото Ехнатон почиташе, който вижда всичко и живее във всичко. Моля се Той да те закриля и да те върне тук, за да възнесеш правосъдие пред боговете на Египет.

О, как само си проправих път към сърцето на Ай, винаги готов да следвам желанията му! Препусках напред-назад като малко пале, джафках и облизвах краката му, но ушите ми бяха близо до сърцето му. Разбрах за тайните му планове и направих каквото можах. Ако изобщо има някакво значение, аз бях Оракула. Когато успях, предупредих Хоремхеб и Рамзес. Знаех и тайната за скривалището на Ехнатон и използвах пустинни скитници от хабиру, за да го информирам за всичко. Колко само се наслаждавах на това! Ай така и не заподозря. Беше толкова арогантен, че ме вземаше просто за пиян глупак!

Потеглихте от Аварис и Ай изпрати онова същество, онзи писар, да ви изпревари и пристигне първи. Единствено Боговете знаят какви тайни послания е носел. Съмнявам се, че са били в твоя полза. Ако оцелееш и ако тя оцелее, значи ще си срещнал Набила — тя е дъщеря на мой близък приятел, жена, на която имам пълно доверие. Познавах баща ѝ много добре в онези златни, светли години, когато кръвта в жилите ми препускаше като вино, а сърцето ми пееше. Той беше един от свитата на Ехнатон, писар, когото едва ли познаваш, човек на честта. Направи ми голяма услуга. Когато той почина, аз изпълнях като плъх от дупката си и се грижех за Набила. Дойде при мен, преди да тръгне за Тийи. Заклех я да пази тайна. Заклех я никога да не разкрива на теб или когото и да било, че ме познава. Защото, ако го стореше, дори и случайно, това щеше да я

направи уязвима. Знам, че на теб, Маху, хитър песоглавецо, ще се стори странно. Някои неща е по-добре да останат тайна завинаги. Тя те познава, виждала те е отдалече. Казах ѝ, че имаш добро сърце и говориш истината. И най-вече ѝ казах, че си мой приятел. Накарах я да се закълне във вечния огън и безименния бог, когото тя и хората ѝ почитат, да направи всичко по силите си да предотврати злината на Ай и да ти помогне както може. Само Господарите на светлината знаят през какво сте преминали вие двамата.

Плановете ми може да са се превърнали в пепел, но каквото ми бе по силите, сторих. Набила е от хабиру. Баща ѝ се кланяше пред Единствения. Нека и двама ви закриля. Разказвах на Набила за теб и я разсмивах. Мисля, че вече те харесва, макар да не те е срещала. Така че, Маху, изглежда, в теб има все пак някакво добро.

Когато заминахте, животът стана по-ведър. Не смеех да посетя Мерт, за да не насоча подозренията на Ай към нея, още повече че влагах всички сили да се правя на пиан малоумник. Изпратих Хоремхеб и Рамзес на пристанището. После само седях и наблюдавах как Ай плете мрежата си. Маху, признавам пред теб, всички ние ще платим цената на провала си: убихме Нефертити, а трябваше Ай да затрием. Той е маната по розата. Той има душа на мангуста и родено за интриги сърце, както на ястреба за летене. Натрупал е съкровище, създал е войска, подкупил е жреци и писари. На себе си гледа като на въплъщение на Египет. Господарят Тутанкамон бе само прашинка в окото му.

Та какво имам да признавам? Признавам убийство, смъртта на две деца. Ако оживееш, ще чуеш, че прекрасната съпруга и царица на Тутанкамон е заченала две деца. И двете бяха недоносени и мъртвородени. Аз ги убих. Нямах избор. Анхесенамон е зла като дядо си. Спеше с Тутанкамон и прилагаше изкусните си игрички. Добрият ни господар ми бе признал в моментите на проясняване, че няма собствено семе. Тутанкамон, дано Господарите на светлината се грижат за него, беше импотентен, ялов, пресъхнал като пречупен клон. Той не можеше да дари

деца, но Ай можеше. Аз подозирах, а Божествения знаеше, че Ай посещава спалнята на внучката си и под погледа на онази кучка Амедета ѝ доставя удоволствие и я опложда. Ай мечтаеше за това как става баща на собствената си линия чрез собствената си плът — според мен, безкрайна мерзост. Тези деца щяха да са прокълнати. Те нямаше да донесат светлина и мир на Царството на Двете земи. Ето защо тайно давах на Анхесенамон отрови, които да пресекат този живот в зародиш. Не съжалявам. Нека Маат претегли сърцето ми на своите теглилки на истината: онези деца не биваше да се раждат. Възможно е Ай и Анхесенамон да са подозирали, но нямаха доказателства. Две жадни за власт кобри! Злото им дело имаше свой собствен черен живот, като демон, пуснат на свобода из коридорите на двореца. Пред останалите закриляха Тутанкамон, но тайно му се подиграваха, че е син на митанийската принцеса.

Сърцето на господаря ми страдаше. Ставаше все по-мълчалив и вглъбен, като отшелник, затворен в собствения си дворец. Често изпадаше в транс, отново се превръщаше в малко дете, сякаш жаден за дните, когато баща му управляваше. Направих каквото ми бе по силите. В някои дни Тутанкамон се отърсваше от тези детски пристъпи и говореше за родителите си и за култа към Атон. Нямаше как да му помогна. Чувствах се като лодка без кормило и гребла по бързеите на бурна река.

Спомних си разговора ни за Пазителите и тайните, които пазят. Истината разкрих не в резултат на усилия, а съвсем случайно, както понякога се случва. Сигурно си спомняш онези две статуи, Пазачите, *шабтите*, които донесохме в двореца от съкровищницата на баща му: ти ги постави да пазят покоите на Божественото дете. Една вечер, когато отново бе изпаднал в детинско настроение, Тутанкамон пропълзя под една от статуите и точно като малко дете започна да чопли хоросана под едната пола. Отидох да му помогна и забелязах стърчащия край на свитък папирус. Четири такива дупки имаше. Във всяка се

намираше документ, изписано от ръката на самия Ехнатон предсказание за онова, което ще се случи в Египет. Маху, мой близки приятелю, унищожих ги. Ако попаднеха в ръцете на Ай, или дори по-лошо — в тези на Хоремхеб и Рамзес, народът хабиру нивга не щеше да намери покой.

Пророчествата говореха за времена, когато незнайният Бог ще събере народа на хабиру около себе си и ще го изведе с огън, меч и чудни знаци от Египет. Как тогава той ще накара слънцето да залезе по обед и ще затъмни земята посред бял ден. Как ще превърне празниците на Египет в погребения, а веселието — в скръб. Как народът на хабиру ще бъде преведен в Ханаан — земя на мед и мляко — по време, когато Египет и неговите богове и армии ще бъдат застигнати от разрушение. Как народът ще бъде поведен от велик водач, мъж, който ще срещне Бога лице в лице, албинос със зачервени очи и заекваща уста, но с огромно сърце. Как Египет е посял буря и ще пожъне вихрушка. Но това ще бъде само началото на един нов свят и нов договор между Бога и хората.

Прочетох тези неща в тихите часове на нощта и усетих как неописуем ужас изпълва душата ми. Това ще се сбъдне и мощта на Египет не може да го предотврати, макар че не знам какво точно ще се случи. Прочетох пророчествата и ги изгорих. Не смеех никому да кажа какво сме сторили ние, Чедата от Кап, за да предизвикаме всичко това. Погледнах назад. Сякаш всички вървахме по някакъв път, но не знаехме каква е крайната цел. Избродирахме гоблен, без да разбираме какво изобразява. Не разбираш ли, Маху, всички бяхме в капан. Макар да бяхме зли, Бог ни държи близо до десницата си, за да ни използва за своите цели.

Злините следваха една след друга. Пророчествата бяха открити и унищожени. Тутанкамон изпадна в пристъп. Бях там, когато се случи. Заклевам се в истината: Тутанкамон влезе в спалнята си, нетърпелив да говори с любящата си съпруга, и я завари в леглото с дядо й. Това

бяха последните думи, които ми прошепна, преди сърцето му да се отдалечи и да изпадне в онзи сън, побратим на смъртта. Живя много дни, понякога легнал като глух, понякога в конвулсии и треска, при които удряше врата си в рамката на леглото. Направих каквото можах, но бях сам. Ай вече протягаше врат като кобра, съзаклятничеше и планираше, лъжеше и подкупваше, като се обявяваше за фараон. Още преди Тутанкамон да почине, жреците на *уабета* поеха властта, водени от онова управлявано от Ай влечуго — Амендуфет. Забранено ми бе да се грижа за принца. Заявиха ми, че няма какво повече да направя. Наложих се да се съглася. Само за едно нещо помолих Ай, като Лекар на присъствието: когато обявят смъртта на Тутанкамон, да ми бъде позволено да извадя сърцето му и да го сложа в свещения скарабей преди запечатването на ковчега. Това благоволение ми бе отказано.

Така че ти разказвам това и се кълна в собственото си сърце и всякаква надежда да видя светлината на вечността, че Тутанкамон беше убит. Беше побутнат към Далечния запад. На Ай му омръзна да чака, да гледа Тутанкамон да крее в сън, който сякаш нямаше край. Разбира се, думите ми ще бъдат пренебрегнати като излезли от устата на злостно сърце, на пиан глупак. Ще поискат доказателство, ала то лежи в онази гробница.

Както сам знаеш, Маху, ако един човек е бил убит, убиецът изважда сърцето и не позволява да бъде погребано с тялото. Спомням си, че ми беше разказвал за една млада вдовица, чийто съпруг починал внезапно от странна инфекция в стомаха. Месеци по-късно някой проникнал в гробницата, външният ковчег бил отворен и се наложило да извикат меджаите. Братът на починалия настоял тялото да бъде погребано наново. Само че, когато балсаматорите се заловили повторно със задачата, в свещения скарабей не открили сърце. Ако някой някога отвори гробницата на Тутанкамон, а това би означавало двойно кошунство след първото, там няма да открие свещен скарабей със сърцето му. Онази вдовица била убила съпруга си и извадила

сърцето му, за да успокои духа му, че да не се връща и да я преследва. Вярвам, че Ай е сторил същото с нашия господар. Страхуваше се, че състоянието на Тутанкамон ще продължи прекалено дълго. Нещо толкова просто! Възглавница през лицето, ужасно убийство, светотатство, кощунство! А после се е погрижил сърцето да не бъде погребано с него.

Помолих да видя списъка с погребалните вещи, на използваните масла и парфюми, на съкровището, което Ай е струпал в гробницата на Тутанкамон. Не открих да се споменава скарабей за сърцето. Останалото бе мерзост след мерзост. Когато принцът почина, тялото му бе оставено да кисне в сода прекалено дълго, трупът толкова изсъхна, че едната ръка се отдели, както и част от гръдния кош. Гробницата бе подготвена и изрисувана набързо. Чух, че толкова бързали, че напукали капака на саркофага, а плочките около него наредили както дойде, та дори свещените символи били обърнати в грешната посока. Ай разигра Времето на оплакване като дете с точките от игра на сенет. Седемдесет дни трябваше да изминат, а на практика нямаше и четирийсет.

Проклет да е Ай! Тутанкамон зове за мъст! Нямам доказателство, а само шепот в сърцето си и безкрайна безутешност. Ай няма да ме остави да живея още дълго. Погребението на Тутанкамон ще се състои утре, а днес Пазителите ще бъдат преместени в гробницата да бдят. Ще сложа това последно писмо в една от празните дупки и ще запуща отвора с хоросан. Ще остана трезвен, докато хоросанът изсъхне, а после ще се напия до забрава. Утре ще напусна Малгата. Ще унищожа всичко, до което Ай би могъл да се докопа, ще взема само съкровищата и ще отида да планирам отмъщението си.

Първо, имам голяма вяра в теб, Маху, Песоглавецо от Юга. Ти си роден да оцеляваш. Ако четеш това и имаш достатъчно воля, енергия и средства, ти ще бъдеш моето отмъщение. Второ, не знам какво таи в сърцето си Ай, но мисля, че има тайни копнежи за власт. Той е от племето

хабиру и изкривеният му мозък мисли, че той е Месията. Може да се опита да обърне Египет наопаки и да унищожи онези, които му се противопоставят. Не мога да оставя нещата на случайността. Ай се мисли за най-великия фараон, а е просто едно дребно човече със зло сърце и тясна душа. Изпраща една от неговите жени — знаеш я, онази курва Амедета — да гали слабините ми и шепне в ухото ми. Сподели как Ай много искал Бокала на славата, бокала на Аменхотеп Великолепни. Скоро ще отстъпя пред молбите ѝ и ще му изпратя чашата, но не и преди да съм свършил с нея. Спомняш ли си градинарските си дни по време на заточението си? Отглеждаше билки и дестилираше отрови, създаваше нови смеси. Показа ми как да боядисам вътрешността на чашата, да я намажа с отрова, която постепенно се отделя като незабележим пращец и смъртта настъпва бавно, без жертвата да подозира източника. Това ще сторя с Бокала на славата. Ще избягам в Тайнственото убежище. После ще ударя, и то силно! Що се отнася до теб, стари приятелю, знаеш, че скоро някогашните дни на нашата слава ще се отмият като сълзи под дъжда.

Сигурно съм седял така повече от час, вперил невиждащ поглед в писмото на Пентжу — ключа към толкова много тайни. Скърбях за него, но знаех — както и Пентжу, докато го е пишел, — че това писмо ще ме върне в ранните години, когато опасността ме дебнеше дори и във въздуха, който дишах, и всеки ден живот бе истинско постижение. Собек се върна леко пийнал, а от двете му страни се притискаше по едно кикотещо се момиче. Блъсна новите си приятелки настрани и взе първия свитък. Никога не съм виждал човек да изтрезнява толкова бързо. Изрева на жените да се махат, плъсна се на една възглавница на пода, прочете първия свитък, после и втория. Когато приключи, седя известно време със скрито в шепи лице и стенеше като ранено животно. Прибрах свитъците, навих ги и ги скрих в ножницата на камата си.

— Ако Пентжу лъже... — свали ръце от лицето си Собек. — Но защо да лъже? Вероятно казва истината, а тогава какво трябва да направим?

Погледнах го студено. Собек беше развълнуван.

— Нищо не знаех за това — изкрещя той, — нито пък Хюйи и Майа. Не сме съучастници. Ръцете ни не са оцапани с кръв.

— Всички сме оцапани с кръв — изсъсках аз. — Всички сме виновни, а аз най-много от всички! Дадох клетва да закрилям Тутанкамон. Подцених Ай — изправих се. — Ай умира. Още не го знае, но Пентжу ще изпълни обещанието си.

— Значи проблемът е решен — отвърна той нетърпеливо.

Засмях се и му обърнах гръб.

— Наистина ли мислиш така? — погледнах го през рамо аз. — Ами Нахтимин и войските му? Анхесенамон и нейната проклетия, Мерице и злобата му, върховните жреци, писарите, наемниците?

— Пентжу може и да лъже.

— Мислиш ли?

Собек отвърна поглед.

— Какво трябва да направим? — прошепна отново той.

— Има кръв, която зове за отмъщение. Набила е била приятелка на Пентжу. Отишла е да го информира, че съм се върнал, и да му разкаже какво се е случило. Пентжу вероятно я е заклел да мълчи.

— А втората жена?

— Амедета! Придружавали са я наемници, Женцовците са ги видели. Ай е мислел, че Пентжу си е загубил ума по нея. Тя е била неговият пратеник, единственият начин да държи Пентжу под наблюдение: ето как Бокалът на славата е стигнал до двореца. Когато съм се върнал, Ай е сметнал, че е вече прекалено рисковано да го остави жив.

Седнах при Собек.

— След като Набила си е тръгнала, е пристигнала Амедета. Помолила е да си поделят чаша вино и без добрият лекар да види, е отровила чашата. Той не би заподозрял чаша, от която и тя пие, а и отровата едва ли е подействала веднага. Амедета си тръгнала, а Пентжу продължил да пие вино от същия бокал. От отровата няма и следа. Той е залостил вратата след посетителката си, после е дошъл пристъпът: само след няколко секунди Пентжу си е отишъл.

— А Набила?

Скрих лице в шепи. Не ми бяха останали сълзи да се разплача.

— Ай и Нахтимин сигурно са знаели за нея. Вероятно са я следили внимателно.

— Но откъде ще знаят, че е опасна? — запротестира Собек. — Как са могли да знаят кога ще излезе от дома ти?

Опитах се да сдържам паниката си.

— Маху — настоя Собек, — може вече да е мъртва. Или това, или е отвлечена.

Изправих се и го погледнах злобно.

— Каквато и да е истината, Собек, ние и двамата извършихме държавна измяна и ограбихме гробница. Върни се у дома. Скрий съкровището и семейството си, после ме чакай.

— Не — скочи на крака Собек и потри лице, — ще дойда с теб. За Набила ще ти трябва помощ.

Върнахме се в дома ми, вече се беше стъмнило. Очаквах да е пусто, но Джарка бе в малката ни приемна, седнал с кръстосани крака под прозореца и килната назад глава, сякаш заслушан в някакъв зловещ нощен звук. Облечен бе само по препаска, но забелязах лъка и сноп стрели до него. Изправи се да ме посрещне и размести възглавниците под себе си. Видях и щит и меч. На слабата светлина изглеждаше сякаш е плакал, очите му бяха толкова зачервени.

— Мерт и децата? — попитах разтревожен аз.

— Заминаха — прошепна той и погледна към застаналия на вратата Собек. — Заедно с повечето слуги. Изпратих семейството си на север по реката. Носят писма до приятели в Мемфис. Страх ме е, господарю — изтри потта от гърдите си Джарка. — Не за себе си, а за тях — огледа ме с любопитство, после и Собек, който не беше помръднал от мястото си. — Чухте ли новината от двореца? Фараонът е болен — оплаква се от стомах.

— Набила? — попитах аз. Джарка избегна погледа ми. — Не можеш да я намериш, не си я намерил, нали?

Джарка поклати глава.

— Намерих обаче някой друг — отвърна той и мина покрай мен. — Радвам се да те видя, Собек.

Наблюдавах ги как си стискат ръцете, макар да бе съвсем ясно, че взаимно се подозират. Спомних си онези дни преди много време,

когато Аменхотеп Великолепни заговорничеше срещу собствения си син и никой не смееше да се довери никому. Спомних си и думите на един поет за това как ядрото се разпада: точно това бе станало и с нас, бяхме армия в безпорядък, всеки се спасяваше поотделно. Ако Джарка не вярваше на Собек, то началникът на полицията бе не по-малко подозрителен.

— Изпратил си жена си и децата си далече — опита се да бъде дружелюбен Собек и хвана Джарка за лакътя, след което се засмя. — Аз също — призна той. — В едно от укрепленията отвъд Четвъртия праг. Командирът там ми е познат.

— Набила — прекъснах ги аз.

Джарка се завъртя на пети и излезе. Чух гласове. Когато се върна, почти влачеше рошава фигура в изтъркана кожена пола и горнище, чифт сандали около врата, с кана бира в едната ръка и наръфан комат хляб в другата. Джарка се канеше да го накара да коленичи, но аз му дадох знак да се приближи. Смърдеше на риба и мас, мръсотия и тиня — всички характерни тежки миризми на реката.

— Това е Жабешката мутра.

— Кой?

— Лодкар съм — погледна ме накриво Жабешката мутра и набързо забърса уста. Олюляваше се леко, очевидно обичаше да си попийва. Въпреки това бе предпазлив и набързо изтрезня. Собек беше свалил медальона и знаците на службата си, но Жабешката мутра очевидно знаеше кой е. — Лодкар съм — повтори той нервно. — Изкарвам си хляба с лодка на голямото пристанище на Изида. Той дойде и започна да разпитва за жена ти, господарката Набила.

— И? — сграбчих го аз за рамото и го придърпах към себе си, като с едно движение отворих кесията на колана си. Извадих малък сребърен дебел и го вдигнах на светлината.

— Видях господарката Набила да се връща — понечи да отпие от виното си той, но Джарка измъкна чашата от ръката му.

— Разкажи на лорд Маху какво се случи.

— Господарката Набила се върна. Аз се припичах на доковете. Обичам да събирам топлината на деня, затова ме наричат Жабешката мутра.

Аз вдигнах ръка заплашително.

— Разпознах жена ти — започна да нарежда той. — Виждал съм я и преди. Слезе на пристанището и се изкачи по стъпалата. С нея имаше слуга. Малко след това се върна. Изглеждаше разтревожена, нетърпелива да наеме лодкар. Аз не бях достатъчно бърз, но я чух да казва на Тасуарет, друг лодкар, че иска да наеме лодката му. Каза: „Господарят ми ме моли веднага да се върна в града“. Тасуарет събра нещата си и потеглиха.

— И не знаеш накъде?

— Не, господарю, не знам. Странното е, че Тасуарет така и не се върна. Не се е мяркал покрай реката.

Собек измърмори нещо под носа си и се отдалечи, за да скрие вълнението си. Джарка ме гледаше отчаяно. Знаех какво си мисли. През дългия ми и кървав живот мнозина са се опитвали да ме убият и реката е идеалното място за един убиец — толкова лесно може някоя голяма баржа да се сблъска с малка лодка наскрел течението. Нил е пълноводен, течението е бързо, идеално място за прикриване на убийство. Внезапно ми прилоша, притиснах стомаха си и изпуснах сребърния дебел. Джарка ме хвана за ръката и ми помогна да седна.

— Дай му среброто — прошепнах — и го пусни да си ходи. Преди това се увери, че ни е казал всичко.

Приближи се Собек и седна до мен. Дочух гласа на Жабешката мутра и шумните му благодарности, докато го избутваха навън в нощта. Джарка се върна с кана вино от Шару и три чаши. Докато отпивах, се сетих за Ай и отровения бокал. Оставих чашата и скрих ръце в шепи.

Набила бе изчезнала!

— Най-добре да му разкажеш — издърпа ръцете ми Собек. — Трябва да му разкажеш. Времето лети!

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

*Герх ен ахха: ноцта на битката между
Апен, великата змия от подземния свят, и Ра*

Скрих личната си скръб и заразказвах. Джарка слушаше със стиснати устни, без да ме прекъсва. Помоли ме да повтора какво точно Пентжу бе споменал за пророчествата от Пазителите, клатеше глава в изумление и потриваше ръце, сякаш му бе студено. Зададе няколко въпроса за скарабея за сърцето и присви очи, когато споменах името на Амендуфет.

— Какво трябва да правим? — повтори той въпроса на Собек.

— Мислих — Собек кимна към вратата. Джарка я затвори. — Мислих. Набила е ходила отвъд реката. Знаем, че е посетила Пентжу. Не е предала теб, Маху, просто е била близка приятелка на общия ни другар. Вероятно му е носела новини за теб и действията ти. Ай е виждал в нея заплахата или заради това, което е знаела, или задето е открил за връзката ѝ с Пентжу — замълча и изчака Джарка да заеме отново мястото си.

— Знаем, че Набила се е върнала на отсамния бряг. Възнамерявала е да се прибере тук, когато някой я е засякъл и ѝ е предал лъжливо съобщение. Спомнете си думите ѝ към лодкаря. „Господарят ми ме моли веднага да се върна в града“. Няма начин да е имала предвид Пентжу. Единственият друг човек, когото би нарекла така, си ти, Маху, а ти не си изпращал такова съобщение — Собек ме погледна. — На кого би се доверила Набила? На мен? — поклати глава. — Аз бях с теб. На Майа и останалите? — отново поклати глава.

Собек погледна Джарка с ъгълчето на очите си.

— Не съм изпращал такова съобщение — отвърна приятелят ми студено.

— Амендуфет! — възкликнах аз.

— Невъзможно — изрече едва чуто Джарка. — Той беше тук, в града.

— Дали? — вдигна чаша Собек.

— Намери Амендуфет — наредих аз. — Кажи му да донесе списъка с погребалните предмети на Тутанкамон, знае за какво става дума.

Джарка довлече предателя, сънен и увит с прозрачна роба. Не трябваше да я облича точно онази вечер. Беше му подарък от Набила.

— Господарю — прозя се той и ми връчи свитьците.

Хвърлих им бегъл поглед, после се вгледах в него.

Премигваше и се чешеше, продължаваше да играе ролята на предан служител, макар и вече усетил опасността.

— Не питаш защо съм те извикал?

— Господарю, в бурни времена живеем.

— И още как — отвърнах рязко аз. — Познаваш ли лодкаря на име Жабешката мутра?

Амендуфет облиза устни и поклати презрително глава, сякаш притежаването на такава информация бе под достойнството му.

— Той обаче те познава. Кажи ми, Амендуфет... — започнах и погледнах списъка със съкровищата, струпани в гробницата на Тутанкамон: златните тронове, бурканите, гърнетата от алабастр, раклите и ковчежетата, обкованите в сребро и желязо легла, скъпоценните платове и дрехи, парфюми и масла.

— Да, господарю?

— Къде е скарабейт със сърцето?

Чак толкова добър лъжец не беше. За миг очите му зашариха отляво надясно, а езикът му понечи да оближе устни.

— Скарабейт за сърцето — продължих спокойно аз. — Тук ли е? Няма значение... За кого работиш, Амендуфет?

— Как за кого? За теб, господарю.

— Кажи къде из града си бил днес.

— По разни задачи.

Вдигнах бокала и го притиснах към бузата си, погледнах Джарка и кимнах. Амендуфет бе очевидно притеснен. Собек се приведе напред и зацъка с език.

— Спомняш ли си това?

Преди да успее да избяга, Джарка нахлузи примката през главата на Амендуфет и я затегна.

— Малко оставаше Рамзес да те довърши, ако не се бях намесил. Джарка понечи да затегне възела, но аз вдигнах ръка.

— Обещавам ти — прошепнах, — че ще излезеш оттук жив, ако ми кажеш истината. Призови господарката Маат! Излъжеш ли, ще умреш, а по това време утре жена ти и децата ти ще се присъединят към теб.

Амендуфет поклати глава.

— Убий го! — наредих аз.

Джарка затегна примката. Ръцете на Амендуфет потрепериха и отскочиха като птичи крила.

— Милост!

— Ще ти помогна, Амендуфет. Ако излъжеш, Джарка ще те убие, после ще вземе наемници и ще отнеме живота на семейството ти... — наклоних се по-близо, наплюнчих пръст и го доближих до една от лампите, докато загаси пламъка с пукот. — Така че играта започва. Запомни, излъжеш ли — умираш. Станал си шпионин на лорд Ай. Трябва да е чул за случилото се при гробницата. Така ли е?

Амендуфет кимна.

— Правеше се, че си мой шпионин, но, разбира се, лорд Маху е никой? Нали?

— Да — изпелтечи той.

— Нашият дебел ковчезник бе разбрал, че можеш да бъдеш сплашен, и затова нямаше нищо против да умреш.

Отново кимване.

— Добре — потрих ръце аз. — Мисли за жена си и децата си. Справяш се добре! Сега ми кажи, лайно такова, когато Златното дете — Тутанкамон, Господаря на Двете земи — бе погребано, сърцето му беше ли с него?

Амендуфет преглътна шумно.

— Не знам.

Джарка затегна примката.

— Наистина не знам — изплака той, — освен едно нещо. Попитах лорд Ай дали да изпратя скарабея за сърцето на жреците на *уабета* и отговорът му ме заинтригува. Каза, че сам ще го занесе.

— И?

— По-късно попитах жреца на параклиса при *уабета* дали е получил скарабея. Той каза, че не го е виждал.

— Сигурно си се озадачил — обади се Собек. — Ако човек бъде погребан без сърцето си, неговата *ка* е безсилна.

— А Набила? — попитах тихо аз.

Джарка затегна още повече.

— Лорд Ай се страхуваше от нея. Знаеше за връзката между нея и лекаря Пентжу. Каза, че иска да я види.

— Лъжец! — изревах аз. — Проследил си Набила. Ти си информирал Ай, че тя ходи в Тайнственото убежище. Върнал си се от тази страна на Нил и си я причакал в палмовата горичка между пристанището на Изида и този дом. Казал си й, че искам да се срещнем в града и тя, разбира се, ти е повярвала. Какво стана с Набила?

— Не знам — запрепъва се Амендуфет. — Наистина не знам. Не лъжа.

— Защо изобщо започна с лъжи? Защо ме предаде?

— Нямах избор — задъха се той. — След банкета в Залата на вечното слънце лорд Ай и Мерире ме извикаха. Казаха, че е свършено с теб, че вече си мъртвец — облиза устни. — Нямах избор, трябваше да те предам. Трябваше да направя каквото искат. Искаха да знаят всичко за теб, за Набила. Господарю, вярвах в теб, докато можех. Казвам истината — изплака той. — Ти ми обеща...

— Казал си истината? — махнах с ръка. — Да, добре, лека нощ, Амендуфет!

Той се изправи и се заклати към вратата; отвори я и потъна в нощта.

— Дадох дума — прошепнах на Джарка аз, — че ще излезе от тази стая жив, и я удържах. Сега тичай след него. Убий го! Хвърли трупа му на крокодилите.

Джарка се надигна.

— А жена му и децата?

— Остави ги. Те не са извършили грях.

Джарка се изниза безшумно навън и аз мигом забравих за Амендуфет.

— Сега какво? — попита нетърпеливо Собек.

— Амедета. Трябва да заловим Амедета. Ръцете й са оцапани с кръвта на Пентжу — независимо дали по своя воля — и тя ще ни каже

какво наистина се е случило.

— Утре сутрин Ай ще отиде на поклонение в храма на Амон, ще направи жертвоприношение. След това ще има прием в градините на храма.

Замълча, сепнат от смразяващия кръвта писък, който раздра ношта.

— Амендуфет плати за греховете си — усмихнах се аз. — Утре Амедета ще плати за своите.

Светецата маса на величествения храм на Амон в Карнак бе окъпана в слънчеви лъчи. Ослепителните бели колони с формата на папирусови цветове отразяваха утринната светлина. В далечината отекваше дълбокият бълбукащ рев на събралата се по дължината на Авенюто на сфинксовете тълпа. Десетки хиляди тиванци се бяха стекли да гледат как Ай, Божествения, Владетеля на Двете земи приближава в бавна процесия, за да извърши жертвоприношение. Множество ескадрони от колесници на Нахтимин водеха процесията, а в прахоляка следваха главните офицери на армията, обградени от слуги с огромни, напоени с парфюм щраусови ветрила, с които да пъдят миризмата. Армейските оркестри с флейти, барабани и тръби огласяха с маршовия химн на войниците. Жреци с бръснати глави, бели роби и рамене, украсени с кожи на леопард, пантера и ягуар, ръсеха светена вода и държаха купи димящ тамян. Потта, парфюмите, прахта и пушекът се смесваха ведно.

В сърцето на процесията се намираше Ай — величествен с Двойната корона на глава и тоягата и жезъла в ръце; горната част на тялото му бе загърната в немеса — священото наметало на фараона, а прекрасно избродиран колан обгръщаше кръста му. По-надолу тялото му бе обвито в множество дипли. Носеше священите ръкавици, на краката му бяха златовърхите сандали, които се намираха върху сребърно столче с крака, издялани във формата на пълзящи в смирение нубийци, кушити и други народи на Деветте лъка. Около него се бе струпала божествената аристокрация на двора: пазачът на парфюмите, държачът на царските сандали, управителят на кабинета, божествените бащи и пророците от храмовете, писарите от Вътрешния кръг — все твари на Ай. Разбира се, ние също бяхме там, Чедата от Кап, членовете

на Царския кръг: Хюйи и Майа в разкошни роби, Хоремхеб и Рамзес в бляскави златни яки и сребърни емблеми. И аз. За последен път.

Преминахме покрай двата огромни пилон на входа към храма и навлязохме в огромното пространство — повече от двеста декара — истинска гора от гранит, която включваше храмове, пилони и дворове. Последвах царската процесия през обкованите с абанос врати надолу към Светинята на всички светини, където статуята на бога чакаше безмълвно с чудовищната, украсена с щраусови пера кърпа за глава и лъскави очи от емайл. В такива случаи винаги се питах дали хората около мен наистина вярват в онова, което всички правехме.

Хорът запя:

*Всички ръце треперят от страх пред теб.
Името ти е високо, могъщо и силно.
Народът на Понт и онези от източните земи
целуват земята пред нозете ти...*

Подпрях се на една стена и зачетох изографисания на нея химн с често повтарящ се припев:

Египет поставя границите си, където пожелае

Опитвах се да не поглеждам към Собек. Изглеждаше изтощен и разтревожен. И двамата почти не бяхме спали. Събрали се бяхме във Великия дом малко след зазоряване. Каквото и да се случеше, Ай щеше да ни очаква там. Хоремхеб и Рамзес изглеждаха кисели. Майа бе разтревожен. Непрекъснато хвърляше погледи към Собек, заинтригуван от изпосталелия му вид. Разбира се, изречени бяха множество съболезнования за Пентжу; дори Нахтимин се приближи тромаво да ме успокои, че е чул за изчезването на Набила, но не вярва нещо лошо да ѝ се е случило. Можех да го убия на място, да извадя кама и да го наръгам, но за всеки ловец си има време за дебнене и време за нападение. Сега дебнех друга плячка, Нахтимин щеше да почака.

Както можеше да се очаква, Анхесенамон изглеждаше ослепително с прекрасно украсена коса, огърлица от чисто злато, инкрустирано с драгоценни камъни, и скъпи гривни по цялата дължина на красивите ръце. Приблжих се да я видя. Погледна ме, после се извърна. До нея бе неотлъчната ѝ сянка Амедета, облечена като девствена жрица с великолепно лице с високи скули, грижливо изрисувано и застинало в маска на фалшива набожност. Опитвах се да не отделям поглед от нея по време на цялата процесия, на ритуалите в храма и по обратния път към двореца. Този отрязък Ай използва да подчертае властта и величието си, като демонстрираше на приятели и врагове, на египтяни и чужденци, че той е фараонът.

След края на процесията стражите на Нахтимин поведоха членове на съвета и други избрани гости през разкошните зали на двореца Малгата, през преливащите от светлина великолепни коридори и стаи, украсени с резбовани дървени колони в различни цветове. За последен път през живота си видях подобни блясък и величие. Животът ми бе започнал в този дворец и последните дни на величието ми се разиграха там. Все още си спомням обкованите със злато и сребро врати, блестящия малахит и лапис лазули на трегерите, покритите с ярки рисунки стени, блещукащите басейни на чистотата, щедро украсени колони, градини като шахматни дъски от светлини и сенки, цветни подове с изящни мозайки, фонтани от розов мрамор, тесни канали пречистена вода, лехи с плодороден чернозем и безброй видове храсти и дървета, сред които пернати в невъобразимо разнообразие от цветове чуруликаха и привличаха окото, сякаш бяха цветни видения. Онзи ден всичко бе мирно и спокойно, но забелязах, че стражите на Нахтимин — собственоръчно избрани от него Накту-аа — бяха навсякъде, с отличителните кърпи за глава на бели и червени ивици, кожени поли и до един въоръжени със зловещи остри копия и продълговати щитове с Овена на Амон.

Нахранихме се в залата на Златния лешояд, където красивите мозайки на пода се отразяваха в лъскавия трептящ таван. Огромните врати на залата бяха свалени от пантите и сега светлина и аромати от Градината на водните лилии заливаха цялото помещение. Наредени бяха малки масички, на които всеки гост можеше да седне с приятели и колеги, докато Ай и приближените му похапваха на зелена полянка под златен балдахин. Сърцето ми преля от радост, когато Ай вдигна

Бокала на славата за тост в приветствие към приятелите си. Сега, когато имах възможност да го наблюдавам от по-близо, Ай определено имаше болнав вид, независимо от слоевете свещена боя по лицето си.

Със Собек поделяхме масата си с Майа. Опитяхме се да поддържаме невинен разговор. Най-болно ми бе да се преструвам, че Набила е отишла на гости при приятели, докато яростта и омразата ме разкъсваха като горчива отрова. Ай почти не докосна храната. От време на време притискаше стомаха си през златната материя, сякаш да облекчи някаква болка. Седналата до него Анхесенамон бе напрегната. Едва тогава забелязах, че някой липсва. Нямаше го на процесията, нямаше го и сега. Никъде не видях кръглото предателско лице на Мерире. Докато поднасяха подноси с различни видове месо — печена гъска и бутове от малки теленца и газели, украсени с ивици пушено върху плата от свежа зелена салата, червено зеле, сусам и кимион, придружени с кани хетейско вино — попитах Майа къде е Мерире. Опита се да отговори някак небрежно, но от нетърпението му да отклони темата разбрах, че лъже.

Следобедът се точеше, Ай забавляваше гостите си с групи акробати и танцьори. Нахраних се добре, но почти не пих, като нито за миг не изпусках Амедета от полезрението си, както изгладнял лъв дебне набелязаната плячка и изчаква да се отдели от стадото. Донесоха навеси и слънчобрани срещу жегата и групите започнаха да се разтурват. Собек ме побутна. Амедета бе станала от царската маса и се насочваше към отходниците, следвана от една прислужница. Собек се изправи несигурно с ръка на уста и залитна към вратата. Обърна се, изрева нещо към мен с пиянски глас и се престори, че се препъва в една маса.

— Собек, ти си скапан пияница! — извиках след него аз и го последвах, уж да му помогна.

Прегърнахме се, после тръгнахме несигурно покрай нишите и вратичките, в които дебнеха хората на Нахтимин. Отходните помещения се намираха в специална зала, построена над тесен канал, в който се отичаха отпадните води. Прислужницата на Амедета седеше с кръстосани ръце близо до вратата. Собек я хвана игриво за ръцете и я придърпа към себе си. Тя се стресна. Собек извади камата си и преди жената да успее да изкрещи, запуши устата ѝ с ръка и я бутна вътре. Амедета беше с гръб към нас и тъкмо потапяше ръце в купа с вода.

Обърна се и ахна изненадано, когато брадичката ѝ се озова на върха на камата, с която леко я подпрях.

— Недей да викаш, Амедета, иначе ще трябва да убия и теб, и слугинята ти. Ти си убийца! Ръцете ти са изцапани с кръвта на приятеля ми Пентжу.

Прекрасните ѝ очи се разшириха тревожно.

— Не си и помисляй да викаш — повторих аз. — И недей да лъжеш — притиснах камата малко по-силно, докато се появи капчица кръв. — Недей да мислиш и за охраната на двореца.

Със свободната си ръка бръкнах под робата си и извадих малката стъкленица сок от маково семе, която предварително бях приготвил. И двете нямаха избор.

Накарах ги да пият, клекнали до стената. Вече бяха пили доста вино и сокът подейства бързо. Главите им клюмнаха с леко отворени усти.

Собек се разтревожи. Измърмори нещо в смисъл, че всичко е приключило, колко се тревожи за съпругата и децата си и дори, че съжaliaва за стореното. На мен обаче вече ми беше вече все едно. Единственото, което чувствах, бе ледена студенина, която сграбчва сърцето ми всеки път, когато посегна да отнема живота на врага си. Креснах му да не се държи като страхливо куче, а да ми помогне да спусна телата през прозореца. Излязох първи. Градината наоколо бе запусната. Оставихме двете тела под един храст. Собек седна до тях да ги пази, а аз продължих по предварително начертания план.

Върнах се в Двореца на очакването, където свитите и слугите се приготвяха да посрещнат господарите си. Доверените ми наемници бяха там. Дошъл бях в двореца с възможно най-голямата носилка с дълги колове в ъглите и плътни завеси от всички страни. За да разсея подозрението на възможните шпиони, се престорих на пиян и обясних, че приятелят ми Собек не е в състояние да се движи. С множество викове и проклетия поведох наемниците заедно с носилката покрай двореца с отчаяната надежда, че няма да се изгубя. Най-накрая стигнахме. Със Собек взехме раираните роби на двама наемници и ги облякохме. Амедета и другото момиче все още бяха в света на сънищата. Преместихме ги в носилката, аз и Собек заехме местата си сред носачите и излязохме от двореца безпрепятствено. Двамата наемници, които бяхме освободили, вървяха пред нас и проправяха път

през насъбралото се пред двореца множество, отблъскваха мъжете скорпиони, търговците, доставчиците на животински мазнини, продавачите на мед и майсторите на парфюми, които се надяваха да пробутат стоката си на непознатите господари.

Намирам за странно това, че последното ми преминаване през Тива бе като слуга. Предчувствах, че приближаваме края на едно много дълго пътуване, но се опитвах да съсредоточа мислите си върху онова, което предстоеше в момента. Отивахме в имението на Собек, което се простираше по протежение на една от големите улици с високи палми, малко отвъд Портата на сфинксовете. Там трябваше да ни чака Джарка. Надявах се наистина да е там. Той бе вече истински разтревожен за жена си и децата и ме умоляваше да избягаме. Собек го бе подкрепил. Аз обаче надделях, и то не със силата на разума, а като заявих, че ако не искат да ми помагат, ще се справя сам, а ако ме заловят, не мога да гарантирам какво ще кажа на мъчителите на Нахтимин в ужасяващите подземия на Дома на веригите.

Оглеждах хората, които подминавахме, зървах отделни лица и сцени: кушит с питомна мангуста, която изпълняваше различни номера; виснали на вратовете си подноси, змиеукротители предлагаха стъкленици и прахове за засилване на мощта на тялото; група развратници с ярки перуки и ослепително изрисувани лица се опитваше да спечели компанията и среброто на няколко нубийски стрелци, които си почиваха под порутен навес и пиеха от евтината бира на пътуващ търговец; малко момче притича с маймуна на рамото си, а звънчетата около врата на животното отекнаха с мек сребърен звън. Момчето имаше гъста рошава черна коса. Беше здраво, със заядлив поглед. Имах чувството, че виждам собствения си призрак преди толкова много години, побягнал с любимата си маймуна, която жестоката Изития по-късно умъртви. Премигнах и освободих една ръка, за да забърша потта от лицето си. Пресякохме Площада на лотосите, от чиито две страни са издълбани красиви каменни цветя — място, където богатите и могъщите се разхождат; където могат да седят в тесните градини около езерата, защитени от жегата с големи напоени с парфюм бродирани навеси. Свеждах лицето си пред любопитните зяпачи, които се приближаваха да видят кой е в носилката. На пътя се бе преобърнала каруца, преместиха я, появи се отряд войници Консу, които се завръщаха от патрул в Червените земи.

Перата в гривите, тракането на колелата, знаменосецът в тежковъоръжената колесница с прекрасни колчани и ножници за копия в червено и златно ми напомниха за нещо, казано от Собек по пътя към двореца. Казал ми бе, че военните действия извън двореца са засилени, а меджайски съгледвачи докладваха, че части се отправят на север. Нима Ай и Нахтимин събираха войска, която да изправят срещу армията на Хоремхеб в Мемфис?

Ескадронът колесници изтрополи покрай нас. Следваше ги група джуджета Данга само по препаски, с разпуснати черни коси и бради, сбръчкани очи и див поглед. Бяха празнували в храма на Бес и сега се бяха отдали на един от странните си ритуали, който включваше пиене до несвяст и танцуване до пълно изтощение. Благодарих на боговете, че не ни се налагаше да бягаме от тях. Страхувах се, че действието на сока от мак всеки момент ще премине. После чух викове, изведнъж се озовахме сред облак прах пред Портата на сфинксовете, преминахме обелиските, прославящи подвизите на предишните фараони, и се запътихме по широката сенчеста улица.

Най-накрая стигнахме дома на Собек. Огромната къща беше празна. Собек нямаше доверие дори на собствените си хора. Единствените там бяха Джарка и няколко мои наемници — яки, посивели ветерани, белязани и калени. Бях им казал, че са част от заговора и ако аз се проваля, ще повлека и тях. Заклеха се да останат, докато им се плаща, а когато златото и среброто привършеха, щеше да дойде и краят на задълженията им. Уважавах прямотата им. Джарка бе все още притеснен. Каза, че ще остане до стъмване и ще направи каквото е по силите му, но после трябва да тръгва. Изкрещях, че не ме интересува, и седнах до носилката, докато наемниците се забавляваха да свестяват, като изливат кани с вода по изрисуваното лице и тънката роба на Амедета. Прислужницата затворих в един килер с малко храна и вино. Казах ѝ, че нямам нищо против нея и ако си мълчи, ще бъде в безопасност. Когато се върнах, Амедета се беше събудила, очите ѝ бяха сънени, а боята по лицето — размазана. Започна да плаче и да ме заплашва. Зашлевих я и я изкарах от носилката, после я избутах към павилиона в градината, където чакаха Собек и Джарка. Показах ѝ дълбокия ров, изкопан от Джарка в меката глина до напоителния канал, където се процеждаше водата.

Седнахме. Казах на Амедета, че ще умре и може единствено да избира между бърза смърт с чаша отровено вино или да бъде погребана жива. Не изпитах жалост, нито съчувствие към тази красива жена, която някога бях обладал. Тя имаше сърце на кобра и бе пропита от злостта на Анхесенамон и Ай. Казах ѝ какво знам. Как господарката ѝ е забременяла не от съпруга си, а от собствения си дядо, който искал да обяви децата си открито и да превърне Златното момче в рогоносец. Обясних ѝ, че знам всичко за игричките на Ай, когато Тутанкамон е изпадал в един от онези пристъпи и онзи го е карал да му се кланя. Внезапно Амедета спря да хленчи, а в очите ѝ се появи пресметливо огънче. Казах ѝ за смъртта на Тутанкамон или по-скоро за убийството му, за липсващия скарабей за сърцето, за извършеното от Ай кощунство. Тя не потвърди подозренията ми, но не ги и отрече. Накрая описах посещението ѝ при Пентжу и неговата смърт.

Колкото повече говорех, толкова по-силно бе вълнението ми. Амедета ме гледаше, сякаш едва ли не няма търпение да приключи с излиянията си. Запитах се какво ли има да ми каже? Спрях да говоря и отпих от виното, което Джарка бе донесъл, след което предложих и на нея. Грабна чашата и отпи жадно.

— Какво искаш, Маху, Песоглавецо от Юга? Ако си ме довел тук да ме изпиташ, как мога да се защитя? Скоро господарката ми ще разбере, че съм изчезнала, така че, ако ще ме убиваш, давай.

— Набила? — попитах аз.

— Не знам нищо за нея.

Зашлевих я и заплаших да я оставя на наемниците. Тя избълва порой от обиди, но продължи да твърди, че нищо не знае.

— Какво тогава знаеш? — прокарах пръст по бузата ѝ аз. — Знаеш ли, че Ай умира?

О, какво удоволствие изпитах от изписаното на лицето ѝ объркване.

— Хайде, кажи ни, че лъжем — обади се Собек.

Джарка се стрелна и сряза глезена ѝ със скритата в ръката си кама. Амедета изпищя и притисна шуртящата от раната кръв.

— Живот срещу живот, Маху — изрече накъсано тя. — Обещай, че ще ме пощадиш, и ще ти кажа.

— Кажи ни и ще ти обещаю бърза смърт.

— Живот срещу живот — повтори тя. Откъсна парче от робата си и завърза раната. — Денят отминава, Маху, скоро ще се стъмни. Колко дълго мислиш, че можеш да останеш тук? Те ще разберат. Предлагам ти най-добрата сделка.

— Е, ако ние не те убием, Ай със сигурност ще го стори — обади се отново Собек.

Амедета се насили да се засмее и посочи павилиона.

— Това е твоят дом, Собек, но защо не чувам гласове? Къде е жена ти, къде са слугите, децата? Избягали са, нали? Щом те могат, значи мога и аз. Египет се променя — посочи Джарка. — А твоята съпруга, твоите деца, твоят живот? Предлагам моя живот срещу вашия.

Собек и Джарка измърмориха. Бе успяла да ги убеди и сега болезнено усещаха всяка изминала минута.

— Кажи ни — вдигнах ръка аз, — животът ти ще бъде пощаден.

— Ай, Анхесенамон и Нахтимин ще доведат хетите в Египет.

Засмя се на изумлението ни. Собек понечи да протестира, но аз сграбчих ръката му. Амедета ме гледаше хладно.

— Маху, велики Песоглавецо. Защо, според теб, Ай изпрати Мерире в лагера на хетите? Задачата му бе да започне преговори за съюз. Твоята беше да намериш смъртта си, а Хоремхеб и Рамзес да бъдат обкръжени и принудени да капитулират.

— Но... — прекъснах я аз.

— Но? — подигра ми се тя. — Всичко върви по план. Анхесенамон сега е вдовица. Няма намерение да я омъжват за Хоремхеб, а за Зананза — хетския принц. Мерире пак отиде при хетите, и то не само да преговаря, ами и да доведе жениха в Египет.

— Но какво планира Ай?

— Възнамерява да основе нова династия. Анхесенамон ще се омъжи за хетски принц, а Ай — за една от техните принцеси. После ще си поделят Ханаан.

— А Хоремхеб и Рамзес просто ще стоят и ще гледат?

— Те ще бъдат мъртви, както и вие.

— А войските им?

— Мисли, Маху. Спомняш ли си, когато Нахтимин ви посрещна в Делтата при Аварис?

— Оставил е войски там, нали? Те ще посрещнат хетите — опитах се да си представя картата на Египет: Тива на юг, Аварис на

север, а между тях укрепеният Мемфис — градът на белите стени, домът на Птах, бога човек.

— Разбира се — прошепнах аз. — Хoremхeб и Рамзес са в Тива. Никога няма да излязат оттук. Войските им са без водач и ще трябва да се изправят срещу врага на два фронта: хети и египтяни от север, Нахтимин от юг. Ще бъдат разделени.

— Шпионите на Ай вече обикалят из Мемфис, дават подкупи. Във всяка армия има недоволни. Ще отрежат и притока им на запаси — Амедета се засмя на изумлението ми. — Вече е започнало. Нахтимин изпраща войски на север.

— Къде?

Амедета се засмя в шепи.

— Разбира се! — възкликнах аз. — Къде, ако не в Акмин. Родният град на Ай!

— Неизбежно е — обясни Амедета. — Хетските пратеници са вече в Египет, лагерът им е при Аварис. Към тях ще се присъедини принц Зананза, а после ще потеглят към Акмин. Народът ще ги вземе за поредната мирна мисия. Там към тях ще се присъединят висши офицери, ще бъде подписан договор за мир, скрепен с брачни съюзи. Поле Зананза ще дойде в Тива. Хoremхeб ще разбере какво се е случило и ще се противопостави, но вече ще е прекалено късно, той и Рамзес ще бъдат поставени под домашен арест.

— А ако Ай умре?

Амедета сви елегантно рамене.

— Ще поеме Нахтимин или пък Зананза.

Погледнах Собек и Джарка втренчено. Амедета се зае с раната на крака си. Беше смела. Независимо от смъртната опасност, си тананикаше тихо.

— Майа знае ли? — попита Собек.

— Възможно е да подозира.

— Кога трябва да се случи всичко това?

— Най-късно до месец.

— Има ли още нещо?

— Не, освен кога мога да си тръгна?

Извиках капитана на наемниците ми и заведох Джарка и Собек навътре в градината. Лек ветрец шумолеше в дърветата. Забелязах с отчаяние издължените сенки. Една мангуста се промуши иззад

храстите и притича към сочната зеленина около езерото с рибки на Собек. Огледах градината — павилиони и украсени езера, сенчести алеи, лози, фонтани и цветя. Моята градина бе подобна, но какво значение имаше това сега? Само след дни всичко щеше да е разрушено.

Джарка дръпна ръката ми. Не му обърнах внимание, но той мина отпред и аз погледнах лицето му за последен път. Спомних си жилавия младеж с маслинова кожа, с тъмни очи и черна къдрава коса и намазани къдрици на слепоочията. Спомних си скоростта и острия му ум, както и непоклатимата му вяност през годините. Сега очите му бяха зачервени, бузите — сбрьчкани, косата — остригана и посивяла. Протегна ръка.

— Господарю Маху, трябва да тръгвам. Скоро всички пътища, както и реката ще са като мравуняк. Трябва да стигна до Мемфис. Трябва да изведа Мерт и децата от града и да потърся подслон на север, сред моя народ — погледна към небето. — Тук ми харесва, обичам откритите тучни поля на Делтата. Тук можеш да се скриеш, дори да избягаш — сложи ръка на рамото ми и ме погледна сериозно. — Какво значение има дали ще спечели Ай или Хоремхеб? Уморен съм, господарю. Аз също дадох клетва на Ехнатон. Свършено е. Трябва да тръгвам — вдигна ръка за поздрав към Собек. — Анкх и са, живот и щастие, независимо за колко дълго.

Отдалечи се, но се спря при една акация и ми направи знак да се приближа. Под сянката на онова дърво прегърнах стария си приятел за последен път. Никой от нас не бе споменава за среща отново, но докато го прегръщах, Джарка впи нокти в гърба ми.

— Стой и слушай, господарю — изсъска той. — Трябва да замина не заради опасността за мен и Мерт, а заради децата си. Не — продължи свирепо той, — изслушай ме. Спомняш ли си мрачните дни на голямата чума в Ахетатон, когато Ехнатон се пречисти, когато осъзна, че не е спасителят, нито пък месия? За него се грижеха нашите свети мъже, аз бях там. Ехнатон ги попита дали Спасителя, Месията ще дойде от неговата кръв. „Не — отвърна тогава един от пророците, — от него!“

Освободих се от прегръдката му.

— Кой?

Джарка ме гледаше с поглед, който никога не бях виждал.

— Сочеше мен — прошепна той. — Не си ли спомняш, Маху? Един от предците ми е бил албинос. Нашата кръв носи божественото семе. Никой друг не знае за това! Казвам ти заради приятелството ни. Ако оцелееш, не казвай на никого, докато не настъпи часът. Ако умреш, занеси тайната в гроба — протегна ръка. — Просто я стисни. Срегнахме се като приятели, нека се разделим като приятели.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Керра: змия-демон от подземния свят

Стиснах ръката на Джарка. Той се усмихна и замина. Повече не го видях. Собек крачеше тревожно напред-назад. Той също искаше да си тръгне, но аз го помолих да остане и да пази Амедета, докато се върна. Оставих го с наемниците си, но взех капитана с мен — набит жилав мъж с белег на лицето от лявото око до дясното ухо. Казах на Собек, че отивам в двореца, но това беше лъжа и вероятно му струваше живота. По пътечки и тесни улички успях да се промъкна през града до моя дом, притихнал под тежкото следобедно слънце. Покатерихме се по стената и скочихме в градината: беше зловещо, спотайвахме се като кучета, прескачахме от храст на храст. Всички слуги бяха избягали. Двата наемници, които бях оставил да пазят, заварих заспали в приемната наред кани бира и мръсни подноси. Сритах ги и им наредих да пазят и двете порти. С капитана запалихме огън, аз отворих всичките си скривалища, сандъци и ковчежета. Изгорих документи и ръкописи, листове бял папирус и пожълтял папирус с нови и стари писания. Всички документи, събирани през годините — безчет спомени за миг се превърнаха в пепел. Не исках да попаднат в ръцете на Нахтимин. Запазих само тайните си записки.

После отворих съкровищницата. Като истински крадец на гробници, взех най-дребните и ценни предмети, камъните и пръстените, гривните, торбичките злато и сребро и ги събрах в кожени торби. Когато реших, че е достатъчно, слязох в избата за вино. Спомням си колко тъмно и студено беше. Не бях скърбил за Набила или Тутанкамон. Бях все още горчиво неумолим. Имах сметки да разчиствам и колкото по-скоро, толкова по-добре. Едно нещо бях решен да довърша: цялостното разрушаване на клана на Ай. Бях като слуга със списък задачи, всяка, следвана от друга. В онзи момент приятелството ми със Собек беше незначително. Дори заминаването на

Джарка бе все още просто черен облак, който се сливаше с останалите. Бурята тепърва щеше да се разрази.

Грабнах един мех масло и го метнах на капитана. Извадих камата си и раздрах друг, като оставих маслото да се разлее. Качих се горе и направих същото с още един мех, минах през всички стаи, чак до павилиона, външните постройки, дори билковата градина. Изкарах двете торби съкровища и няколко оръжия, които бях приготвил от оръжейницата, и извиках наемниците. Дадох им по един бляскав аметист — подаръци лично за мен от Великия дом.

— Когато тръгнем, запалете къщата — наредих аз.

— А после, господарю?

— Бягайте! Молете се боговете да ви дадат бързина на котки. Бягайте колкото се може по-далече от Тива!

Двамата кимнаха. Грабнах оръжията и двете торби със съкровища — в едната от които бяха и дневниците ми — и хлътнах през страничната порта, следван от капитана. Придържахме се към дърветата и храстите, които обграждаха пътеката към пристанището на Изида, после през познатите пътеки из града до дома на Собек. Денят се променяше, слънцето вече залязваше, по небето се носеха златисти облаци, водите на Нил притъмняваха. По пътя пред нас се стрелкаха сенки, сякаш денят знаеше какво се случва. Веднъж се спряхме и се обърнахме назад: макар да се бяхме отдалечили доста, все още се виждаха черните кълба дим на фона на неприветливото небе. Наемниците бяха подпалили къщата. По обратния път бяхме особено внимателни, наясно с нарастващия брой войници и патрули около пристанището и пътя към него, но все пак бяхме само двама души в множеството. Приблжихме се към къщата на Собек откъм задния двор.

Сигурно е нормално, когато целият живот на един човек е преминал в опасности, той да се превърне в животно, да предсеща нередностите, козината му да настръхва, стомахът му да се свива. Къщата на Собек изглеждаше спокойна, но забелязах, че задната порта е леко открехната, макар да я бе затворил, когато тръгвах. Обърнах се към капитана на наемниците. Той също беше бдителен, мигаше учестено, а главата му бе леко извърната, сякаш да улови някакъв звук.

— Остави съкровището — подканих го аз. — Ела с мен.

Понечи да протестира.

— Нали не мислиш — пошегувах се горчиво аз, — че ще те оставя да го пазиш?

Мъжът се усмихна накриво. Запълзяхме към стената. Помогнах му да се прехвърли, после го последвах, подхлъзнах се и си обелих крака. Клекнах, отместих клоните на един храст и огледах. Близко до акацията, където Джарка се беше сбогувал с мен, видях нещо бяло да се развява на вятъра. Взех лъка, сложих една стрела и я запратих към бялото петно. Нищо. Забързах нататък, следван от капитана. Предпазливостта ни бе ненужна. Убийците на Нахтимин си бяха тръгнали. Дори и да бе имало някакво приятелство между Ай и Собек, очевидно то не означаваше нищо. Старият ми приятел се бе борил безуспешно за живота си. Не беше трудно да разгадай последователността на това разрушение. Къщата и градините излъчваха онази зловеща заплаха, която винаги следва убийството, сякаш душите на брутално умъртвените още не са си тръгнали, удрят яростно, вят силно, но не успяват да пробият онази невидима, неподатлива стена, която разделя живите от мъртвите.

Древните писари описват разрушението като Нощта на голямата оран, Деня на огъня. Сега разбирам какво са имали предвид. Красивата градина на Собек излъчваше всичкият ужас на едно бойно поле, сякаш онази невидима стена за миг се бе пропукала, за да могат демоните, гълтачите, изродените зверове от подземното да преминат отсам. Сеещият смърт бог Сет с червена коса и окървавени ръце бе оставил неоспорими следи. Собек и наемниците ми се бяха сражавали като обладани от зли духове. Тревата бе осеяна с окървавени трупове. Всички убийци бяха облечени еднакво — тъмни роби върху ризници от варена кожа. Някои бяха с бойни ботуши, други — боси, а загрубелите им лица бяха още по-зловещи заради насилствената смърт. Някои продължаваха да стискат брадви, ками, боздугани или мечове. Един бе прикован с меч като пеперуда за едно дърво. Висеше така с разперени ръце.

Стигнах павилиона, където Собек, изглежда, бе оказал последен отпор. Лежеше пред входа с лице върху едната ръка и затворени очи. Човек можеше да помисли, че е заспал, ако не беше кръвта, която се стичаше от ноздрите и устата му и образуваше тъмна локва около главата. Преобърнах го. Имаше рана на врата, но онази, причинила смъртта, бе огромна зееща дупка над слабините. Изгоних събралите се

мухи и погледнах небето. Ловуващите покрай брега лешояди и ястреби вече бяха надушили кръвта и прииждаха.

Амедета лежеше в павилиона. Около главата ѝ бе завързано все още стегнато въже. Запитах се дали бе проговорила преди смъртта си. Може би беше крещяла и затова убийците бяха прерязали гърлото ѝ и изоставили тялото. Това беше грешка. Ай и Нахтимин нямаше да останат доволни. Трябваше да заведат Амедета жива, за да разберат какво е разказала. Побутнах трупа на един от нападателите. Не ми приличаха на войници, а по-скоро на група професионални убийци, наети от Нахтимин. Влязох в къщата. Единствено при вида на тялото на бедната прислужница почувствах жалост. Убийците я бяха изкарали навън, насилили и захвърлили в стената.

Нищо не можеше да се направи, нямаше време за скръб. Боговете само знаят колко много години имах да скърбя. Нека боговете, ако съществуват, ми бъдат свидетели. Пропътувал съм Нил надлъж и нашир. Минавал съм дори през безкрайните гори в Южен Куш. Стоял съм на пясъчните брегове на царството Понт и съм се взирали в онази безкрайна водна шир, по която идват корабите с подправки. Пропътувал съм жежките пустини и съм стоял на върха на скалите над Голямата зелена вода. Виждал съм всякакви богове, приютявал съм се в какви ли не храмове. О да, бил съм дори в земите на хетите и съм виждал знамената на техните буреносни богове. Ходил съм до западните острови и при племената шардана — онези странни мъже и жени с бледа коса и сини очи. Десетки години съм прекарал в бягство от властта на фараона. Едно нещо обаче винаги съм правил — ако боговете си направят труда да го чуят — и то е, че винаги съм принасял жертви на душите на мъртъвците около мен. Понякога ги усещам навсякъде около себе си: Ехнатон, Нефертити, Хийа, Собек, Пентжу и, разбира се, неотменно Набила.

Но в онзи ден на ярост и гняв няхах нито време, нито сили да скърбя. Не можех да седя и да си спомням за хубавите мигове със Собек, нито да оплаквам смъртта му. Напуснахме къщата и се плъзгахме като диви животни през ниската растителност.

— Изглежда, са решили да минат първо оттук — обясних аз. — Собек доста ги е забавил. После са отишли да търсят мен, но ще открият само огън.

— А сега какво, господарю?

Седнах за момент и се зачудих какво да направя. Наемникът седеше срещу мен и ме наблюдаваше с присвити очи. Знаех какво си мисли, така че вдигнах камата си.

— Лорд Маху вече не е господар — ухилих му се аз. — Сигурно гледаш онези торби със съкровища и се чудиш какво да направиш. Не си и помисляй. В мен се е вселил демон. Каквото и да си мислиш, каквото и да опиташ, преди залез ще има още един труп и той няма да е моят.

Той потри буза и ми се ухили със зъл поглед. Потупах едната торба.

— Това ще е за теб, ако изпълняваш заповедите ми. Никой не те познава. Облечи се в някоя роба. Иди и потърси лорд Майа. Доведи го тук. Кажи му да напише разрешително за безпрепятствено преминаване навсякъде.

— А ако ме предаде?

— Няма. Кажи му, че Собек е мъртъв, а лорд Маху има важни новини. Кажи му още, че няма от какво да се страхува, нито какво да губи или печели. Трябва да дойде сам — надзърнах сред клоните. — Може да доведе един охранител.

Наемникът задъвка устна.

— Има и още нещо. Майа ще бъде в двореца, както и генерал Хоремхеб.

Замълчах и се опитах да доизмисля подробностите от плана си. Главата ми бе като разровен мравуняк. Дори преди да изляза от къщата на Собек, бях зърнал пред себе си пътя към отмъщението.

— Да, да — продължих аз. — Лорд Майа трябва да се срещне с Хоремхеб, който да му даде писмо, което да потвърждава, че действам от негово име. Трябва да бъде адресирано към полковниците на войските му в Мемфис. Да е написано собственоръчно от него, да е кратко и ясно. В него трябва да пише, че съм негов пратеник.

— А ако Хоремхеб откаже?

— Няма да откаже, няма избор. Кажи на Майа да му предаде, че Собек е мъртъв.

Накарах капитана да повтори всичките послания няколко пъти, за да се уверя, че ги е запомнил, после той се плъзна като хищник в нощта. Чувствах се в безопасност. Нямах да се сетят да се върнат в тук, не и преди зазоряване. Промъкнах се обратно в къщата да потърся

храна и малко бира, после се върнах в гъстите храсти, свих се като дете и продължих да кроя планове за утрешния ден.

Загледах се сред широките клони на палмите, в лешоядите, които се стрелкаха като черни души в небето. Около мен се носеха характерните шумове на лагера. Бяхме спрели за почивка в Оазиса на Нощния бог — широка плетеница от палми, прецип и оградени с тръстики езерца — на границата на Червените земи, на около четирийсет километра южно от град Акмин. Размърдах глава и я почесах леко в кълбото плат, което ми служеше за възглавница. Вдигнах меха с вода и поръсих последните капки по лицето си. По мои сметки бяха изминали двайсет и пет дни, откакто напуснах Тива. Майа беше дошъл и оплакваше Собек. Зарът бе хвърлен. Той бе направил избора си. Връчи ми пропуските, прокле Ай и си тръгна. Капитанът на наемниците ми взе едната торба със съкровища и скоро изчезна. Аз тръгнах призори.

В крайна сметка опасността не беше толкова голяма. Тогава Нахтимин още нямаше достатъчно време да наложи сегашния железен обръч около Тива. Бях потеглил бързо по реката, като се преструвах на отшелник, тръгнал да посети бога човек Птах — приятно преживяване след всички ужаси, на които бях станал свидетел. През първата част на пътуването забелязах бойните баржи по Нил и прашните облаци от бойни колесници от двете страни на реката. Вече знаех, че се придвижват на север. Пристигнах на оживеното и колоритно пристанище на Мемфис, където търговци отблизо и далече се спираха да продават стоки или просто да отпочинат. Градът гъмжеше от хора от всякакви народности и племена, а пазарищата бяха залети от просяци, пътуващи търговци и наемници, които предлагаха услугите си. Запитах се колко ли от тях бяха шпиони.

Когато се стъмни, се вмъкнах в дома на полковник Небамум. Старият разбойник, един от най-доверените командири на Хоремхеб, се зарадва да ме види и ме посрещна както подобава, като ми напомни как двамата се бяхме опълчили рамо до рамо срещу Великия узурпатор. Имаше известна представа за случващото се в Тива и бе загрижен от това, че войските на Нахтимин са все още при Делтата, както и от укрепването на град Акмин. Когато му показах писмото на

Хоремхеб и му разказах какво се бе случило, лицето му посивя като на мъртвец.

Седяхме на терасата на покрива, пиехме хетска бира и се наслаждавахме на аромата на специалните вази цветя, донесени от слугите на Небамум. Осъзнал какво всъщност се случва, Небамум изрита едната ваза и се спусна по стълбите, ревейки веднага да дойде вестоносец. На следващата сутрин, малко след зазоряване, докато небето бе още сивкаво, а вятърът — хладен, се срещнах с Небамум и командирите на полкове на същата тераса. Небамум им прочете писмото на Хоремхеб, което обявяваше, че този, който го носи, ще бъде негов пратеник, и онова, което прави, е за доброто на Египет.

Огледах кръга командири. Всички бяха някогашни Мариану, смелчаците на царя, или Накту-аа — момчетата със здрави юмруци, убили поне един съперник в ръкопашен бой. Войници, които се бяха издигнали от бойните редици, посивели, жилави ветерани, които се бяха сражавали с народите на Деветте лъка, по поречието на Нил, наред Голямата зелена вода, сред адската жегата на пустинята или безкрайните пусти блатата. Носеха рани и белези, но бяха и славата на Египет. Знаех, че верността им към Хоремхеб е непоклатима. Не понасяха Ай, Нахтимин и всички от акминската шайка. Ненавиждаха идеята за Атон, а на войските на Нахтимин гледаха като на перковци, танцьори, а не истински египетски войници. Командваха четири наскоро реорганизирани елитни полка: Птах, Хор от Хенес, Изида и Нефтис.

Седяха и слушаха, докато им описвах всичко. Мисълта, че обичаният от тях Хоремхеб е затворник в Тива, накара не един да загризе кокалчета и ако не ги бях спрял, някои от по-дръзките като нищо щяха да потеглят към града. Новината за хетите обаче скоро ги укроти. Бяха достатъчно умни да осъзнаят опасността от това да попаднат между две армии — една при Делтата и друга в Тива. В крайна сметка приеха моето предложение. Хетските пратеници, или по-точно сватбари, щяха да тръгнат от Акмин за Тива. Трябваше да ги затрием, да ги избием до един, да създадем дълбок разрыв между Египет и хетската империя за вечни времена. Да унищожим армията, която водят, и да потеглим към Тива.

Започнаха тайни приготовления, всички дадоха обет за мълчание, макар новините от Тива да не бяха добри. Независимо от

болестта, Ай трупаше войска пред града и дори привикваше гарнизоните отвъд Третия и Четвъртия праг. На север при Делтата продължаваха да прииждат части, които започнаха да оформят истинска армия. Ние обаче бяхме не по-малко подмолни, като глутница хиени, кроюща изненадващо нападение. Небамум изпрати шпиони в Акмин и един от тях, продавач на подправки с грозно лице, докладва, че Нахтимин вече е пристигнал, както и Мерире, и Зананза. Не планираха да пътуват по реката, а щяха да потеглят първо през Черните земи до Дендера — големия завой на реката, — където щеше да ги очаква флотилия баржи. С Небамум единодушно решихме, че не бива да стигат до Дендера. За тази цел бяхме довели армията си в Червените земи и се криехме в Оазиса на Нощния бог. На десет километра на югозапад колоната на Нахтимин приближаваше Оазиса на нарциса. Там щяха да се подслонят през нощта и да продължат пътуването на другата сутрин. Намерението ни бе да ги нападнем преди зазоряване.

Така аз лежах, проснат под едно дърво, гледах небето и се питах дали утре по това време ще съм все още жив. Все още скърбях за Набила. Мъката ми по нея ме поддържаше жив. Искях да убивам отново и отново. Отчаяно исках да приключа с всичко това, но какво следваше после? Собек беше мъртъв, Пентжу — също, а Джарка бе изчезнал. Задряхах и сънувах бъдещето, което беше, разбира се, глупаво: настоящето може и да контролираме, но бъдещето е в ръцете на други.

На следващата сутрин потеглихме веднага, щом звездите започнаха да избледняват и светлината на луната отслабна. Тъмнината бе все още леденостудена, кръвта ни се движеше бавно, но най-накрая поехме напред — колесници, подкрепяни от корпуси нубийски пешаци с бели поли и прибрани на топка коси. Въоръжени бяха с щитове и копия, брадви, мечове и боздугани. Зад тях идваха сирийските стрелци в кожени одежди, с подсилени лъкове през рамо и украсени с пера колчани на гърба. Основната ни ударна сила бяха колесниците, блеснали на слабата светлина, с бродирани колчани и ножници, натъпкани със смъртоносни украсени стрели. Леките колесници с тракащи колела и специално подбрани коне с бляскави юзди бяха идеални за битки в пустинята. Всеки кон беше покрит с чул в цветовете на своя полк и перо със съответния цвят. Напредвахме в три

колони. Изпратените напред съгледвачи се върнаха запъхтени и докладваха, че Нахтимин все още си почива в Оазиса на нарциса.

Нападнахме призори. Никога няма да забравя онова утро, когато за последен път бях част от върхлитащи царски колесници — сърцевината на египетската мощ. Небето просветляваше, нашите три колони се бяха прегруппирали в две линии. Аз и Небамум бяхме в средата на първата линия. Старият полковник придвижи колесницата си напред. В ниши от двете ѝ страни бяха поставени знамената на Птах и Хор от Хенес — личните знаци на Хоремхеб. До мен, моят кочияш, първокласен *теджен*, грабна поводите, уви ги около китките си, после ми смигна и се усмихна. Почувствах онзи трепет, гъделичкането в стомаха, стягането на мускулите, потреперването от бушуващата под кожата ми кръв. Конете ни прихванаха от вълнението, цвилеха с настръхнали ноздри и риеха с копита. Колесниците скърцаха и пъшкаха от потрепващите напред-назад колела. Зад нас нубийците и сирийците подхванаха молитвите си.

Колесницата на Небамум се придвижваше бавно напред, сякаш водеше церемониална процесия наред Тива. Напредвахме в две дълги редици от колесници — елитният корпус на полка на Хор. Небамум, величествен в бляскавата броня, бе поставил всички медальони и яки на виден пълководец. Както и всички нас, той на практика извършваше държавна измяна. Нападаше войска на фараона, но в неговите очи Ай беше узурпатор. Старият полковник беше отпил солидно количество ханаанско вино и лицето му гореше от вълнение. Спомням си химна, който поде:

*Славата на Птах не може да бъде засенчена!
Величието на Хор от Хенес е прекрасно за очите!*

Хората му подеха песента и изреваха до небесата. Стиховете продължаваха, Небамум ги редеше, мъжете припяваха. Засилихме ход, конете на Небамум преминаха в тръст. Старият полковник започна да подвиква отделни фрази.

— За славата на Птах!

— За величието на Хор! — отвърщаше му буен рев.

Конете ни полетяха в галоп. Изкачихме малко възвишение, пред нас лежеше Оазисът на нарциса, а около тях — лагерът на Нахтимин с редиците на конете, наредените колесници, догарящите лагерни огньове и тук-там струйки дим. Движехме се с вятъра, небето просветля, скоро слънцето щеше да изгрее. Колесницата на Небамум се впусна в атака и така нападнахме, цялата мощ на Египет се изля от онази височинка като ангел на смъртта. Вече не бяхме част от този свят. Светът ни се бе превърнал в галопиращ кон, пърхащи пера, трополящи колела и изопнати юзди — огромна дъга от колесници, която се насочваше като стрела в сърцето на врага.

Връхлетяхме като глутница подивели кучета, съборихме укрепленията и стражите, потънали в кървавото безумие на битката. Какви спомени остават у човек от един такъв кървав сблъсък преди толкова много години! Изплашени лица; хора, пометени под галопиращите копита и гърмящи колела; воители, които се хвърлят насреща, само за да срещнат смъртта. Стремителното нападение ни заведе в сърцето на лагера на Нахтимин, а после се разви битка като всяка друга: воин срещу воина. Първоначалният удар ги бе пречупил. Мнозина умряха секунди след като бяха отворили очи. Колесниците ни забавиха ход, оплетени в дребните храсти, въжетата на павилионите и всичко в лагера. А моят *теджен* беше най-добрият.

С Небамум се бяхме уговорили той да нападне хетите, а Нахтимин да остави на мен. Стигнахме до царското ограждение и бутнахме слабата ограда. Пред нас се изпречиха олтарите, които Нахтимин бе издигнал: единият на Амон Ра, другият на буреносния бог на хетите. Тук отпорът беше по-силен, копиеносци и стрелци в редици. Но беше прекалено късно. Небамум бе ударил като ястреб, колесниците му прииждаха от всички страни, вече подкрепяни от редици нубийци и сирийци, запъхтени и потни, но нетърпеливи да се бият, жадни за плячка. Зърнах Зананза с туника и цветен венец на главата; за миг ме прободеше съжаление при вида на дългокосия му бодигард, който падна посечен, и на самия него, заобиколен от Небамум и офицерите му. Не срещна милост. Един хетски войник се хвърли към мен с окървавено лице, но моят *теджен* го отблъсна с боздугана.

Нахтимин бе решил да окаже последна съпротива пред олтарите. Той и офицерите му — все още пияни, с тежки клепачи и заспали лица

— не бяха успели да се въоръжат добре. Когато ме видя, лицето му се сгърчи в гняв, закрещя от ярост. Слязох от колесницата, срещнахме мечове, но в очите му вече се четеше неизбежната смърт. Крещях името на Набила при всяко приближаване, при всяко движение да избегнем мечовете и камите на противника. Без финес, без умение, аз замахвах напосоки, удрях и го изблъсквах назад. Един асирийски стрелец, който ме следваше отблизо, пусна стрела и го уцели в бедрото. Нахтимин коленичи. Замахнах с меча и го посякох точно над раменете. Той се свлече на земята с изцъклени очи, от устата му бликаше кръв. Застанах зад него, изкрещях името на Набила за пореден път и с един яростен, отмъстителен удар отсякох главата му и оставих кръвта да шурти като дар за демоните на тъмнината.

Бойната треска ме бе завладяла — онази лудост, която обхваща в кулминацията на касапницата. Битката премина в клане. Всички хети бяха избити. Открих Мерире в един от павилионите. Все още изглеждаше самодоволен, целият намазан и напарфюмиран. В онези няколко секунди и врящата във вените ми кръв всички години бяха забравени. Той изквича за милост, коленичи, събра ръце в молитва и занарежда общи спомени. Още плачеше, когато размазах черепа му. Лагерът бе подложен на безразборна сеч. Водеха жени — девойки от таванските храмове и хетски моми — които бяха насилени и заклани, а телата им — захвърлени на общата купчина, докато хората ни отваряха ковчежетата и раклите за плячка.

Още преди обед лагерът бе вече наш. Вече нямах контрол над Небамум. Хетските офицери, наред с тези на Нахтимин, стояха коленичили с вързани зад гърба ръце. Бяха общо около четирийсет. Небамум беше безмилостен. С окървавена кожена кола и ризница той постави двете си знамена на олтара и тръгна покрай редицата пленници с бойна тояга, с която строши черепите на всички до един — кървава дан на неговите богове. Остатъка от деня прекарахме под сенките на Оазиса на нарциса. Аз се напих до смърт с виното от пляката и на следващата сутрин се наложи да ме будят с ритници. Небамум прояви невиждана жестокост. Телата на Нахтимин, Зананза, Мерире и най-малко четирийсет други бяха набити на колове в дълга редица. По-късно той изпрати писма до гарнизоните в Акмин и при Делтата със заповед да му се подчинят или да срещнат гибелта си.

Три дни по-късно се придвижвахме бавно по суша и вода, а новината за славната ни победа се носеше пред нас. Разбира се, всичко бе свършило. Ай умираше в Тива, Хюйи, и преди всичко Майа не бяха стояли със скръстени ръце: онзи дебел хитър ковчезник бе отворил Дома на среброто и Дома на хляба за всички. Офицери, жреци и писари бяха подчинени или изнудени, водачите на търговците — подкупени или заплашени със смърт, а жителите — подканяни да провъзгласят властта на Хоремхеб. Великият генерал бе освободен от домашния арест. Той и злоещата му сянка Рамзес поеха с една баржа на север, за да ни срещнат в Дома на ливанския кедър — едно от онези огромни военни имения с лъскава приемна с изглед към прекрасни градини. Великият генерал бе посрещнат от хората си като спасител и играта приключи.

Аз коленичих пред него в онази зала, докато двамата с Рамзес лежаха удобно върху множество възглавници, плюеха семки от грозде и сърбаха шумно от дълбоки бокали вино. Изслушаха разказа ми с половин ухо; Хоремхеб беше пиян и ме погледна с размътен поглед, като размаха дебелия си показалец.

— Ай умира — едва успя да повлече той. — Той е в Дома на Кумес, по-малко от десет километра надолу по улицата. Знаеш ли, аз съм женен за дъщеря му, но ти, Маху... — сви рамене той.

— Иди да го видиш — изсъска Рамзес и ме погледна с празните си очи. — Предай му най-добрите ни пожелания и му изпрати... — подсмихна се той. — Кажи му да отвори сърцето си за Далечния хоризонт.

Заварих Ай в един градински павилион в Дома на Кумес. Повечето от охранителите му отдавна бяха дезертирали. Чаршафите му бяха мръсни, облегалката — пропита с пот, а плодовете в купата — сбръчкани и изсъхнали. Беше отслабнал: красивото му тясно лице, някога толкова гордо, арогантно и злостно, бе отслабнало и сбръчкано; изпълнените преди с живот очи приличаха на тъмни езера на отчаянието; устата му, способна да бълва безкрайна злоба, сега представляваше просто напукани изсъхнали устни. Беше слаб и раздражителен, едва си поемаше дъх и дори се запитах каква отрова му бе дал Пентжу.

Разпозна ме и се насили да се усмихне. Каза ми колко много ме мрази, защото нали точно аз бях убил дъщеря му Нефертити?

Проклинаше се, задето не ми бе отсякъл главата. Попитах го какво е станало с Набила, но той само ме дразнеше, така че седнах и му разказах всичко, което знам. Извади кама изпод завивките си и се опита да ме нападне. Отблъснах го и той започна да плаче и да ми припомня славните дни, когато двамата заедно заговорничехме. Отново попитах за Набила. Той се изсмя. Взех няколко възглавници и ги сложих на лицето му, докато тялото му се гърчеше в опит да си поеме дъх. Прокълнах го с всяка дума, която успях да си спомня от Книгата на мъртвите. Продължавах да притискам възглавниците, но внезапно осъзнах, че стенанията са замлъкнали и тялото му бе неподвижно и безжизнено. Махнах възглавниците и погледнах в празните му очи, после повдигнах главата му с надеждата, че неговата ка още не е напуснала тялото, и зашепнах в ухото му.

— Иди сред ужасите на подземния свят и кажи, че аз те изпращам.

Огледах стаята: нямаше никой, пътеката навън беше пуста. Всички бяха избягали, с изключение на една хрътка Салику — куче-пазач, завързано за стълб. Върнах се при мъртвеца, въоръжен с меч и малка брадвичка, разсякох тялото и извадих сърцето на Ай. Дадох го на кучето да го изяде и си тръгнах.

Минах покрай щанд с вино под няколко палми недалече от Дома на Кумес и се напих до забрава. На другата сутрин стражите на Хоремхеб ме завариха там със силно главоболие и пресъхнала уста. Арестуваха ме и се присъединих към списъка с враговете на Хоремхеб. Наредиха ни пред Великия генерал и бяхме изправени пред военен съд, състоящ се от Рамзес, дебелия Майа и Хюйи. Повечето затворници бяха офицери на Нахтимин. Някои бяха осъдени на смърт и заведени в Дома на клането, няколко бяха заточени. Варварските присъди на неколцина бяха заменени с бърза чаша отрова в Дома на оковите. Анхесенамон също беше заловена. Нямаше ги труфилата и бижутата, главата ѝ беше обръсната, лицето ѝ — измито, облечена бе в проста кожена туника. Обвинена бе в предателство спрямо Царството на Двете земи и неговия народ, в намерение да доведе на свещената му земя народите на Деветте лъка. Овързан и окован, аз чаках реда си в края на залата и гледах как принцесата коленичи и моли за живота си. Рамзес се забавляваше, крещеше обиди в лицето ѝ и я поучаваше.

— Как смееш — изрева той — да извършваш грях спрямо Хоремхеб, Могъщия бик, Господар на Огъня на истината, Онзи, който осветява източното небе? Искаш да се омъжиш за чужд принц, така ли? Така да бъде — далече от Египет. Отведете я.

Аз бях следващият. Ще бъда искрен. Бях смел. Отказах да коленича или да призная този съд. Вместо това попитах Рамзес какво съм направил. Той ме гледаше — този човек със сърце на кобра, черната душа на Хоремхеб — присви бледните си устни и кимна в съгласие. Най-накрая ми нареди да замълча и накара всички да излязат. Стана от стола си и лично отключи веригите ми. Донесе ми възглавници да седна и бокал охладено вино. Изкушавах се да му се нахвърля, но той гледаше настойчиво зад мен: вероятно някъде имаше скрит стрелец с приготвена стрела, който следеше всяко мое движение. Рамзес обхвана лицето ми в шепи както едно време, когато ме тормозеше в Кап.

— Хайде, хайде, Маху — прошепна той. — Ти проникна в гробницата на Тутанкамон. Какво намери там? Какво имаше у Пазителите? Какво е пророчеството за народа хабиру? — аз се сетих за Джарка, усмихнах се и отвърнах с мълчалив поглед. Хватката на Рамзес се стегна. — Мир и живот — прошепна той. — Богатство отвъд най-смелите ти мечти, кажи ни.

— Знаеш ли, Рамзес, така и не успях да реша какво мразя повече — вида или вонята ти.

Той се усмихна, намигна и махна ръцете си. Помислих си, че точно тогава ще бъда езекутиран, но Хоремхеб винаги е имал слабост към мен. Вместо това бях осъден на вечно заточение под страх от мигновена смърт. Щеше да ми бъде позволено да взема малка торба със скъпоценности.

На другата сутрин присъдата беше изпълнена: Маху, Песоглавеца от Юга, някогашният Лорд Маху, Надзирател на Дома на тайните и писарите, Приятел на фараона, Обичан от Царския огън, бе изпратен като пътуващ калайджия.

Обикалях света. Ходих отвъд Праговете в безкрайните джунгли на юг. Ходих на север през Голямата зелена вода и срещнах синеоките. Бях във велики градове да се бия и да бъда погълнат от пламъци. Видях армии да се придвижват през брулени от вятъра зелени полета.

Говорих с мъже, ходили до края на света. Ядох странни храни, участвах в ужасяващи ритуали, спях с всякакви жени.

Петдесет години изминаха от деня, в който напуснах Тива. Разбрах къде е Джарка, но никога не отидох при него — криеше се сред своя народ, хабиру. Знам и че Хоремхеб, Могъщия бик, нямаше наследник, а остави короната на сина на Рамзес, и как потомството на ненадминатата кобра претърси Египет надлъж и нашир, за да изкорени всеки спомен за Атон, Единствения. Но вече беше късно. Джарка имаше дъщеря, която роди син — албинос, Мойсей. Той се издигна до велик принц на народа си и сега е в жесток конфликт с фараона, който също се нарича Рамзес. Фараонът не знае какво да прави. Дали да позволи на Мойсей и народа му да потеглят, или да ги унищожи? Претърсил е всички архиви и писания, Надзирателят на Дома на тайните е накарал всички свои „уши“ и „очи“ из Египет да издирят Маху.

Най-накрая ме хванаха и ме доведоха обратно в Египет, за да разкажа историята си, да ги посъветвам, но какво мога да им разкажа аз? Нищо, освен за миналото, за съдбовните дни, когато Ехнатон преобърна всичко в Египет; когато Нефертити, най-красивата жена, живяла някога, бе господарка на сърцето ми; когато Ай и другите хиени мечтаеха за слава. Сега съм стар и беззъб, сбръчкан и прегърбен. Имам нужда само от млада девойка да ме топли нощем и от купа вино да радва дните ми, но те продължават да ме питат какво да правят за бъдещето. Какво мога да ги посъветвам, освен да се огънат пред връхлитащата буря!

ИСТОРИЧЕСКА БЕЛЕЖКА

Знаем много за Маху от празната му гробница в Ел-Амарна (Ахетатон), изкопана дълбоко под земята, за да бъде недостъпна за евентуални крадци. Рисунките в гробницата са направени набързо, но показват великото дело на Маху, осуetyаването на много сериозен заговор срещу Ехнатон (Н. де Г. Дейвис, *Каменните гробници на Ел-Амарна: гробниците на Пентжу, Маху и други*, Общество за изследване на Египет, Лондон, 1906 г.). Археолозите са открили също така и дома му, и полицейската служба в града, известен днес като Ел-Амарна. Знае се дори, че е имал оръжеен склад подръка (вж. Дейвис по-горе). Същината, изобилието и упадъкът на периода са подробно документирани и прилежно описани от историчката Джоан Флетчър в прекрасната ѝ книга *Египетският цар-слънце: Аменхотеп III* (Duncan Baird, Лондон, 2000). Графически анализ на въздигането на групата от Ахмин е направен от няколко историци, сред които Боб Брайърс и Никълъс Рийвз, както и от мен самия в книгата ми *Тутанкамон* (Constable and Robinson, Лондон, 2002). Контролът над Египет и най-вече на външните работи от страна на царица Тийи става ясен от известните днес като „амарненски писма“.

Описаните в тази книга събития се основават на сериозни научни изследвания и има множество доказателства за думите на Маху. В своята прекрасна книга *Разшифроването на медния свитък* (Thorson, 2000) Робърт Флетчър описва връзката между Ехнатон и пещерите около Мъртво море. За всичко останало най-доброто доказателство е гробницата на Тутанкамон, описана с невероятни подробности от нейния откривател Хауърд Картър (*Гробницата на Тутанкамон*, BSA, 1972). Много полезна добавка към нея е *Всичко за Тутанкамон* (Thames and Hudson, 1990–1) отново на Никълъс Рийвз. Самият аз разглеждам гробницата и находките в нея, както и съдбата на Тутанкамон, в своята спомената по-горе книга. Състоянието на гробницата, степента на запазеност на мумията на Тутанкамон, бързината, с която е подготвена гробницата, двата зародиша, намерени

в ковчезите, зле изработеният саркофаг, напуканият капак и др. са внимателно анализирани от горните светила. Смъртта на Тутанкамон наистина е обвита в мистерия и погребението е много прибързано. Полюбопитното е обаче, че малко след погребението му гробницата е разбивана най-малко два пъти; по-късно е била запечатана отново от Майа. Когато попаднал на *шабтите*, Хауърд Картър бил убеден, че дупките в статуите са направени за документи, които по-късно са извадени.

Ай наистина завзема властта, но управлението му рухва, макар и подробностите около това да не са много ясни. Анхесенамон започва преговори с хетите (запазени са писмата, с които ги приканва да навлязат в Египет) и — според направеното от мен проучване — групата с хетските женихи попада в засада и всички са избити. Както посочвам в книгата си за Тутанкамон, по-късно Хоремхеб приема това с радост и поема отговорността.

Точната дата на бягството на евреите от Египет винаги е била обгърната в мистерия, но много наблюдатели са убедени, че съществува връзка между ереста на Атон и нападението на Египет над израилтяните. Библията (Изход 1:1-22) описва в детайли нещо, което днес бихме определили като етническо прочистване от страна на фараона спрямо египтяните. В крайна сметка обаче този бурен период от човешката история е все още неясен и един ден вероятно ще се стигне до задоволително разбулване на мистерията.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.